Kiskunsági
vadgazdálkodási tájegység
(306)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leíró adatai

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

VGTE kódszáma:	**306**
VGTE neve:	**Kiskunsági**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység túlnyomó része Bács-Kiskun megyében helyezkedik el. Területének közel 96%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének mintegy háromnegyedét (77.2%) borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 13.9%. Hagyományosan alföldi, mezőgazdasági területeken fekvő, kifejezetten apróvadas és őzes tájnak volt tekinthető. Az utóbbi évtizedek során az erdősültség növekedése és a nagyvad terjeszkedése miatt a vegyesvadas jelleg erősödött a vadgazdálkodási tájegységben.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Bács-Kiskun: **99,463 ha** (99.0%)
- Csongrád: **319 ha** (0.3%)
- Jász-Nagykun-Szolnok: **724 ha** (0.7%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
14,012	64,830	12,742	1,880	863	921	5,258	100,506
13.9%	64.5%	12.7%	1.9%	0.9%	0.9%	5.2%	100.0%

A mezőgazdasági területek jellemzője jelenleg is az intenzív, nagy táblákon folyó növénytermesztés. A fő termesztett növények az őszi gabonák, búza, kukorica és repce. A modern gépesítés és vegyszerhasználat következtében a mezei nyúl és a fácán számára álló feltételek folyamatosan romlottak, ami a termesztéstechnológia miatt bekövetkező térbeli és a biológiai diverzitás csökkenésével magyarázható. Az évtizedek során elszaporodott közepes ragadozók szabályozása nélkül az apróvadállomány helyzetének javulása sem várható.

Az erdőtelepítések következtében nőtt az erdőterület. Ezért nagyobb erdőfoltok és -tömbök alakultak ki, amikben megindult a vaddisznó, gímszarvas terjeszkedése és

A vadgazdálkodási tájegység leíró adatai	
	megtelepülése. A >15% erdősültségi arányt mutató összefüggő területeken az előbbi fajok terjedésének kezelése a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási érdekek és tűrőképesség figyelembe vételével történhet.
	A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.
	A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014): • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben az 1998-2014 közötti időszakban elhanyagolható volt, de összességében növekvő trendet mutat (0.2 millió Ft → 0.2-1.6 millió Ft). • A térített erdei károk nagysága nem jelentős, a 2010-es kiugró érték (3.3 millió Ft) ellenére csökkenő trendet mutat.
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Hortobágyi NPI: **1,322 ha** (1.3%) • Kiskunsági NPI: **99,172 ha** (98.7%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből (térkép és táblázat): • Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület: **688 ha** (79.5%)

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

306 - Kiskunsági tájegység

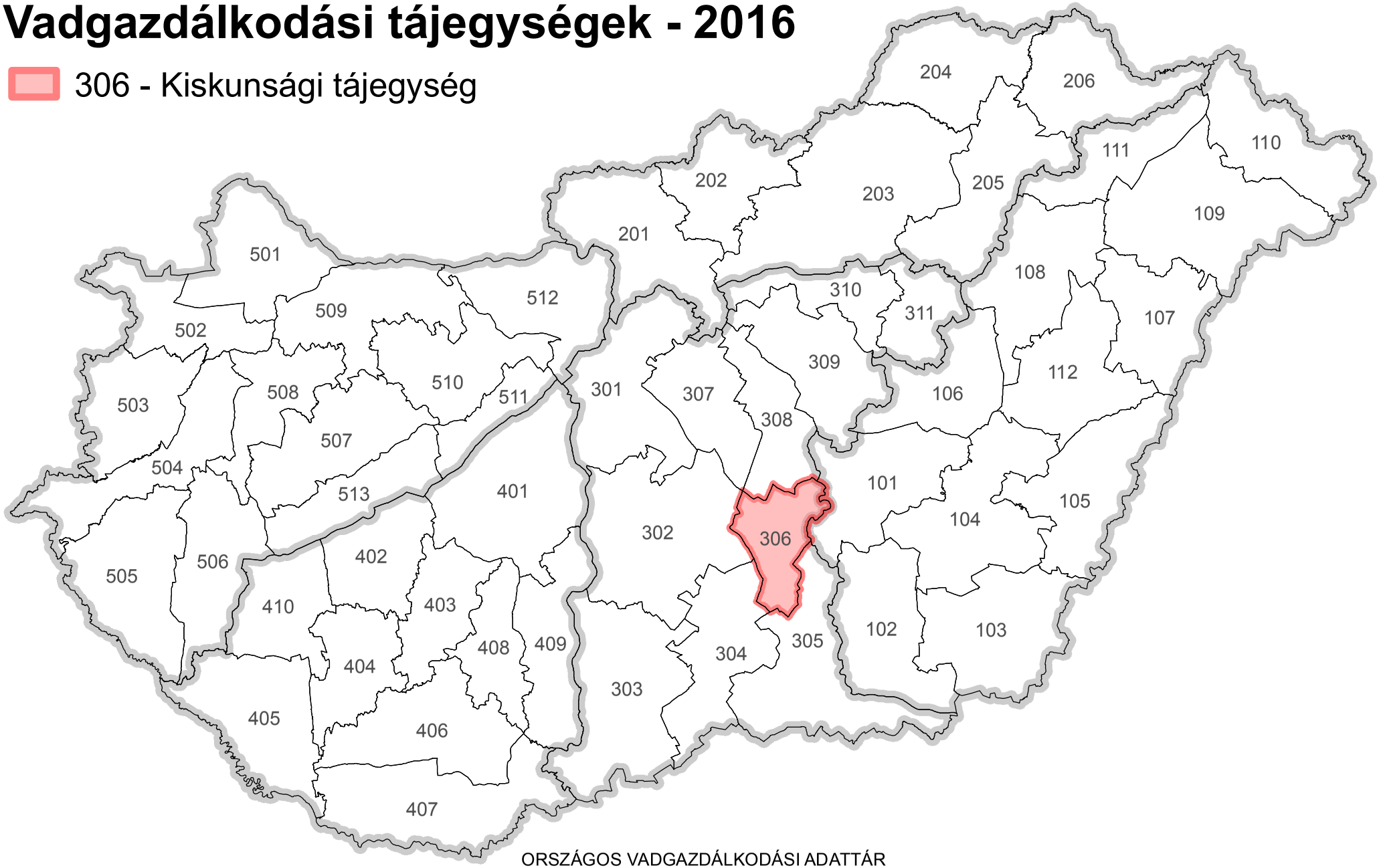

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Készült: 2016.05.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

A 306. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

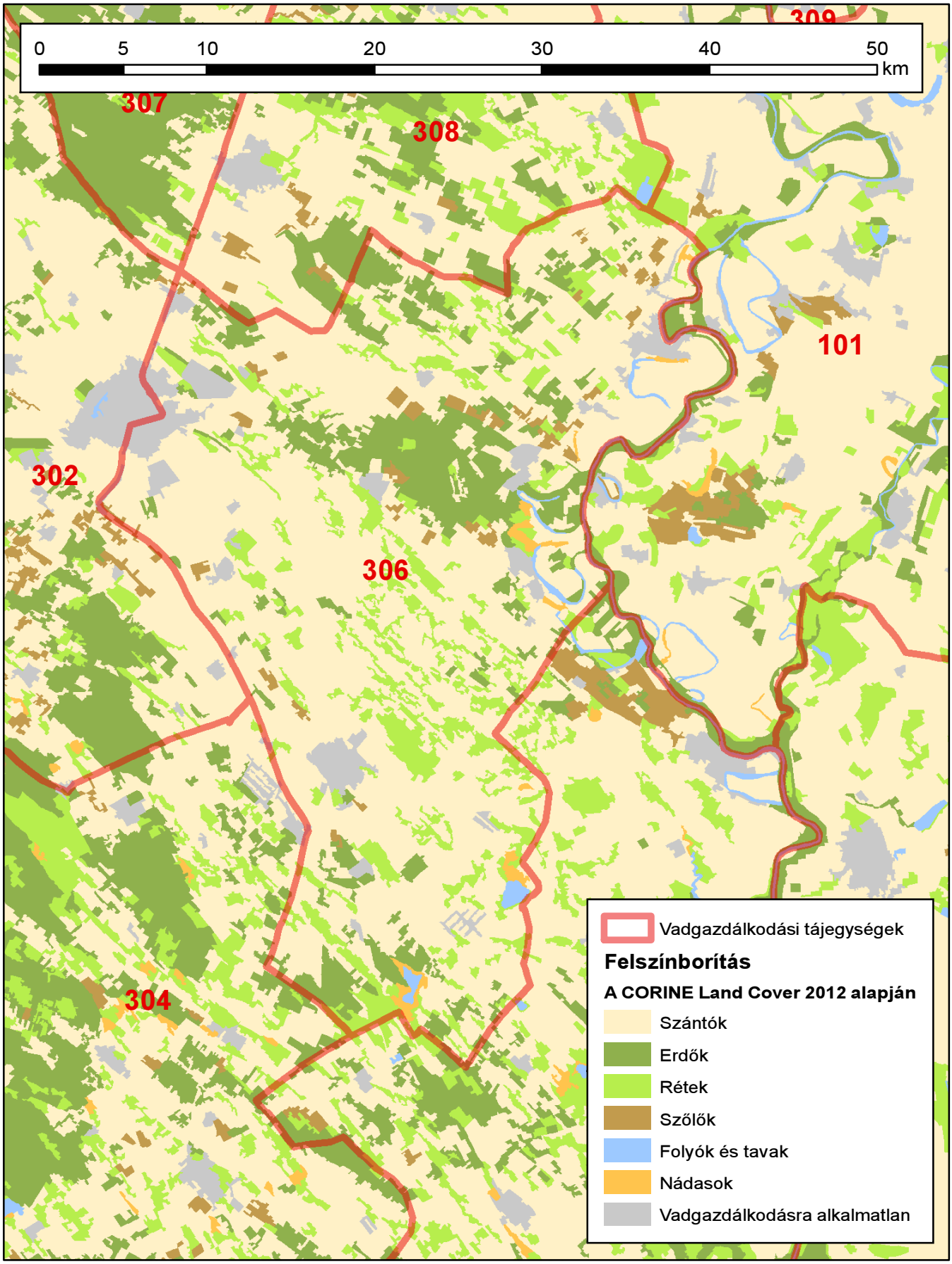

Készült: 2016.06.08.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

306 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj neve	Korsztályok														Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	
Kocsányos tölgy	8.2	17.1	45.8	36.7	40.8	33.6	24.1	16.0	12.5	14.2	7.9	4.0	3.9	1.0	**265.8**
Vörös tölgy					0.1										**0.1**
Csertölgy		2.2	9.5						1.8						**13.6**
Bükk									0.0						**0.0**
Akác	1,600.0	2,680.4	1,136.1	363.4	62.5	27.8	8.1	7.7		0.1					**5,886.0**
Nyírségi akác			4.9												**4.9**
Hegyi juhar	0.1	5.8	1.9	0.8		2.3									**10.8**
Korai juhar	0.4	1.3	0.1	2.4	1.0										**5.2**
Mezei juhar	0.2	0.8				0.0	0.8	0.1		0.4					**2.3**
Zöld juhar	6.1	16.8	21.6	11.5	18.9	0.2		1.8		0.2		0.4			**77.4**
Ezüst juhar				0.3		0.2									**0.5**
Tatár (feketegyűrű) juhar	0.4														**0.4**
Mezei szil	4.0	0.3	0.1	0.0	1.5	0.6									**6.5**
Vénic szil	3.0	3.4	0.2	0.1	1.6	2.2		0.1							**10.7**
Turkesztáni szil	2.4	135.8	45.4	0.1											**183.7**
Magas kőris	4.3	5.2		0.2	0.3	2.7									**12.6**
Magyar kőris	6.1	4.8			0.8	6.6	3.6	6.0	9.6	4.4	1.1	4.6			**47.5**
Amerikai (vörös) kőris		6.2	29.7	11.7	13.0	4.8	0.4	1.4	1.4	0.4	0.1				**69.1**
Fekete dió	0.1	2.6													**2.7**
Közönséges dió		1.7	0.0												**1.7**
Sajmeggy				0.1											**0.1**
Zselnicemeggy			0.7												**0.7**
Kései meggy	1.3	1.9	2.4	1.0											**6.6**
Vadkörte			2.5	0.1	0.7			0.4	1.1	0.4					**5.3**
Fehér eperfa	0.1		0.4		0.0										**0.5**
Juharlevelű platán						0.4									**0.4**
Nyugati ostorfa		0.7	0.9	0.5	1.8	3.1	0.1	3.2							**10.4**
Lepényfa		0.4	1.9	0.7	0.2	0.3									**3.5**
Japán akác			0.2	0.1		0.1									**0.4**
Ezüstfa	0.4	6.4	14.9	19.4	4.1										**45.2**
Törökmogyoró			0.2	0.1											**0.3**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj	1.0	4.8	3.9	6.7	0.3		0.2								**16.7**
Korai nyár	0.7	0.6	5.2	6.2	0.0	2.3	1.3								**16.3**
Kései nyár		1.9													**1.9**
Óriás nyár	0.5	14.2	18.0	19.6	8.8	2.5	3.5								**67.1**
Olasz nyár	170.6	815.2	100.6	47.9	4.1	0.5	0.1								**1,138.8**
Koltay (H-528-8) nyár		31.2													**31.2**
Blanc du Poitou nyár	0.1	27.3	8.0												**35.4**
BL nyár		11.2													**11.2**
Pannónia (H-490/3) nyár	250.8	458.3	316.7												**1,025.8**
OP-229 nyár (Agathe-F)	31.6	238.0	54.9	1.7											**326.1**
I-45/51 nyár		15.4													**15.4**
I-154 nyár		6.7	21.1												**27.8**
I-273 nyár		2.4	0.7												**3.1**
S-611-c nyár	0.4	1.5													**1.8**
Kopecky (H-490/4) nyár	0.5	32.2	7.7												**40.3**
I 58/57 nyár		8.7	5.0	0.4											**14.1**
Fehér nyár	18.2	1.8		0.4	0.6										**21.0**
Szürke nyár	848.2	573.7	399.9	172.5	80.6	91.5	47.3	3.3	13.5	0.9	0.4				**2,231.8**
Rezgő nyár			0.2												**0.2**
Fekete nyár	25.3	22.5	8.6	14.8	14.0	78.2	25.7	5.9	5.7	1.0					**201.7**
Jegenyenyár				0.4		0.3	0.4								**1.2**
Egyéb nemes nyár	14.6	150.4	98.5	4.6	2.3		0.1								**270.6**
Fehér fűz	24.2	32.8	17.9	15.4	12.4	37.4	11.5	0.6		0.3					**152.6**
Egyéb fűzek				1.4											**1.4**
Mézgás éger	1.0	0.0				13.3		9.3							**23.6**
Kislevelű hárs		0.1		0.2	0.6	0.2	0.8								**1.8**
Nagylevelű hárs						3.9	0.6								**4.5**
Ezüsthárs			0.4		2.3										**2.7**
Közönséges nyír		0.0	2.0	0.2	0.8										**3.1**
Bálványfa	3.1	4.3	1.9	1.3	0.1										**10.6**
Fel nem sorolt egyéb lágy lombos fafaj		0.1													**0.1**
Erdeifenyő		0.4	2.5	263.5	118.7	11.9			0.2						**397.1**
Feketefenyő	8.6	17.5	209.0	199.0	108.4	19.6	1.8								**563.9**
Lucfenyő	0.2														**0.2**
Összesen	**3,036.7**	**5,366.7**	**2,602.0**	**1,205.2**	**501.4**	**346.6**	**130.0**	**55.7**	**45.7**	**22.4**	**9.5**	**8.9**	**3.9**	**1.0**	**13,335.7**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	1 005	94,4%	152	1 265
1999	1 005	94,4%	182	760
2000	1 004	94,4%	152	1 450
2001	1 004	94,4%	190	468
2002	1 004	94,4%	200	300
2003	1 004	94,4%	1 060	350
2004	1 004	94,4%	261	352
2005	1 004	94,4%	400	0
2006	1 004	94,4%	800	454
2007	1 011	94,4%	0	0
2008	1 011	94,4%	0	0
2009	1 011	94,4%	0	0
2010	1 011	94,4%	110	3 269
2011	1 011	94,4%	30	0
2012	1 008	94,1%	1 630	1 015
2013	1 008	94,1%	868	0
2014	1 008	94,1%	190	100
Változás	0,3%	-0,3%	25,0%	-92,1%
Minimum	1 004	94,1%	0	0
Maximum	1 011	94,4%	1 630	3 269

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

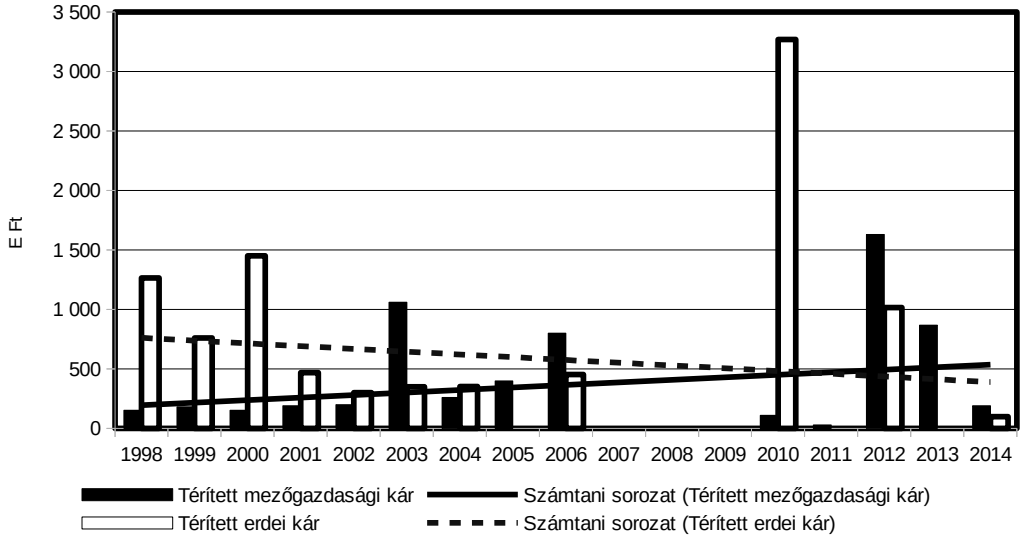

Az agrárminiszter

11/2018. (VII.3.) AM rendelete

a Duna-Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Januári és februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.
8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó, vadmentő domb létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

10. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

11. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető. Állandó gyepterületen takarmány nem tárolható.

12. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

13. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

14. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

15. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

16. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

17. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

18. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

19. Művelt vadföldeken csak gabonafélék, legelő fűkeverékek, és pillangósok termeszthetők. A művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

20. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

21. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra.

Vízivad vadászat

22. Tómederben lőállás nem létesíthető.

23. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

24. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

25. Túzok dürgő- és költőhelyen szükséges a vadászható ragadozó fajok állományának visszaszorítása..

26. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

27. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

28. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

29. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

30. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

31. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:
   6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,

6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek - a termőhelyi lehetőségek figyelembe vételével - hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

12. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

13. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány

nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

14. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    14.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    14.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    14.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    14.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    14.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

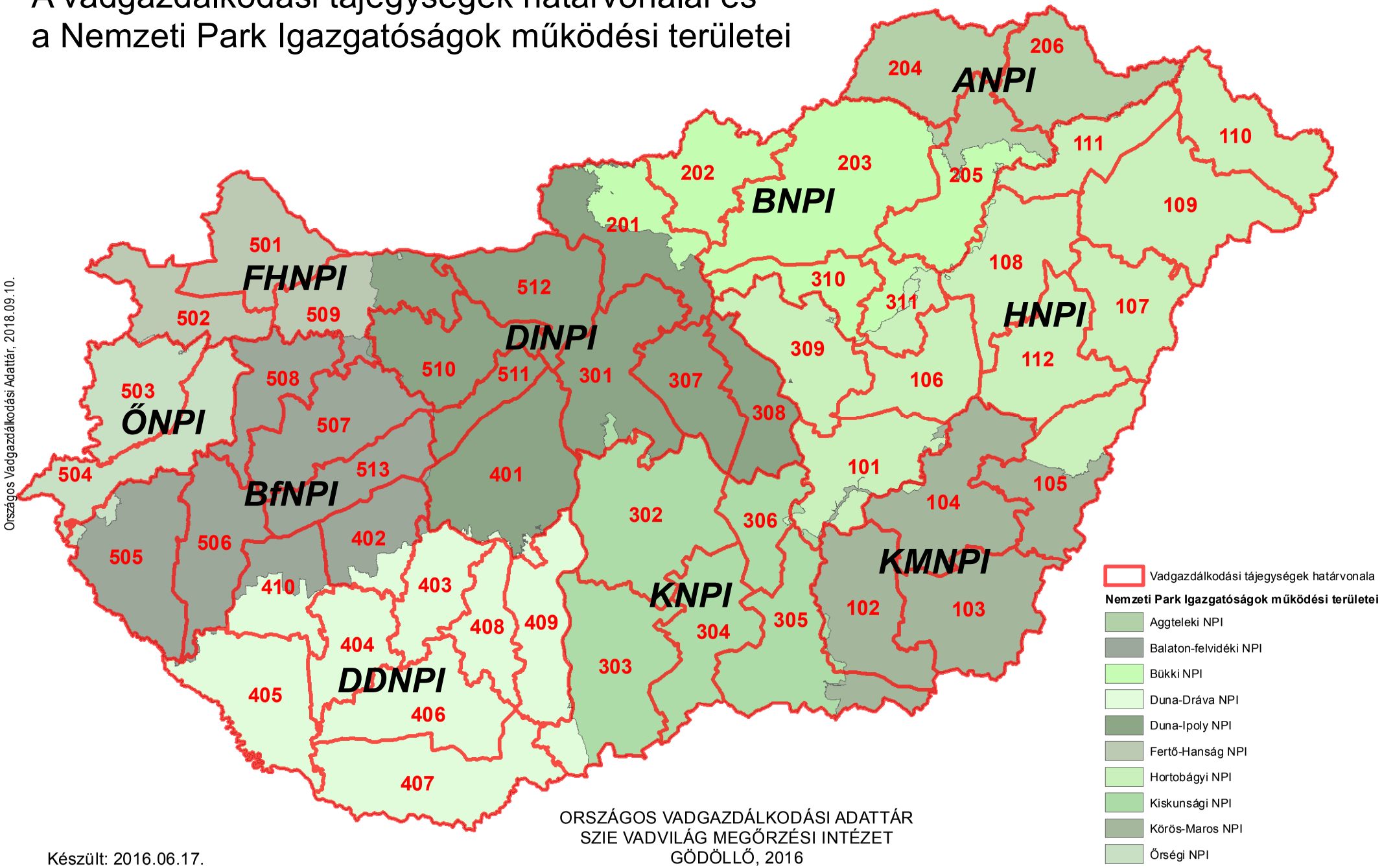

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

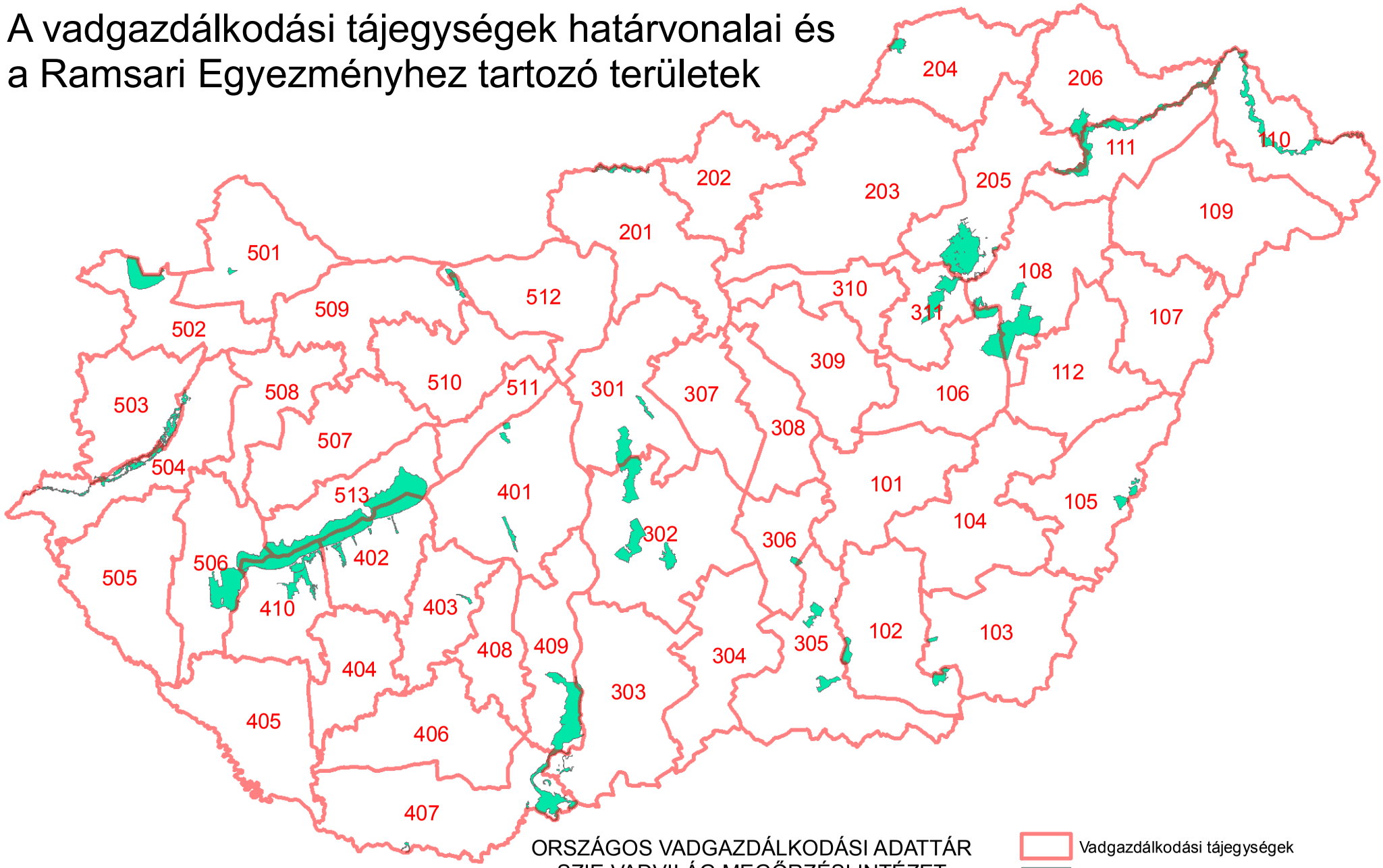

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek a 306. számú tájegységben

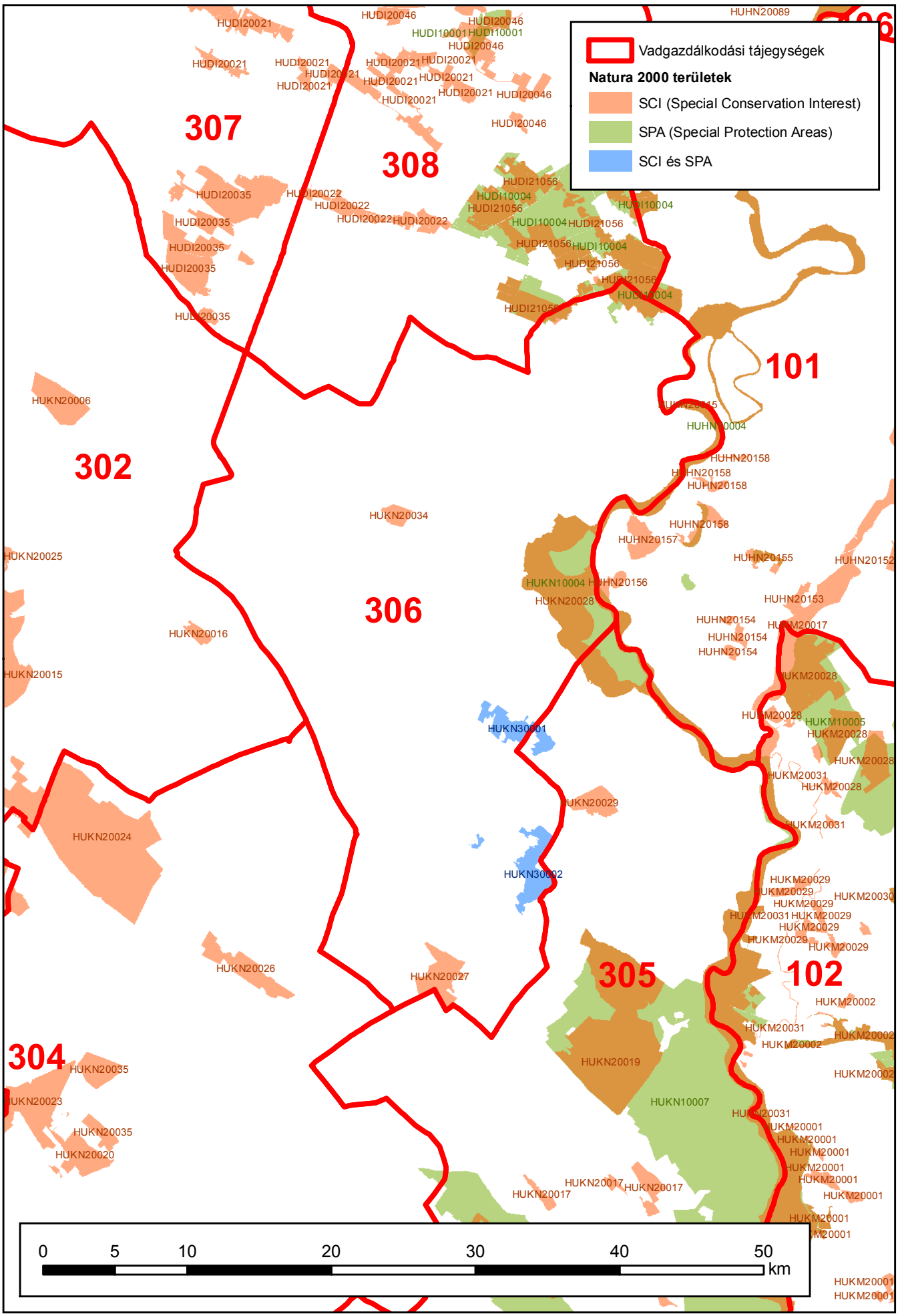

Készült: 2016.07.27.

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
306	SCI	HUDI21056	Jászkarajenői puszták	610.3	8.8%
306	SCI	HUHN20015	Közép-Tisza	985.8	6.9%
306	SCI	HUKN20027	Péteri-tó	764.2	97.7%
306	SCI	HUKN20028	Tiszaalpár-bokrosi ártéri öblözet	2,660.4	80.9%
306	SCI	HUKN20034	Nyárlőrinci erdő	207.2	100.0%
306	SPA	HUDI10004	Jászkarajenői puszták	684.4	6.6%
306	SPA	HUHN10004	Közép-Tisza	913.0	6.7%
306	SPA	HUKN10004	Alpár-bokrosi tisza-ártéri öblözet	3,634.7	72.3%
306	SPA+SCI	HUKN30001	Csongrád-bokrosi Sóstó	520.0	72.8%
306	SPA+SCI	HUKN30002	Gátéri Fehér-tó	852.8	100.0%

Védett területek a 306 számú vadgazdálkodási tájegységben

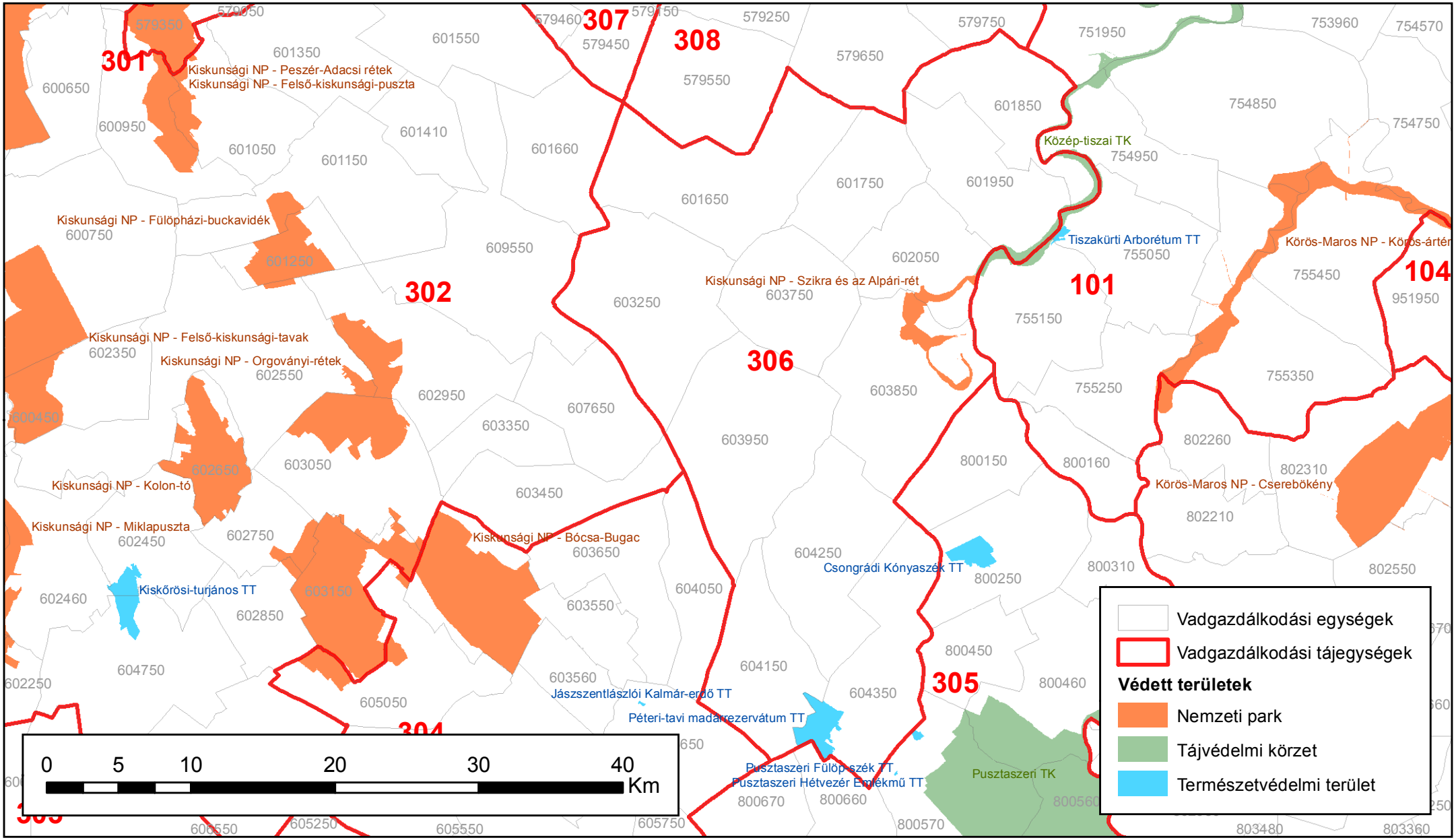

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 306 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
306	601850	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	384,9	9 455,6	4,07%
306	601950	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	277,8	9 455,6	2,94%
306	602050	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	231,0	975,3	23,68%
306	602050	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	39,5	9 455,6	0,42%
306	603850	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	744,3	975,3	76,32%
306	604150	TT	Péteri-tavi madárrezervátum természetvédelmi terület	3,7	779,8	0,48%
306	604350	TT	Péteri-tavi madárrezervátum természetvédelmi terület	774,1	779,8	99,27%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	8	8	100,0%	3	3	100,0%	2 897	2 897	100,0%	0	0	-	25	25	100,0%
1999	6	6	100,0%	7	7	100,0%	3 113	3 113	100,0%	0	0	-	46	46	100,0%
2000	9	9	100,0%	2	2	100,0%	3 429	3 429	100,0%	0	0	-	40	40	100,0%
2001	6	6	100,0%	0	0	-	4 173	3 631	114,9%	0	0	-	49	49	100,0%
2002	0	0	-	0	0	-	4 136	4 136	100,0%	0	0	-	35	35	100,0%
2003	2	2	100,0%	0	0	-	4 168	4 168	100,0%	0	0	-	59	59	100,0%
2004	0	0	-	2	2	100,0%	3 638	3 638	100,0%	0	0	-	51	51	100,0%
2005	0	0	-	0	0	-	3 931	3 931	100,0%	0	0	-	72	72	100,0%
2006	0	0	-	0	0	-	3 545	3 545	100,0%	0	0	-	65	65	100,0%
2007	3	3	100,0%	0	0	-	3 617	3 617	100,0%	0	0	-	65	65	100,0%
2008	5	5	100,0%	0	0	-	4 219	4 219	100,0%	0	0	-	102	102	100,0%
2009	7	7	100,0%	18	18	100,0%	4 311	4 311	100,0%	0	0	-	148	148	100,0%
2010	7	7	100,0%	15	15	100,0%	4 526	4 526	100,0%	0	0	-	203	203	100,0%
2011	5	5	100,0%	10	10	100,0%	4 414	4 414	100,0%	0	0	-	153	153	100,0%
2012	13	13	100,0%	366	366	100,0%	4 129	4 129	100,0%	0	0	-	206	206	100,0%
2013	14	14	100,0%	12	12	100,0%	4 534	4 534	100,0%	0	0	-	238	238	100,0%
2014	11	11	100,0%	15	15	100,0%	4 616	4 616	100,0%	0	0	-	243	243	100,0%
Változás	37,5%	37,5%	0,0%	400,0%	400,0%	0,0%	59,3%	59,3%	0,0%	-	-	-	872,0%	872,0%	0,0%
Minimum	0	0	100,0%	0	0	100,0%	2 897	2 897	100,0%	0	0	0,0%	25	25	100,0%
Maximum	14	14	100,0%	366	366	100,0%	4 616	4 616	114,9%	0	0	0,0%	243	243	100,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	8	1	12,5%	3	0	0,0%	2 897	471	16,3%	0	0	-	25	5	20,0%
1999	6	0	0,0%	7	0	0,0%	3 113	504	16,2%	0	0	-	46	3	6,5%
2000	9	1	11,1%	2	0	0,0%	3 429	635	18,5%	0	0	-	40	8	20,0%
2001	6	1	16,7%	0	0	-	4 173	677	16,2%	0	0	-	49	14	28,6%
2002	0	0	-	0	0	-	4 136	853	20,6%	0	0	-	35	29	82,9%
2003	2	0	0,0%	0	0	-	4 168	743	17,8%	0	0	-	59	33	55,9%
2004	0	0	-	2	0	0,0%	3 638	864	23,7%	0	0	-	51	45	88,2%
2005	0	0	-	0	0	-	3 931	1 162	29,6%	0	0	-	72	41	56,9%
2006	0	0	-	0	0	-	3 545	954	26,9%	0	0	-	65	27	41,5%
2007	3	0	0,0%	0	0	-	3 617	998	27,6%	0	0	-	65	75	115,4%
2008	5	2	40,0%	0	0	-	4 219	1 207	28,6%	0	0	-	102	132	129,4%
2009	7	0	0,0%	18	0	0,0%	4 311	1 241	28,8%	0	0	-	148	186	125,7%
2010	7	0	0,0%	15	0	0,0%	4 526	1 200	26,5%	0	0	-	203	116	57,1%
2011	5	1	20,0%	10	0	0,0%	4 414	1 156	26,2%	0	0	-	153	172	112,4%
2012	13	0	0,0%	366	0	0,0%	4 129	1 151	27,9%	0	0	-	206	244	118,4%
2013	14	0	0,0%	12	3	25,0%	4 534	1 164	25,7%	0	0	-	238	203	85,3%
2014	11	2	18,2%	15	3	20,0%	4 616	1 387	30,0%	0	0	-	243	206	84,8%
Változás	37,5%	100,0%	45,5%	400,0%	0,0%	-20,0%	59,3%	194,5%	84,8%	-	-	-	872,0%	4020,0%	323,9%
Minimum	0	0	0,0%	0	0	0,0%	2 897	471	16,2%	0	0	0,0%	25	3	6,5%
Maximum	14	2	40,0%	366	3	25,0%	4 616	1 387	30,0%	0	0	0,0%	243	244	129,4%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	8	1	12,5%	3	0	0,0%	2 897	471	16,3%	0	0	-	25	5	20,0%
1999	6	0	0,0%	7	0	0,0%	3 113	504	16,2%	0	0	-	46	3	6,5%
2000	9	1	11,1%	2	0	0,0%	3 429	635	18,5%	0	0	-	40	8	20,0%
2001	6	1	16,7%	0	0	-	4 173	677	16,2%	0	0	-	49	14	28,6%
2002	0	0	-	0	0	-	4 136	853	20,6%	0	0	-	35	29	82,9%
2003	2	0	0,0%	0	0	-	4 168	743	17,8%	0	0	-	59	33	55,9%
2004	0	0	-	2	0	0,0%	3 638	864	23,7%	0	0	-	51	45	88,2%
2005	0	0	-	0	0	-	3 931	1 162	29,6%	0	0	-	72	41	56,9%
2006	0	0	-	0	0	-	3 545	954	26,9%	0	0	-	65	27	41,5%
2007	3	0	0,0%	0	0	-	3 617	998	27,6%	0	0	-	65	75	115,4%
2008	5	2	40,0%	0	0	-	4 219	1 207	28,6%	0	0	-	102	132	129,4%
2009	7	0	0,0%	18	0	0,0%	4 311	1 241	28,8%	0	0	-	148	186	125,7%
2010	7	0	0,0%	15	0	0,0%	4 526	1 200	26,5%	0	0	-	203	116	57,1%
2011	5	1	20,0%	10	0	0,0%	4 414	1 156	26,2%	0	0	-	153	172	112,4%
2012	13	0	0,0%	366	0	0,0%	4 129	1 151	27,9%	0	0	-	206	244	118,4%
2013	14	0	0,0%	12	3	25,0%	4 534	1 164	25,7%	0	0	-	238	203	85,3%
2014	11	2	18,2%	15	3	20,0%	4 616	1 387	30,0%	0	0	-	243	206	84,8%
Változás	37,5%	100,0%	45,5%	400,0%	0,0%	-20,0%	59,3%	194,5%	84,8%	-	-	-	872,0%	4020,0%	323,9%
Minimum	0	0	0,0%	0	0	0,0%	2 897	471	16,2%	0	0	0,0%	25	3	6,5%
Maximum	14	2	40,0%	366	3	25,0%	4 616	1 387	30,0%	0	0	0,0%	243	244	129,4%

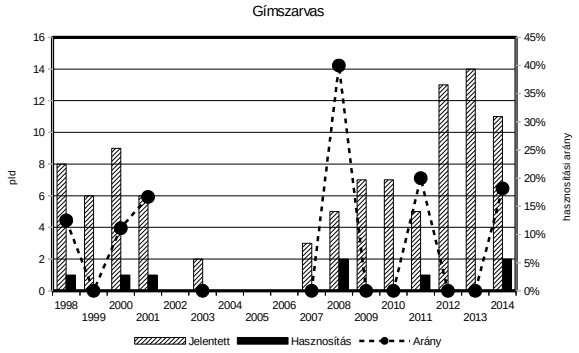

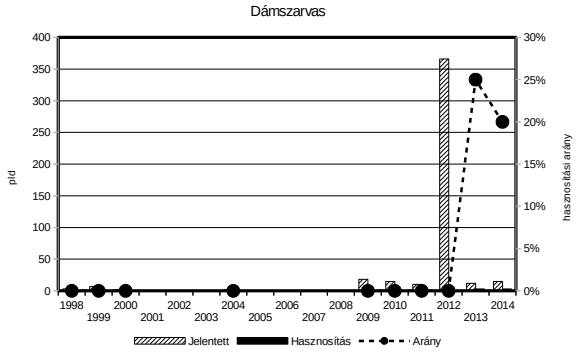

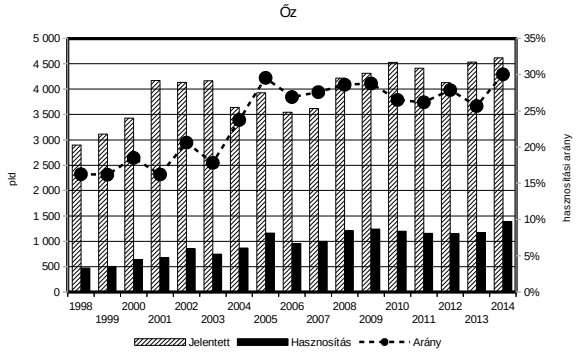

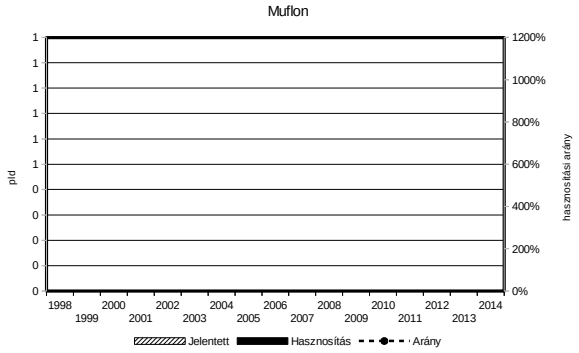

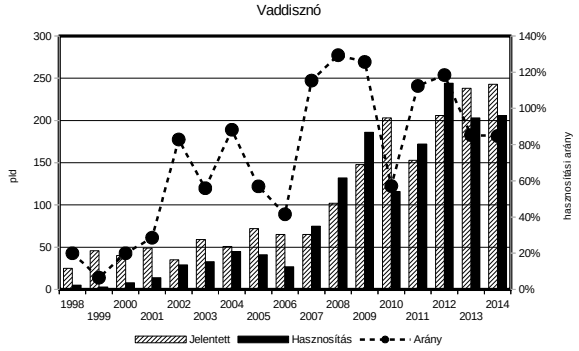

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	31,552	100,0%	1,026	100,0%	3,3%	5,766	100,0%	13,754	100,0%	0,113	100,0%	1,550	100,0%
1999	29,722	94,2%	2,486	242,3%	8,4%	3,773	65,4%	5,373	39,1%	0,129	113,6%	0,595	38,4%
2000	39,492	125,2%	2,266	220,8%	5,7%	3,188	55,3%	20,678	150,3%	0,128	112,9%	0,836	53,9%
2001	35,726	113,2%	3,081	300,2%	8,6%	5,720	99,2%	15,195	110,5%	0,171	151,0%	0,439	28,3%
2002	24,952	79,1%	3,406	331,9%	13,7%	5,501	95,4%	18,439	134,1%	0,177	156,2%	0,235	15,1%
2003	21,363	67,7%	4,504	438,8%	21,1%	2,325	40,3%	4,356	31,7%	0,882	777,0%	0,274	17,7%
2004	29,942	94,9%	2,117	206,3%	7,1%	1,293	22,4%	4,008	29,1%	0,389	343,1%	0,275	17,8%
2005	30,281	96,0%	2,121	206,7%	7,0%	0,920	15,9%	6,022	43,8%	0,313	275,8%	0,000	0,0%
2006	24,659	78,2%	1,840	179,3%	7,5%	1,367	23,7%	7,746	56,3%	0,990	872,3%	0,355	22,9%
2007	27,589	87,4%	3,613	352,0%	13,1%	0,732	12,7%	6,486	47,2%	0,000	0,0%	0,000	0,0%
2008	27,735	87,9%	3,961	386,0%	14,3%	0,883	15,3%	9,550	69,4%	0,000	0,0%	0,000	0,0%
2009	32,907	104,3%	7,914	771,2%	24,1%	0,000	0,0%	9,361	68,1%	0,000	0,0%	0,000	0,0%
2010	25,932	82,2%	4,819	469,6%	18,6%	0,000	0,0%	10,155	73,8%	0,116	102,3%	2,767	178,6%
2011	31,933	101,2%	7,081	689,9%	22,2%	0,000	0,0%	9,994	72,7%	0,037	32,5%	0,000	0,0%
2012	23,206	73,5%	6,937	675,9%	29,9%	0,000	0,0%	14,556	105,8%	1,605	1414,4%	0,783	50,5%
2013	28,792	91,3%	9,934	968,0%	34,5%	0,000	0,0%	16,058	116,7%	1,066	939,7%	0,000	0,0%
2014	18,960	60,1%	9,606	936,0%	50,7%	0,000	0,0%	15,891	115,5%	0,166	146,1%	0,153	9,8%

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

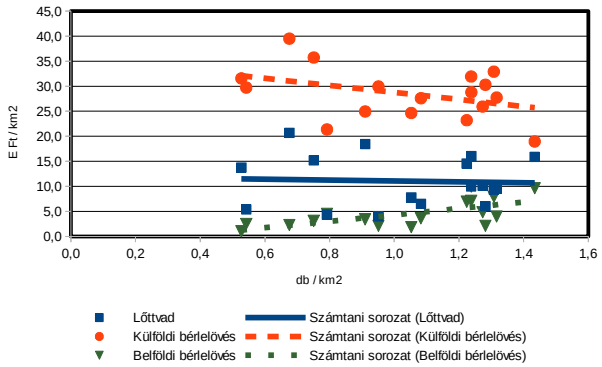

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

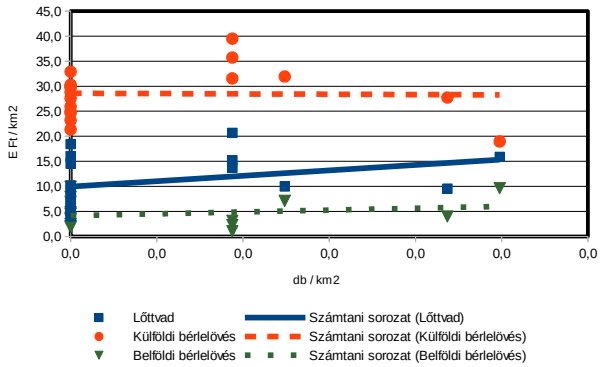

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

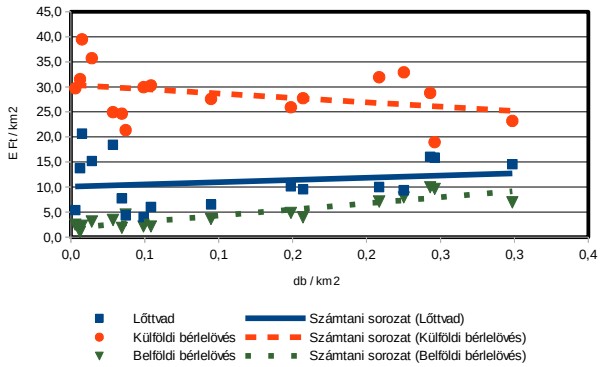

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

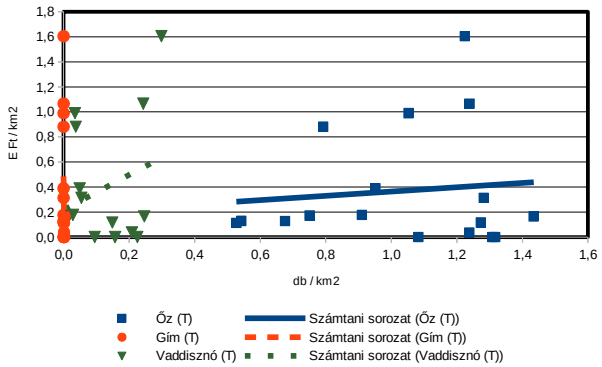

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

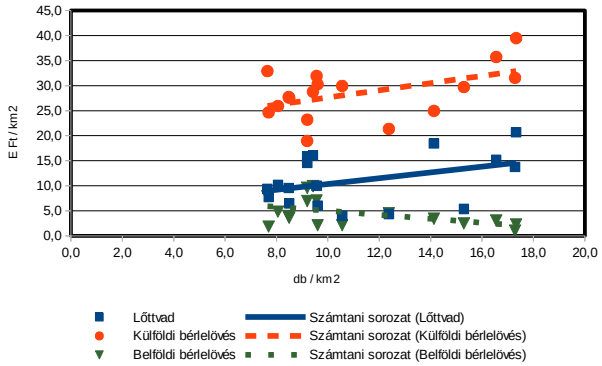

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

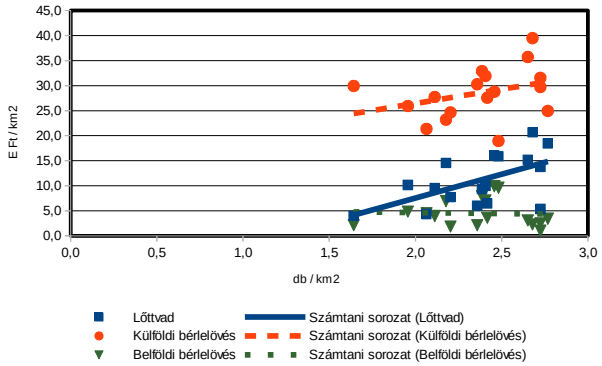

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (8 → 11 pld.; +37,5%), ezzel párhuzamosan a hasznosítás is növekedett (1 → 2 pld.; +100%). • A 2007-2014 közötti terítéktérképek alapján jól látható, hogy csupán két vadgazdálkodási egység területén történt gímszarvas elejtés. Mindkét VGE a tájegység déli határterületén helyezkedik el. • A tájegység jellegéből adódóan (erdősültség: 14012ha; 13,9%) a gímszarvas további terjeszkedése és megtelepedése más vadgazdálkodási egységek területén nem kívánatos.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában a hasznosítási arány ivaronkénti megoszlása egyértelműen a gímszarvas kíméletéről tanúskodik. Az egyébként is alacsony mértékű (átlagosan 9,1%) hasznosítási arány a bikák esetében 34,6%, a tehenek esetében pedig csupán 7,9%, borjú elejtés pedig nem történt. Mindez azt jelzi, hogy a gímszarvast vélhetően állománynövelő célú hasznosítási stratégiával kezelik.
A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A gímszarvas egyáltalán nem meghatározó bevételi forrás a tájegységben, azonban ennek reális értékelése csak vadgazdálkodási egység szinten teljesíthető, hiszen mindössze két egység érintett a gímszarvas hasznosítása kapcsán. • A mezőgazdasági és erdei vadkárokból való részesedés értékelésére is a fentiek érvényesek.
A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• Mindösszesen 4 elbírált bika (1-3 év közöttiek) adatai ismertek a tájegység vonatkozásában, érmes trófeájú nem volt.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	2	3	3	**8**	1	0	0	**1**	50,0%	0,0%	0,0%	**12,5%**
1999	2	2	2	**6**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2000	3	3	3	**9**	0	1	0	**1**	0,0%	33,3%	0,0%	**11,1%**
2001	2	2	2	**6**	0	1	0	**1**	0,0%	50,0%	0,0%	**16,7%**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	1	1	0	**2**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	-	**0,0%**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	1	1	1	**3**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2008	1	3	1	**5**	2	0	0	**2**	200,0%	0,0%	0,0%	**40,0%**
2009	1	4	2	**7**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2010	1	4	2	**7**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2011	1	2	2	**5**	1	0	0	**1**	100,0%	0,0%	0,0%	**20,0%**
2012	3	5	5	**13**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2013	2	6	6	**14**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2014	1	5	5	**11**	1	1	0	**2**	100,0%	20,0%	0,0%	**18,2%**
Változás	-50,0%	66,7%	66,7%	37,5%	0,0%	0,0%	-	100,0%	100,0%	-40,0%	-	45,5%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,50	1,50	***1,00***	1	0,00	0,00	**-**
1999	1	1,00	1,00	***1,00***	-	-	-	**-**
2000	1	1,00	1,00	***1,00***	-	-	-	***0,00***
2001	1	1,00	1,00	***1,00***	-	-	-	***0,00***
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	1	1,00	0,00	***0,00***	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	1	1,00	1,00	***1,00***	-	-	-	**-**
2008	1	3,00	1,00	***0,33***	1	0,00	0,00	**-**
2009	1	4,00	2,00	***0,50***	-	-	-	**-**
2010	1	4,00	2,00	***0,50***	-	-	-	**-**
2011	1	2,00	2,00	***1,00***	1	0,00	0,00	**-**
2012	1	1,67	1,67	***1,00***	-	-	-	**-**
2013	1	3,00	3,00	***1,00***	-	-	-	**-**
2014	1	5,00	5,00	***1,00***	1	1,00	0,00	***0,00***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	25,0%	37,5%	37,5%	100%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
1999	33,3%	33,3%	33,3%	100%	-	-	-	-
2000	33,3%	33,3%	33,3%	100%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
2001	33,3%	33,3%	33,3%	100%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	50,0%	50,0%	0,0%	100%	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	33,3%	33,3%	33,3%	100%	-	-	-	-
2008	20,0%	60,0%	20,0%	100%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
2009	14,3%	57,1%	28,6%	100%	-	-	-	-
2010	14,3%	57,1%	28,6%	100%	-	-	-	-
2011	20,0%	40,0%	40,0%	100%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
2012	23,1%	38,5%	38,5%	100%	-	-	-	-
2013	14,3%	42,9%	42,9%	100%	-	-	-	-
2014	9,1%	45,5%	45,5%	100%	50,0%	50,0%	0,0%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **306**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

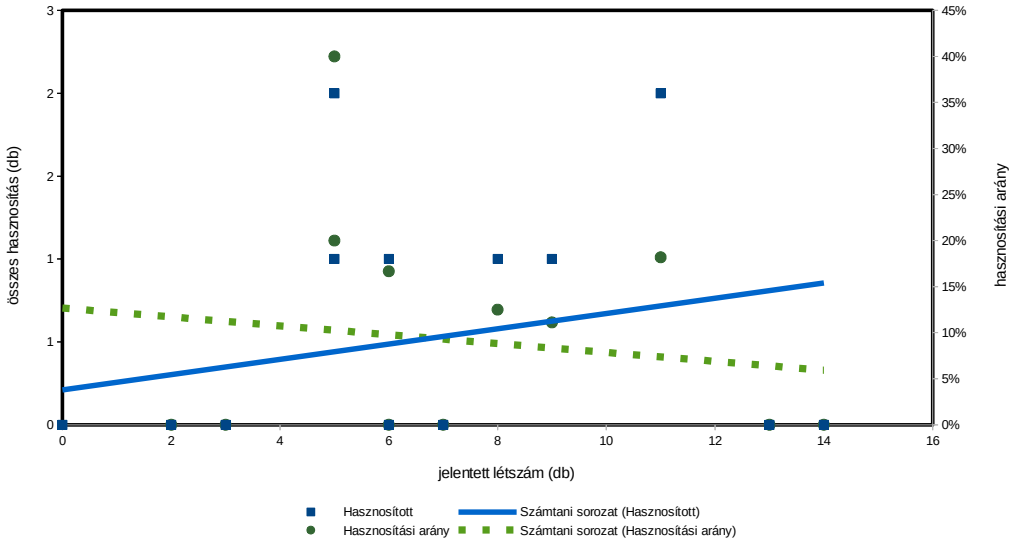

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

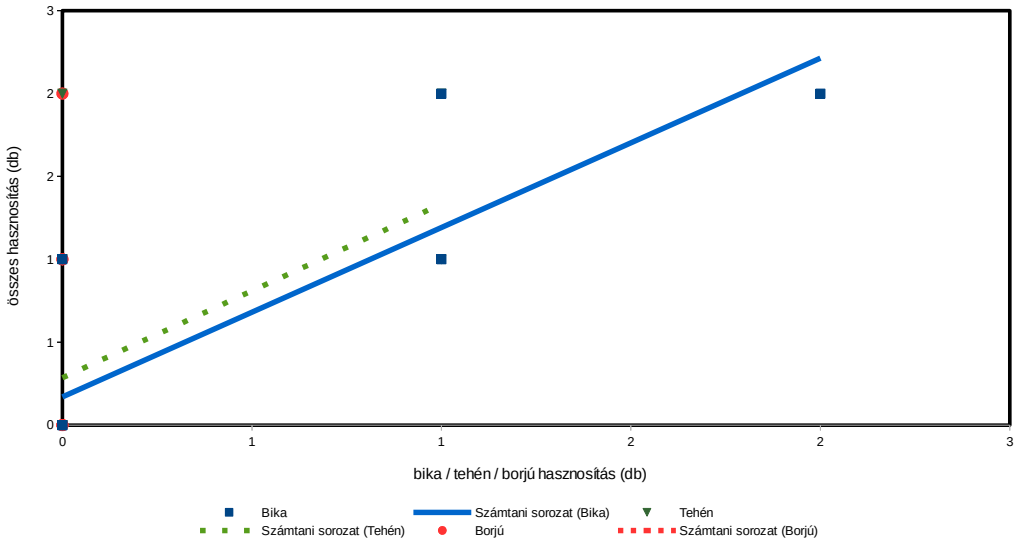

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

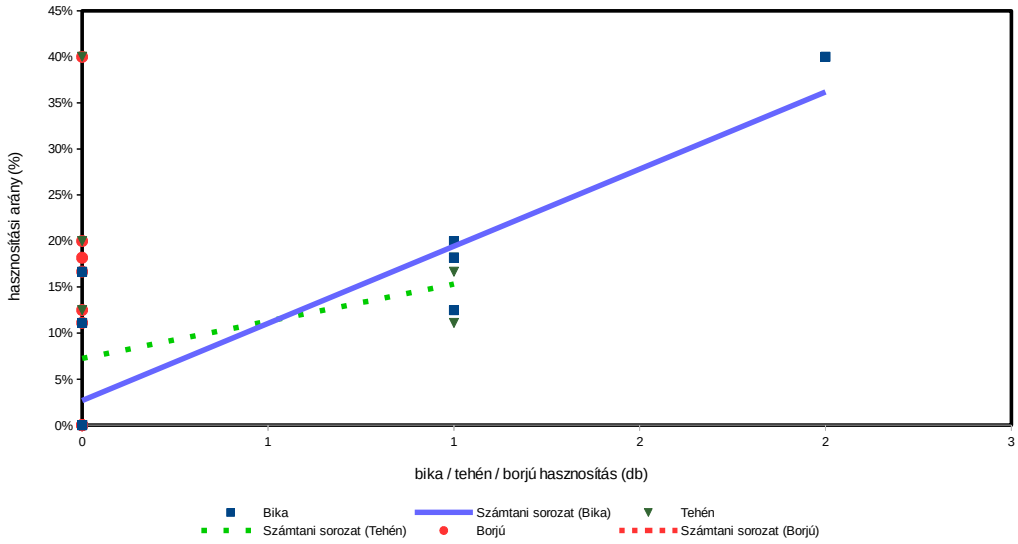

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007

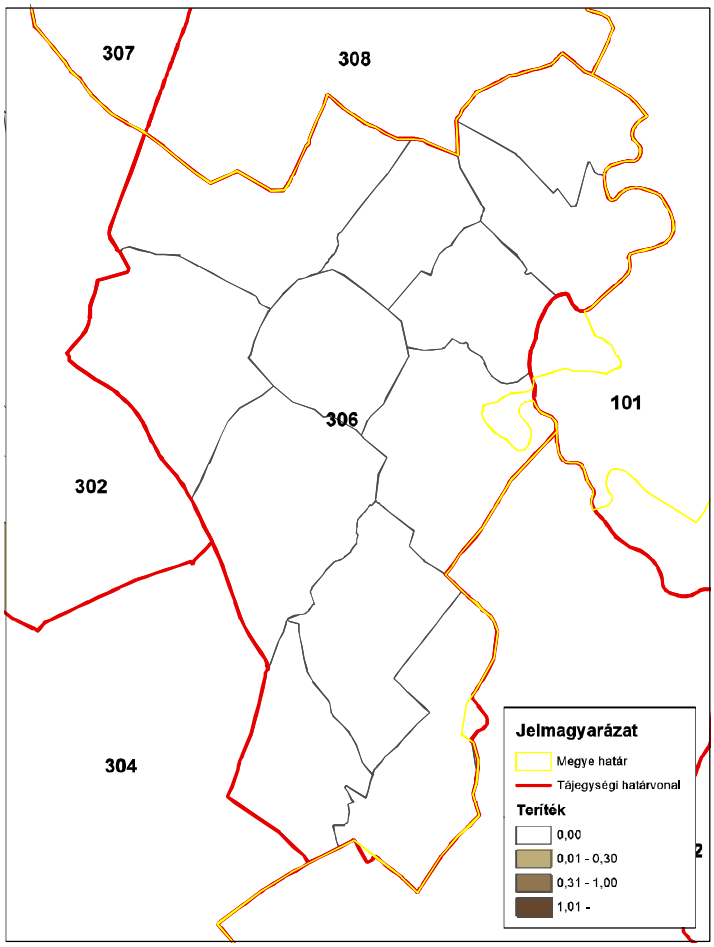

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008

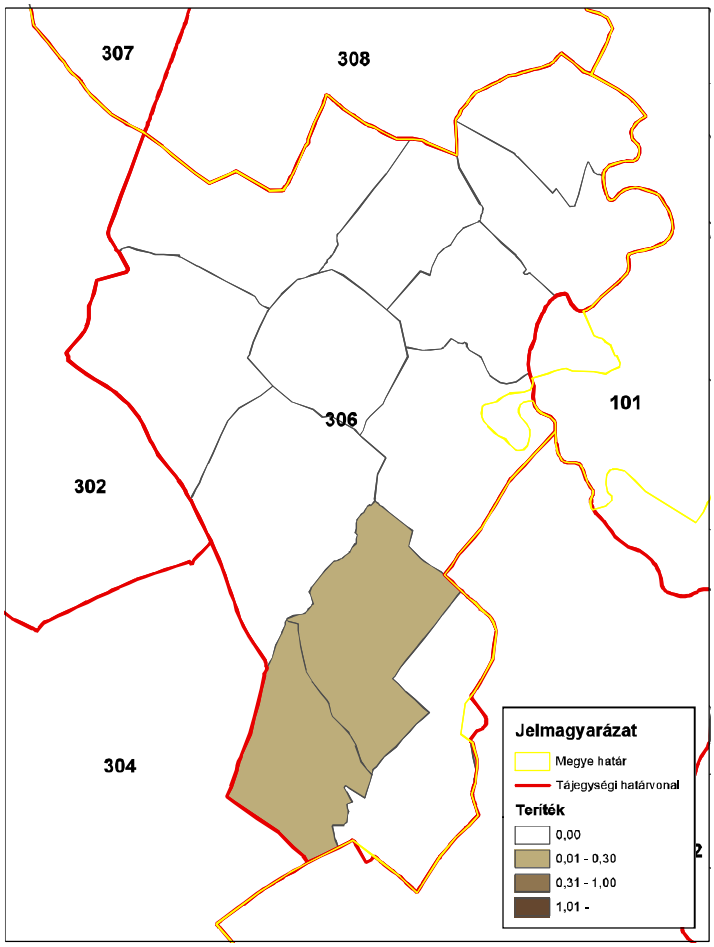

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009

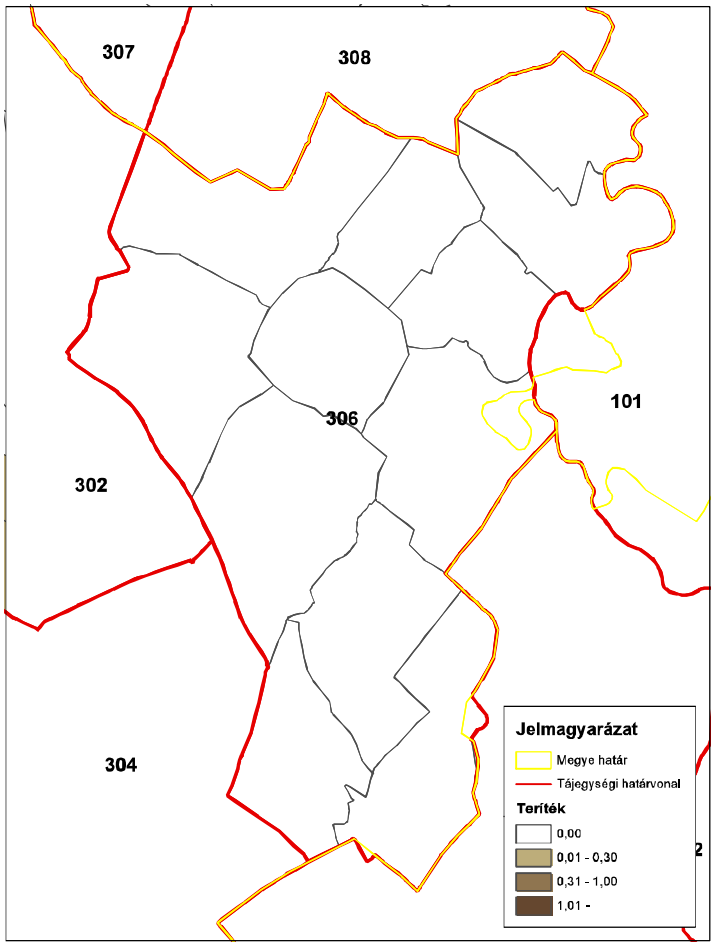

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010

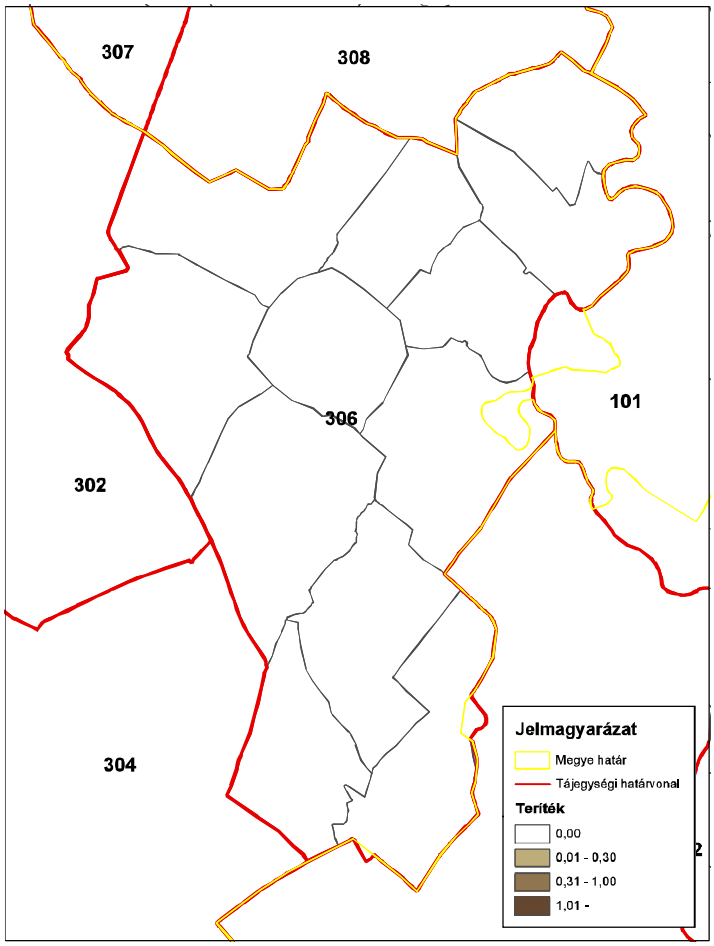

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2011

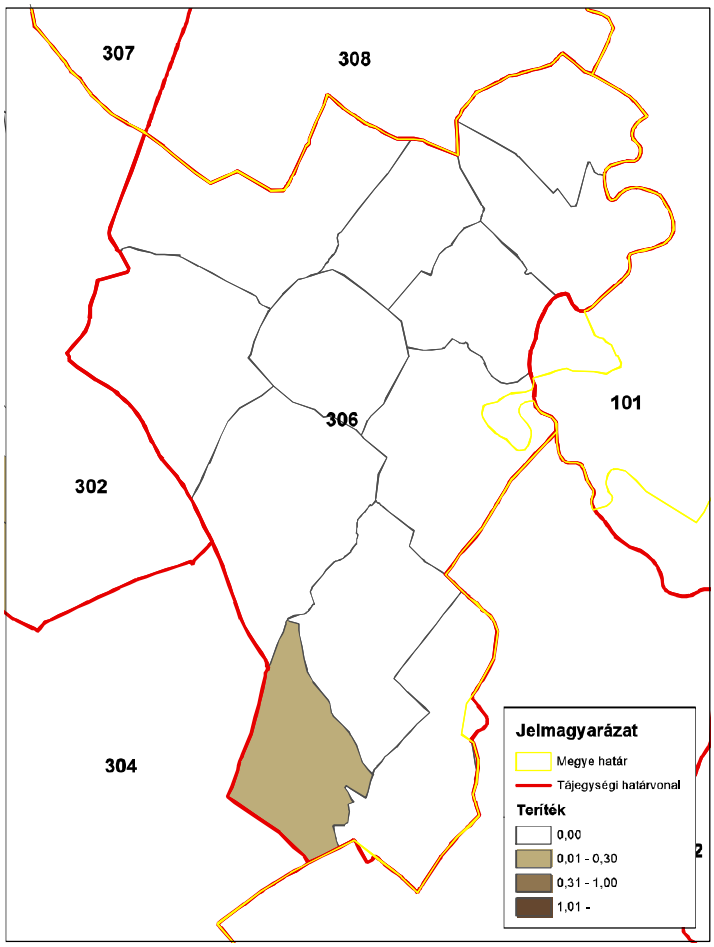

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2012

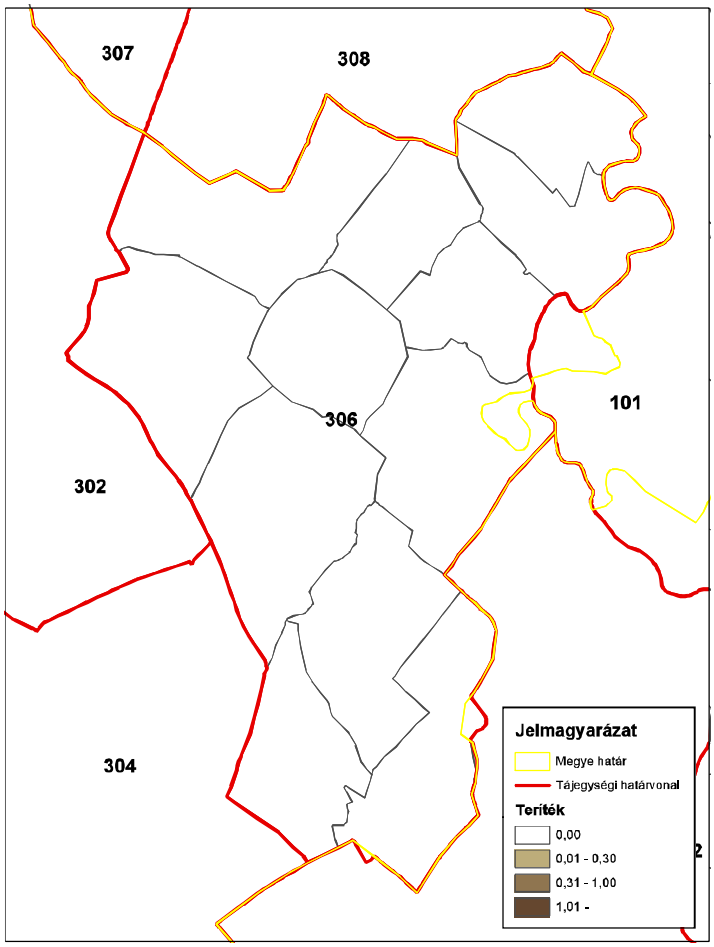

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2013

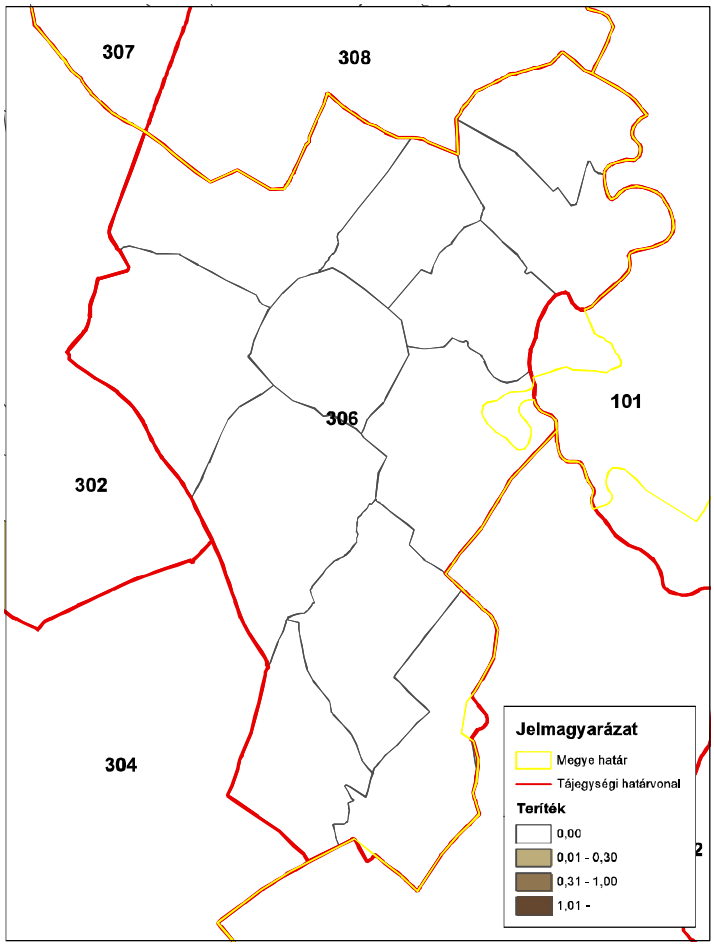

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2014

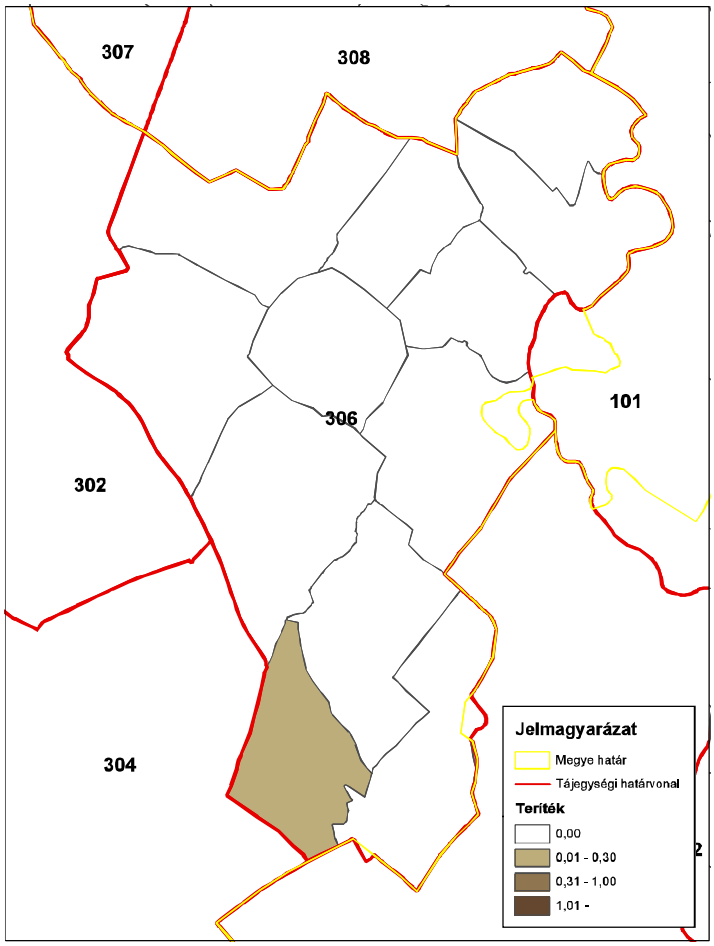

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2004	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2005	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2006	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2008	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2010	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2011	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2012	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2013	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2014	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

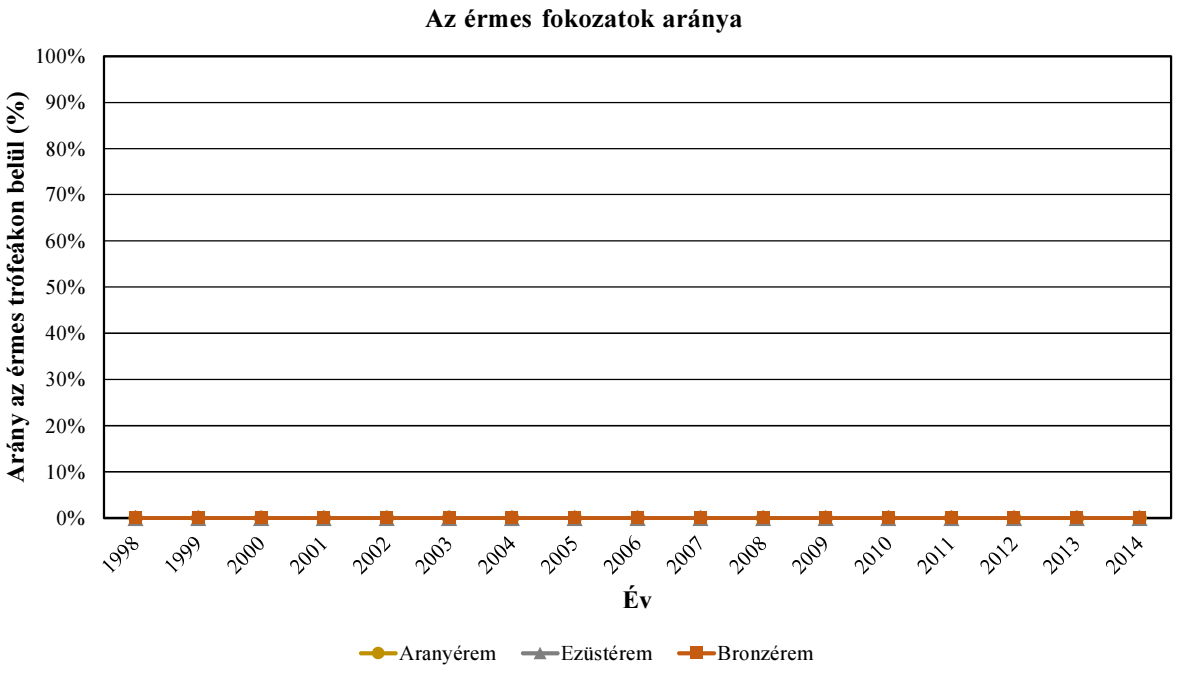

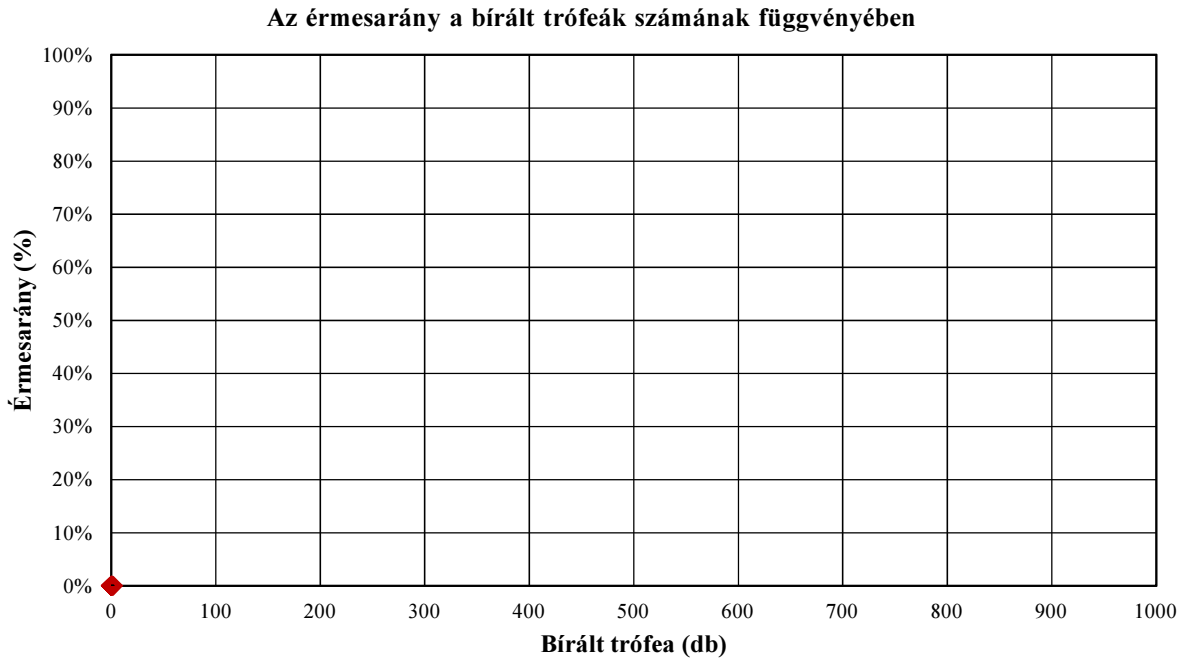

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	1										1						1
2																	
3											1			1			
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	100,0%										50,0%						100,0%
2																	
3											50,0%			100,0%			
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

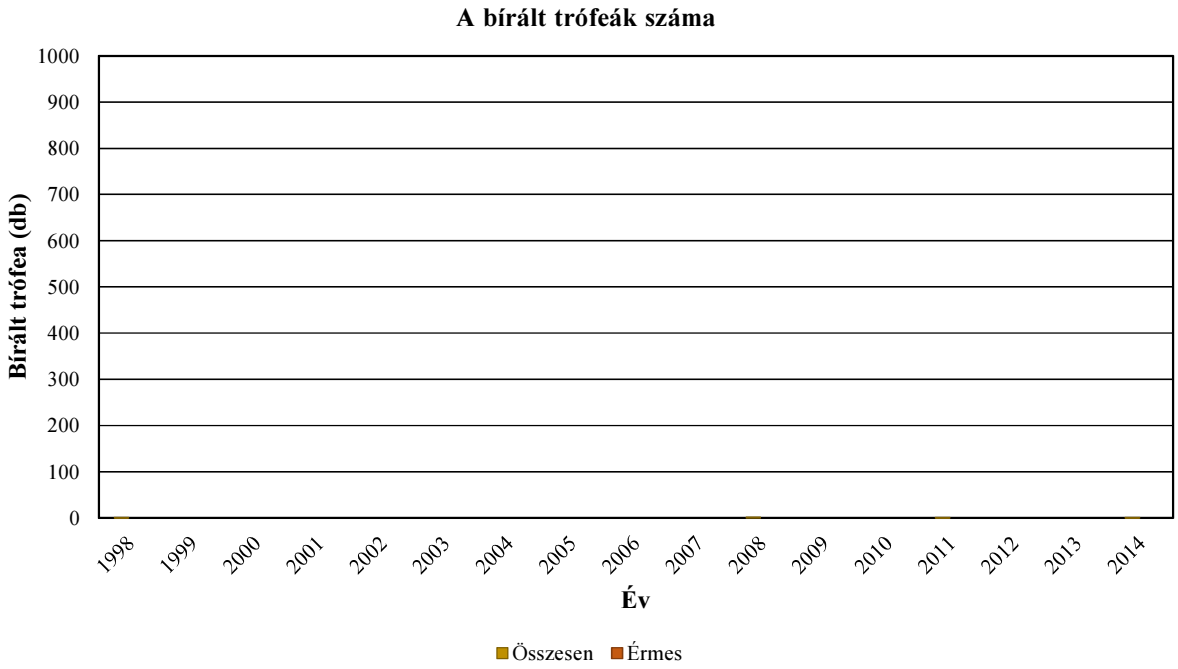

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	41,92			1,28	3,00			
2									
3	2	71,25			3,28	9,50			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	33,00			0,95	2,00			
2									
3	2	69,50			3,21	9,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	50,25			1,47	4,00			
2									
3	2	73,00			3,35	10,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	17,25			0,52	2,00			
2									
3	2	3,50			0,14	1,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	41,2%			40,6%	66,7%			
2									
3	2	4,9%			4,3%	10,5%			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	33,00			0,95	2,00			
2									
3	2	69,50			3,21	9,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	2008			1998	2008			
2									
3	2	2011			2008	2011			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	50,25			1,47	4,00			
2									
3	2	73,00			3,35	10,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	3	2014			2014	2014			
2									
3	2	2008			2011	2008			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

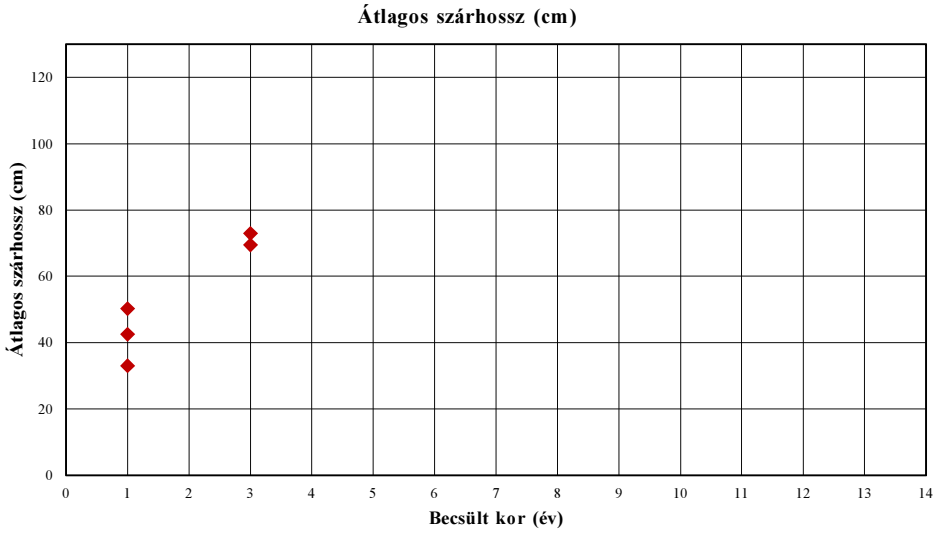

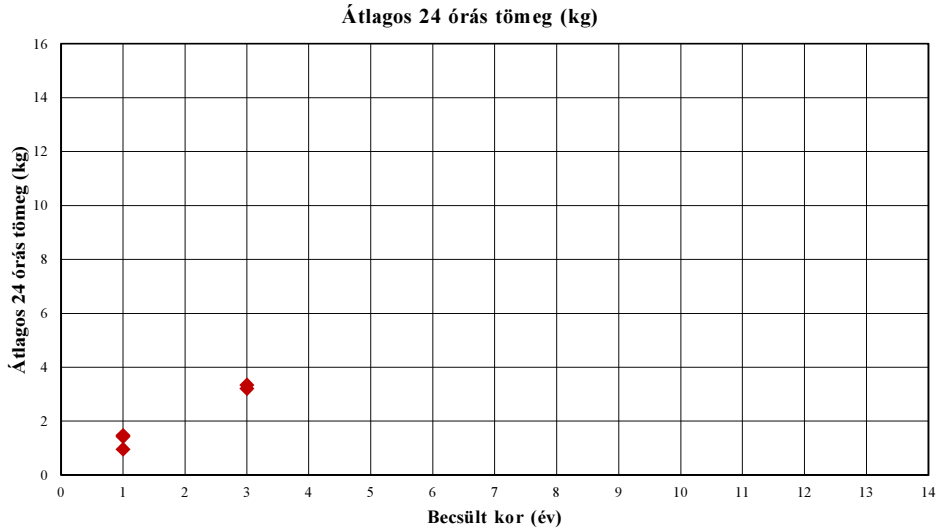

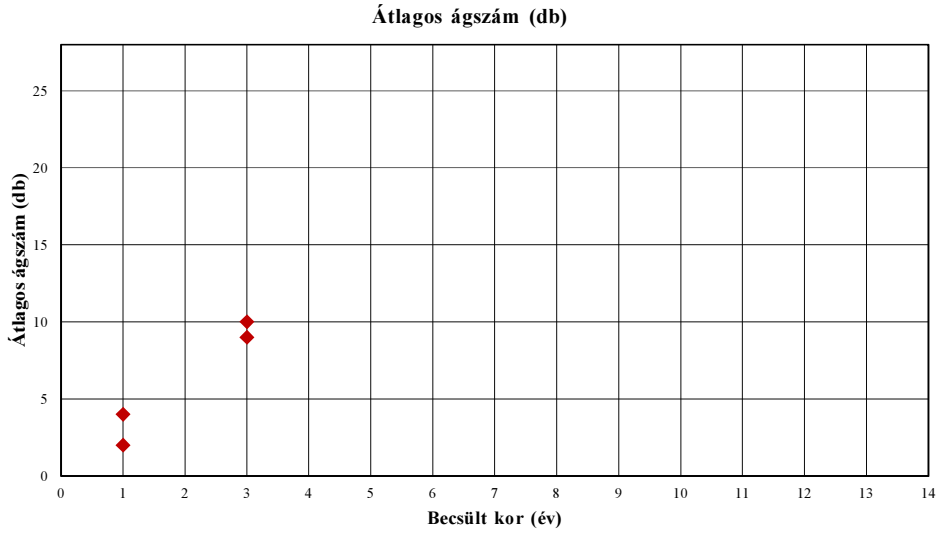

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

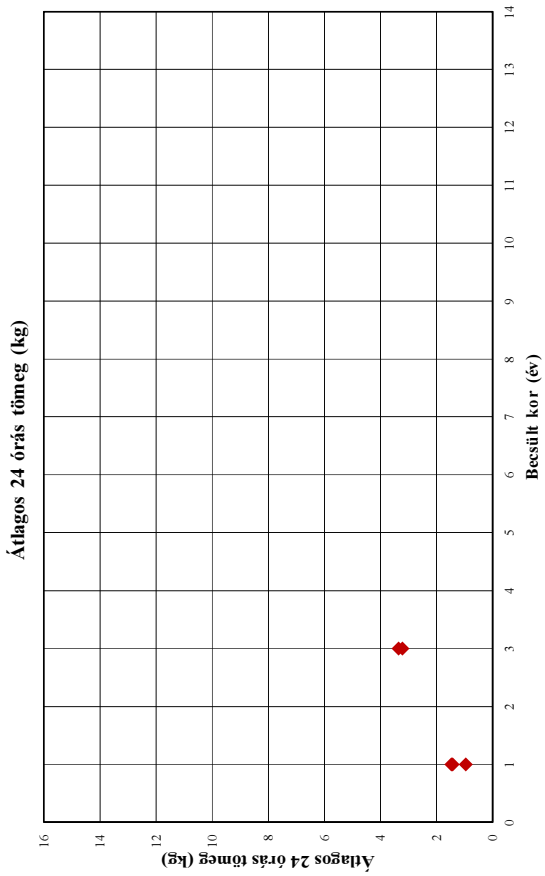

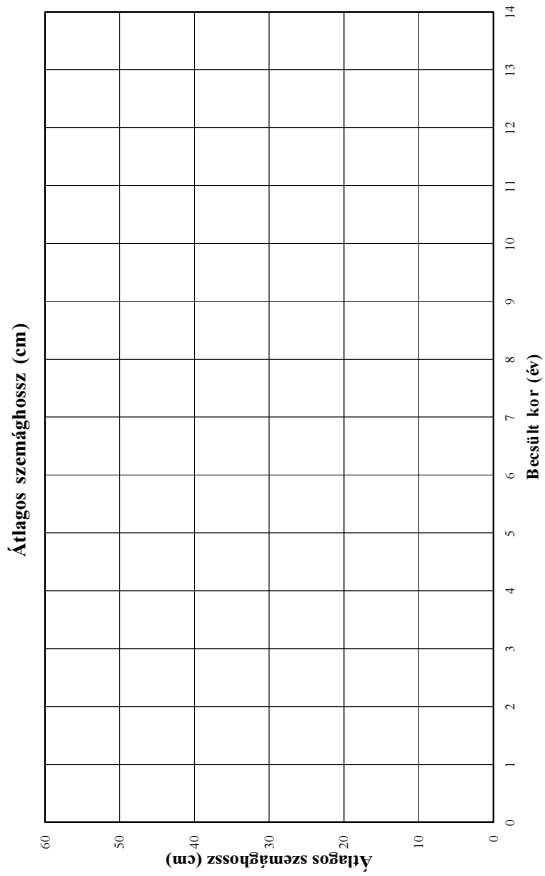

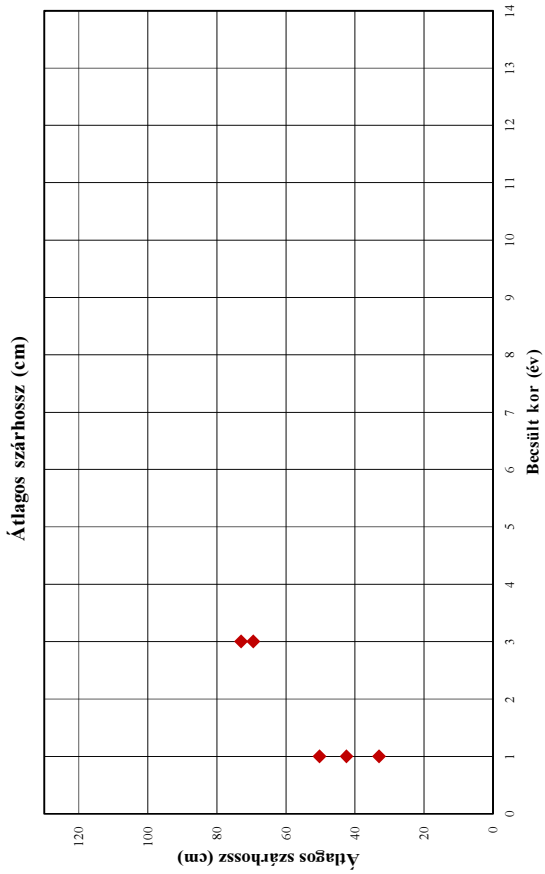

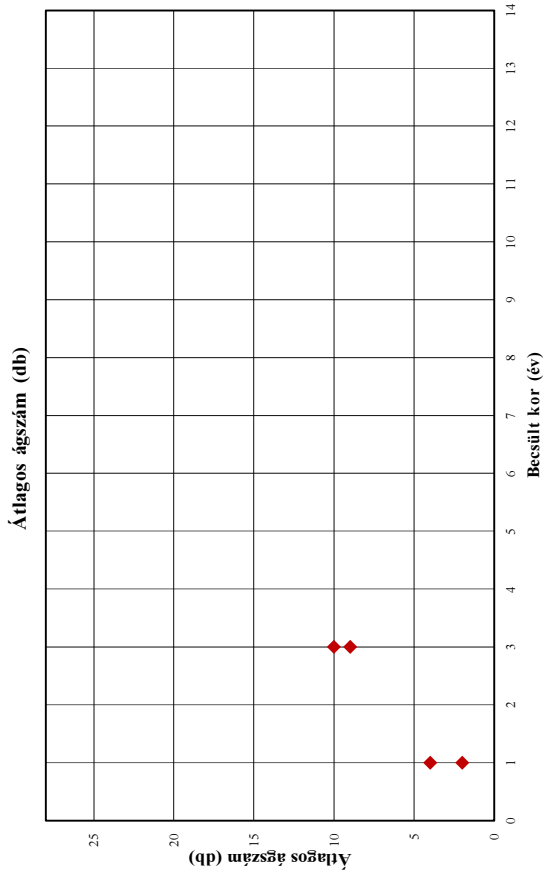

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

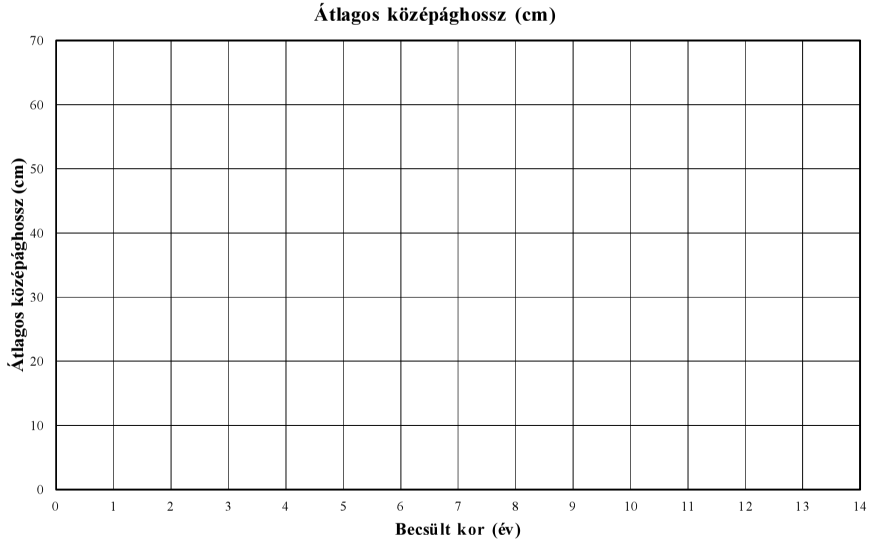

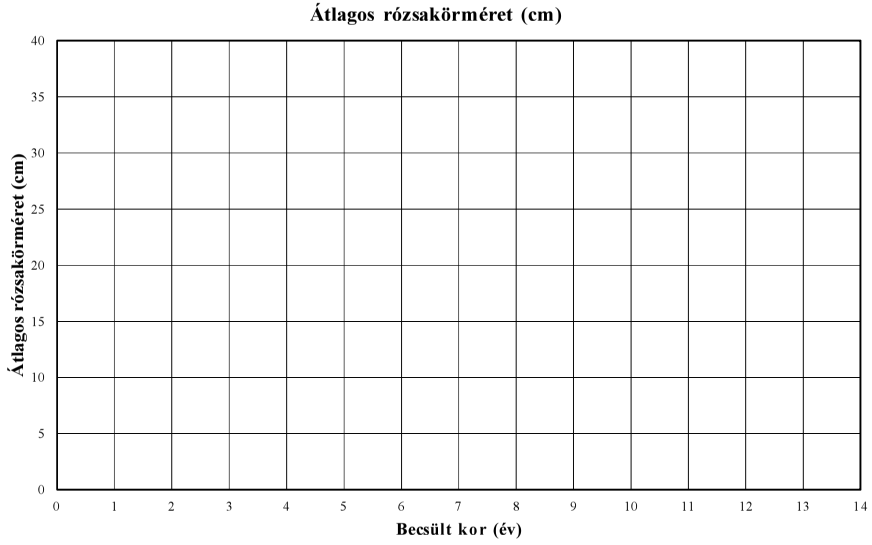

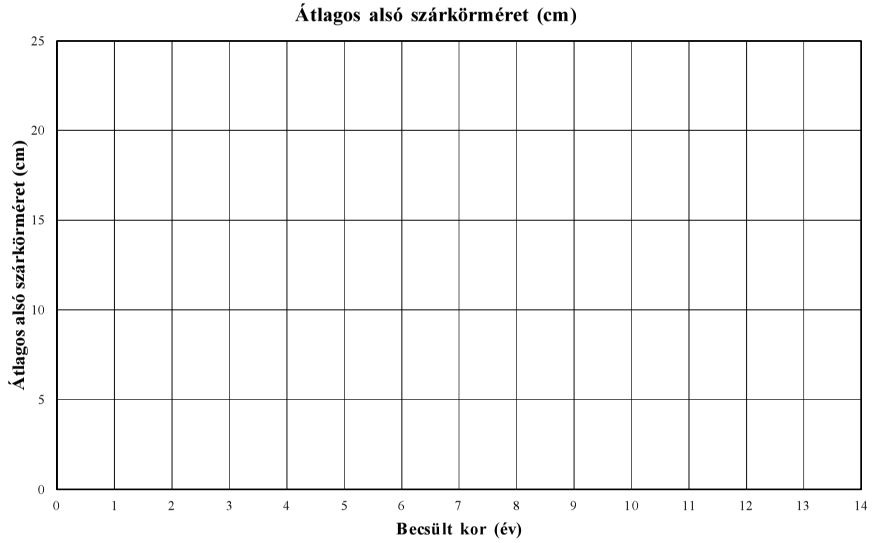

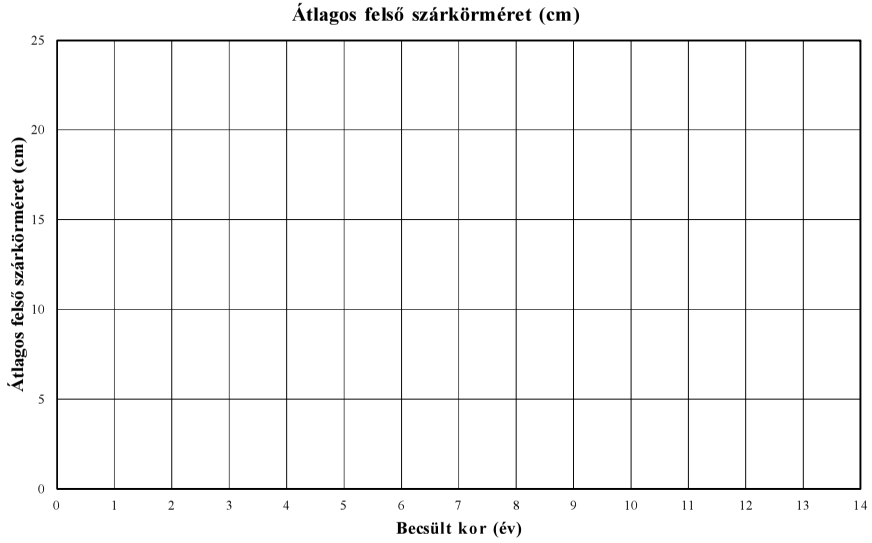

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	1	42,50			0,95				
1998	2									
1998	3									
1998	4									
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2									
1999	3									
1999	4									
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2									
2000	3									
2000	4									
2000	5									
2000	6									
2000	7									
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2									
2001	3									
2001	4									
2001	5									
2001	6									
2001	7									
2001	8									
2001	9									
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2									
2002	3									
2002	4									
2002	5									
2002	6									
2002	7									
2002	8									
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1									
2003	2									
2003	3									
2003	4									
2003	5									
2003	6									
2003	7									
2003	8									
2003	9									
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1									
2004	2									
2004	3									
2004	4									
2004	5									
2004	6									
2004	7									
2004	8									
2004	9									
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1									
2005	2									
2005	3									
2005	4									
2005	5									
2005	6									
2005	7									
2005	8									
2005	9									
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2									
2006	3									
2006	4									
2006	5									
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9									
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1									
2007	2									
2007	3									
2007	4									
2007	5									
2007	6									
2007	7									
2007	8									
2007	9									
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	1	33,00			1,42	2,00			
2008	2									
2008	3	1	73,00			3,21	10,00			
2008	4									
2008	5									
2008	6									
2008	7									
2008	8									
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1									
2009	2									
2009	3									
2009	4									
2009	5									
2009	6									
2009	7									
2009	8									
2009	9									
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1									
2010	2									
2010	3									
2010	4									
2010	5									
2010	6									
2010	7									
2010	8									
2010	9									
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1									
2011	2									
2011	3	1	69,50			3,35	9,00			
2011	4									
2011	5									
2011	6									
2011	7									
2011	8									
2011	9									
2011	10									
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1									
2012	2									
2012	3									
2012	4									
2012	5									
2012	6									
2012	7									
2012	8									
2012	9									
2012	10									
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1									
2013	2									
2013	3									
2013	4									
2013	5									
2013	6									
2013	7									
2013	8									
2013	9									
2013	10									
2013	11									
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1	1	50,25			1,47	4,00			
2014	2									
2014	3									
2014	4									
2014	5									
2014	6									
2014	7									
2014	8									
2014	9									
2014	10									
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

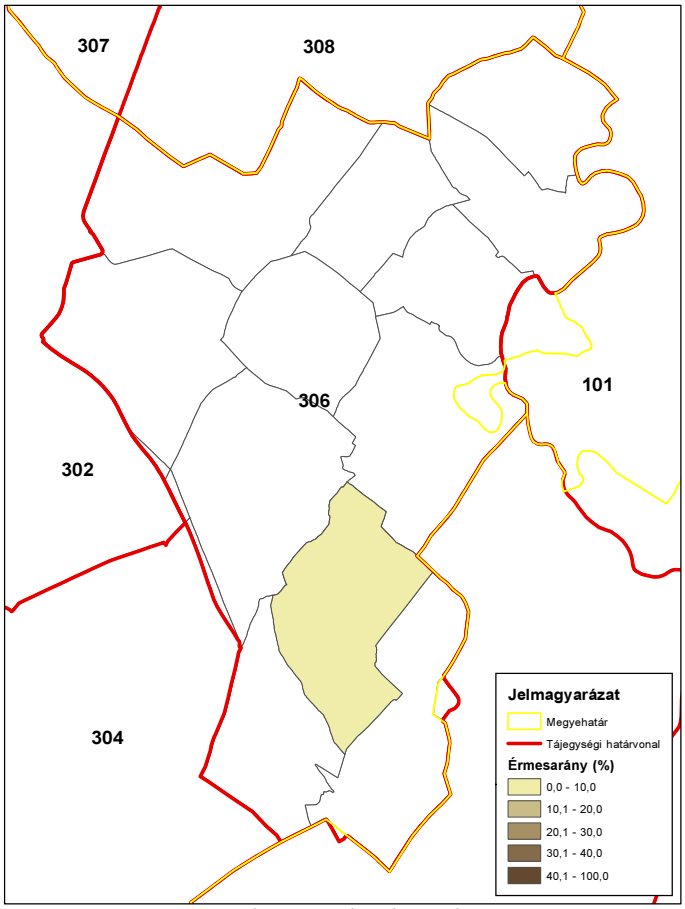

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

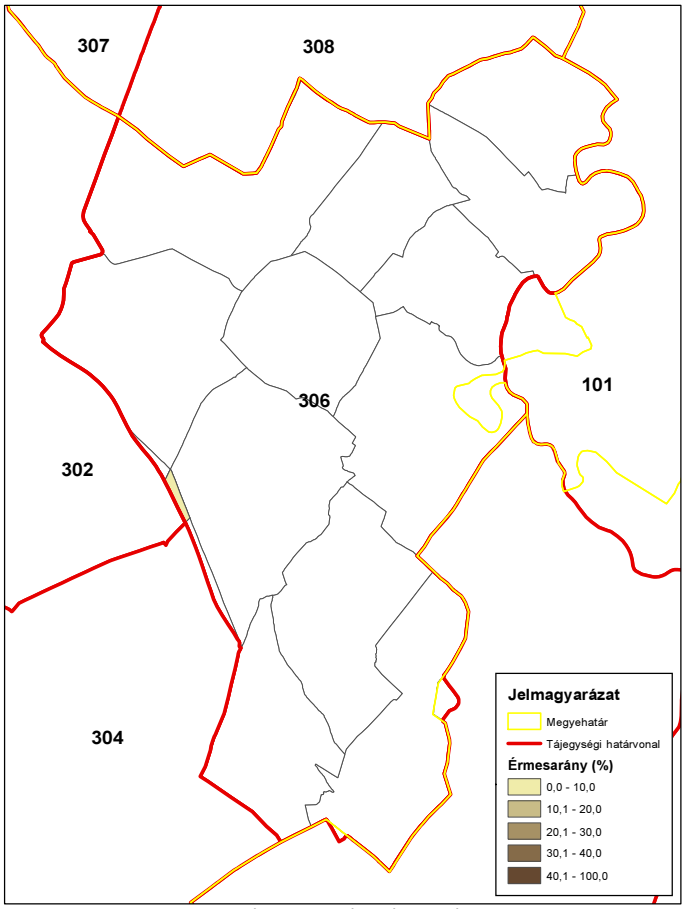

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

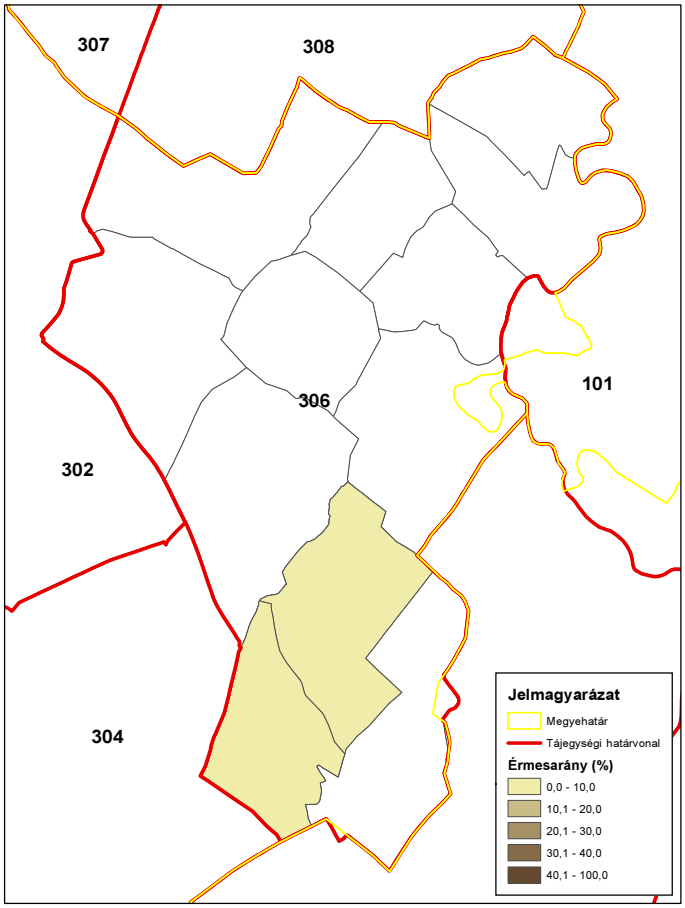

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

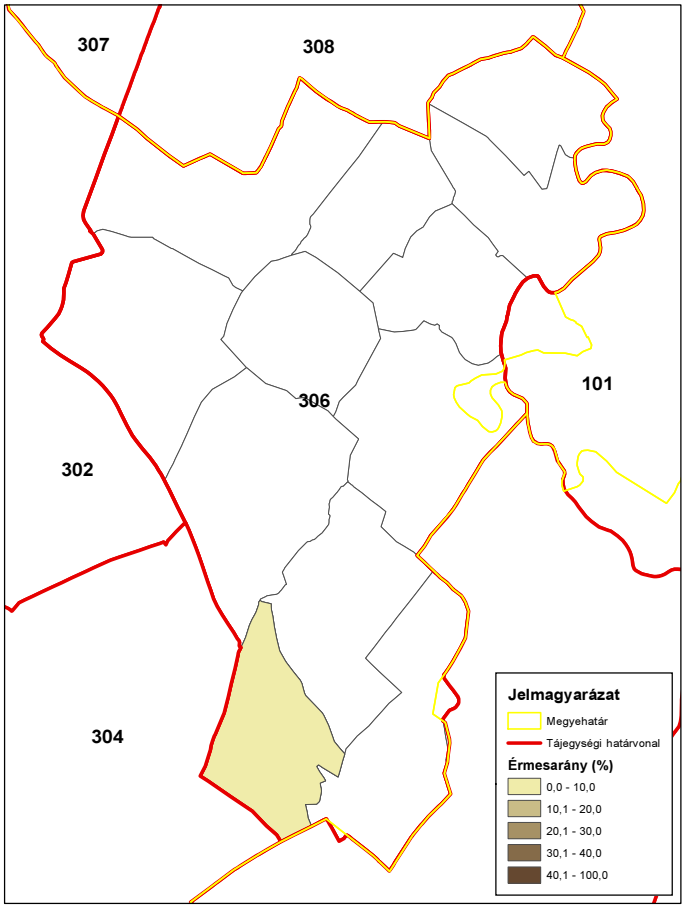

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A dámszarvas jelentett létszáma az **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység** területén 2009 óta 10-20 pld. között ingadozott. A teljes állományt szabad területen jelentették. • Előfordulása 1 vadgazdálkodási egységet érint. • Kérdéses, hogy a vaddisznó és az őzállomány mellett a dámszarvas milyen mértékben egyeztethető össze a mező- (77,2% szántó + rét-legelő) és erdőgazdálkodási (13,9% erdő) érdekekkel és tűrőképességgel.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Az utolsó 2 évben 3-3 db dám kilövést jelentettek.
A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A szabad területi dámszarvasnak a **Kiskunsági** vadgazdálkodási tájegységben nincs vadgazdálkodási jelentősége. A növekvő szabad területi állomány hasznosítása elenyésző. Lényegében állomány-növelő gazdálkodás folyt. • Kérdés, hogy a tájegységben indokolt-e a dámszarvas megtelepítése vagy megtelepedésének elősegítése és nagyobb létszámú állomány számára az élőhelyi feltételek adottak-e?
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• Nem értékelhető.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	0	2	1	**3**	0	0	0	**0**	-	0,0%	0,0%	**0,0%**
1999	2	2	3	**7**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2000	0	1	1	**2**	0	0	0	**0**	-	0,0%	0,0%	**0,0%**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	1	1	**2**	0	0	0	**0**	-	0,0%	0,0%	**0,0%**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	7	6	5	**18**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2010	6	5	4	**15**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2011	4	4	2	**10**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2012	141	168	57	**366**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2013	3	5	4	**12**	2	0	1	**3**	66,7%	0,0%	25,0%	**25,0%**
2014	6	5	4	**15**	2	0	1	**3**	33,3%	0,0%	25,0%	**20,0%**
Változás	200,0%	150,0%	300,0%	400,0%	0,0%	-	0,0%	0,0%	-50,0%	-	0,0%	-20,0%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	-	-	-	***0,50***	-	-	-	**-**
1999	1	1,00	1,50	***1,50***	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	***1,00***	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	***1,00***	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	1	0,86	0,71	***0,83***	-	-	-	**-**
2010	1	0,83	0,67	***0,80***	-	-	-	**-**
2011	1	1,00	0,50	***0,50***	-	-	-	**-**
2012	1	1,19	0,40	***0,34***	-	-	-	**-**
2013	1	1,67	1,33	***0,80***	1	0,00	0,50	**-**
2014	1	0,83	0,67	***0,80***	1	0,00	0,50	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	0,0%	66,7%	33,3%	100%	-	-	-	-
1999	28,6%	28,6%	42,9%	100%	-	-	-	-
2000	0,0%	50,0%	50,0%	100%	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	0,0%	50,0%	50,0%	100%	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	38,9%	33,3%	27,8%	100%	-	-	-	-
2010	40,0%	33,3%	26,7%	100%	-	-	-	-
2011	40,0%	40,0%	20,0%	100%	-	-	-	-
2012	38,5%	45,9%	15,6%	100%	-	-	-	-
2013	25,0%	41,7%	33,3%	100%	66,7%	0,0%	33,3%	100%
2014	40,0%	33,3%	26,7%	100%	66,7%	0,0%	33,3%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **306**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

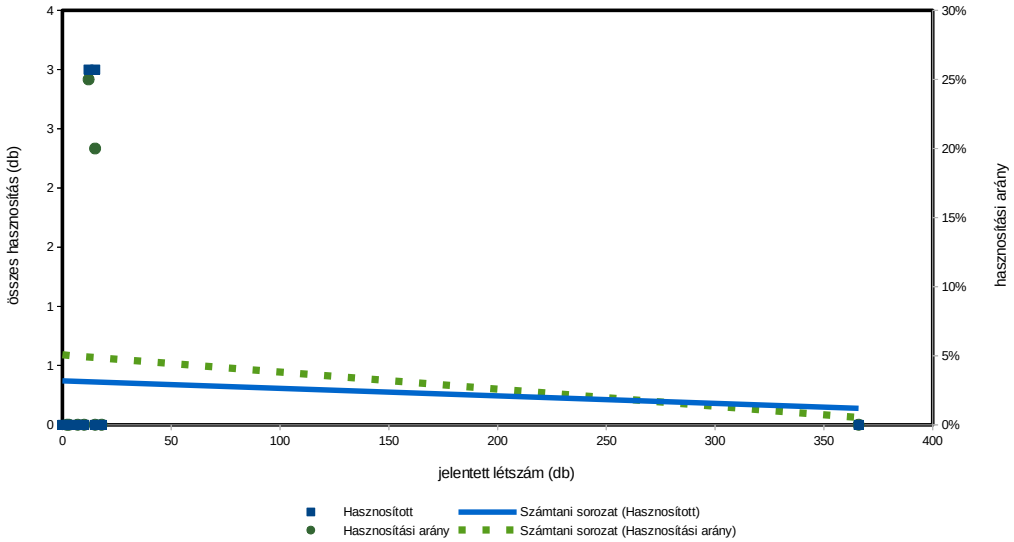

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

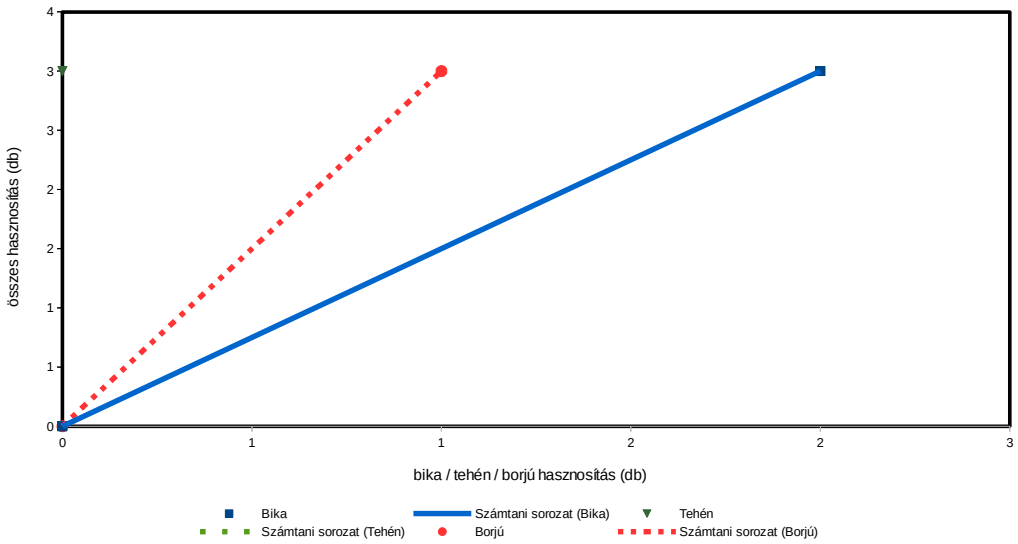

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

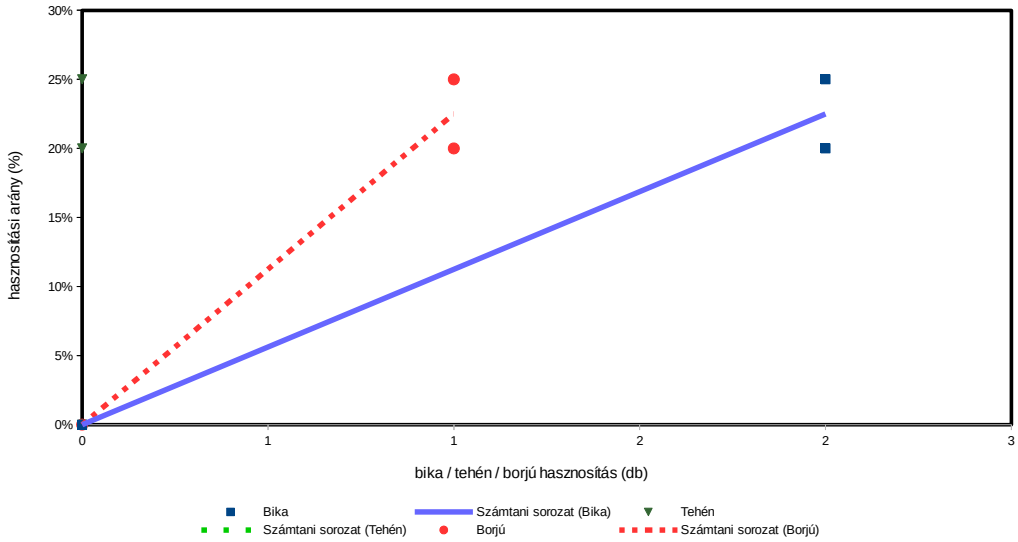

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2007

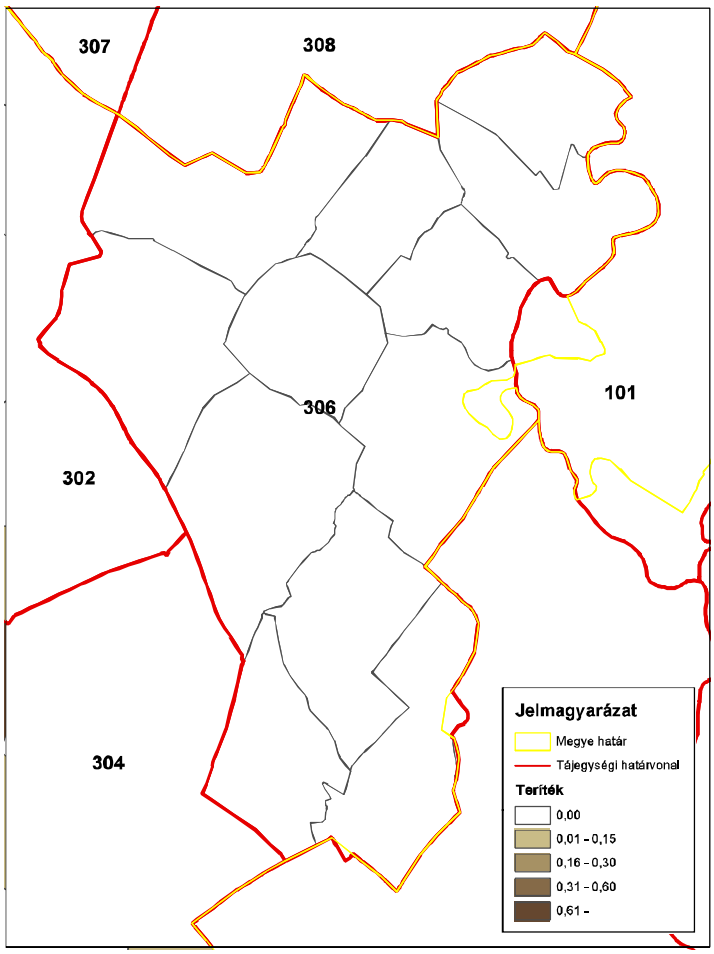

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2008

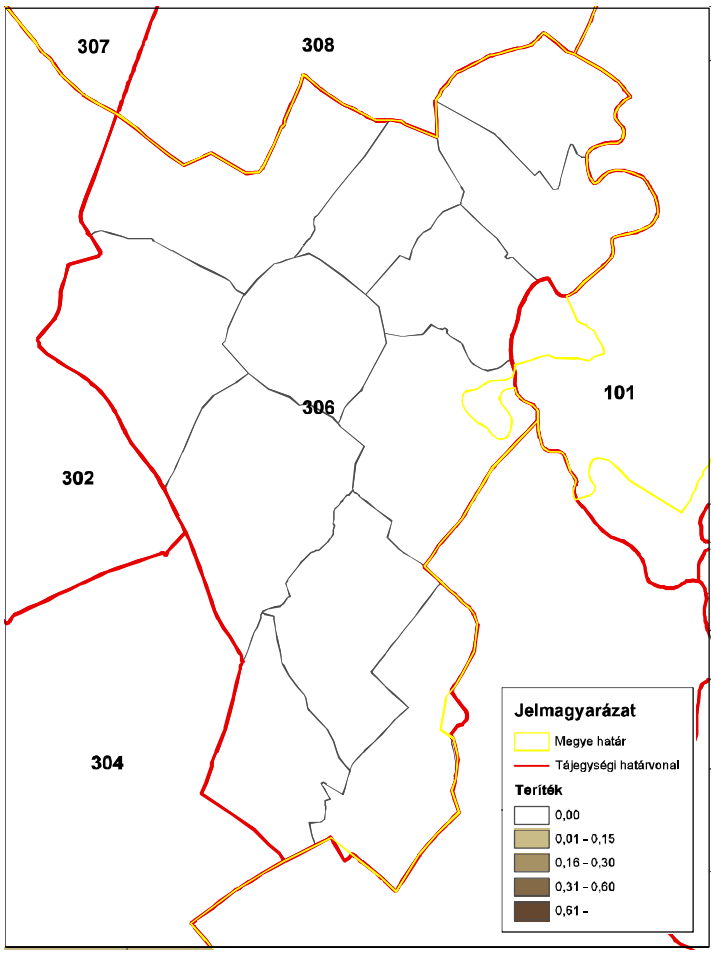

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2009

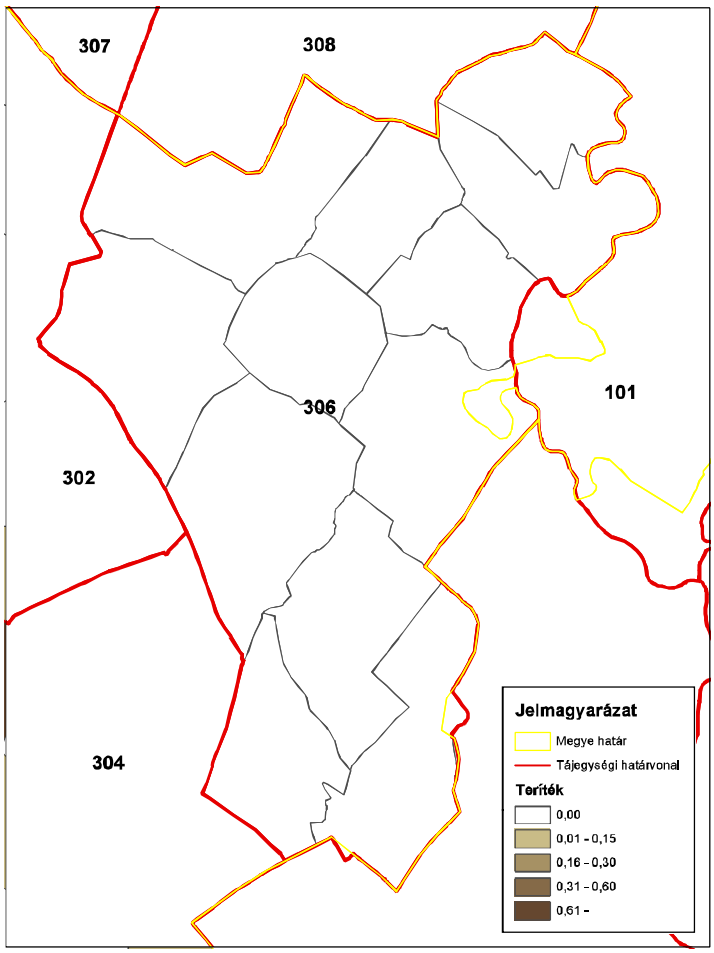

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2010

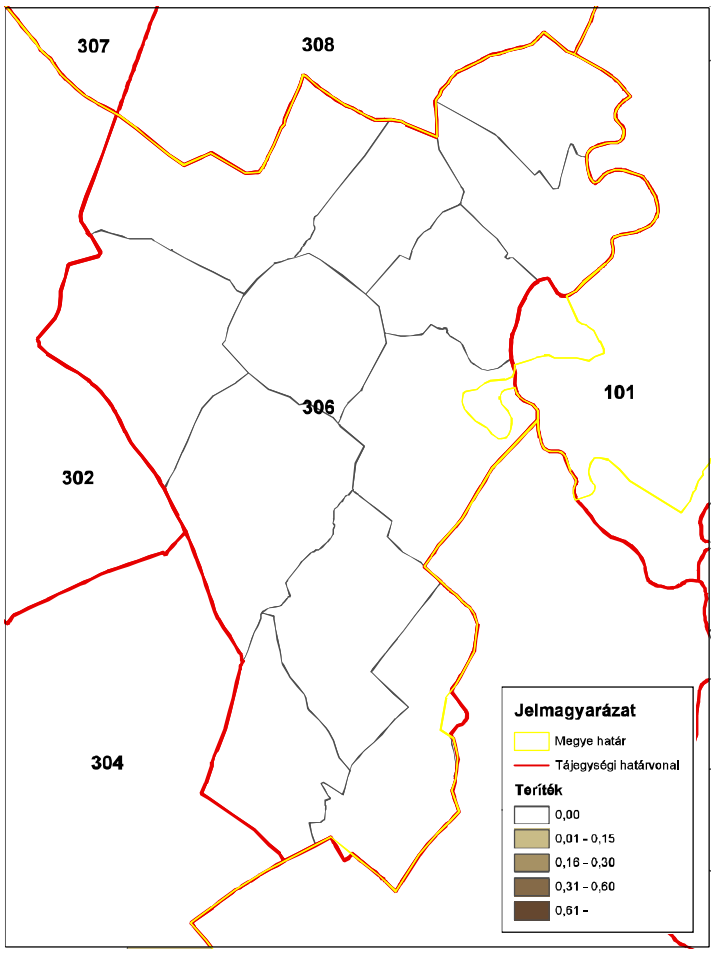

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2011

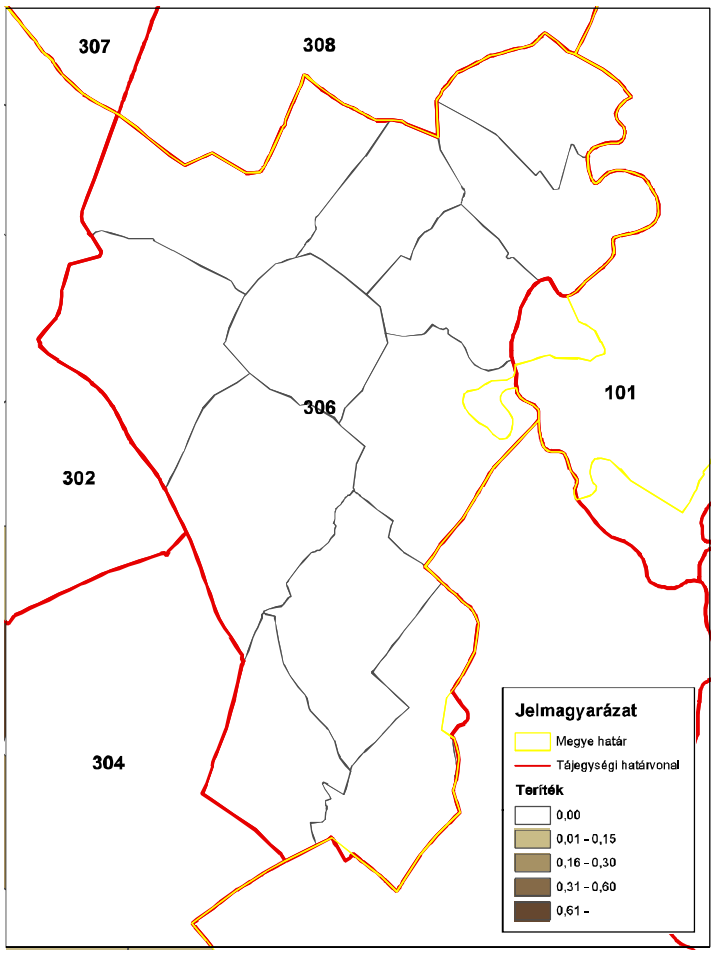

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2012

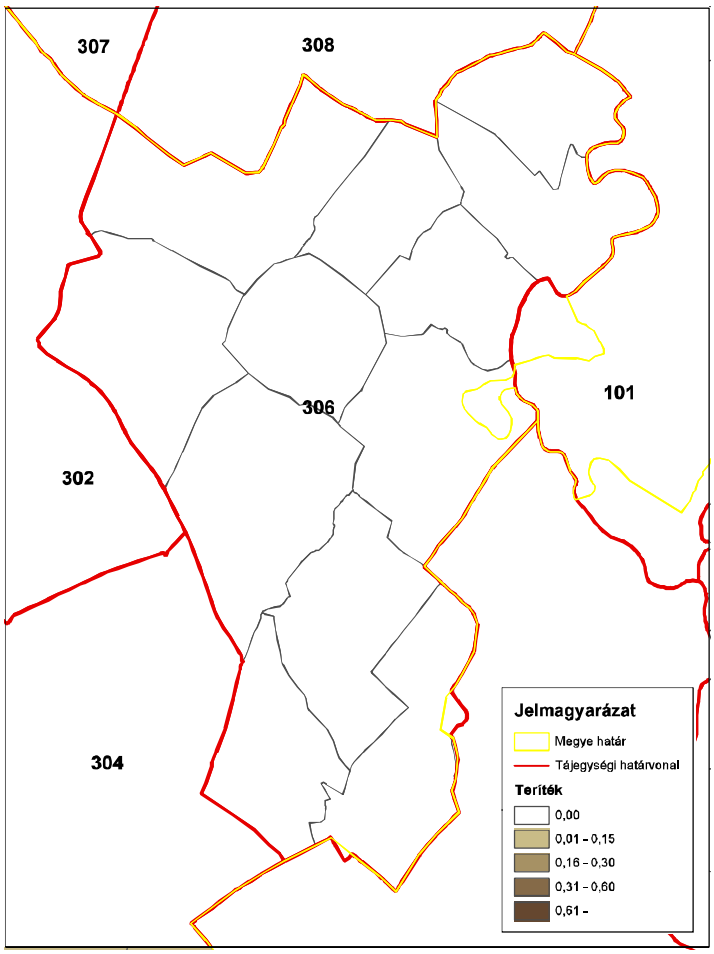

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2013

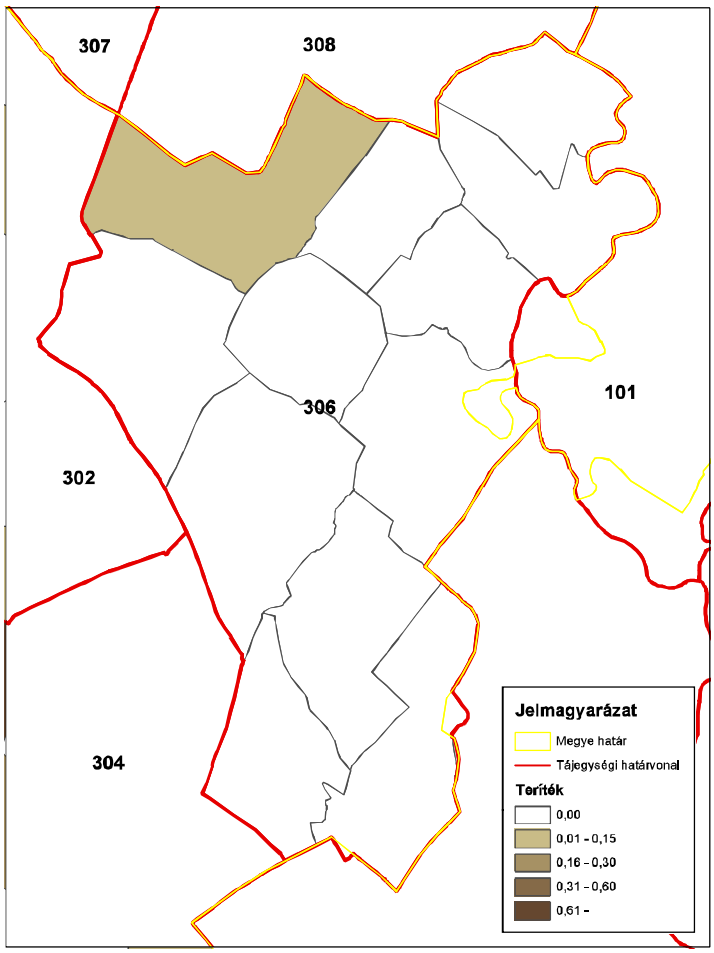

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2014

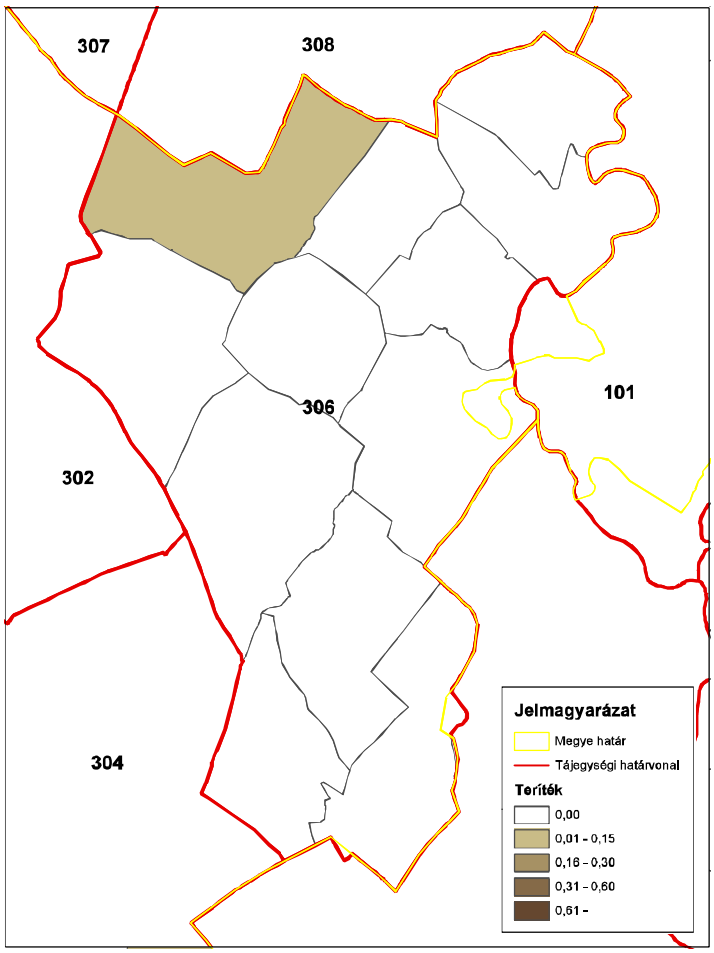

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2004	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2005	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2006	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2008	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2010	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2011	1	1	100,0%	1			100,0%	0,0%	0,0%
2012	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2013	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2014	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

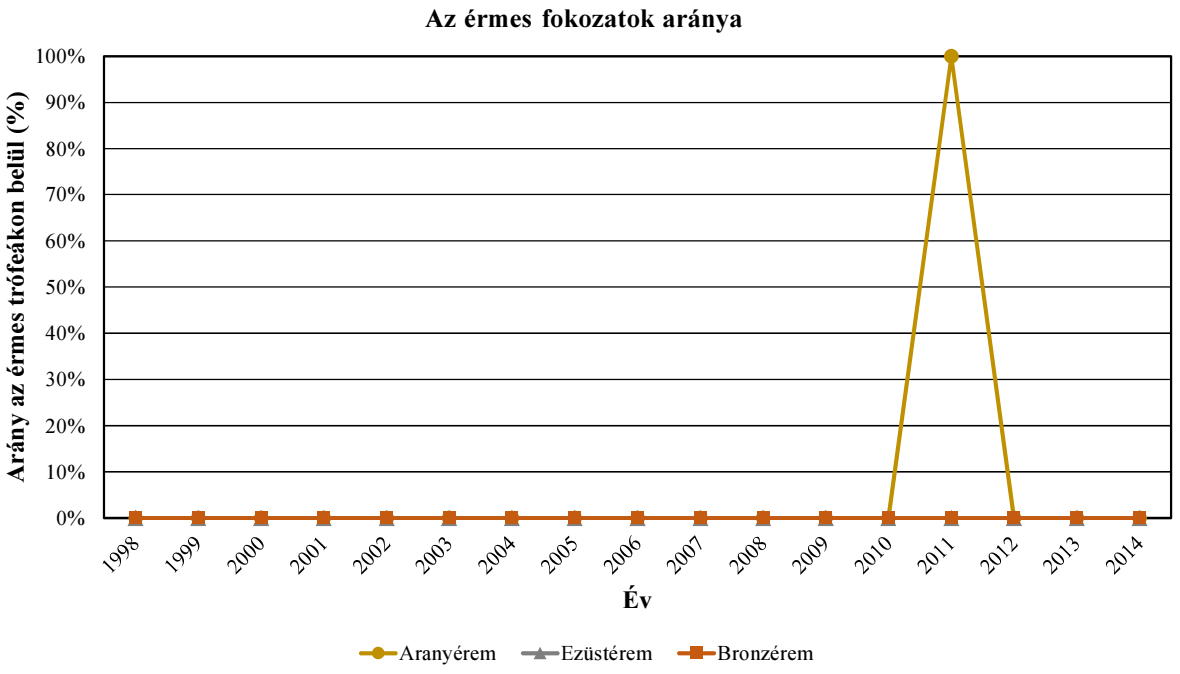

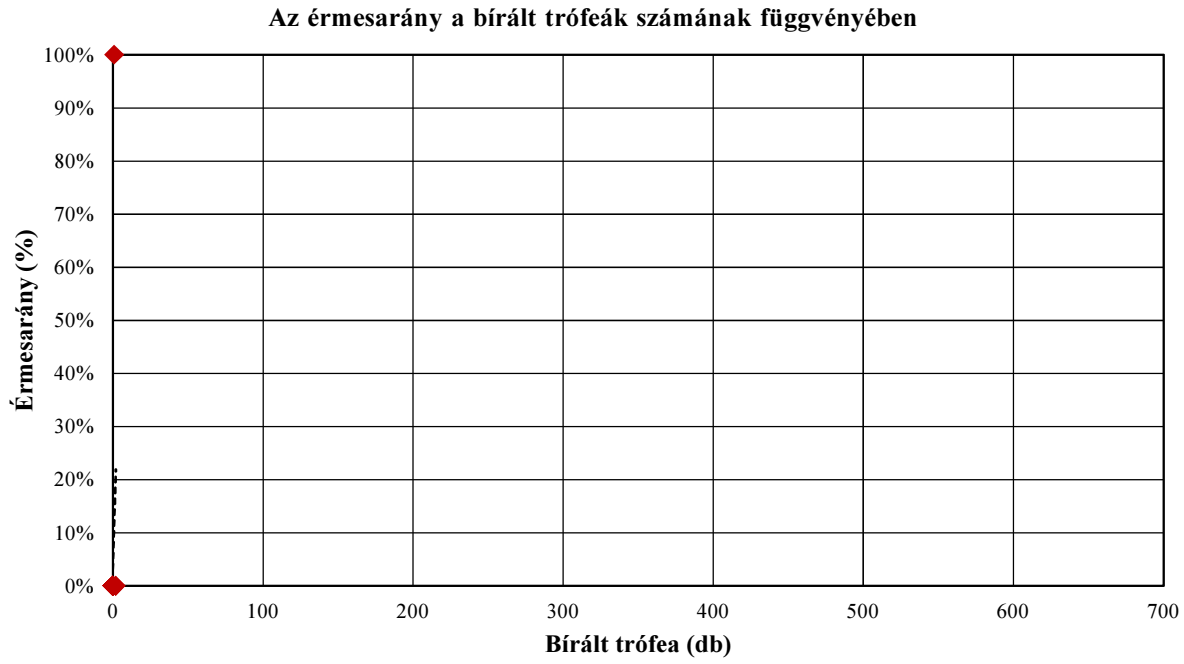

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1																	2
2																2	
3																	
4																	
5																	
6																	
7														1			
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**2**	**2**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1																	100,0%
2																100,0%	
3																	
4																	
5																	
6																	
7														100,0%			
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

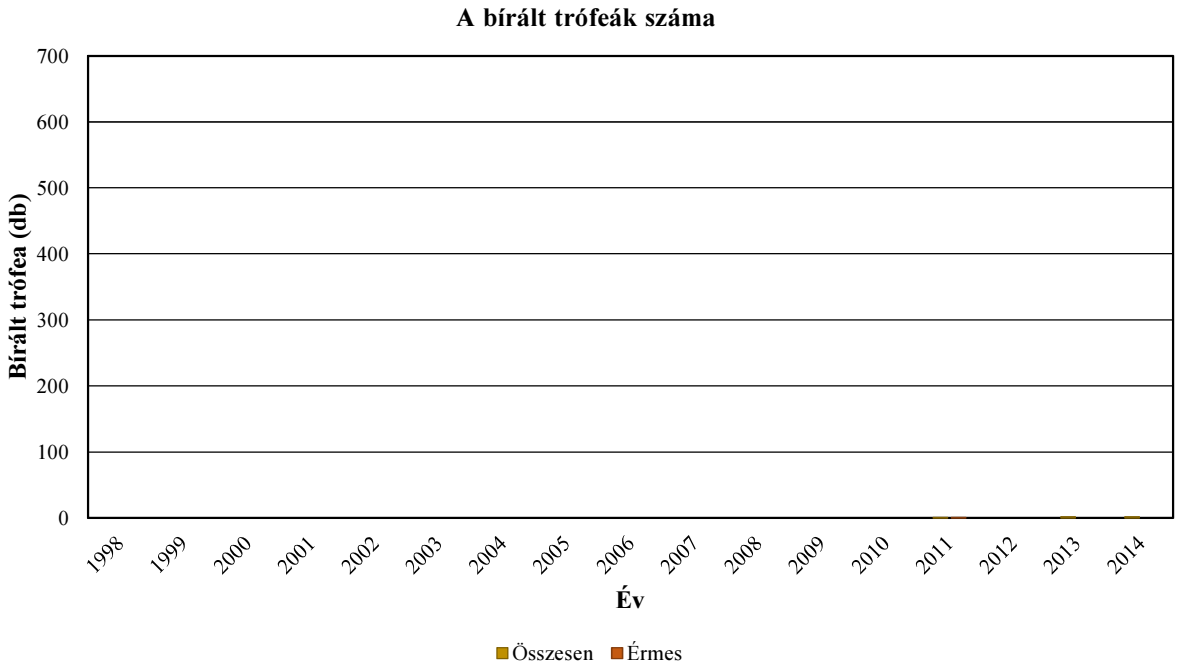

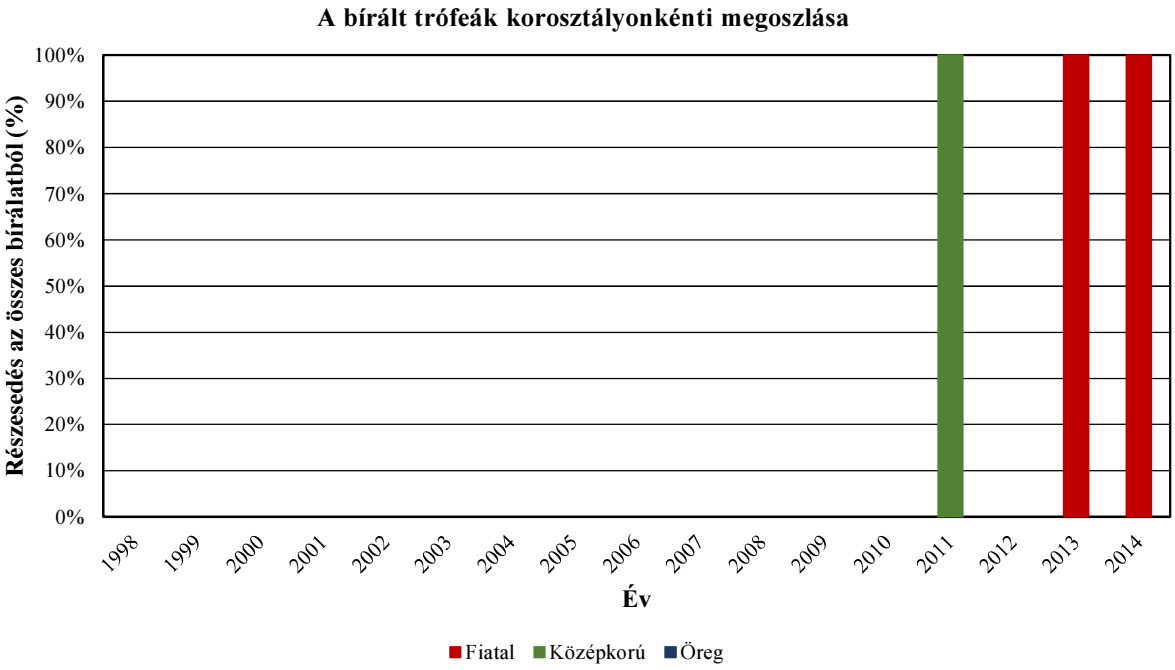

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2,75				0,43			
2	2	40,38				1,46			
3									
4									
5									
6									
7	1	62,70	22,60	36,35	16,30	4,08	20,60	11,25	14,75
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2,75				0,43			
2	2	40,38				1,46			
3									
4									
5									
6									
7	1	62,70	22,60	36,35	16,30	4,08	20,60	11,25	14,75
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2,75				0,43			
2	2	40,38				1,46			
3									
4									
5									
6									
7	1	62,70	22,60	36,35	16,30	4,08	20,60	11,25	14,75
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	0,00				0,00			
2	2	0,00				0,00			
3									
4									
5									
6									
7	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	0,0%				0,0%			
2	2	0,0%				0,0%			
3									
4									
5									
6									
7	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2,75				0,43			
2	2	40,38				1,46			
3									
4									
5									
6									
7	1	62,70	22,60	36,35	16,30	4,08	20,60	11,25	14,75
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2014				2014			
2	2	2013				2013			
3									
4									
5									
6									
7	1	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2,75				0,43			
2	2	40,38				1,46			
3									
4									
5									
6									
7	1	62,70	22,60	36,35	16,30	4,08	20,60	11,25	14,75
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2014				2014			
2	2	2013				2013			
3									
4									
5									
6									
7	1	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

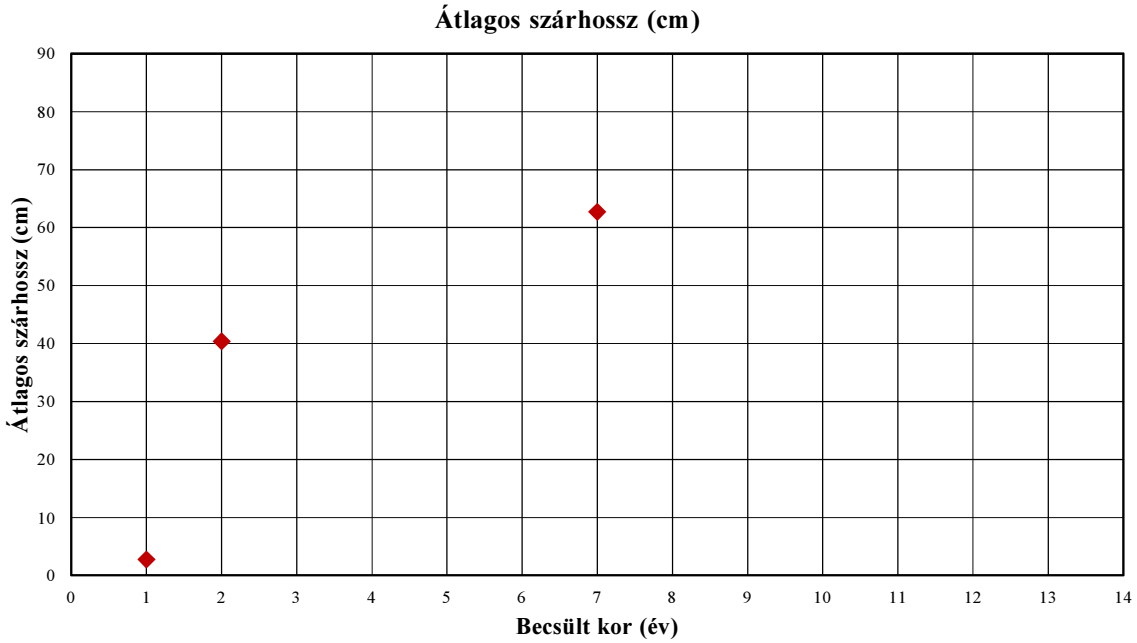

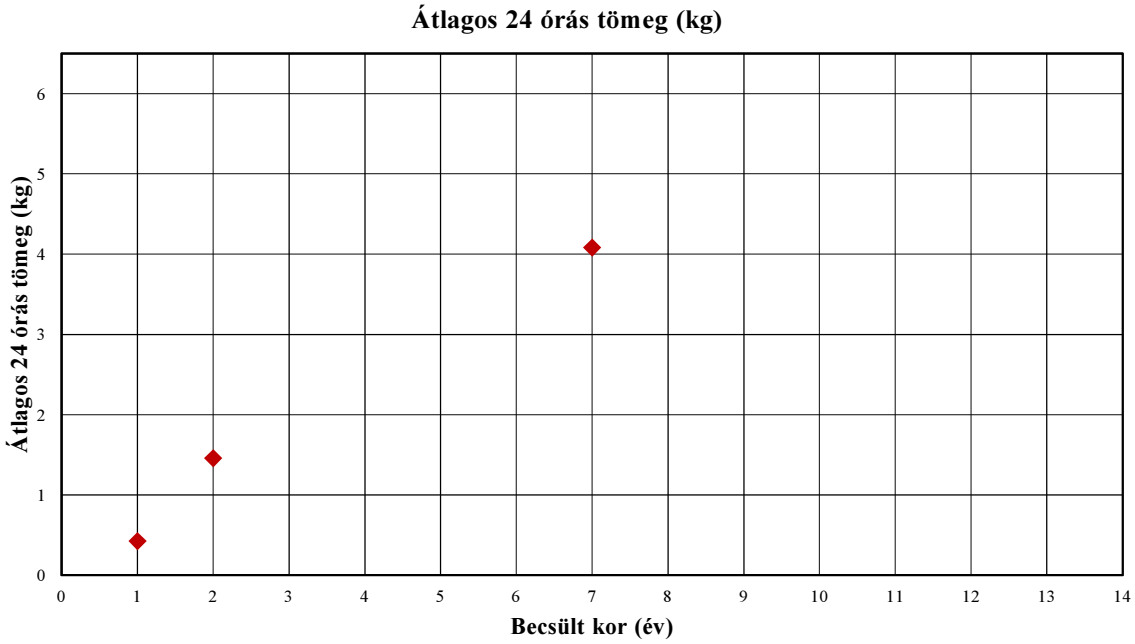

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

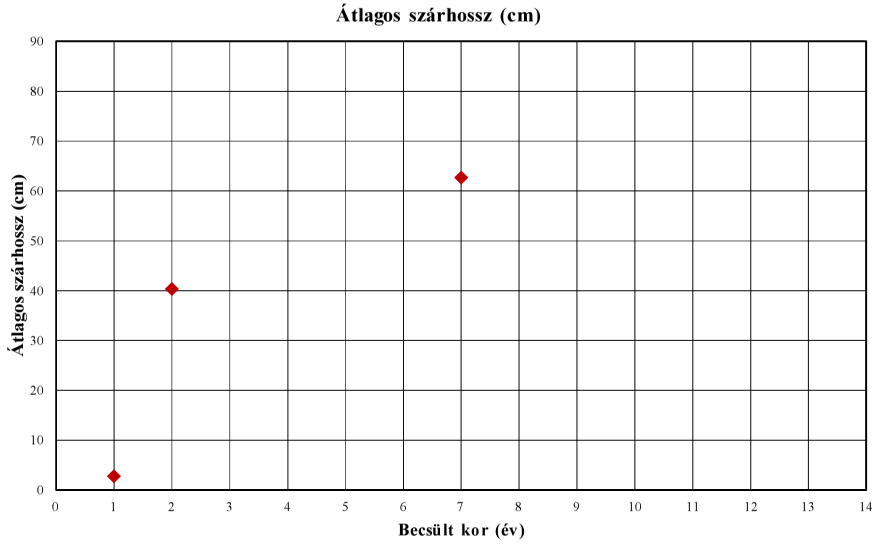

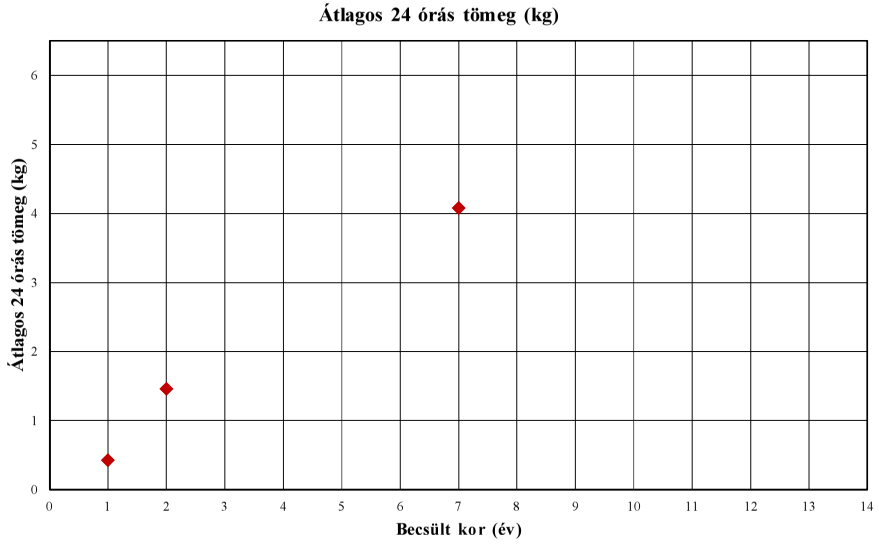

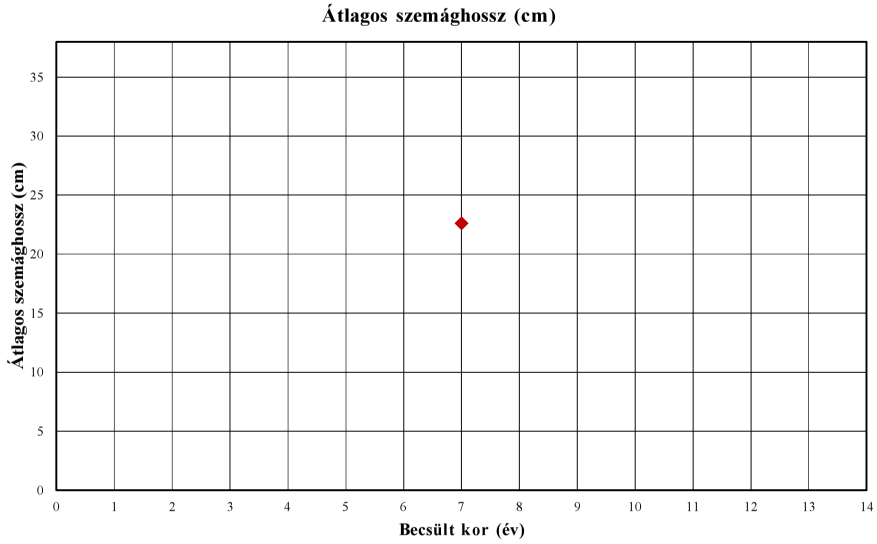

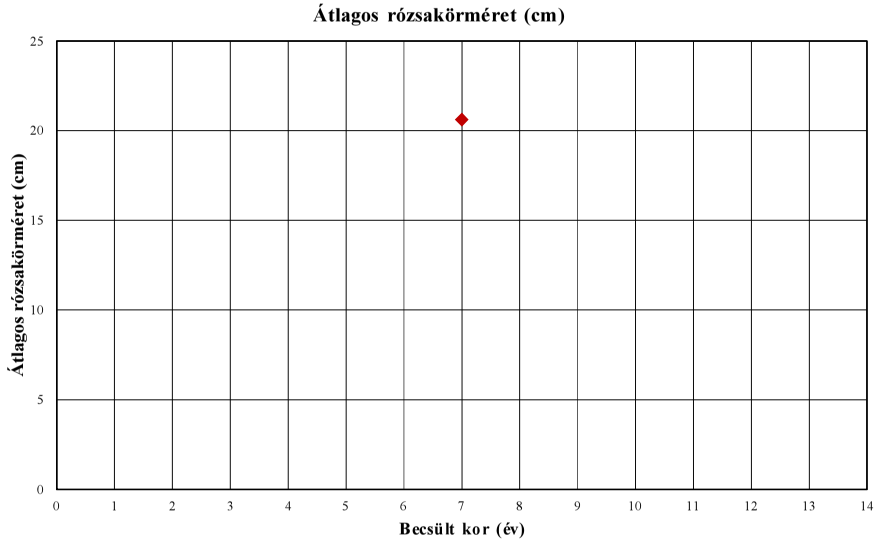

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

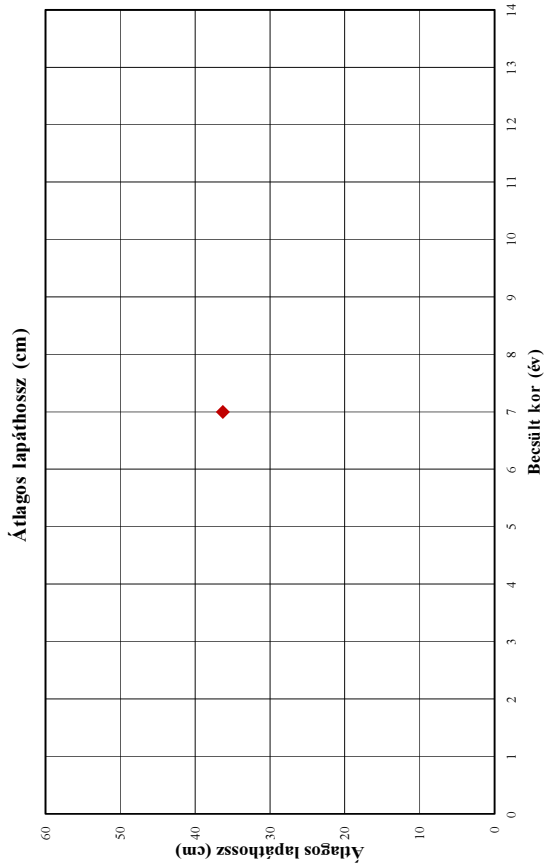

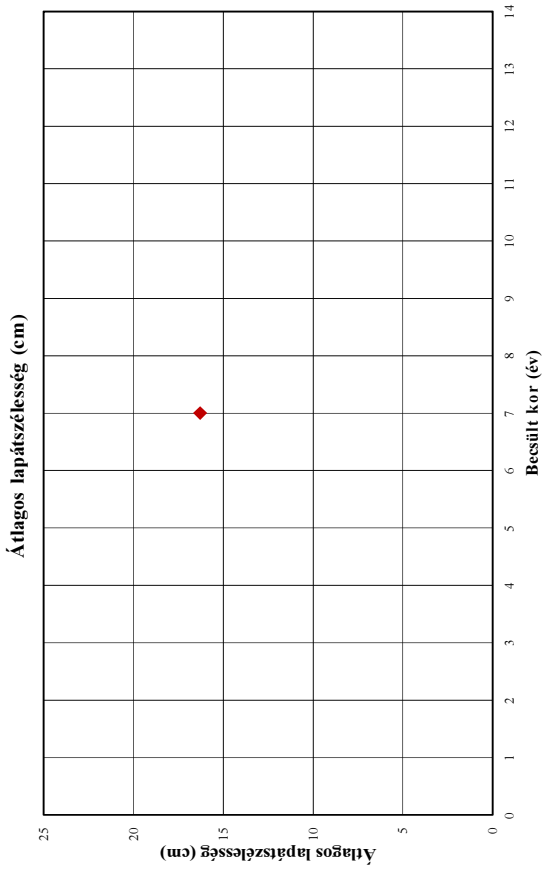

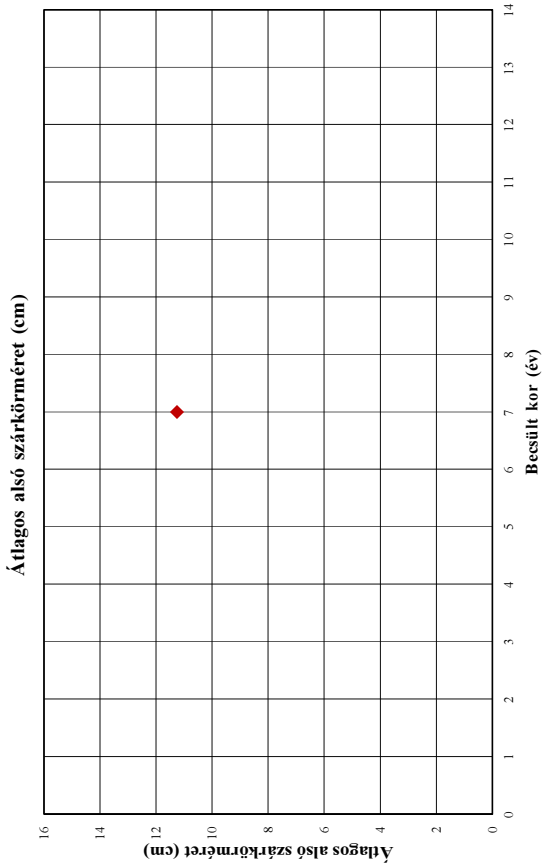

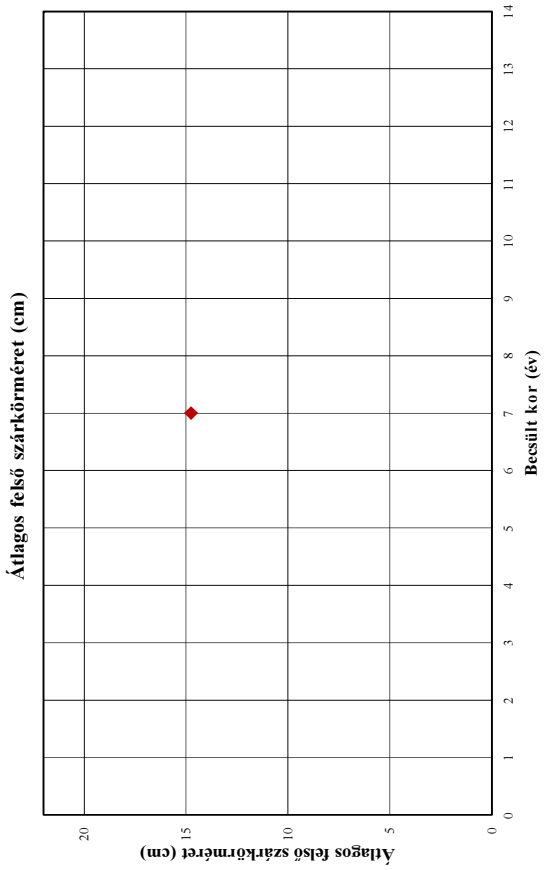

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2									
1998	3									
1998	4									
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2									
1999	3									
1999	4									
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2									
2000	3									
2000	4									
2000	5									
2000	6									
2000	7									
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2									
2001	3									
2001	4									
2001	5									
2001	6									
2001	7									
2001	8									
2001	9									
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2									
2002	3									
2002	4									
2002	5									
2002	6									
2002	7									
2002	8									
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1									
2003	2									
2003	3									
2003	4									
2003	5									
2003	6									
2003	7									
2003	8									
2003	9									
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1									
2004	2									
2004	3									
2004	4									
2004	5									
2004	6									
2004	7									
2004	8									
2004	9									
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1									
2005	2									
2005	3									
2005	4									
2005	5									
2005	6									
2005	7									
2005	8									
2005	9									
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2									
2006	3									
2006	4									
2006	5									
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9									
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1									
2007	2									
2007	3									
2007	4									
2007	5									
2007	6									
2007	7									
2007	8									
2007	9									
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1									
2008	2									
2008	3									
2008	4									
2008	5									
2008	6									
2008	7									
2008	8									
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1									
2009	2									
2009	3									
2009	4									
2009	5									
2009	6									
2009	7									
2009	8									
2009	9									
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1									
2010	2									
2010	3									
2010	4									
2010	5									
2010	6									
2010	7									
2010	8									
2010	9									
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1									
2011	2									
2011	3									
2011	4									
2011	5									
2011	6									
2011	7	1	62,70	22,60	36,35	16,30	4,08	20,60	11,25	14,75
2011	8									
2011	9									
2011	10									
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1									
2012	2									
2012	3									
2012	4									
2012	5									
2012	6									
2012	7									
2012	8									
2012	9									
2012	10									
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1									
2013	2	2	40,38				1,46			
2013	3									
2013	4									
2013	5									
2013	6									
2013	7									
2013	8									
2013	9									
2013	10									
2013	11									
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1	2	2,75				0,43			
2014	2									
2014	3									
2014	4									
2014	5									
2014	6									
2014	7									
2014	8									
2014	9									
2014	10									
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Dámszarvas érmesarány (%) 1998

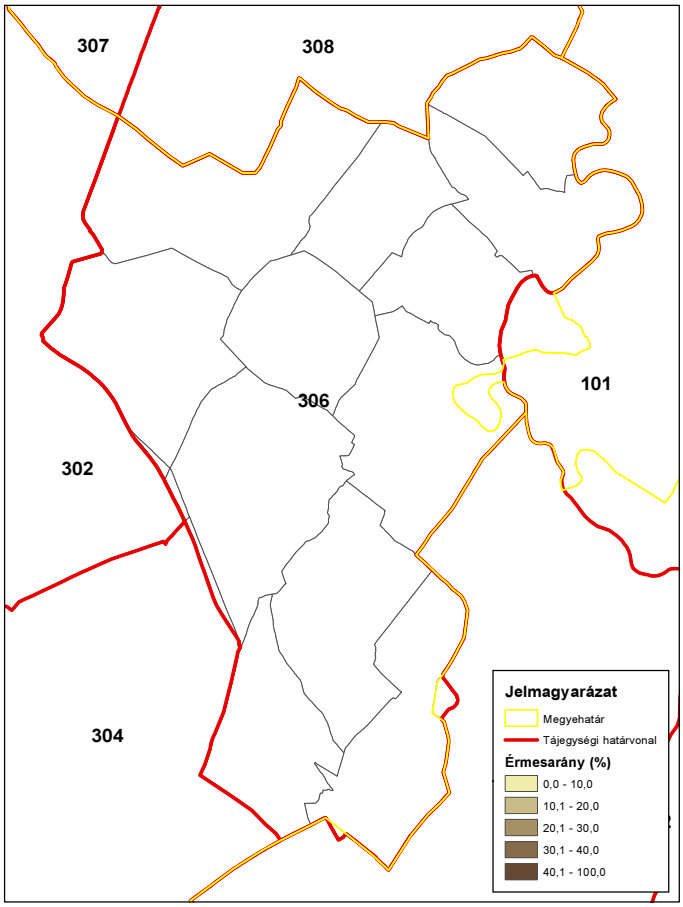

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2003

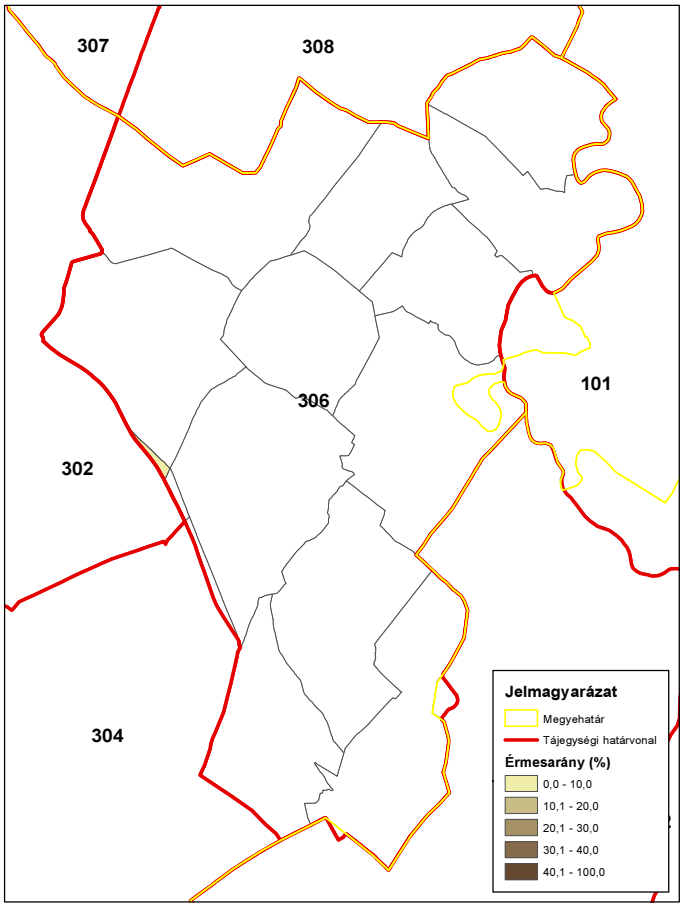

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2008

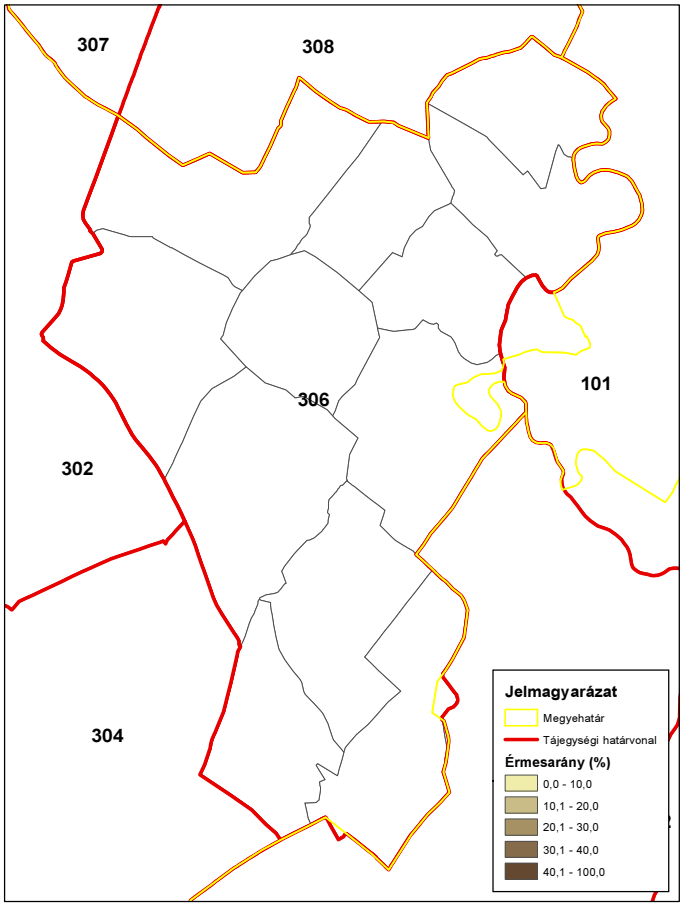

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2014

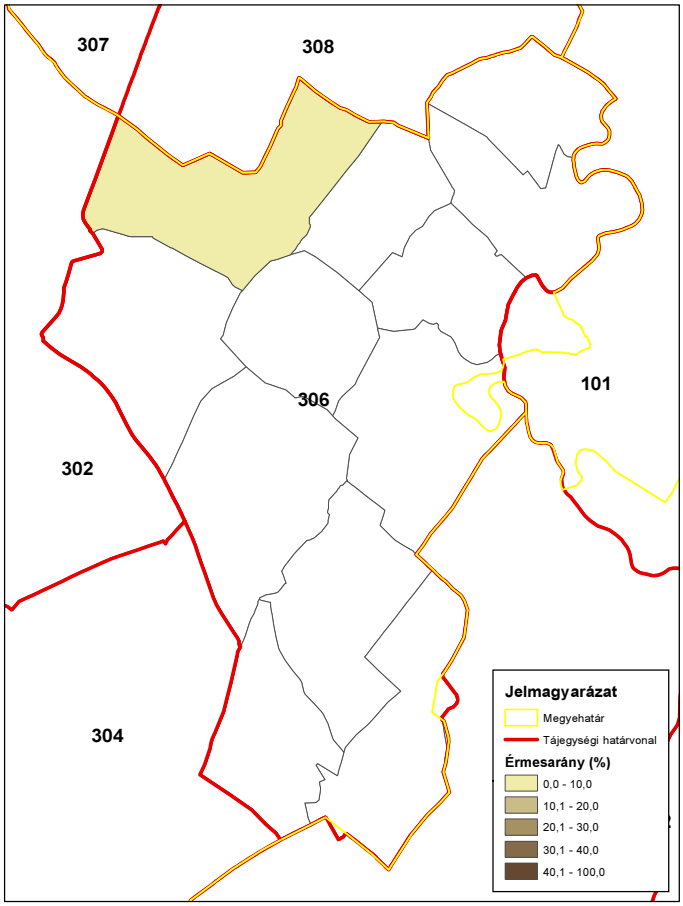

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység** területén az őz jelentett létszáma az 1998-2000 között emelkedett, majd 2001-től kezdve 3500-4500 között hullámzott. Így a jelentett létszám 1998-hoz képest végül **+59% növekedést mutatott**. Az őz hasznosítása hasonlóan emelkedett és 2008 óta viszonylag stabil (471 → 1200-1400 pld, **+195 %** emelkedés összességében).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, ahogy a lelövések vadgazdálkodási tájegység egészén belül fokozatosan növekedtek.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon 1300-1500 őz hasznosítása is fenntartható lehet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya viszonylag magas szintről indult (16-18%) és az egész értékelt időszakban zömében 25-28% között alakult. A sutákat a bakokhoz és a gidákhoz képest is folyamatosan alulhasznosították. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (10-18%), jóval alacsonyabb a bakoknál (20-30%). Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a tapasztalatokat a 30-35% közötti hasznosítási szint itt is biztonságosan tartható lehet, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyba kerül. A suta-kímélet lehetett a növekvő teríték ellenére emelkedő állomány alapja.
- Az őz lelövések összetétele lényegében az 1 : 0.6-0.8 : 0.9-1.0 arány körül alakult. Ennek megfelelően a bakok (35-40%) és a gidák (35-40%) terítéken belüli aránya magasabb volt, mint a sutáké (20-25%). Ez az összetétel az állomány enyhe növekedését segíti elő és nem elegendő a stabil létszám eléréséhez.
- A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is szorosan függ a suta- és a gidalelövés nagyságától. A bakok, a suták és a gidák pontjai és trendjei együtt változnak.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a suta-és a gidateríték óvatos növelése megengedhető. Ez azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amelyek az állomány teljesítményét visszavetik.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az őz létszámánál és minőségénél fogva fontos nagyvad a vadgazdálkodási tájegységben. A tájegységben az elenyésző számú gímszarvason és az exponenciálisan növekvő vaddisznón túl más nagyvad nem él. Sem a külföldi bérlelövés és az őzteríték között, sem a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték, illetve belföldi bérlelövés és az őzteríték között mutatható ki érdemi kapcsolat.
- A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági károk és a térített erdei károk is igen kicsik.

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az átlag feletti negyedben található, azaz a jobb minőségű állományok közé tartozik (21/52). Az érmesek aránya 5-15% [8-10%] között hullámzott. Az bakok lelövésének jelentős növekedése (160→490) mellett az érmesek aránya nem változott érdemben az idő folyamán. A vadgazdálkodási tájegységben évente 2-12 aranyérmes bak esett, 3-25 ezüstérmes és 3-40 bronzérmes bak esett. Összességében 10-72 érmes bakot lőttek évente. Az állományból évről évre kerülnek ki érmes minősítésű egyedek.
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán kissé változott, valamelyest nőtt a magasabb érmes arányú területek előfordulása. A VGTE középső részén az érmes arányok magasabbak voltak.
- A vadgazdálkodási tájegységben a baklelövés növekedésével egyidejűleg a lőtt őzek korösszetétele valamelyest átalakult. A "fiatal" korcsoport részesedése emelkedett (35-45%), az „öreg" bakok aránya csökkent (40%→15-20%), míg a „középkorú" csoportba tartozott a maradék (20→40%).
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 22.04 cm (7 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 367.76 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (19.82 cm (5 év) / 335.55 gramm (7 év)) és a legjobb év (23.31 cm (6 év) / 400.00 gramm (7 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak.
- Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban (20-30% a szárhosszban, és 25-40% a súlyban), míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban (10-16% szárhossz és 20-27% agancssúly). Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor függvényében való alakulását szemléltető diagramokon is.
- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben a jó minőségű őzállomány él, amely országosan az átlag feletti negyed felső részébe tartozik. Az őzek agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően az 5-8 éves korban azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni, illetve erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor tehát figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	954	1 176	767	**2 897**	183	112	176	**471**	19,2%	9,5%	22,9%	**16,3%**
1999	1 014	1 242	857	**3 113**	180	142	182	**504**	17,8%	11,4%	21,2%	**16,2%**
2000	1 094	1 356	979	**3 429**	237	160	238	**635**	21,7%	11,8%	24,3%	**18,5%**
2001	1 175	1 395	1 603	**4 173**	256	151	270	**677**	21,8%	10,8%	16,8%	**16,2%**
2002	1 300	1 597	1 239	**4 136**	344	192	317	**853**	26,5%	12,0%	25,6%	**20,6%**
2003	1 327	1 677	1 164	**4 168**	331	148	264	**743**	24,9%	8,8%	22,7%	**17,8%**
2004	1 164	1 522	952	**3 638**	340	206	318	**864**	29,2%	13,5%	33,4%	**23,7%**
2005	1 276	1 620	1 035	**3 931**	390	288	484	**1 162**	30,6%	17,8%	46,8%	**29,6%**
2006	1 195	1 431	919	**3 545**	389	217	348	**954**	32,6%	15,2%	37,9%	**26,9%**
2007	1 251	1 371	995	**3 617**	441	200	357	**998**	35,3%	14,6%	35,9%	**27,6%**
2008	1 442	1 559	1 218	**4 219**	465	295	447	**1 207**	32,2%	18,9%	36,7%	**28,6%**
2009	1 446	1 564	1 301	**4 311**	477	284	480	**1 241**	33,0%	18,2%	36,9%	**28,8%**
2010	1 519	1 628	1 379	**4 526**	477	275	448	**1 200**	31,4%	16,9%	32,5%	**26,5%**
2011	1 521	1 669	1 224	**4 414**	487	244	425	**1 156**	32,0%	14,6%	34,7%	**26,2%**
2012	1 396	1 508	1 225	**4 129**	453	249	449	**1 151**	32,4%	16,5%	36,7%	**27,9%**
2013	1 547	1 681	1 306	**4 534**	470	265	429	**1 164**	30,4%	15,8%	32,8%	**25,7%**
2014	1 588	1 768	1 260	**4 616**	456	375	556	**1 387**	28,7%	21,2%	44,1%	**30,0%**
Változás	66,5%	50,3%	64,3%	59,3%	149,2%	234,8%	215,9%	194,5%	49,7%	122,7%	92,3%	84,8%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,23	0,80	***0,65***	1	0,61	0,96	***1,57***
1999	1	1,22	0,85	***0,69***	1	0,79	1,01	***1,28***
2000	1	1,24	0,89	***0,72***	1	0,68	1,00	***1,49***
2001	1	1,19	1,36	***1,15***	1	0,59	1,05	***1,79***
2002	1	1,23	0,95	***0,78***	1	0,56	0,92	***1,65***
2003	1	1,26	0,88	***0,69***	1	0,45	0,80	***1,78***
2004	1	1,31	0,82	***0,63***	1	0,61	0,94	***1,54***
2005	1	1,27	0,81	***0,64***	1	0,74	1,24	***1,68***
2006	1	1,20	0,77	***0,64***	1	0,56	0,89	***1,60***
2007	1	1,10	0,80	***0,73***	1	0,45	0,81	***1,79***
2008	1	1,08	0,84	***0,78***	1	0,63	0,96	***1,52***
2009	1	1,08	0,90	***0,83***	1	0,60	1,01	***1,69***
2010	1	1,07	0,91	***0,85***	1	0,58	0,94	***1,63***
2011	1	1,10	0,80	***0,73***	1	0,50	0,87	***1,74***
2012	1	1,08	0,88	***0,81***	1	0,55	0,99	***1,80***
2013	1	1,09	0,84	***0,78***	1	0,56	0,91	***1,62***
2014	1	1,11	0,79	***0,71***	1	0,82	1,22	***1,48***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	32,9%	40,6%	26,5%	100%	38,9%	23,8%	37,4%	100%
1999	32,6%	39,9%	27,5%	100%	35,7%	28,2%	36,1%	100%
2000	31,9%	39,5%	28,6%	100%	37,3%	25,2%	37,5%	100%
2001	28,2%	33,4%	38,4%	100%	37,8%	22,3%	39,9%	100%
2002	31,4%	38,6%	30,0%	100%	40,3%	22,5%	37,2%	100%
2003	31,8%	40,2%	27,9%	100%	44,5%	19,9%	35,5%	100%
2004	32,0%	41,8%	26,2%	100%	39,4%	23,8%	36,8%	100%
2005	32,5%	41,2%	26,3%	100%	33,6%	24,8%	41,7%	100%
2006	33,7%	40,4%	25,9%	100%	40,8%	22,7%	36,5%	100%
2007	34,6%	37,9%	27,5%	100%	44,2%	20,0%	35,8%	100%
2008	34,2%	37,0%	28,9%	100%	38,5%	24,4%	37,0%	100%
2009	33,5%	36,3%	30,2%	100%	38,4%	22,9%	38,7%	100%
2010	33,6%	36,0%	30,5%	100%	39,8%	22,9%	37,3%	100%
2011	34,5%	37,8%	27,7%	100%	42,1%	21,1%	36,8%	100%
2012	33,8%	36,5%	29,7%	100%	39,4%	21,6%	39,0%	100%
2013	34,1%	37,1%	28,8%	100%	40,4%	22,8%	36,9%	100%
2014	34,4%	38,3%	27,3%	100%	32,9%	27,0%	40,1%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **306**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

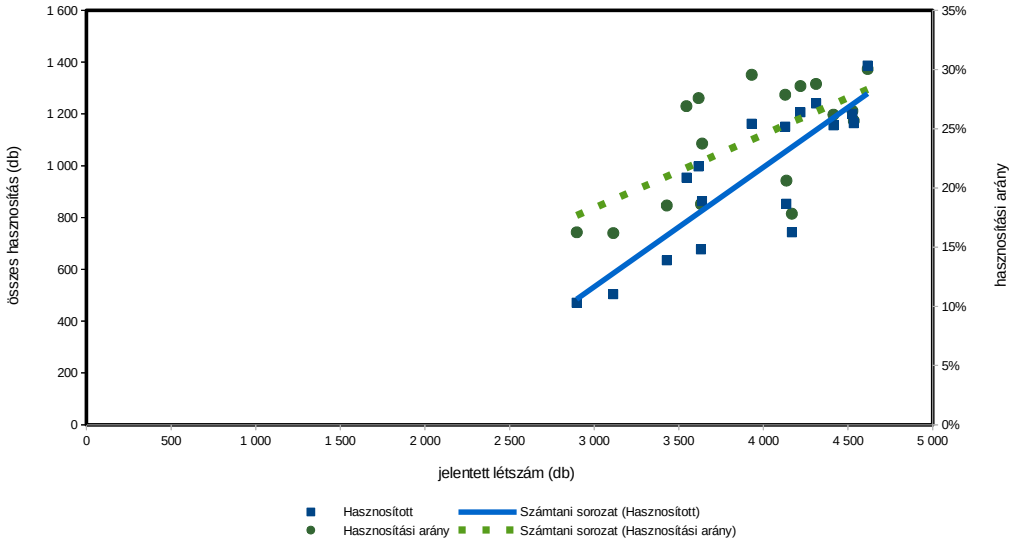

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

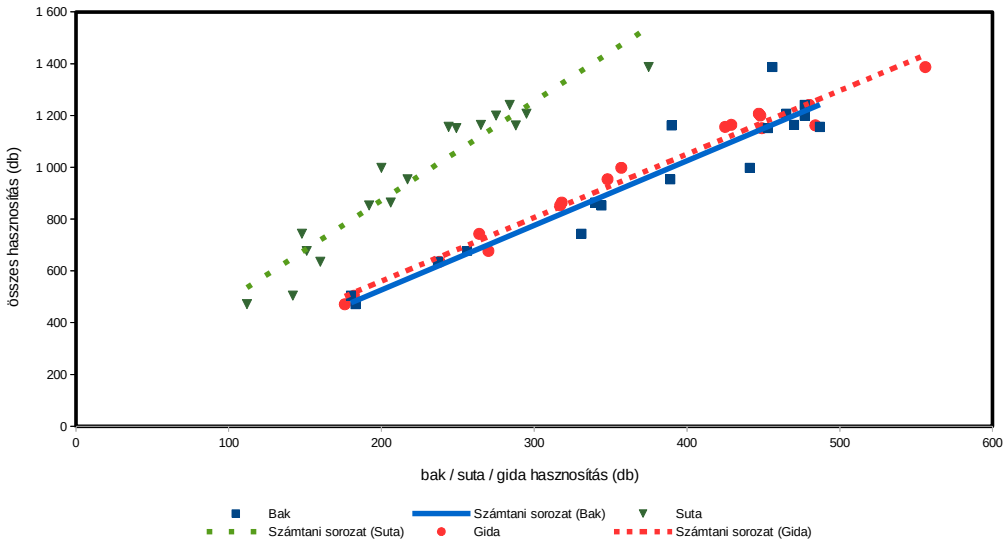

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

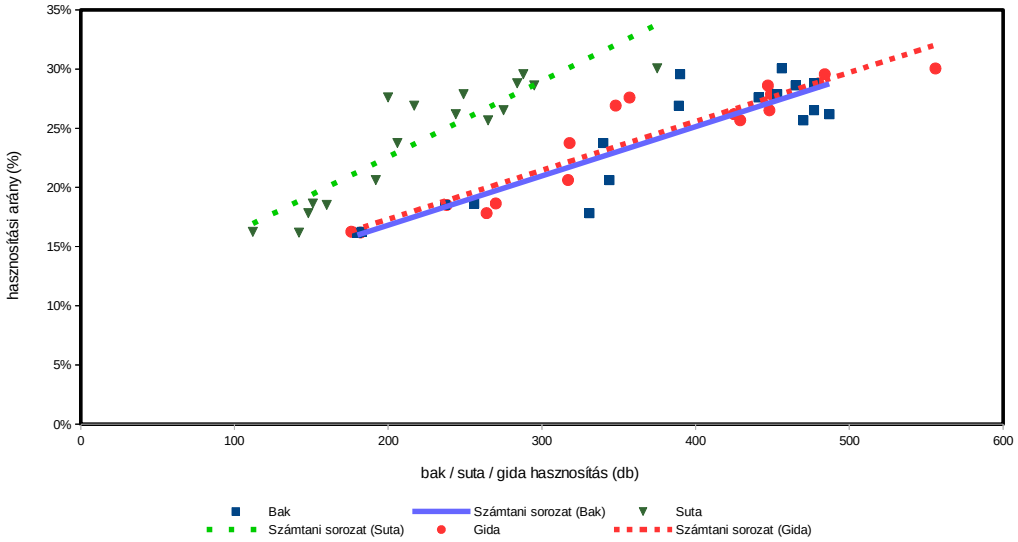

Őz (teríték - db/km^2) 2007

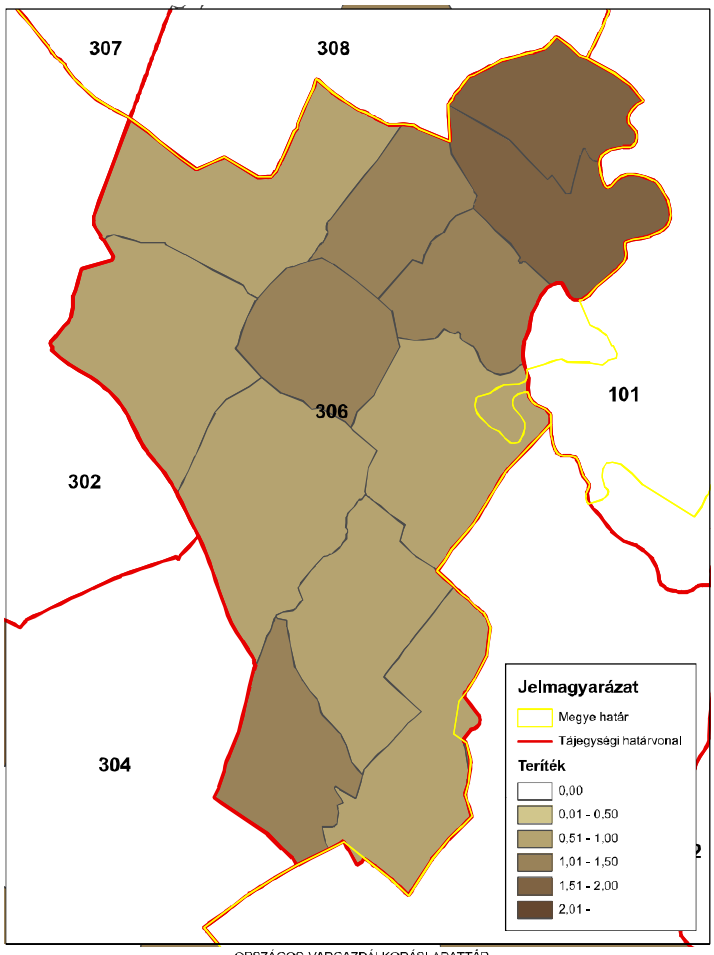

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2008

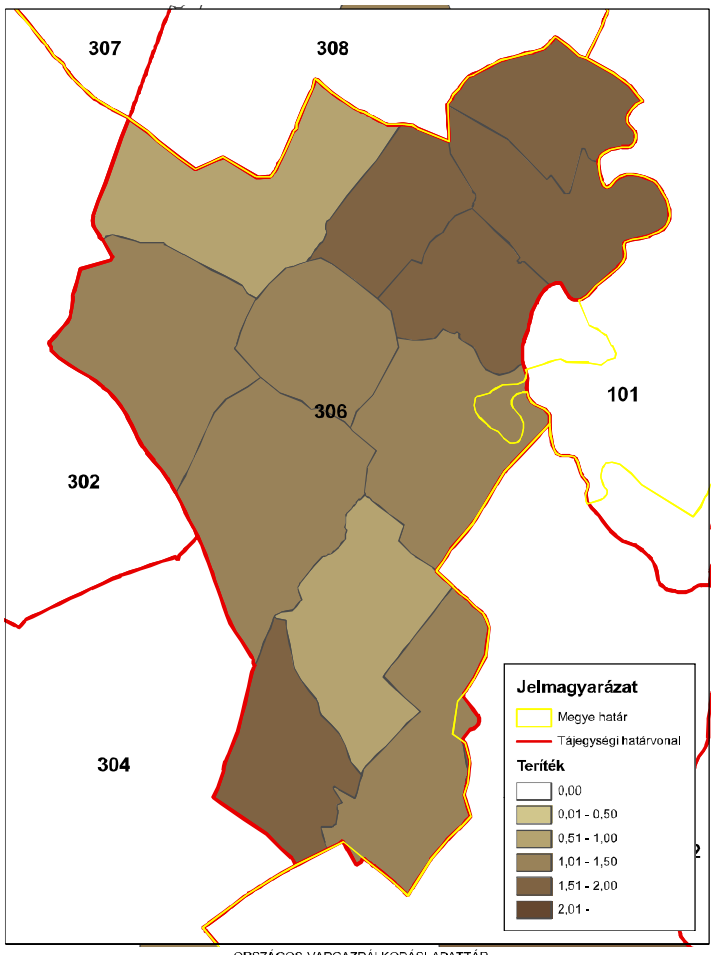

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2009

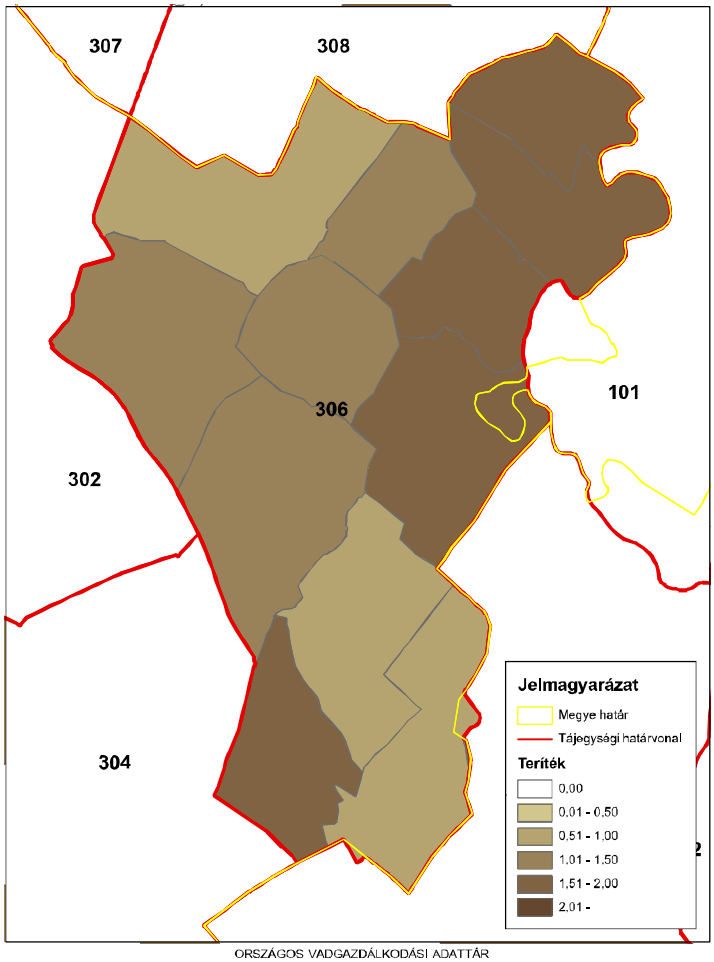

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2010

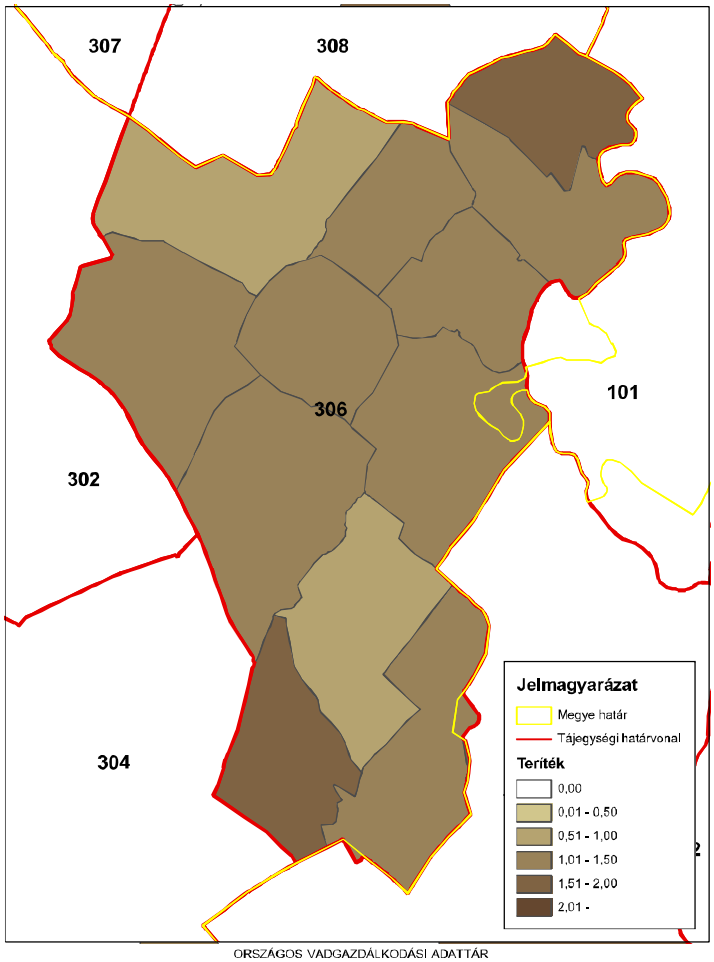

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (terítéк - db/km^2) 2011

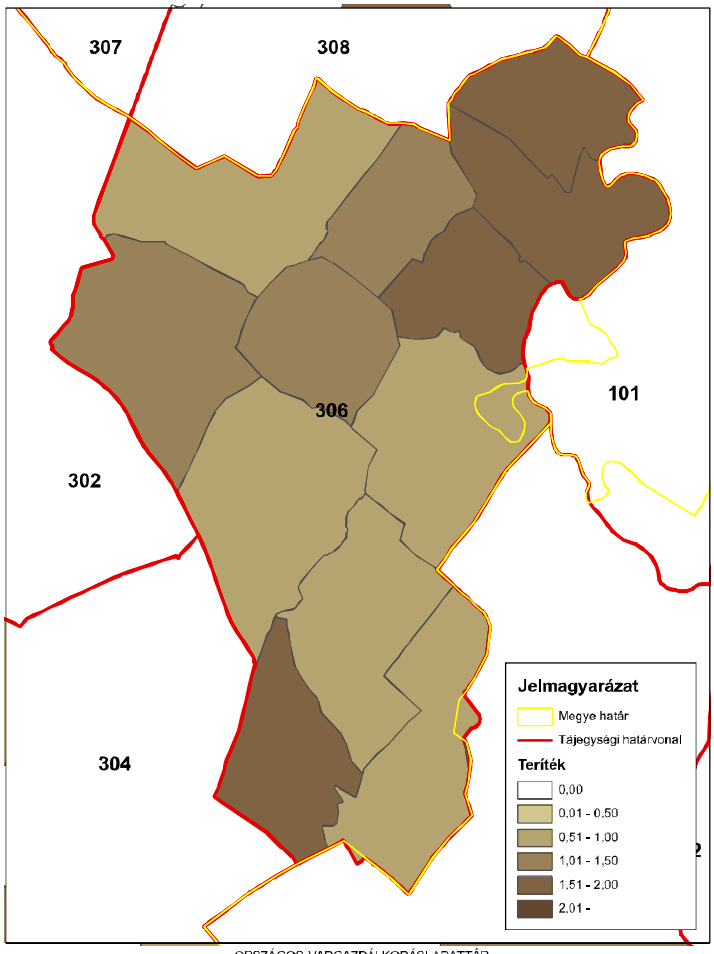

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (terítéк - db/km^2) 2012

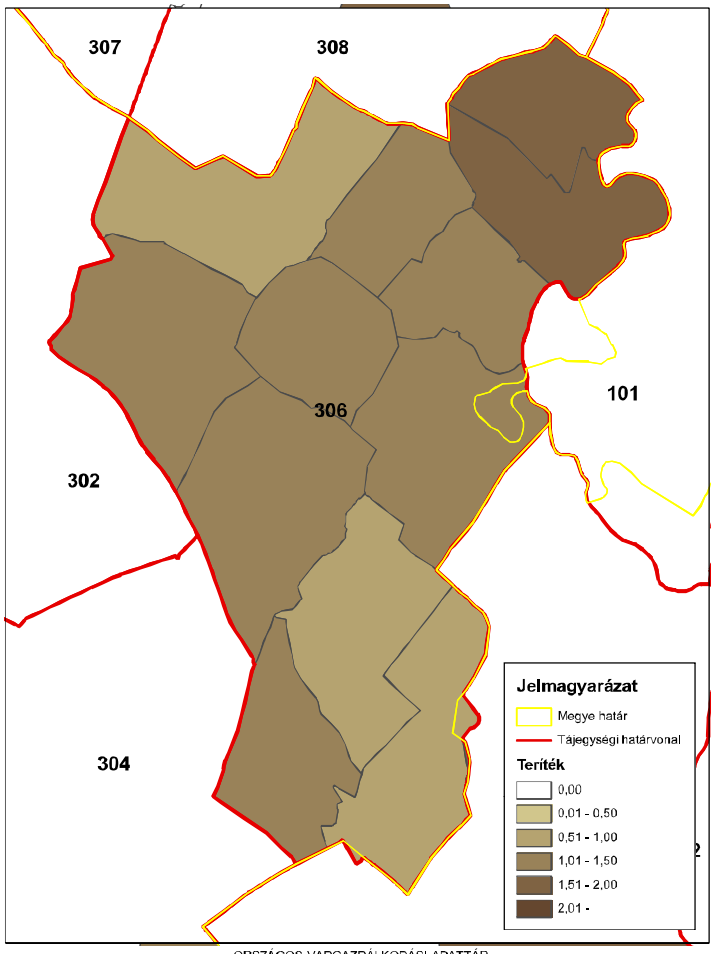

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (terítéк - db/km^2) 2013

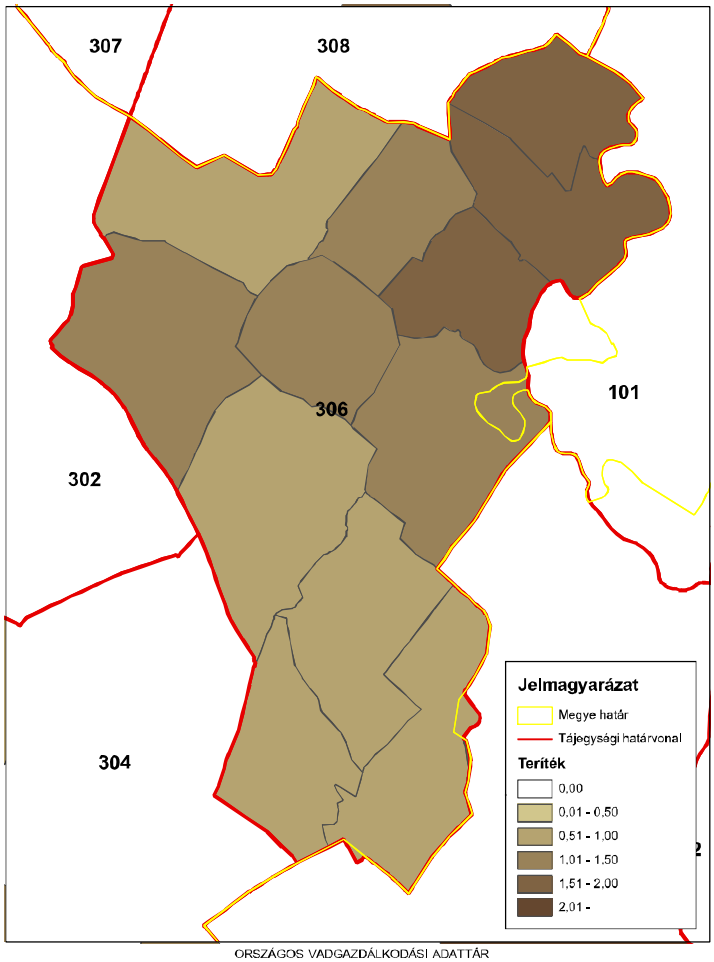

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (terítéк - db/km^2) 2014

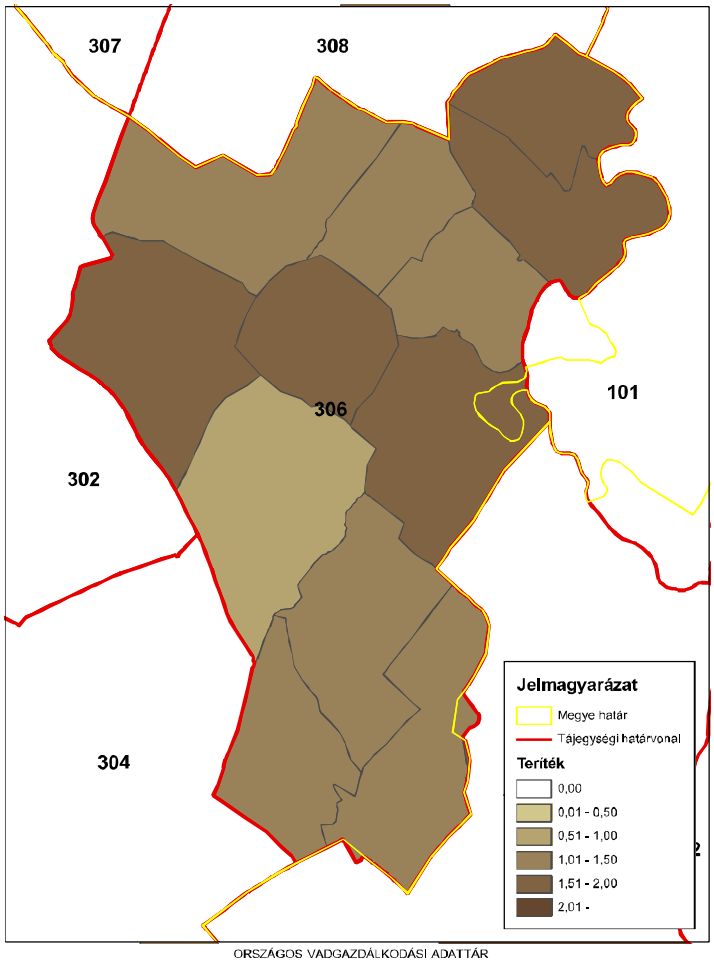

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	185	10	5,4%	2	5	3	20,0%	50,0%	30,0%
1999	164	10	6,1%	2	3	5	20,0%	30,0%	50,0%
2000	241	24	10,0%	6	10	8	25,0%	41,7%	33,3%
2001	260	39	15,0%	5	13	21	12,8%	33,3%	53,8%
2002	353	33	9,3%	8	6	19	24,2%	18,2%	57,6%
2003	333	15	4,5%	3	5	7	20,0%	33,3%	46,7%
2004	339	51	15,0%	8	15	28	15,7%	29,4%	54,9%
2005	413	64	15,5%	12	24	28	18,8%	37,5%	43,8%
2006	394	61	15,5%	7	25	29	11,5%	41,0%	47,5%
2007	441	45	10,2%	6	16	23	13,3%	35,6%	51,1%
2008	468	72	15,4%	10	22	40	13,9%	30,6%	55,6%
2009	483	58	12,0%	11	15	32	19,0%	25,9%	55,2%
2010	489	52	10,6%	6	16	30	11,5%	30,8%	57,7%
2011	490	55	11,2%	5	20	30	9,1%	36,4%	54,5%
2012	455	42	9,2%	3	25	14	7,1%	59,5%	33,3%
2013	477	69	14,5%	4	25	40	5,8%	36,2%	58,0%
2014	460	50	10,9%	11	15	24	22,0%	30,0%	48,0%

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

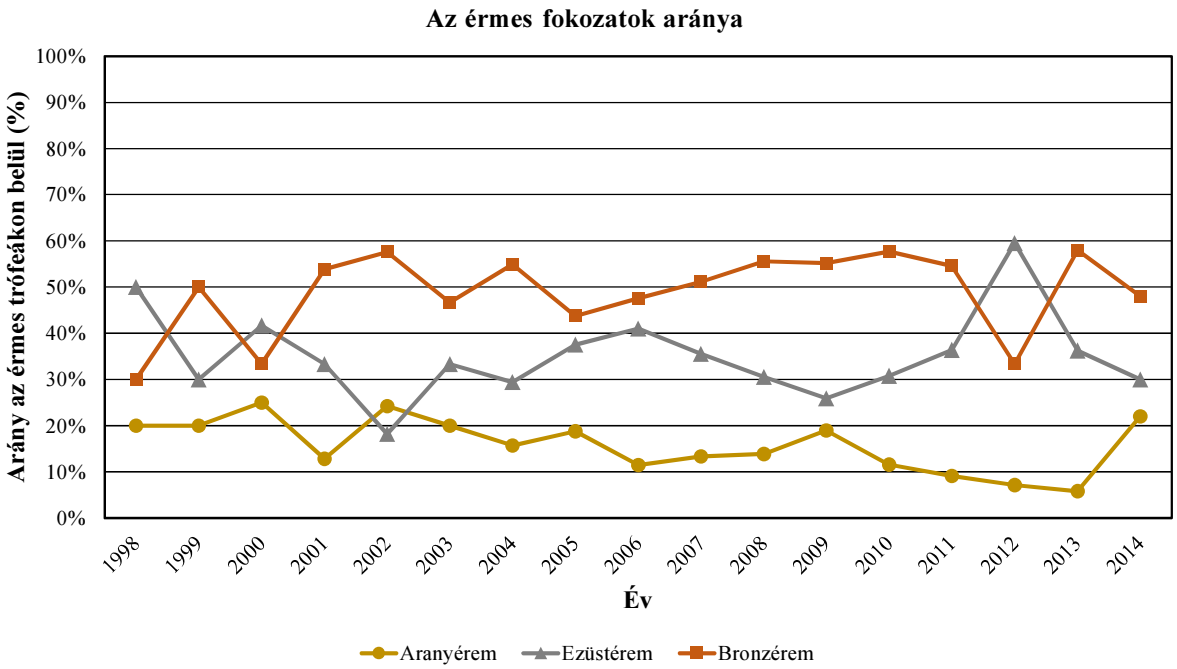

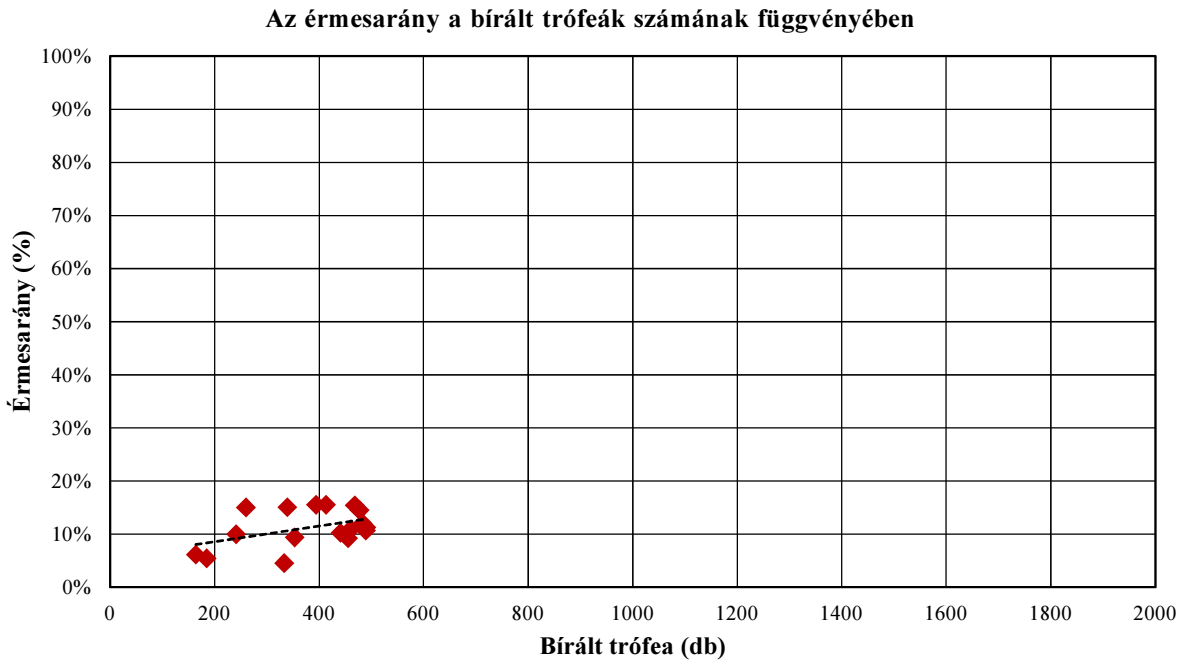

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	28	17	37	38	91	56	18	44	37	49	60	68	81	45	62	75	85
2	20	23	20	24	31	21	34	46	19	27	51	26	24	31	25	26	27
3	30	18	25	28	43	46	64	65	88	116	74	121	112	130	110	116	98
4	33	22	25	28	35	47	48	56	59	55	65	66	61	77	84	76	77
5	36	36	54	31	50	69	85	106	113	127	120	140	132	147	105	101	109
6	16	23	50	54	57	55	52	57	48	53	64	44	57	41	48	46	39
7	14	19	20	24	24	21	29	29	25	8	17	11	12	11	11	20	12
8	4	6	9	23	16	15	7	8	4	6	15	5	7	4	8	15	11
9	1		1	8	3	3	2	2	1		1	1	3	3	1	2	
9<	3			2	3						1	1		1	1		2
Összesen	**185**	**164**	**241**	**260**	**353**	**333**	**339**	**413**	**394**	**441**	**468**	**483**	**489**	**490**	**455**	**477**	**460**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	15,1%	10,4%	15,4%	14,6%	25,8%	16,8%	5,3%	10,7%	9,4%	11,1%	12,8%	14,1%	16,6%	9,2%	13,6%	15,7%	18,5%
2	10,8%	14,0%	8,3%	9,2%	8,8%	6,3%	10,0%	11,1%	4,8%	6,1%	10,9%	5,4%	4,9%	6,3%	5,5%	5,5%	5,9%
3	16,2%	11,0%	10,4%	10,8%	12,2%	13,8%	18,9%	15,7%	22,3%	26,3%	15,8%	25,1%	22,9%	26,5%	24,2%	24,3%	21,3%
4	17,8%	13,4%	10,4%	10,8%	9,9%	14,1%	14,2%	13,6%	15,0%	12,5%	13,9%	13,7%	12,5%	15,7%	18,5%	15,9%	16,7%
5	19,5%	22,0%	22,4%	11,9%	14,2%	20,7%	25,1%	25,7%	28,7%	28,8%	25,6%	29,0%	27,0%	30,0%	23,1%	21,2%	23,7%
6	8,6%	14,0%	20,7%	20,8%	16,1%	16,5%	15,3%	13,8%	12,2%	12,0%	13,7%	9,1%	11,7%	8,4%	10,5%	9,6%	8,5%
7	7,6%	11,6%	8,3%	9,2%	6,8%	6,3%	8,6%	7,0%	6,3%	1,8%	3,6%	2,3%	2,5%	2,2%	2,4%	4,2%	2,6%
8	2,2%	3,7%	3,7%	8,8%	4,5%	4,5%	2,1%	1,9%	1,0%	1,4%	3,2%	1,0%	1,4%	0,8%	1,8%	3,1%	2,4%
9	0,5%		0,4%	3,1%	0,8%	0,9%	0,6%	0,5%	0,3%		0,2%	0,2%	0,6%	0,6%	0,2%	0,4%	
9<	1,6%			0,8%	0,8%						0,2%	0,2%		0,2%	0,2%		0,4%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

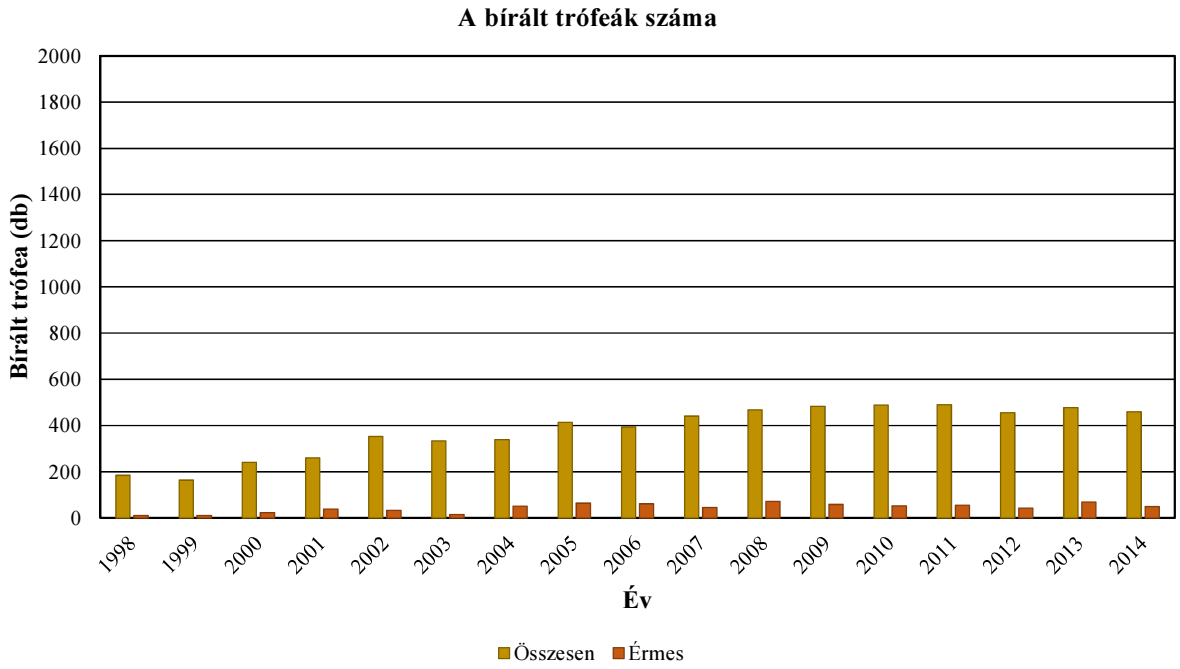

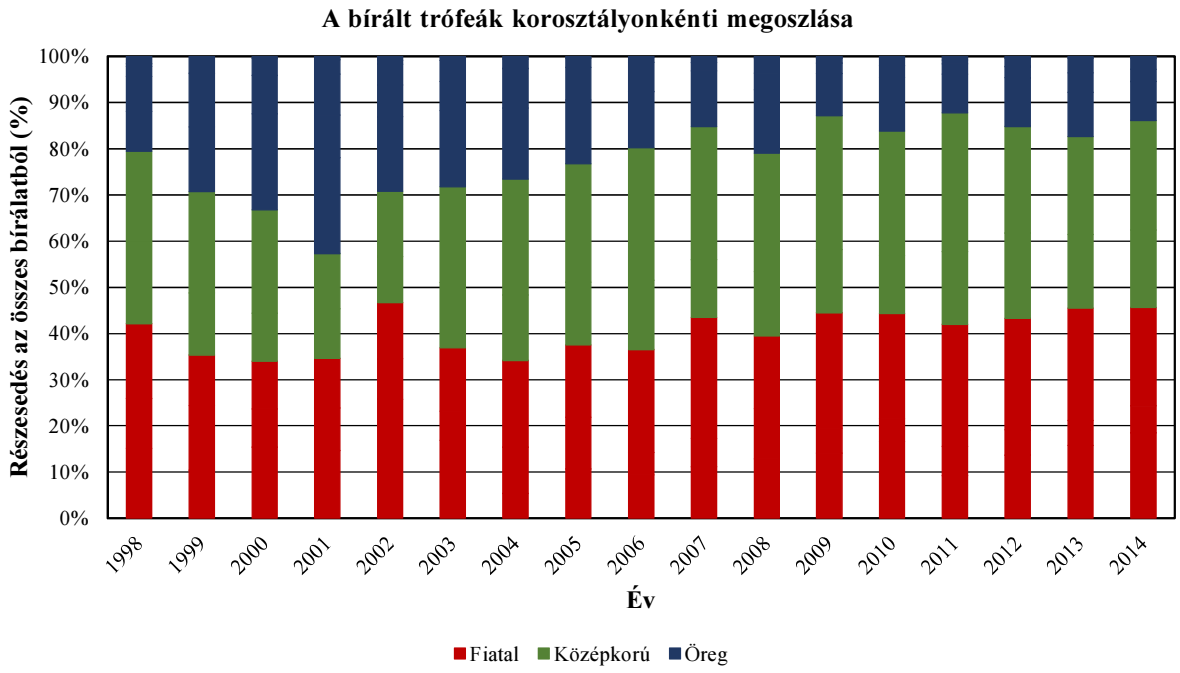

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	10,38	111,40
2	475	14,89	167,96
3	1284	18,76	243,70
4	914	20,62	293,54
5	1561	21,44	331,01
6	804	21,85	350,09
7	307	22,04	367,76
8	163	20,91	342,48
9	32	20,08	340,65
9<	14	16,63	281,46

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	8,37	89,12
2	475	13,04	149,83
3	1284	16,71	209,57
4	914	19,35	247,09
5	1561	19,82	277,68
6	804	19,69	293,38
7	307	20,22	335,55
8	163	18,05	281,25
9	32	14,50	206,00
9<	14	1,50	80,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	11,52	132,33
2	475	16,23	190,65
3	1284	20,03	262,73
4	914	21,58	317,86
5	1561	22,57	362,79
6	804	23,31	389,23
7	307	23,24	400,00
8	163	22,55	382,00
9	32	24,40	515,00
9<	14	21,85	472,00

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	8,37	89,12
2	475	13,04	149,83
3	1284	16,71	209,57
4	914	19,35	247,09
5	1561	19,82	277,68
6	804	19,69	293,38
7	307	20,22	335,55
8	163	18,05	281,25
9	32	14,50	206,00
9<	14	1,50	80,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	1999	1999
2	475	1999	1999
3	1284	1999	2003
4	914	2000	2003
5	1561	1998	2003
6	804	1998	1998
7	307	2012	2012
8	163	2011	2011
9	32	2008	2012
9<	14	2011	2011

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	11,52	132,33
2	475	16,23	190,65
3	1284	20,03	262,73
4	914	21,58	317,86
5	1561	22,57	362,79
6	804	23,31	389,23
7	307	23,24	400,00
8	163	22,55	382,00
9	32	24,40	515,00
9<	14	21,85	472,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	2007	2004
2	475	2012	2002
3	1284	2006	2009
4	914	2009	2009
5	1561	2006	2008
6	804	2005	2007
7	307	2004	2007
8	163	1998	1998
9	32	1998	1998
9<	14	2009	2014

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	3,15	43,22
2	475	3,19	40,82
3	1284	3,32	53,16
4	914	2,23	70,78
5	1561	2,75	85,11
6	804	3,62	95,85
7	307	3,02	64,45
8	163	4,50	100,75
9	32	9,90	309,00
9<	14	20,35	392,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	891	30,4%	38,8%
2	475	21,4%	24,3%
3	1284	17,7%	21,8%
4	914	10,8%	24,1%
5	1561	12,8%	25,7%
6	804	16,5%	27,4%
7	307	13,7%	17,5%
8	163	21,5%	29,4%
9	32	49,3%	90,7%
9<	14	122,4%	139,3%

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

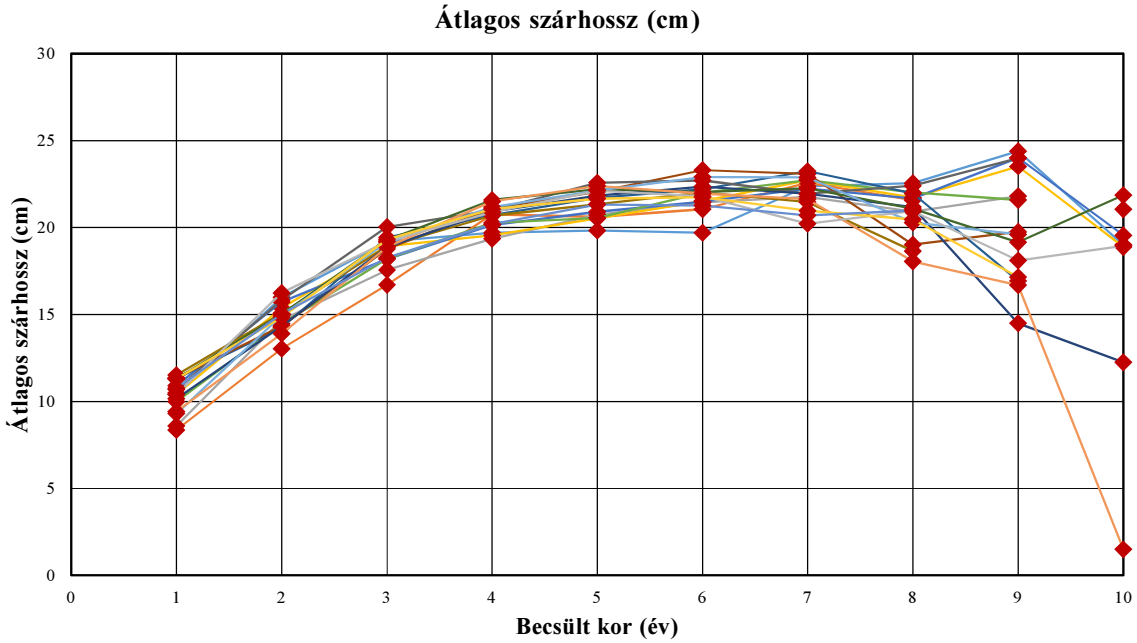

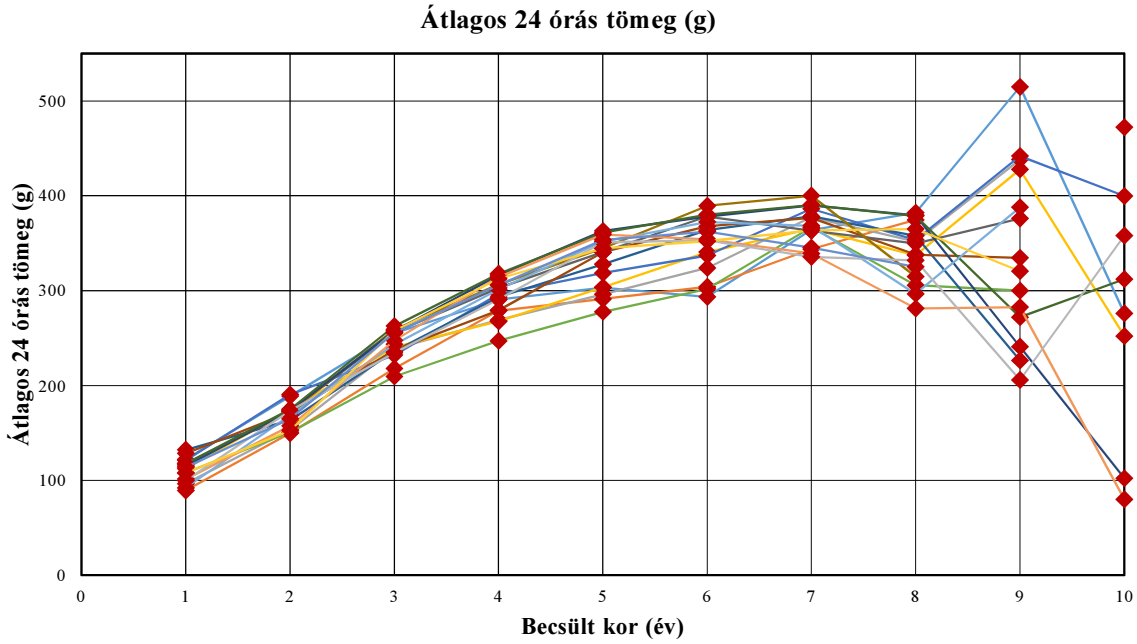

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

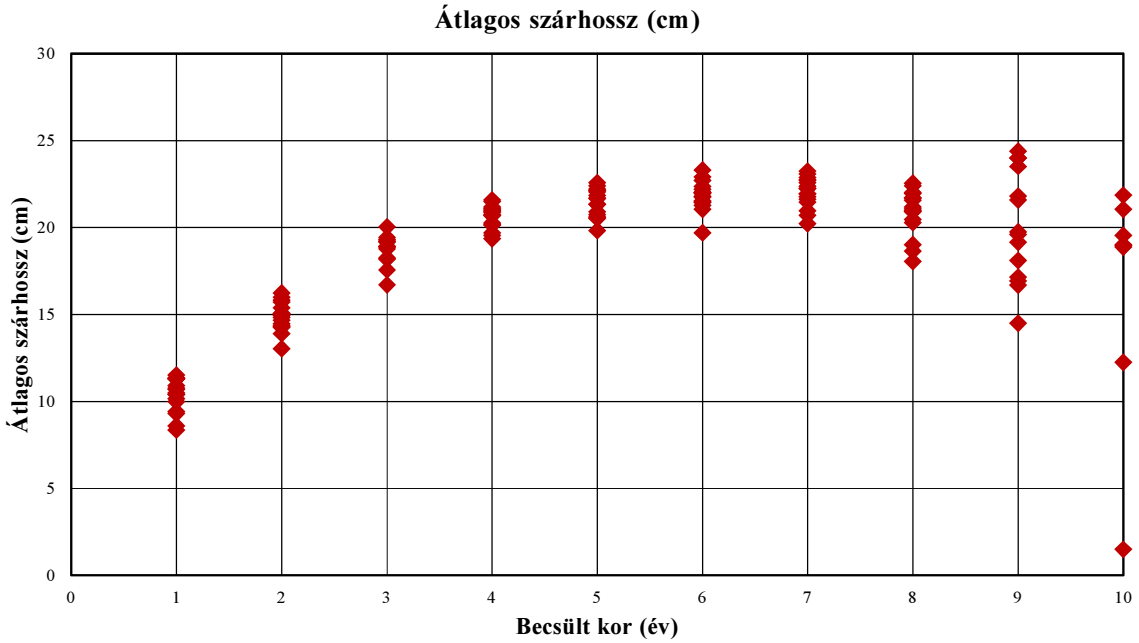

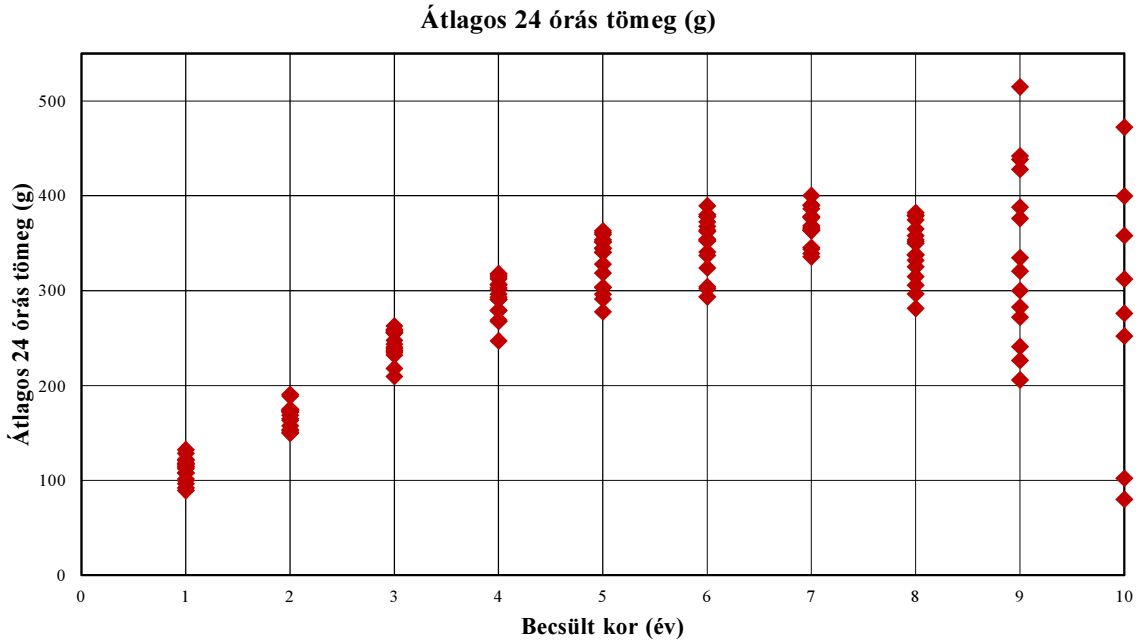

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	28	10,49	122,39
1998	2	20	15,99	188,85
1998	3	30	19,20	255,40
1998	4	33	19,70	290,52
1998	5	36	19,82	303,25
1998	6	16	19,69	293,38
1998	7	14	22,37	363,86
1998	8	4	22,55	382,00
1998	9	1	24,40	515,00
1998	9<	3	19,00	276,00
1999	1	17	8,37	89,12
1999	2	23	13,04	149,83
1999	3	18	16,71	218,06
1999	4	22	20,75	279,05
1999	5	36	20,61	291,36
1999	6	23	21,05	303,96
1999	7	19	22,56	343,79
1999	8	6	21,58	374,50
1999	9	0	0,00	0,00
1999	9<	0	0,00	0,00
2000	1	37	8,61	96,54
2000	2	20	14,68	153,35
2000	3	25	17,56	238,84
2000	4	25	19,35	269,00
2000	5	54	20,73	296,04
2000	6	50	21,44	323,96
2000	7	20	21,76	377,25
2000	8	9	20,91	351,67
2000	9	1	21,80	438,00
2000	9<	0	0,00	0,00
2001	1	38	10,42	112,39
2001	2	24	15,38	174,54
2001	3	28	18,92	240,57
2001	4	28	19,55	267,57
2001	5	31	20,52	303,48
2001	6	54	21,52	340,70
2001	7	24	22,71	365,08
2001	8	23	21,71	337,17
2001	9	8	23,52	427,63
2001	9<	2	18,88	252,00
2002	1	91	10,92	121,26
2002	2	31	15,73	190,65
2002	3	43	18,19	232,33
2002	4	35	20,14	296,31
2002	5	50	20,90	318,58
2002	6	57	21,47	336,96
2002	7	24	22,23	386,17
2002	8	16	21,67	353,38
2002	9	3	24,02	441,67
2002	9<	3	19,55	399,67

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	56	9,99	108,20
2003	2	21	14,46	150,90
2003	3	46	18,20	209,57
2003	4	47	20,26	247,09
2003	5	69	20,55	277,68
2003	6	55	22,00	301,78
2003	7	21	22,72	366,52
2003	8	15	22,01	305,67
2003	9	3	21,58	300,00
2003	9<	0	0,00	0,00
2004	1	18	11,32	132,33
2004	2	34	14,26	163,50
2004	3	64	19,43	236,34
2004	4	48	20,70	293,15
2004	5	85	21,70	327,79
2004	6	52	22,18	363,69
2004	7	29	23,24	378,17
2004	8	7	21,96	357,71
2004	9	2	16,93	226,50
2004	9<	0	0,00	0,00
2005	1	44	11,37	128,59
2005	2	46	14,33	172,02
2005	3	65	18,78	237,20
2005	4	56	21,10	279,14
2005	5	106	22,05	340,37
2005	6	57	23,31	367,75
2005	7	29	23,08	376,52
2005	8	8	19,01	337,88
2005	9	2	19,75	334,50
2005	9<	0	0,00	0,00
2006	1	37	10,70	116,95
2006	2	19	15,83	172,68
2006	3	88	20,03	256,03
2006	4	59	20,98	302,76
2006	5	113	22,57	340,51
2006	6	48	22,71	378,08
2006	7	25	21,94	363,12
2006	8	4	22,40	349,75
2006	9	1	24,00	376,00
2006	9<	0	0,00	0,00
2007	1	49	11,52	118,14
2007	2	27	15,08	172,22
2007	3	116	18,92	259,23
2007	4	55	20,68	306,49
2007	5	127	21,34	344,76
2007	6	53	22,01	389,23
2007	7	8	21,46	400,00
2007	8	6	18,64	314,67
2007	9	0	0,00	0,00
2007	9<	0	0,00	0,00

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	60	10,17	115,10
2008	2	51	14,34	173,96
2008	3	74	18,88	257,39
2008	4	65	20,91	316,34
2008	5	120	21,84	362,79
2008	6	64	22,35	378,05
2008	7	17	21,94	389,59
2008	8	15	21,17	379,33
2008	9	1	14,50	241,00
2008	9<	1	12,25	102,00
2009	1	68	11,30	117,75
2009	2	26	15,01	175,08
2009	3	121	19,28	262,73
2009	4	66	21,58	317,86
2009	5	140	22,20	361,10
2009	6	44	22,03	380,09
2009	7	11	22,25	390,18
2009	8	5	21,07	378,60
2009	9	1	19,15	272,00
2009	9<	1	21,85	312,00
2010	1	81	9,31	92,09
2010	2	24	14,94	168,92
2010	3	112	19,15	243,42
2010	4	61	21,17	301,23
2010	5	132	22,12	351,88
2010	6	57	22,90	372,37
2010	7	12	22,88	368,25
2010	8	7	20,29	296,71
2010	9	3	19,60	387,67
2010	9<	0	0,00	0,00
2011	1	45	9,43	101,31
2011	2	31	13,90	157,45
2011	3	130	18,89	247,45
2011	4	77	21,50	314,36
2011	5	147	22,39	358,99
2011	6	41	21,95	354,02
2011	7	11	21,63	339,09
2011	8	4	18,05	281,25
2011	9	3	16,68	282,67
2011	9<	1	1,50	80,00
2012	1	62	10,40	99,76
2012	2	25	16,23	173,48
2012	3	110	19,19	234,59
2012	4	84	20,88	290,98
2012	5	105	22,11	350,77
2012	6	48	21,79	353,15
2012	7	11	20,22	335,55
2012	8	8	20,94	331,88
2012	9	1	18,10	206,00
2012	9<	1	18,95	358,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	75	11,30	107,87
2013	2	26	14,83	152,81
2013	3	116	19,32	257,89
2013	4	76	21,06	312,41
2013	5	101	21,66	344,55
2013	6	46	21,73	352,15
2013	7	20	20,96	363,45
2013	8	15	20,46	364,93
2013	9	2	17,15	320,50
2013	9<	0	0,00	0,00
2014	1	85	10,78	114,07
2014	2	27	15,05	165,04
2014	3	98	18,26	255,78
2014	4	77	20,18	305,95
2014	5	109	21,32	353,23
2014	6	39	21,27	362,15
2014	7	12	20,69	345,33
2014	8	11	20,97	325,09
2014	9	0	0,00	0,00
2014	9<	2	21,05	472,00

Őz érmesarány (%) 1998

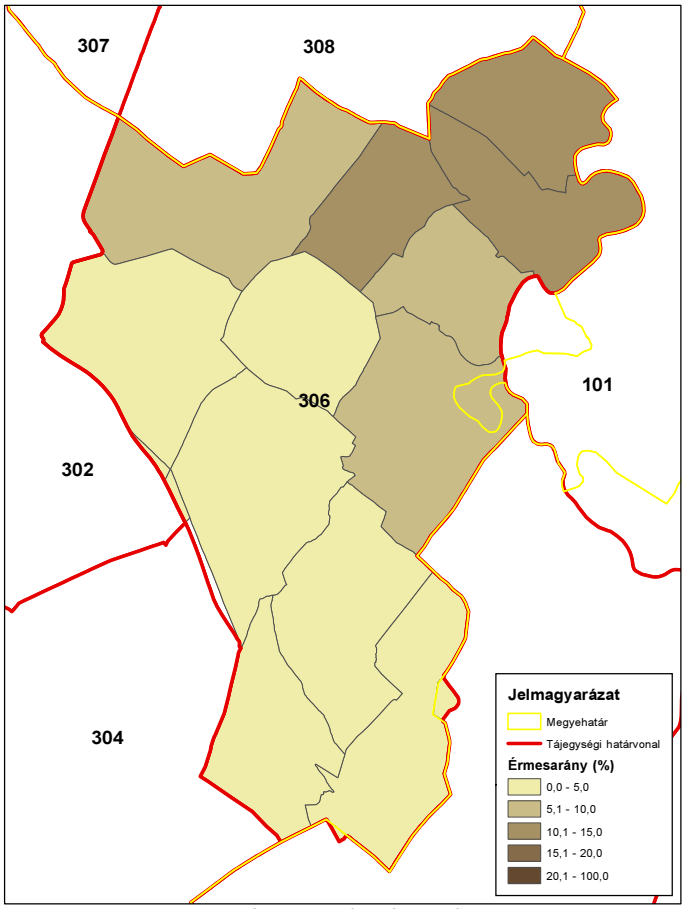

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2003

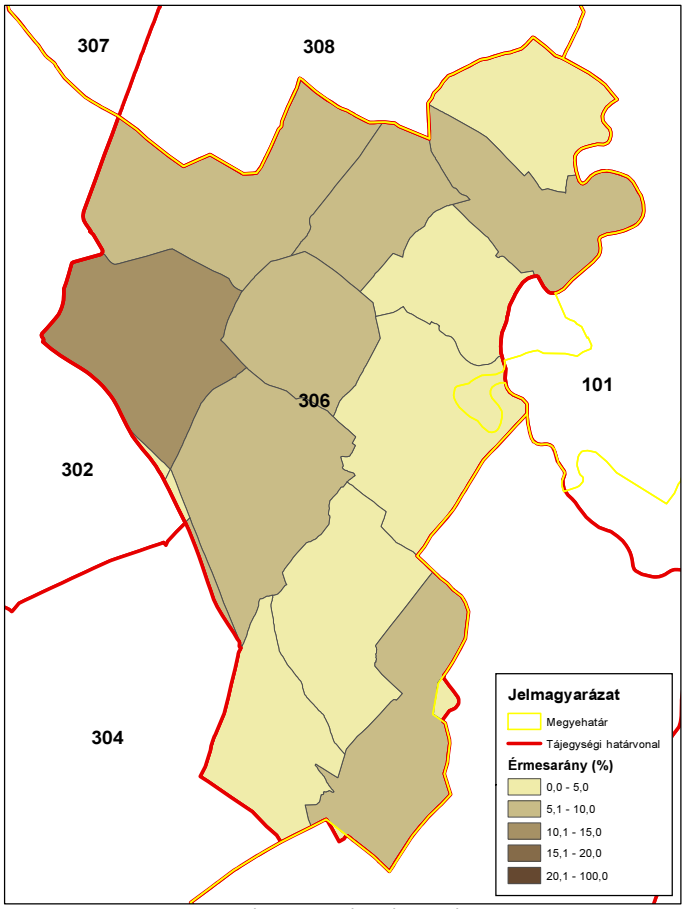

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2008

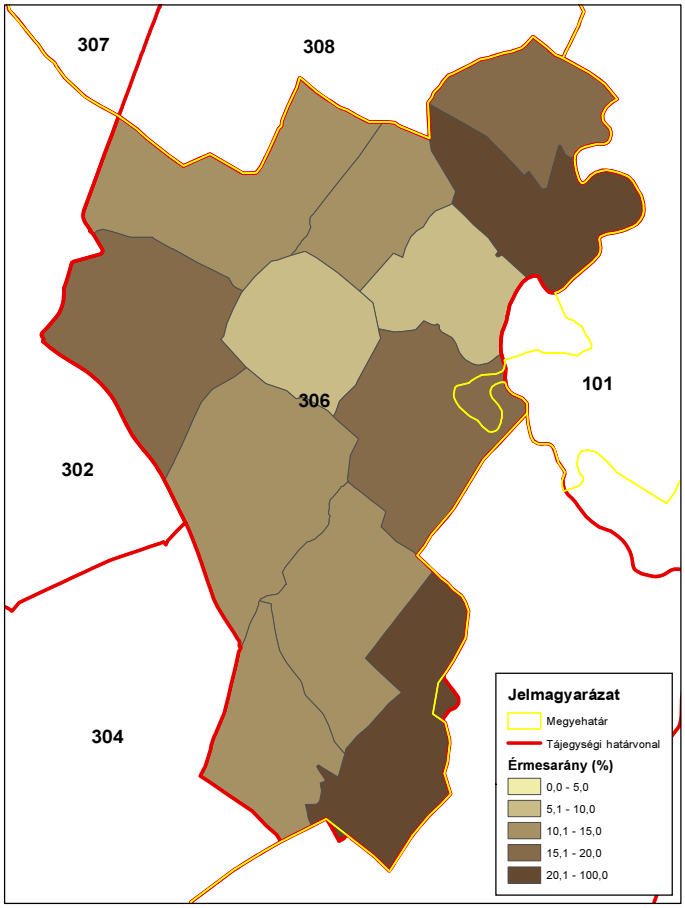

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2014

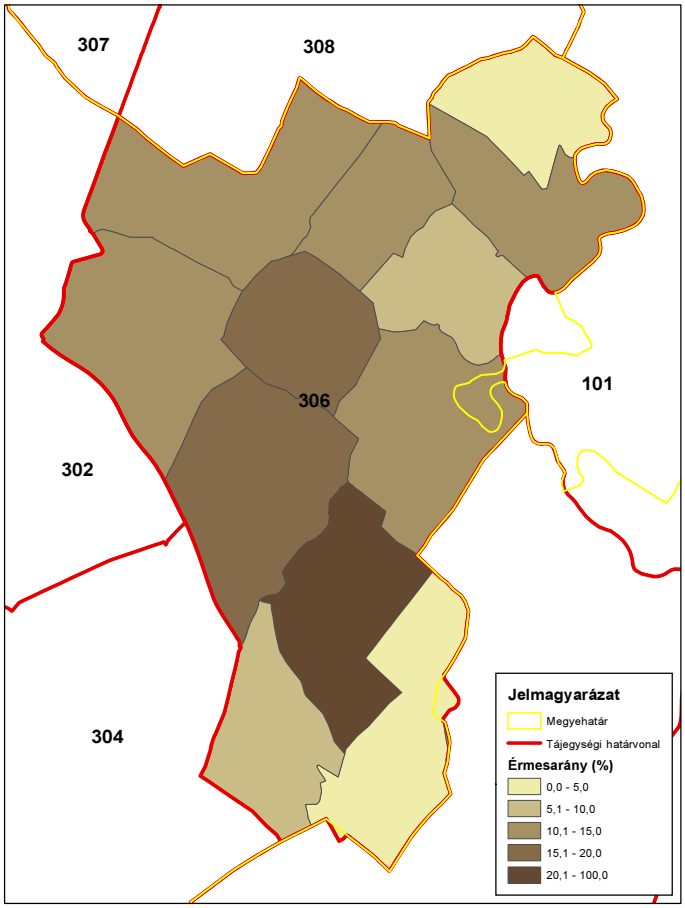

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **306**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

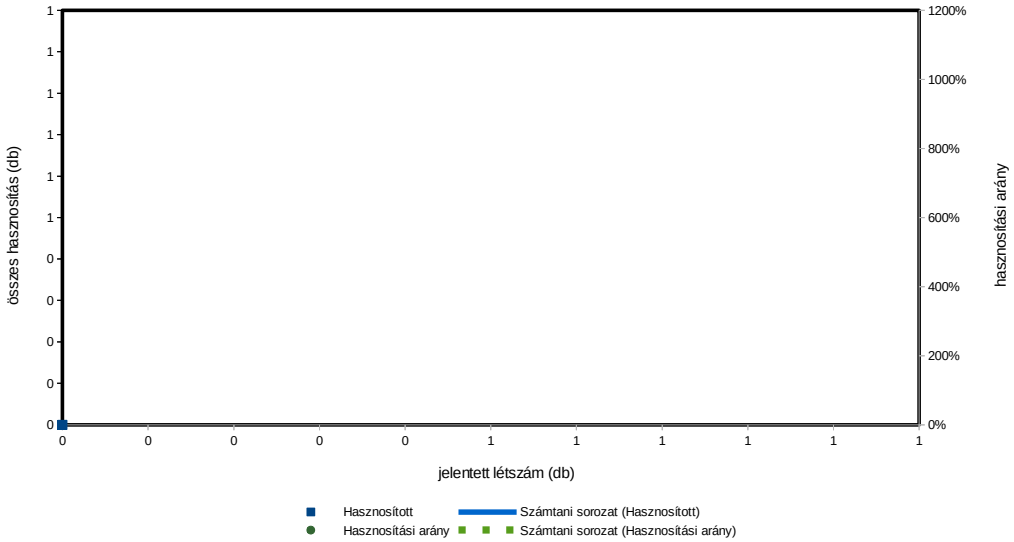

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

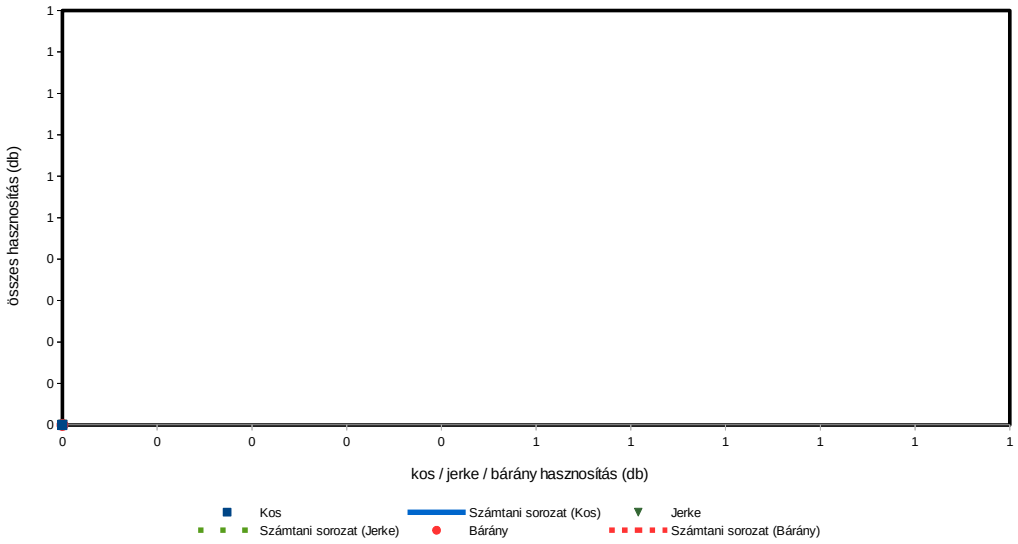

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

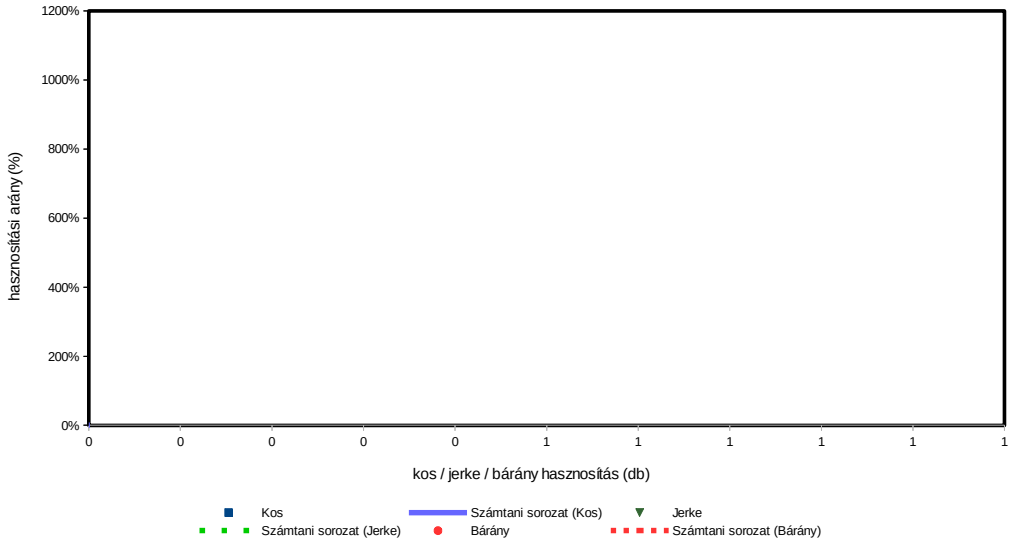

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között exponenciálisan nőtt (25→243 pld; **+872%**), miközben a teríték a jelentett létszámnál is dinamikusabban emelkedett (5→206 pld; **+4020%**). A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban nőtt (7→120%), de nagyságrendje 5 év kivételével nem érte el a 100%-ot sem, az utolsó 2 évben pedig csupán 85% volt.
- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein jól követhető a vaddisznó területfoglalása. Végül 3 olyan vadgazdálkodási egység maradt, ahol a vaddisznó elejtése nem rendszeres, és a 0.0-1.0 db/km^2 teríték a jellemző sűrűség. A vaddisznó itteni elterjedése szempontjából fontos, hogy 13.9% az erdő és 77.2% tartozik szántó + rét-legelő művelési ágba. Az erdő nagysága elérte az a küszöböt, ami a vaddisznó robbanásszerű terjeszkedéséhez szükséges lehet, ugyanakkor a vaddisznó nem tartható távol a mezőgazdasági területektől.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány kezdetben hihetetlenül alacsony volt (7-20%). A hasznosítási arány a későbbiekben emelkedett a 100-120%-os sávba, de összességében ez nem lehetett elegendő a terjedés megállításához. A grafikonok alapján a hasznosítás (db) és a hasznosítási arány (%) és a kan/koca/süldő/malac lelövések pozitív kapcsolatban állnak. Jól beazonosítható, hogy mindkettő növekedése a süldők lelövésétől függ elsődlegesen, mivel a másik három csoport nagyon szűk határok (db) között mozgott.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kan/koca/süldő/malac arányok a vaddisznó terjedését és létszámának növekedését alapozták meg. Gyakorlatilag az egész értékelt időszakban a kanokhoz képest (40→10%) kevés kocát (0-5%) lőttek és a süldő+malac (75-95%) lelövés tette ki a teríték nagy részét. A kocák ilyen mértékű kímélete *országos ritkaság*, ami mellett a süldők és a malacok nagy arányú lövése nem lehet hatékony a vaddisznó terjedésének megakadályozásában. Az alacsony hasznosítási arányok kombinálva a nőivar kíméletével az állomány-növelő gazdálkodás alapelemei.
- Figyelembe véve, hogy az agrár környezetben (77.2% szántó+rét-legelő) a vaddisznónak nincs helye, az eddigi gyakorlat ezzel ellentétesnek tekinthető. A vaddisznólétszám további növekedésének megállítása érdekében a lelövéseket részeken maximalizálni kell és elsősorban a kocakilövések minél magasabb, a kanok kétszeresét kitevő arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó stabil megtelepedése, teljes körű elterjedése veszélyes a vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodóira nézve. A >20-25% erdősültségű vadgazdálkodási egységekben a vaddisznó megtelepedése valószínűleg nem akadályozható meg, de ezek a területen nem lehetnek a mezőgazdasági területekre utánpótlást biztosító rezervoárok.
- A vaddisznó az intenzív mezőgazdasági rendszerekben rövidesen súlyos károkat okozhat, amik térítése anyagilag ellehetetlenítheti az érintetteket. A jelenlegi vadkárhelyzet nem veszélyes, de a láthatóan növekvő trend és a szinte töretlenül emelkedő vaddisznólétszám kockázatos együttállás.
- A vaddisznó megtelepülésének további kockázata az apróvadban neki tulajdonítható-an keletkező veszteség. A vaddisznó mindenevő, és így a tojások, a fiókák és a szaporulat szempontjából többé-kevésbé bizonyított veszteségeket okozhat.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	5	5	15	**25**	2	2	1	0	**5**	40,0%	40,0%	6,7%	**20,0%**
1999	8	16	22	**46**	2	1	0	0	**3**	25,0%	6,3%	0,0%	**6,5%**
2000	9	7	24	**40**	2	0	2	4	**8**	22,2%	0,0%	8,3%	**20,0%**
2001	11	10	28	**49**	3	0	7	4	**14**	27,3%	0,0%	25,0%	**28,6%**
2002	9	7	19	**35**	3	1	19	6	**29**	33,3%	14,3%	100,0%	**82,9%**
2003	11	12	36	**59**	6	2	21	4	**33**	54,5%	16,7%	58,3%	**55,9%**
2004	13	11	27	**51**	10	5	24	6	**45**	76,9%	45,5%	88,9%	**88,2%**
2005	16	15	41	**72**	13	2	20	6	**41**	81,3%	13,3%	48,8%	**56,9%**
2006	14	15	36	**65**	9	1	11	6	**27**	64,3%	6,7%	30,6%	**41,5%**
2007	13	15	37	**65**	12	1	50	12	**75**	92,3%	6,7%	135,1%	**115,4%**
2008	19	21	62	**102**	31	4	80	17	**132**	163,2%	19,0%	129,0%	**129,4%**
2009	31	34	83	**148**	27	4	135	20	**186**	87,1%	11,8%	162,7%	**125,7%**
2010	44	51	108	**203**	13	6	91	6	**116**	29,5%	11,8%	84,3%	**57,1%**
2011	22	31	100	**153**	13	5	129	25	**172**	59,1%	16,1%	129,0%	**112,4%**
2012	36	41	129	**206**	23	9	172	40	**244**	63,9%	22,0%	133,3%	**118,4%**
2013	38	47	153	**238**	36	10	133	24	**203**	94,7%	21,3%	86,9%	**85,3%**
2014	40	41	162	**243**	27	37	110	32	**206**	67,5%	90,2%	67,9%	**84,8%**
Változás	700,0%	720,0%	980,0%	872,0%	1250,0%	1750,0%	10900,0%	700,0%	4020,0%	68,8%	125,6%	918,5%	323,9%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,00	3,00	***3,00***	1	1,00	0,50	0,00	***0,50***	***0,00***	***0,50***
1999	1	2,00	2,75	***1,38***	1	0,50	0,00	0,00	***0,00***	***0,00***	***0,00***
2000	1	0,78	2,67	***3,43***	1	0,00	1,00	2,00	**-**	**-**	**-**
2001	1	0,91	2,55	***2,80***	1	0,00	2,33	1,33	**-**	**-**	**-**
2002	1	0,78	2,11	***2,71***	1	0,33	6,33	2,00	***19,00***	***6,00***	***25,00***
2003	1	1,09	3,27	***3,00***	1	0,33	3,50	0,67	***10,50***	***2,00***	***12,50***
2004	1	0,85	2,08	***2,45***	1	0,50	2,40	0,60	***4,80***	***1,20***	***6,00***
2005	1	0,94	2,56	***2,73***	1	0,15	1,54	0,46	***10,00***	***3,00***	***13,00***
2006	1	1,07	2,57	***2,40***	1	0,11	1,22	0,67	***11,00***	***6,00***	***17,00***
2007	1	1,15	2,85	***2,47***	1	0,08	4,17	1,00	***50,00***	***12,00***	***62,00***
2008	1	1,11	3,26	***2,95***	1	0,13	2,58	0,55	***20,00***	***4,25***	***24,25***
2009	1	1,10	2,68	***2,44***	1	0,15	5,00	0,74	***33,75***	***5,00***	***38,75***
2010	1	1,16	2,45	***2,12***	1	0,46	7,00	0,46	***15,17***	***1,00***	***16,17***
2011	1	1,41	4,55	***3,23***	1	0,38	9,92	1,92	***25,80***	***5,00***	***30,80***
2012	1	1,14	3,58	***3,15***	1	0,39	7,48	1,74	***19,11***	***4,44***	***23,56***
2013	1	1,24	4,03	***3,26***	1	0,28	3,69	0,67	***13,30***	***2,40***	***15,70***
2014	1	1,03	4,05	***3,95***	1	1,37	4,07	1,19	***2,97***	***0,86***	***3,84***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	20,0%	20,0%	60,0%	100%	40,0%	40,0%	20,0%	0,0%	100%	**50,0%**	**20,0%**
1999	17,4%	34,8%	47,8%	100%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	100%	**66,7%**	**0,0%**
2000	22,5%	17,5%	60,0%	100%	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%	100%	**100,0%**	**75,0%**
2001	22,4%	20,4%	57,1%	100%	21,4%	0,0%	50,0%	28,6%	100%	**100,0%**	**78,6%**
2002	25,7%	20,0%	54,3%	100%	10,3%	3,4%	65,5%	20,7%	100%	**75,0%**	**86,2%**
2003	18,6%	20,3%	61,0%	100%	18,2%	6,1%	63,6%	12,1%	100%	**75,0%**	**75,8%**
2004	25,5%	21,6%	52,9%	100%	22,2%	11,1%	53,3%	13,3%	100%	**66,7%**	**66,7%**
2005	22,2%	20,8%	56,9%	100%	31,7%	4,9%	48,8%	14,6%	100%	**86,7%**	**63,4%**
2006	21,5%	23,1%	55,4%	100%	33,3%	3,7%	40,7%	22,2%	100%	**90,0%**	**63,0%**
2007	20,0%	23,1%	56,9%	100%	16,0%	1,3%	66,7%	16,0%	100%	**92,3%**	**82,7%**
2008	18,6%	20,6%	60,8%	100%	23,5%	3,0%	60,6%	12,9%	100%	**88,6%**	**73,5%**
2009	20,9%	23,0%	56,1%	100%	14,5%	2,2%	72,6%	10,8%	100%	**87,1%**	**83,3%**
2010	21,7%	25,1%	53,2%	100%	11,2%	5,2%	78,4%	5,2%	100%	**68,4%**	**83,6%**
2011	14,4%	20,3%	65,4%	100%	7,6%	2,9%	75,0%	14,5%	100%	**72,2%**	**89,5%**
2012	17,5%	19,9%	62,6%	100%	9,4%	3,7%	70,5%	16,4%	100%	**71,9%**	**86,9%**
2013	16,0%	19,7%	64,3%	100%	17,7%	4,9%	65,5%	11,8%	100%	**78,3%**	**77,3%**
2014	16,5%	16,9%	66,7%	100%	13,1%	18,0%	53,4%	15,5%	100%	**42,2%**	**68,9%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **306**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

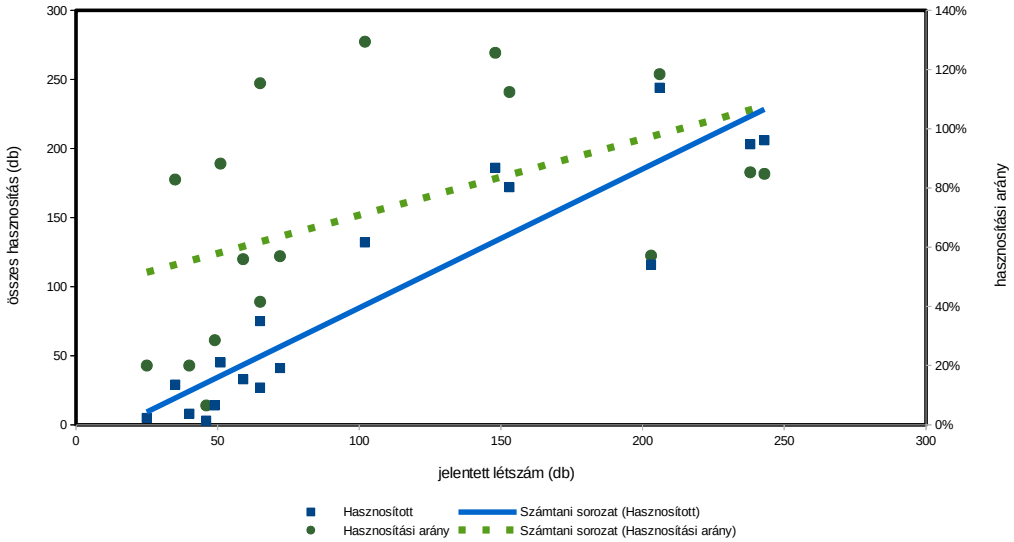

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

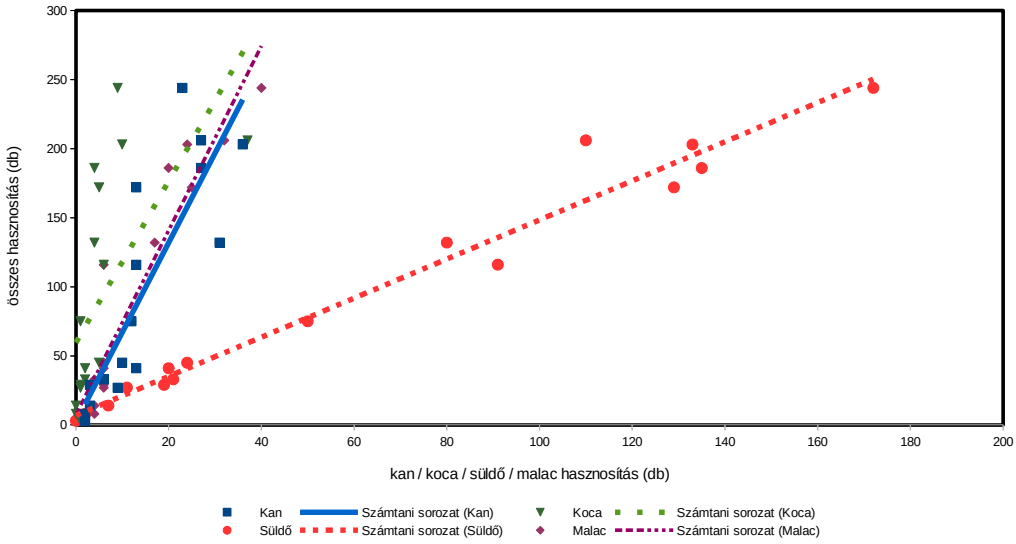

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

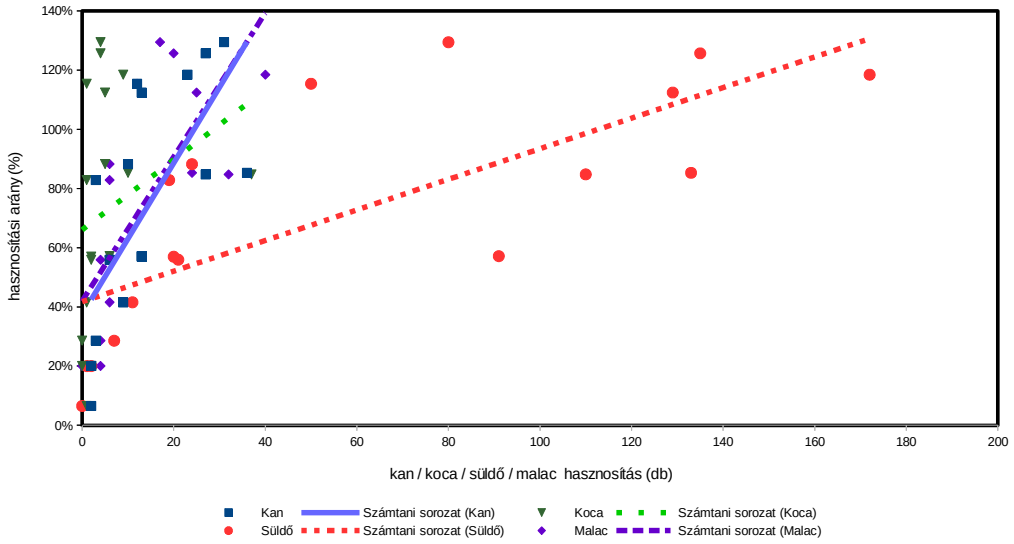

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2007

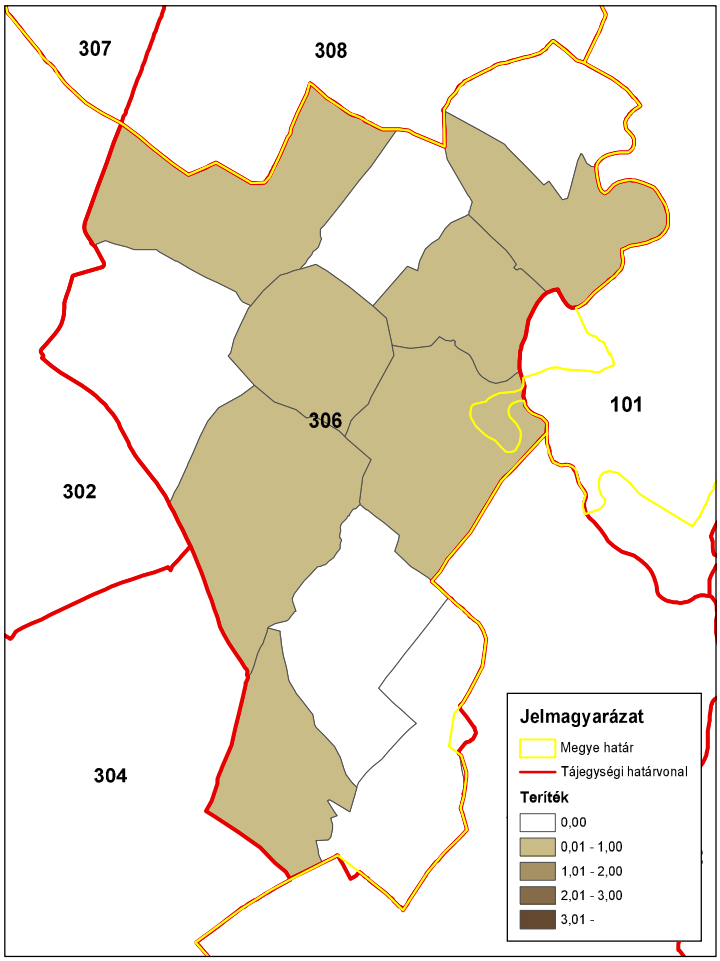

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2008

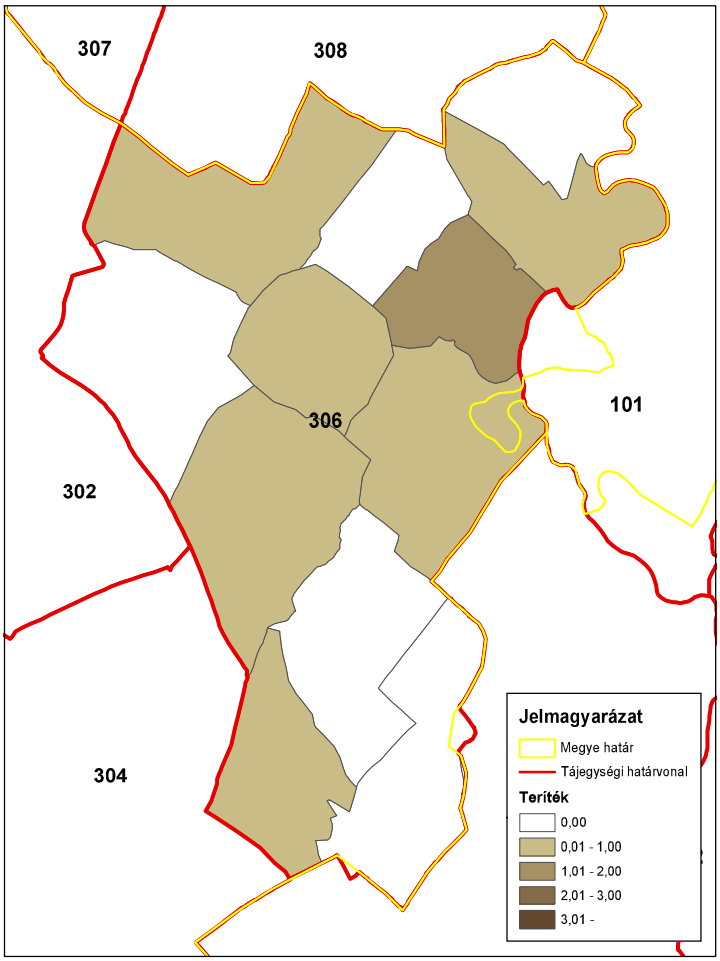

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2009

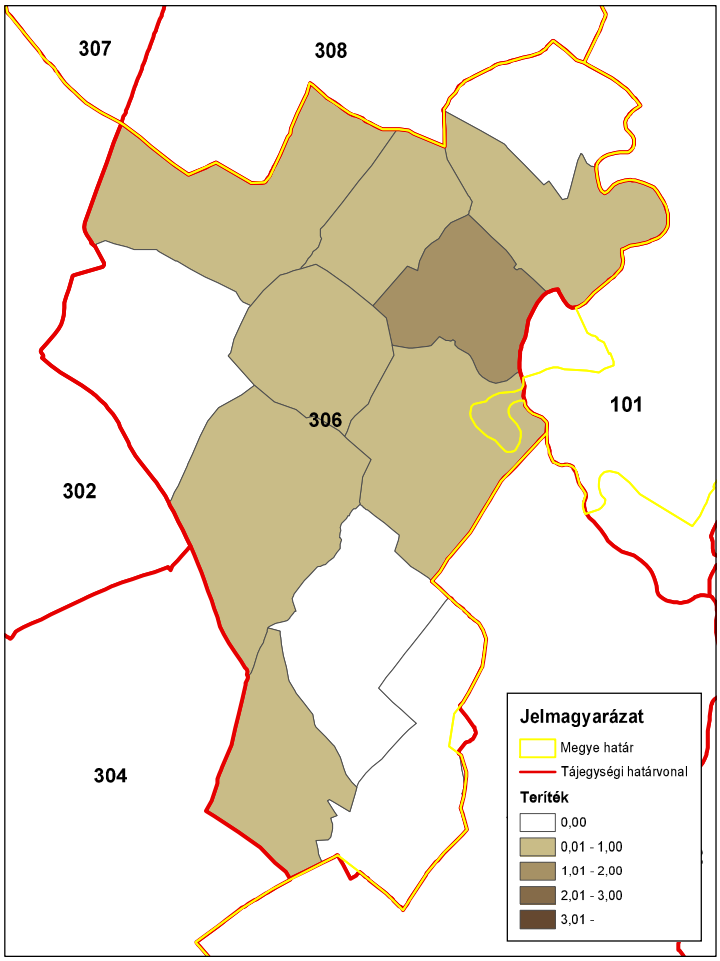

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2010

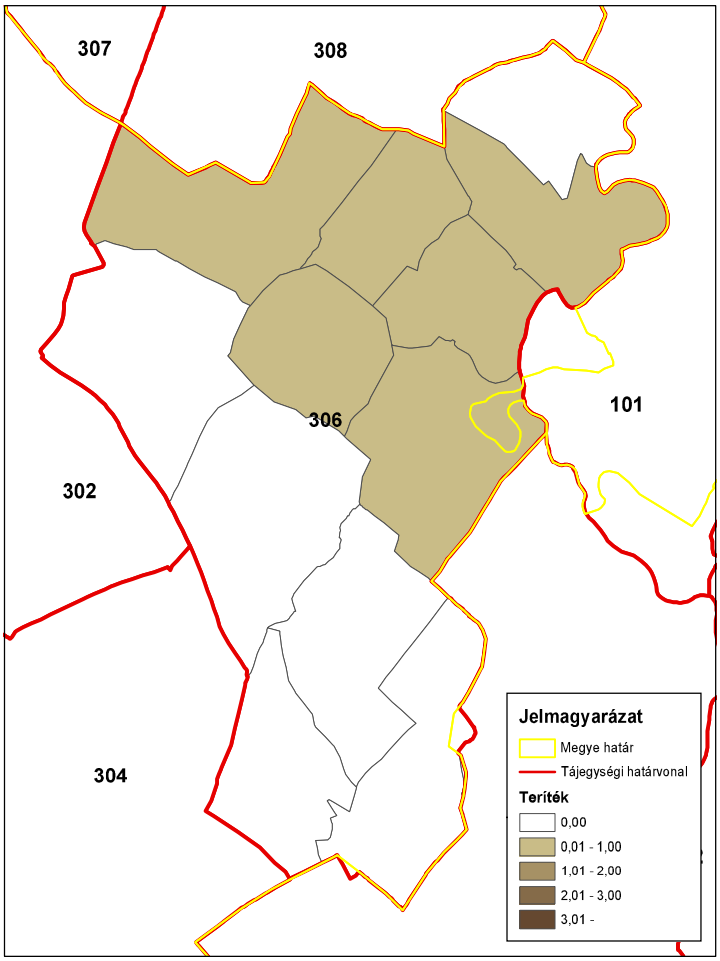

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2011

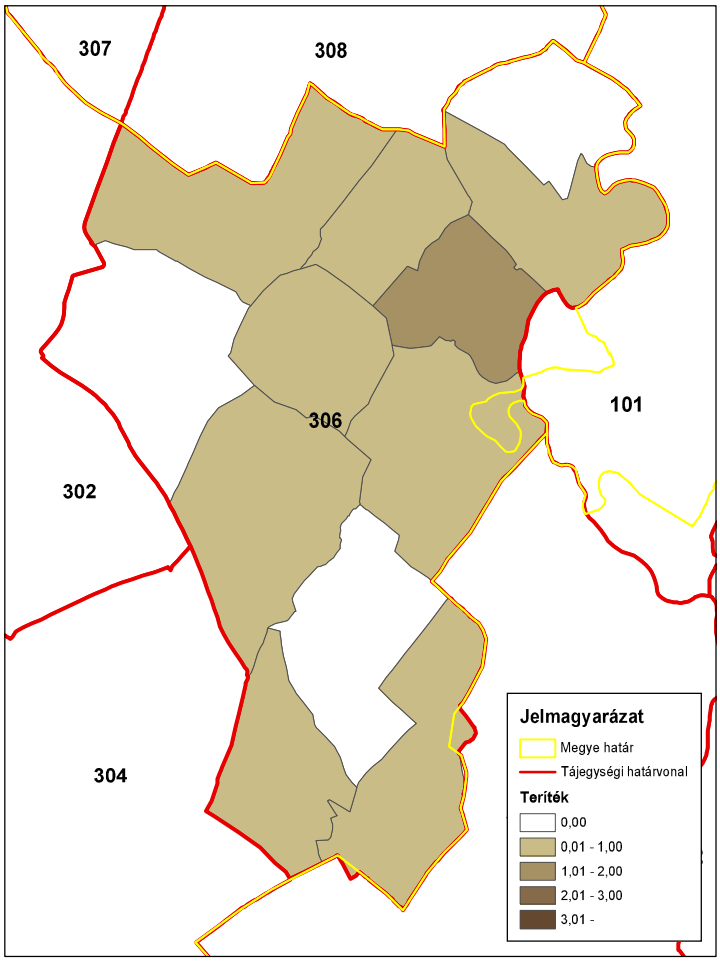

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2012

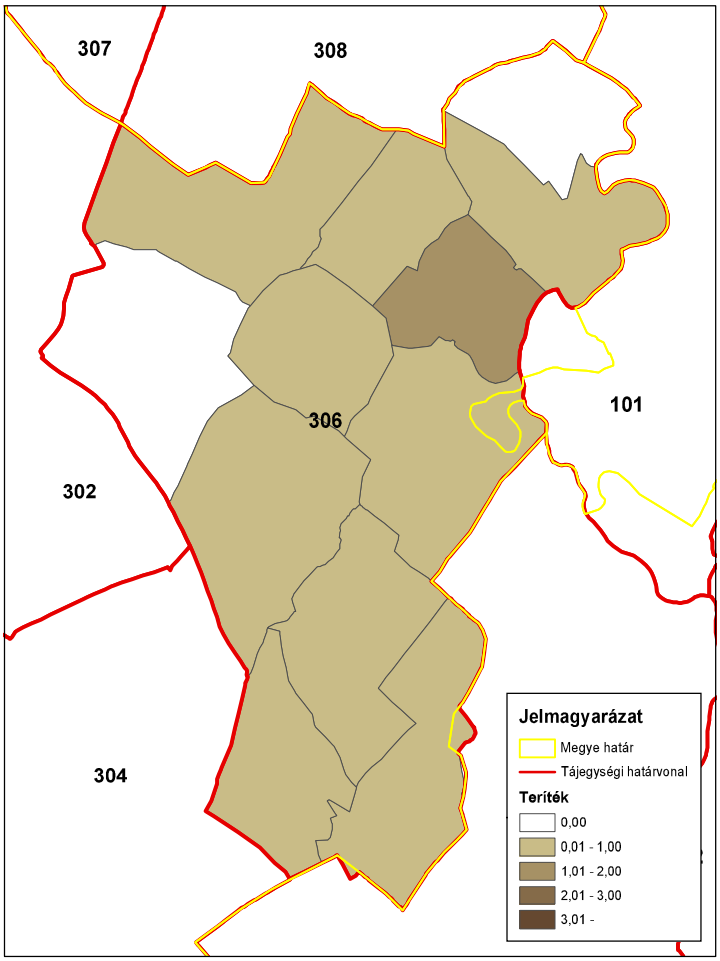

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2013

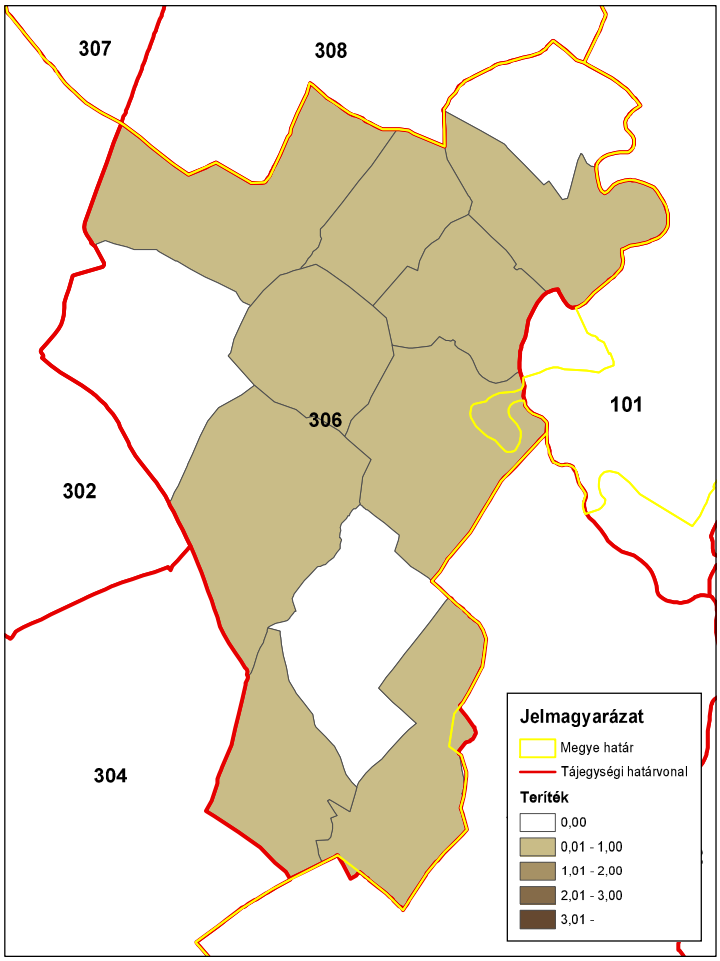

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2014

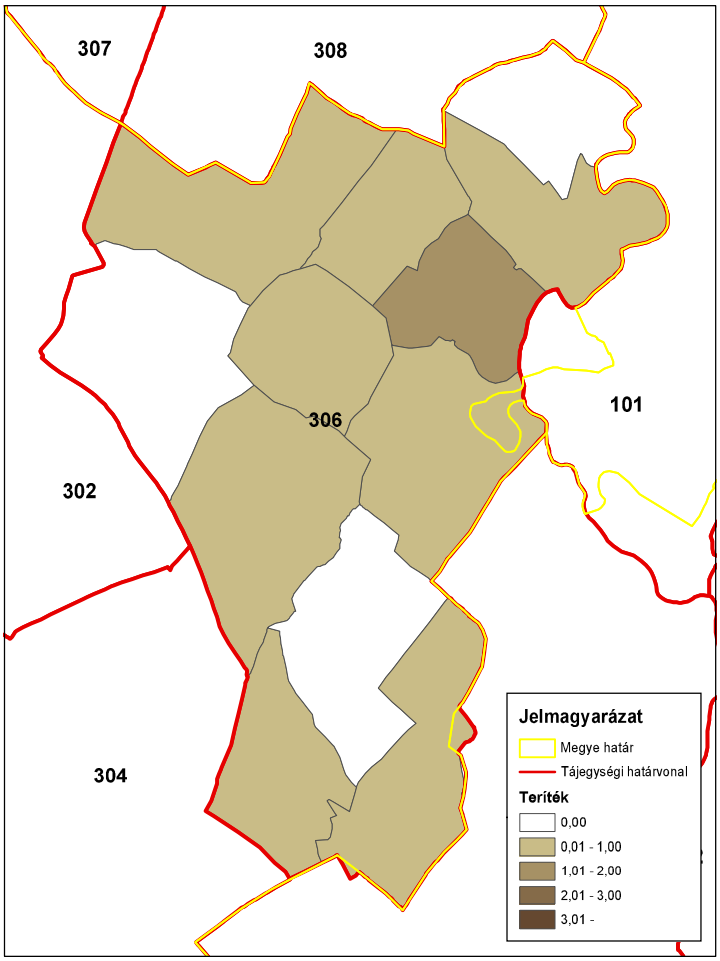

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	1	1	100,0%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2001	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	2	1	50,0%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2004	3	1	33,3%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2005	2	2	100,0%		1	1	0,0%	50,0%	50,0%
2006	2	2	100,0%	1		1	50,0%	0,0%	50,0%
2007	4	4	100,0%	1	1	2	25,0%	25,0%	50,0%
2008	5	2	40,0%		1	1	0,0%	50,0%	50,0%
2009	5	3	60,0%	1	2		33,3%	66,7%	0,0%
2010	2	2	100,0%		1	1	0,0%	50,0%	50,0%
2011	3	1	33,3%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2012	3	3	100,0%		2	1	0,0%	66,7%	33,3%
2013	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2014	5	1	20,0%			1	0,0%	0,0%	100,0%

A 306. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

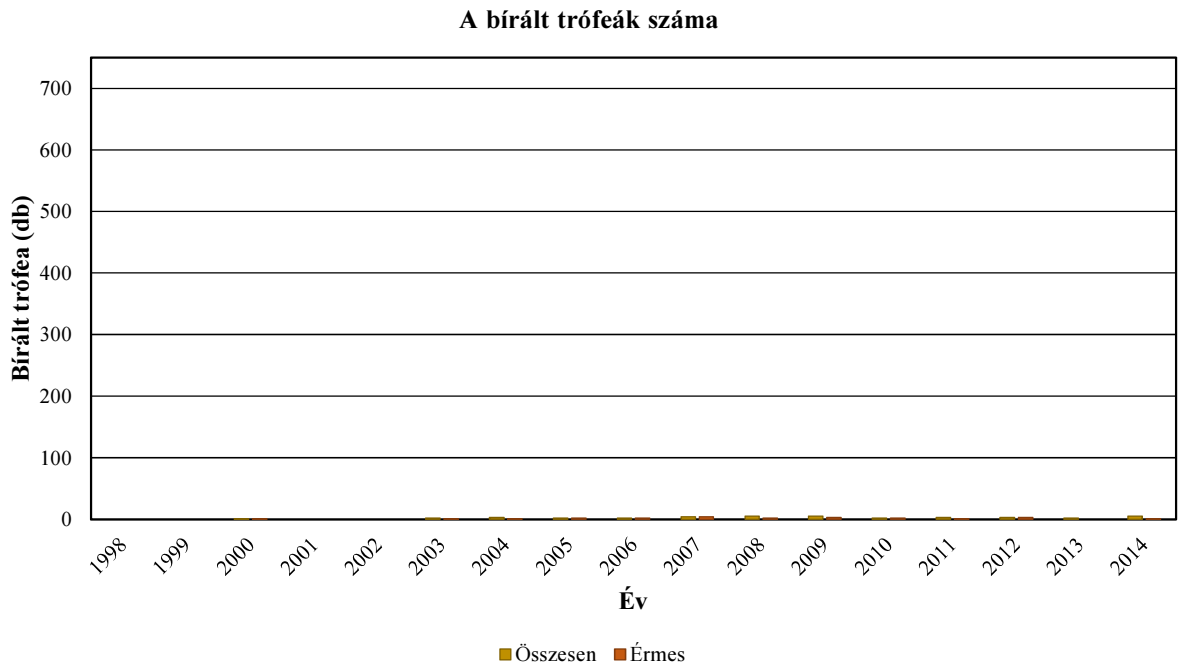

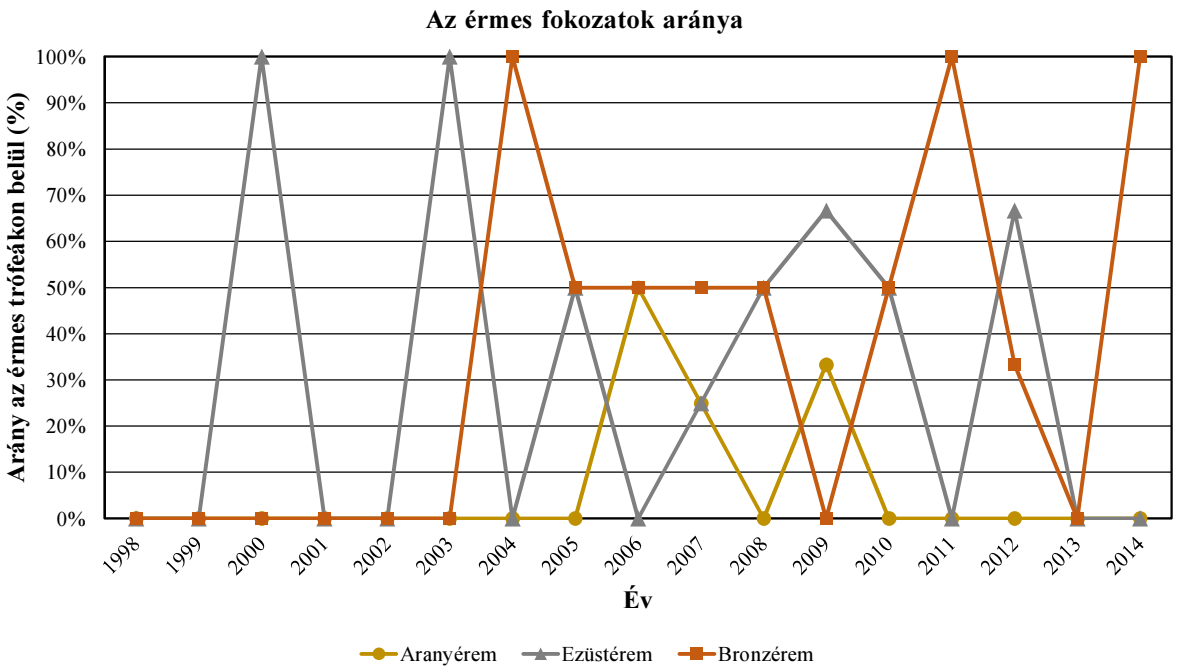

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

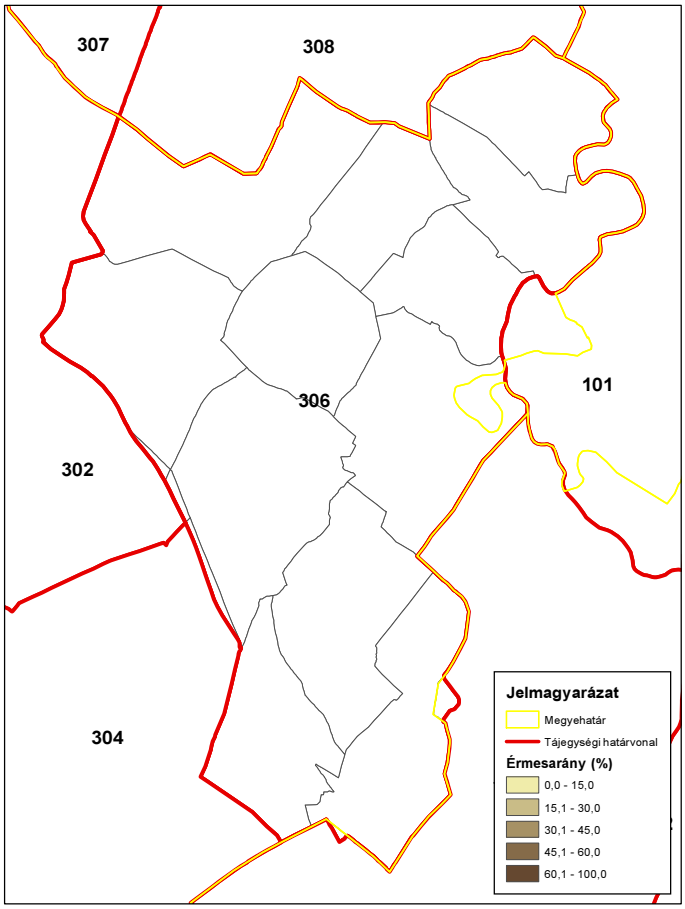

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

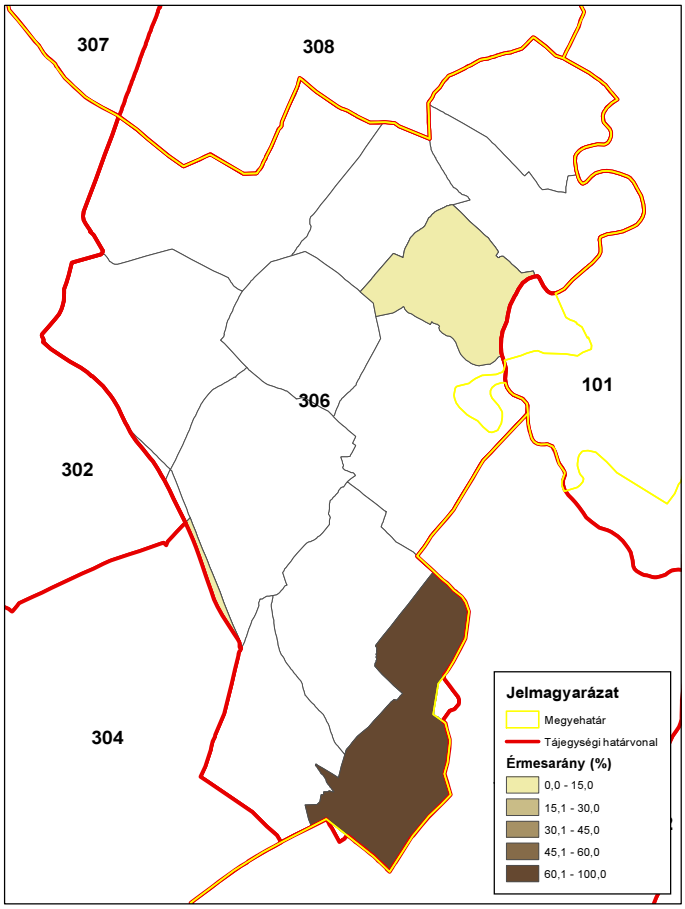

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

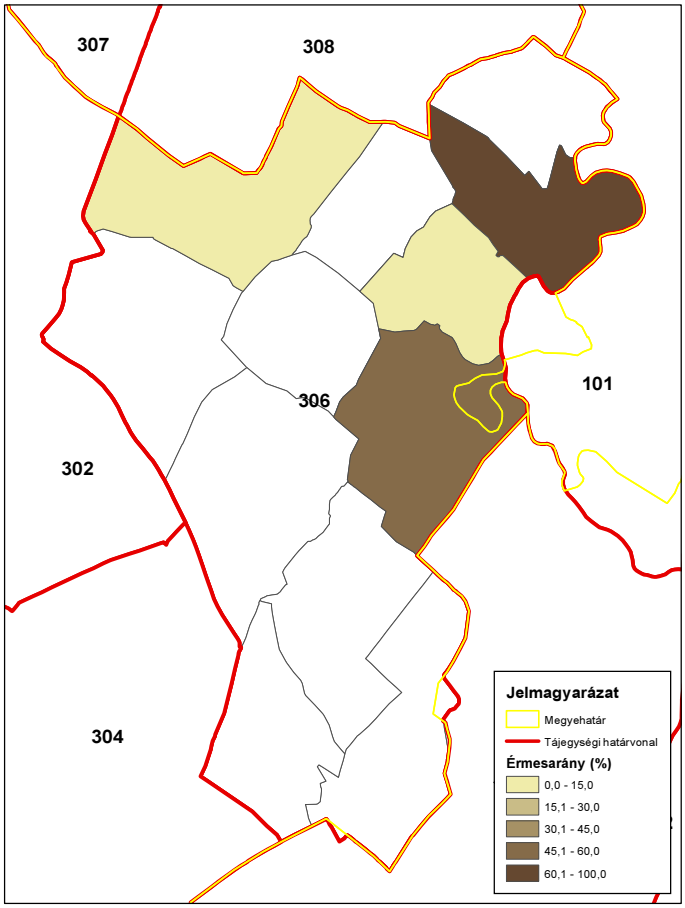

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

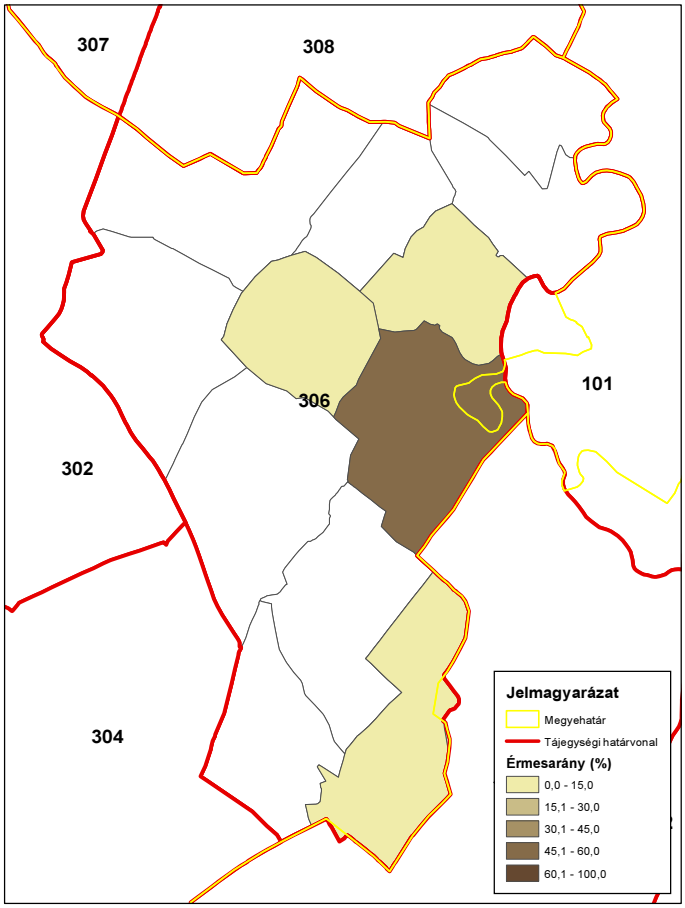

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység (306)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között lényegében stabil volt (10 – 14 ezer). A lelövések szintén stagnáltak (1,7 – 2,7 ezer pld). Az élő befogások azonban csökkentek és 2005-től megszűntek, majd 2014-ben újra befogtak 100 egyedet. Összességében a hasznosítás csökkent.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között nincs összefüggés. Ez magyarázható a februári "becslések" használhatóságával és azzal is, hogy a nyúl hasznosítása inkább szokásokon alapul és kevésbé tényadatokon.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított arányát tekintve nőtt a lelövések aránya, bár eredetileg is a fegyveres vadászat volt túlsúlyban (85% - 15%) és csökkent az élő befogásé (15% → 4%).
- A tájegység középső területei felől kissé a déli részekre helyeződik át a magasabb terítéksűrűség. Látszik, hogy stagnál a hasznosítás.
- Összességében a nyúl hasznosításának változása körülbelül összhangban volt a létszám változásával, a hasznosítás csökkenése nem teljesen igazodik az állomány változásából levezethető lehetőségekhez, ami jelen esetben akár alulhasznosítást okozhat és ezzel rontja a gazdálkodási eredményeket. De ebben a tájegységben látszik leginkább, hogy együtt változott összességében a jelentett állomány és a hasznosítás. Ugyanakkor az összefüggés vizsgálat rámutat arra, hogy nem követték le évente az állomány változását.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási arány nagyjából stabilan maradt az időszak alatt (20% - 25%).
- A csökkenő befogási és hasznosítási arány kedvező lehet a mezei nyúl populáció növekedése szempontjából. Azonban a növekedés mégsem következett be, ami a nem teljesen tervszerű hasznosítás következménye is lehet, azaz a becslés és a tervezés erősítése szükségesnek látszik.

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység az ország legjobb mezei nyulas térségei közé tartozik. A mezei nyúl meghatározó tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak, ezt jól mutatja az is, hogy a külföldi bérvadászatból és a lőttvad értékesítésből származó bevételek növekedtek a mezei nyúl terítékkel. Ezért a vadgazdálkodási tájegységben a mezei nyúllal való gazdálkodást elsődlegesnek kellene tekinteni. A mezei nyúl állománya stabil, a hasznosítása csökken, a fácán hasznosítással együtt változik a nyúl hasznosítás, ami az apróvadas gazdálkodás fontosságát mutatja a tájegységben. Jelzi, hogy itt a gazdálkodók még az apróvaddal szeretnének gazdálkodni. Azonban a csökkenő hasznosítási és befogási arány ellenére sem növekszik az állomány, ezért a populációsűrűség ellenőrzéséhez és a tudatosabb gazdálkodáshoz szükségesek bizonyos változtatások a becslések és a tervezés területén.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	12 708	2 649	506	**3 155**	84,0%	16,0%	**24,8%**
1999	12 417	2 651	311	**2 962**	89,5%	10,5%	**23,9%**
2000	12 448	2 686	225	**2 911**	92,3%	7,7%	**23,4%**
2001	11 771	2 604	339	**2 943**	88,5%	11,5%	**25,0%**
2002	13 214	2 719	124	**2 843**	95,6%	4,4%	**21,5%**
2003	13 788	2 091	165	**2 256**	92,7%	7,3%	**16,4%**
2004	12 246	1 688	65	**1 753**	96,3%	3,7%	**14,3%**
2005	10 533	2 373	0	**2 373**	100,0%	0,0%	**22,5%**
2006	10 478	2 260	0	**2 260**	100,0%	0,0%	**21,6%**
2007	9 849	2 501	0	**2 501**	100,0%	0,0%	**25,4%**
2008	11 469	2 188	0	**2 188**	100,0%	0,0%	**19,1%**
2009	10 833	2 452	0	**2 452**	100,0%	0,0%	**22,6%**
2010	11 100	2 039	0	**2 039**	100,0%	0,0%	**18,4%**
2011	10 503	2 514	0	**2 514**	100,0%	0,0%	**23,9%**
2012	12 592	2 281	0	**2 281**	100,0%	0,0%	**18,1%**
2013	12 776	2 603	0	**2 603**	100,0%	0,0%	**20,4%**
2014	12 373	2 553	101	**2 654**	96,2%	3,8%	**21,4%**
Változás	-2,6%	-3,6%	-80,0%	-15,9%	14,6%	-76,3%	-13,6%
Minimum	9 849	1 688	0	1 753	84,0%	0,0%	14,3%
Maximum	13 788	2 719	506	3 155	100,0%	16,0%	25,4%

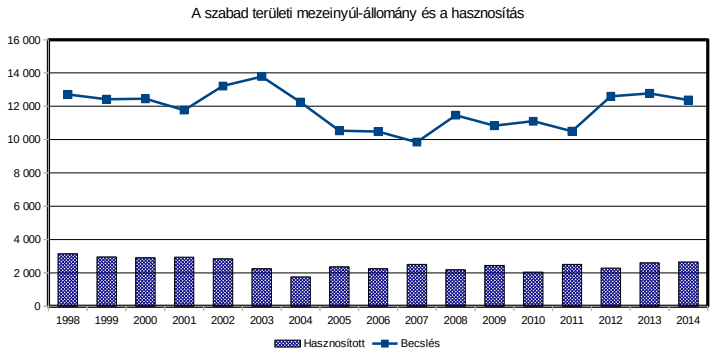

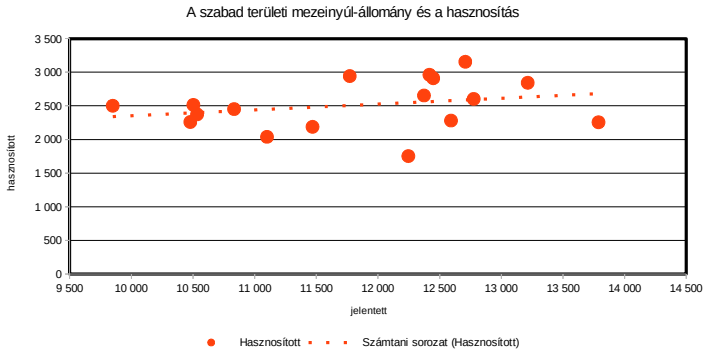

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **306**

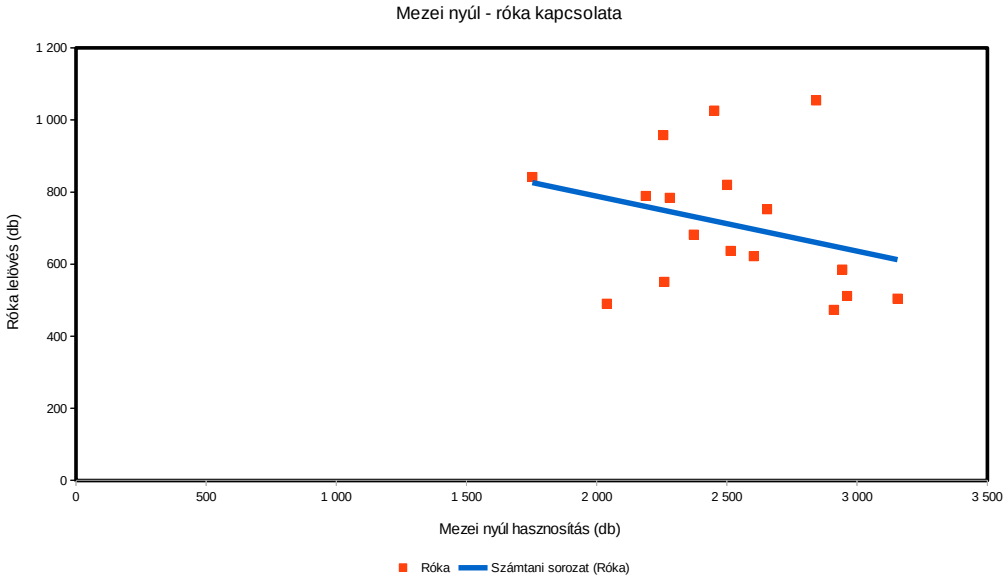

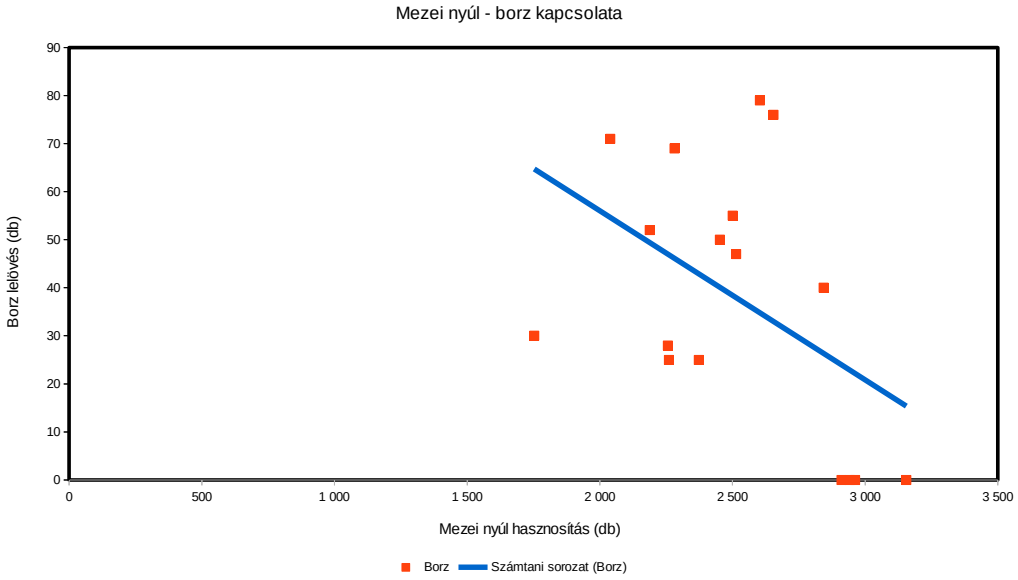

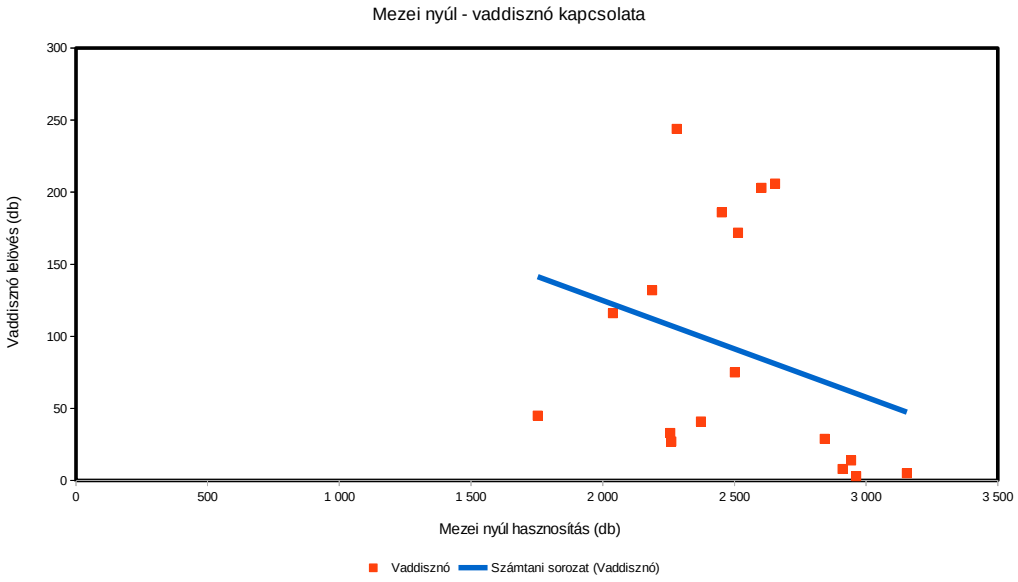

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

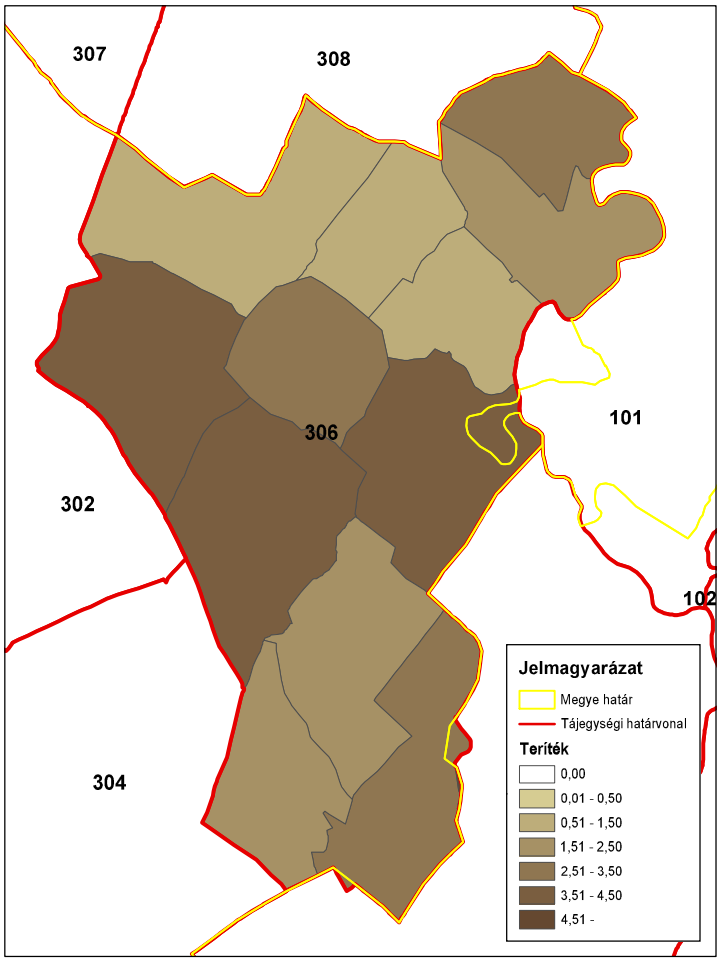

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

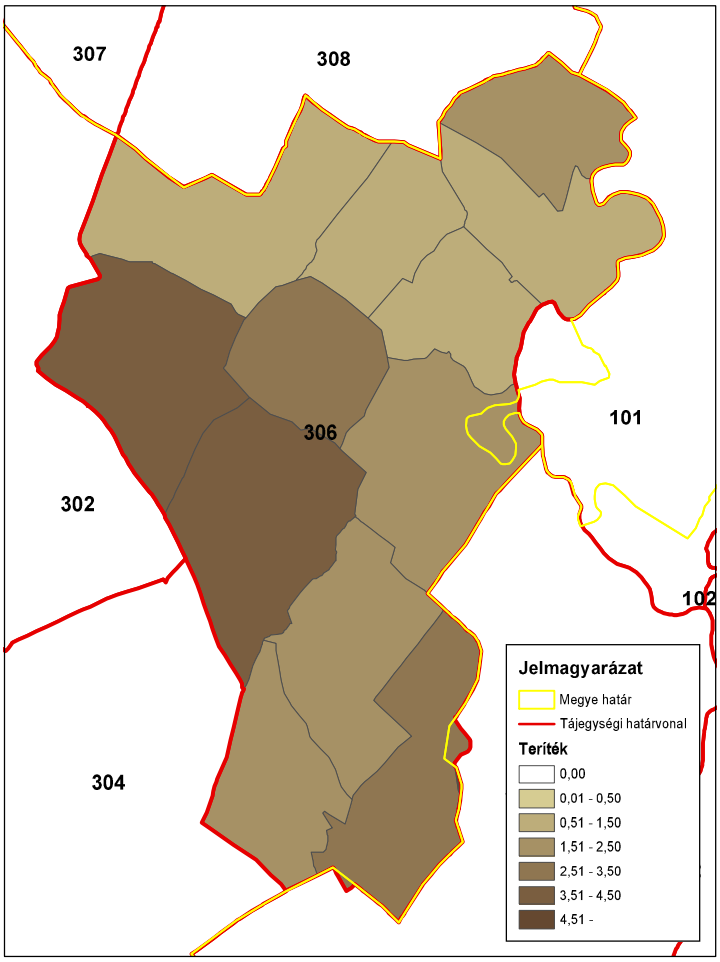

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

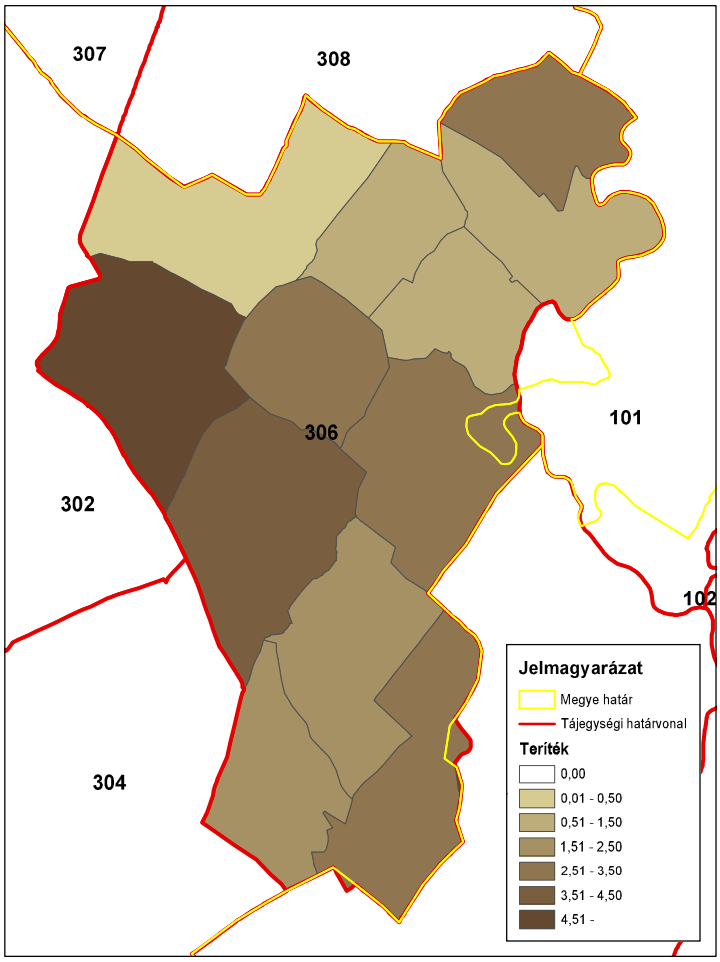

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

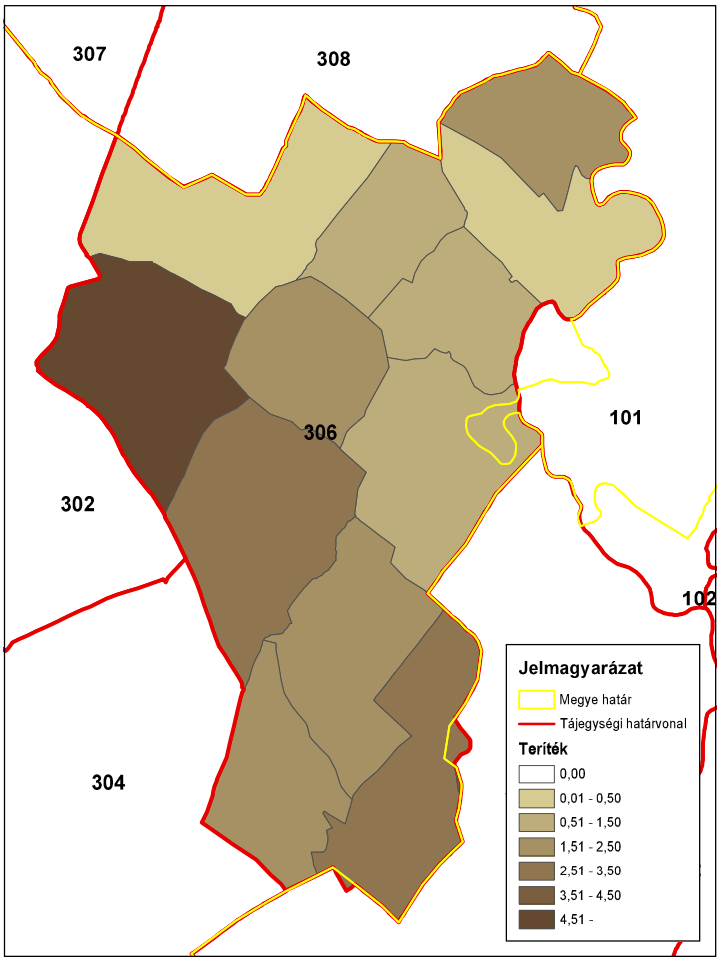

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

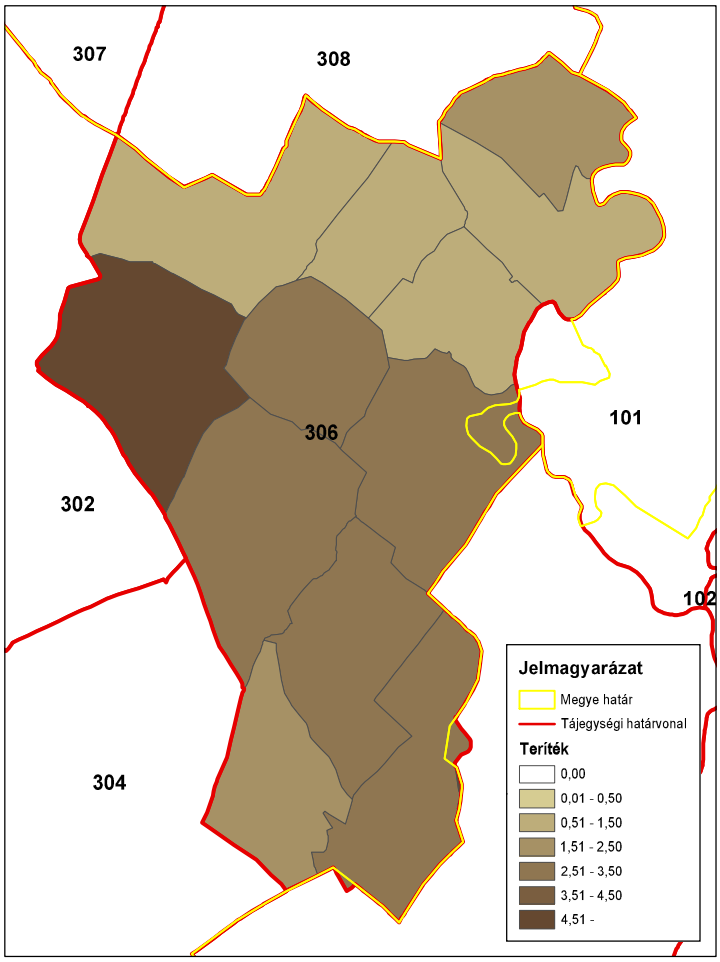

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

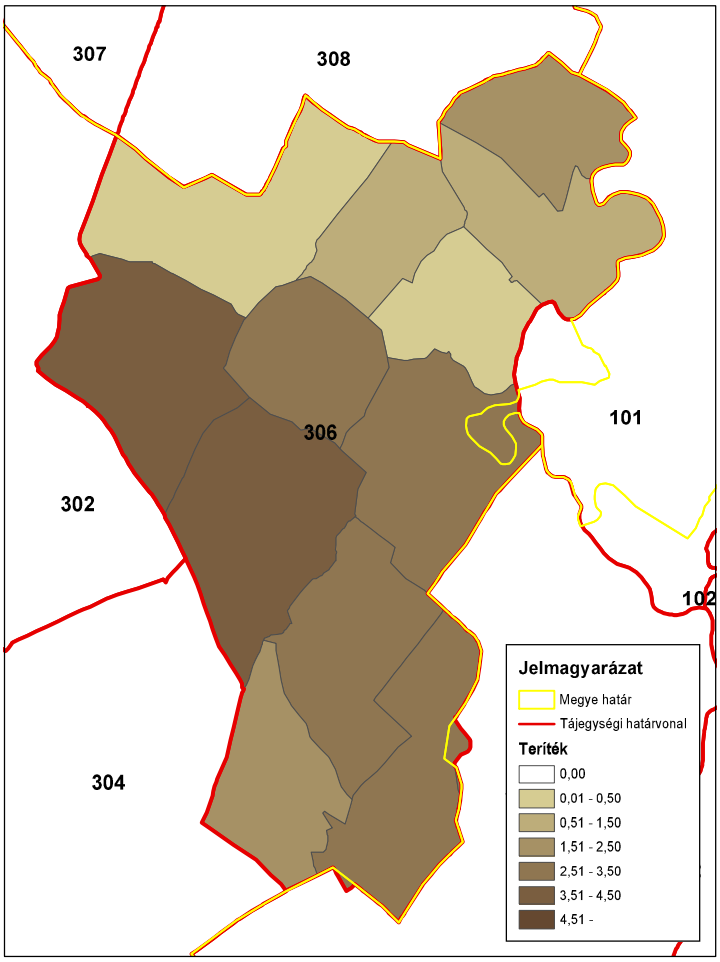

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

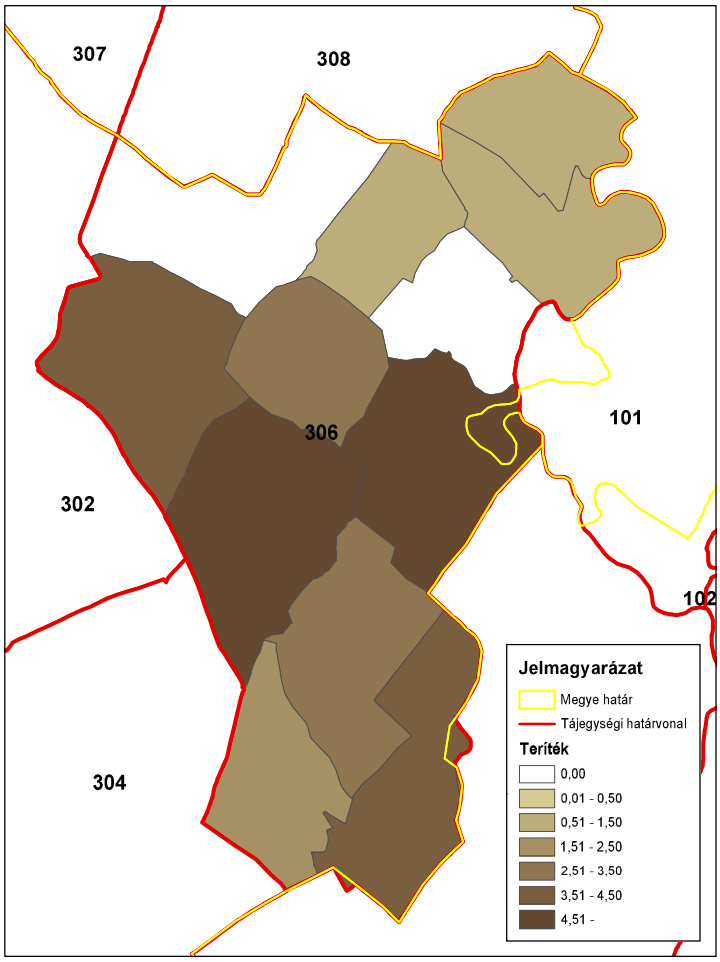

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

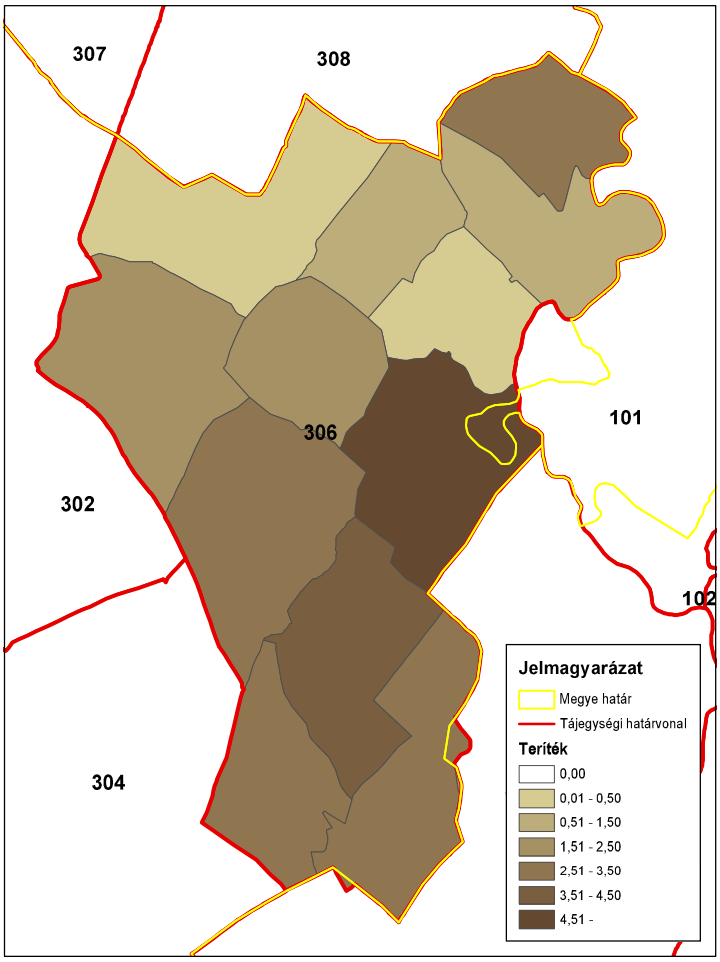

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Kiskunsági** vadgazdálkodási tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban, az első ciklusban nagyobb, a másodikban kisebb ingadozásokkal, csökkenő trendet követett (18.3 ezer → 14.4 ezer; -21%).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma az első ciklusban jelentősen csökkent, a másodikban stagnált (összességében 19.6 ezer → 10 ezer; -49%-os csökkenés).
- A teríték ingadozásokat mutatott (5.8 ezer - 12.4 ezer).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, hogy a teríték éves ingadozásai az egész tájegység területén észlelhetőek.
- A **Kiskunsági** vadgazdálkodási tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya enyhén, a kibocsátás erősen csökkent, míg a teríték ingadozott. Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége összességében csökken.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozott (37.8-67.8%). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás szintén ingadozásokkal, de növekedést mutatott (36.9% → 85%; 130.3%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során jelentősen ingadozott (7.45-39.3%). A nagymértékben visszaeső kibocsátás megtérülése érdekében több évben is fennállhatott a szabadterületi állomány túlhasznosításának veszélye, de ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett létszám (4/52) szerint a felső negyedében, a teríték (14/52) szerint az átlag feletti negyedében található. A fácán kibocsátás drasztikus csökkenése a szabadterületi állomány enyhe csökkenésével és a teríték ingadozásával járt együtt. A jövőben a jelenlegi szint fennmaradása vagy a lassú csökkenése jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	18 270	19 622	7 248	39,7%	36,9%	**7,5%**
1999	18 520	17 341	11 678	63,1%	67,3%	**35,0%**
2000	20 836	19 710	10 514	50,5%	53,3%	**22,1%**
2001	18 306	18 531	12 411	67,8%	67,0%	**37,4%**
2002	20 920	15 505	10 543	50,4%	68,0%	**28,2%**
2003	18 884	14 010	7 344	38,9%	52,4%	**16,6%**
2004	11 762	11 150	6 675	56,8%	59,9%	**28,3%**
2005	14 076	9 632	7 991	56,8%	83,0%	**36,2%**
2006	16 387	7 900	6 818	41,6%	86,3%	**27,1%**
2007	15 255	8 910	7 795	51,1%	87,5%	**33,6%**
2008	16 924	9 200	7 469	44,1%	81,2%	**27,8%**
2009	16 509	8 100	6 247	37,8%	77,1%	**23,1%**
2010	14 735	8 700	5 850	39,7%	67,2%	**22,0%**
2011	13 320	10 541	8 396	63,0%	79,7%	**39,3%**
2012	15 946	10 045	6 625	41,5%	66,0%	**22,6%**
2013	14 238	10 220	8 003	56,2%	78,3%	**34,7%**
2014	14 436	10 000	8 507	58,9%	85,1%	**38,1%**
Változás	-21,0%	-49,0%	17,4%	48,5%	130,3%	411,9%
Minimum	11 762	7 900	5 850	37,8%	36,9%	7,5%
Maximum	20 920	19 710	12 411	67,8%	87,5%	39,3%

A fácánállomány és a hasznosítás

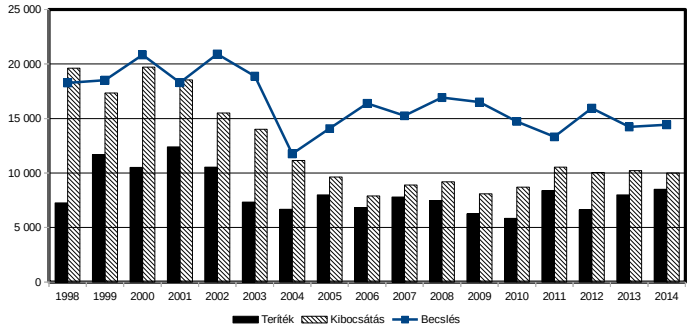

A fácánállomány és a hasznosítás

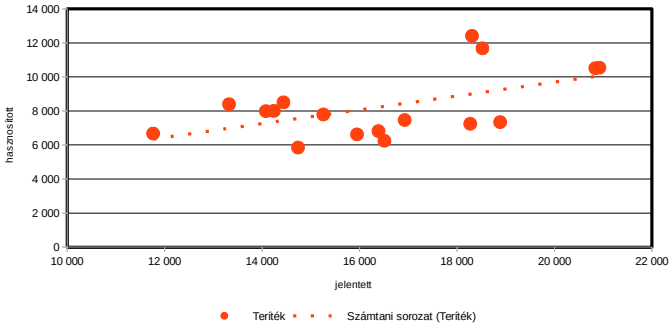

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **306**

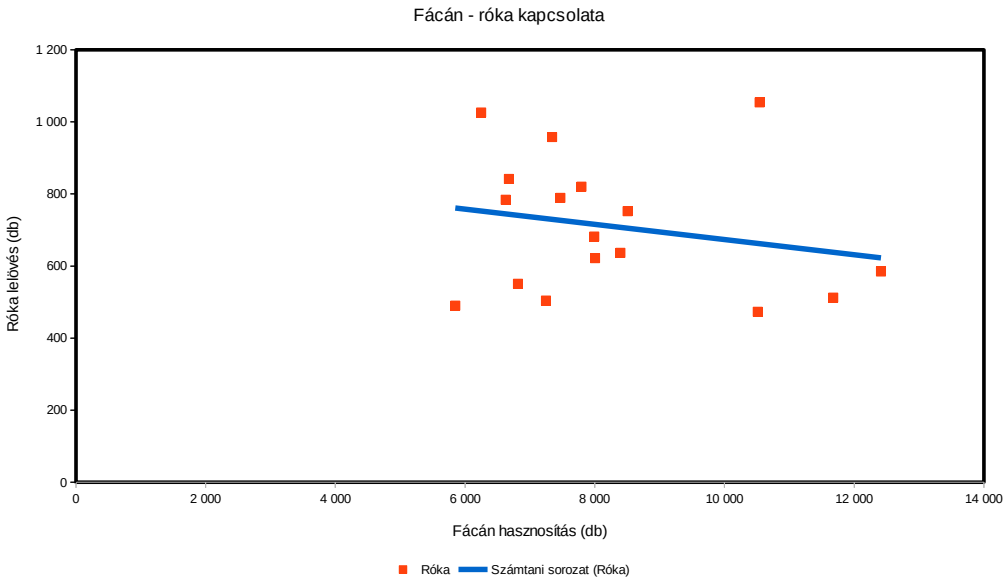

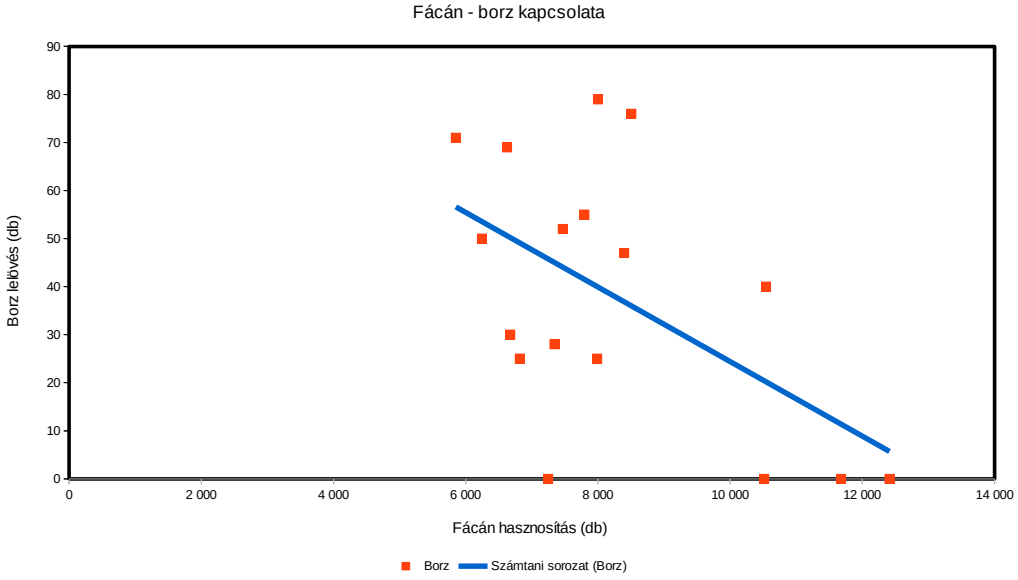

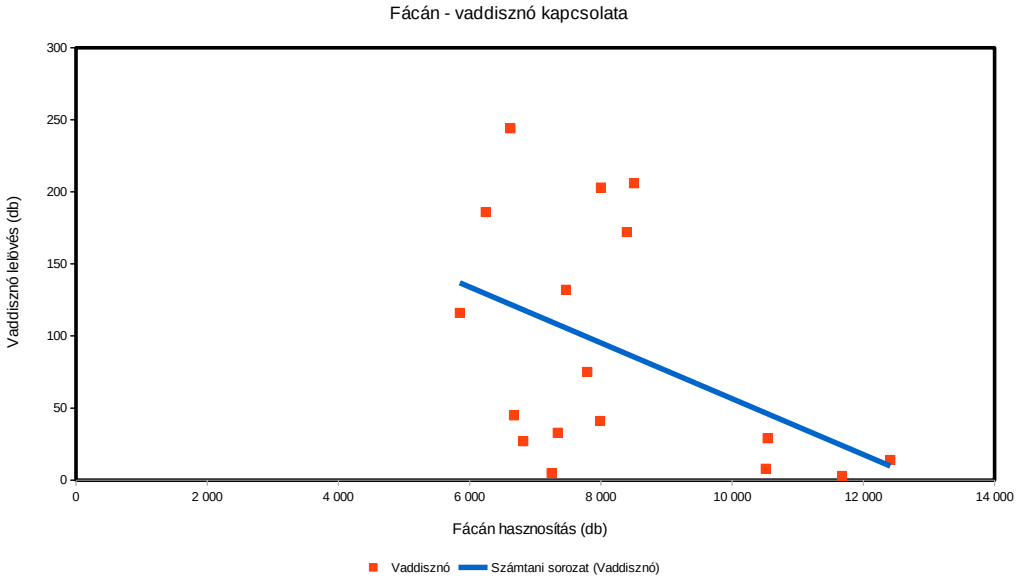

Fácán (teríték - db/km^2) 2007

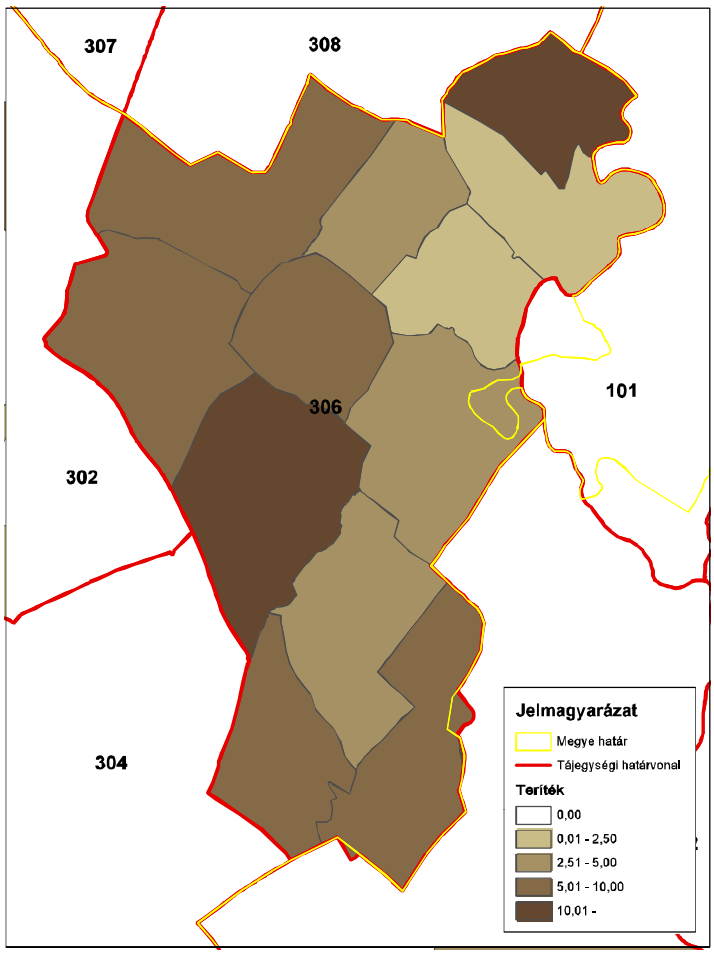

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2008

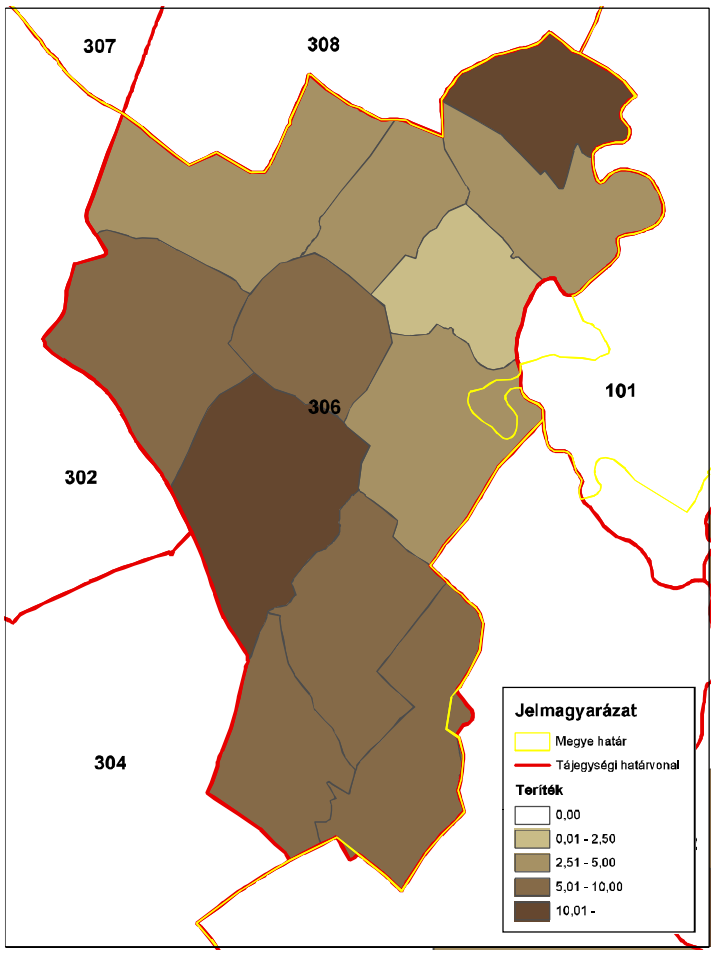

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2009

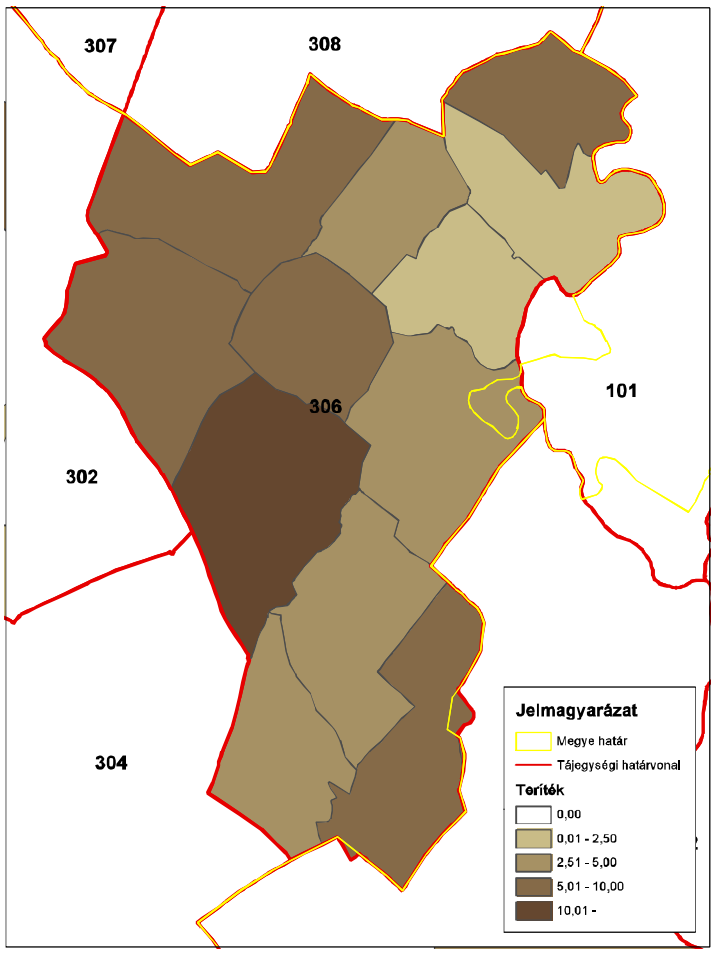

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2010

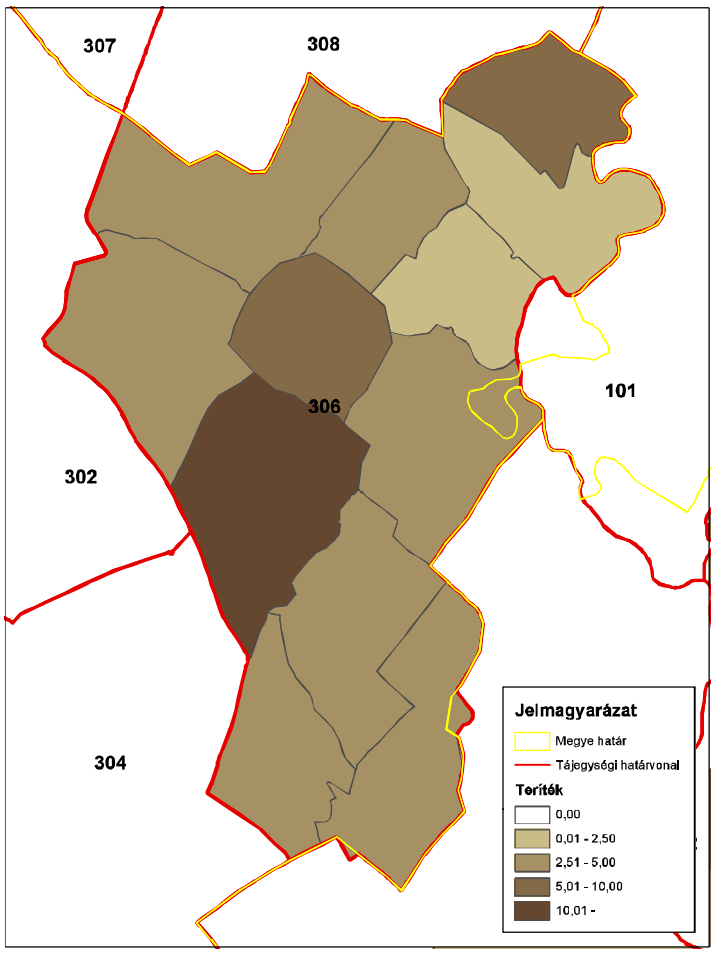

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2011

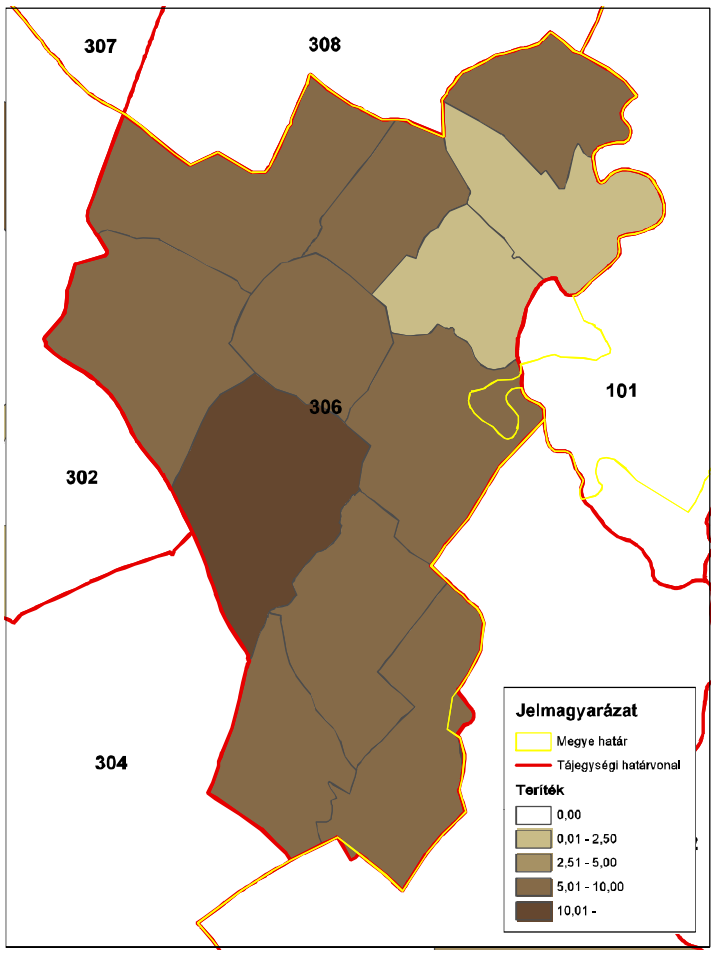

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2012

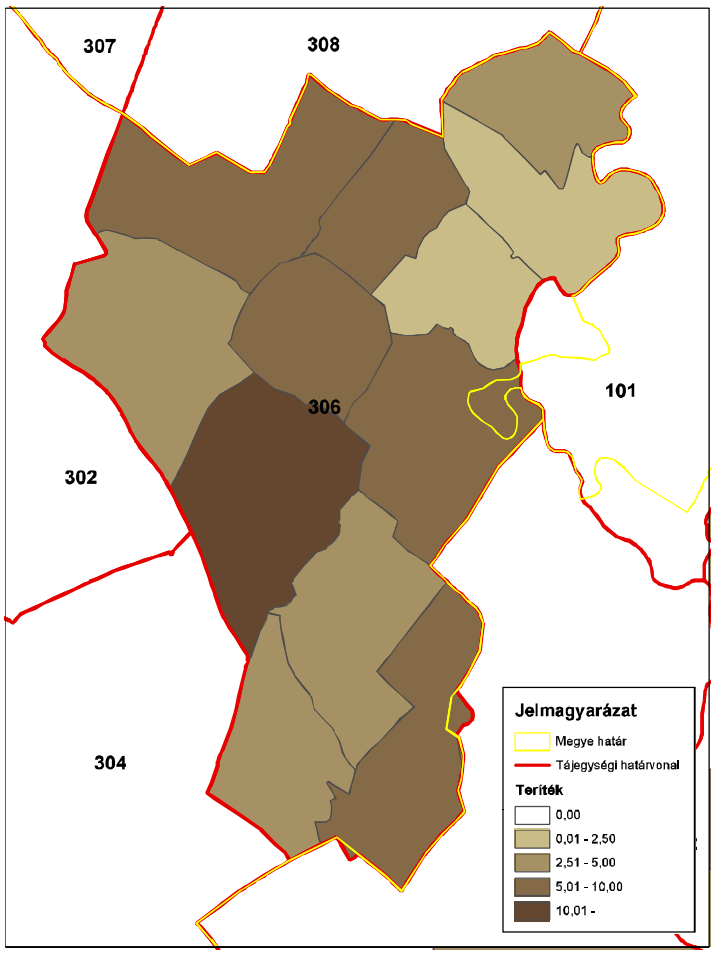

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2013

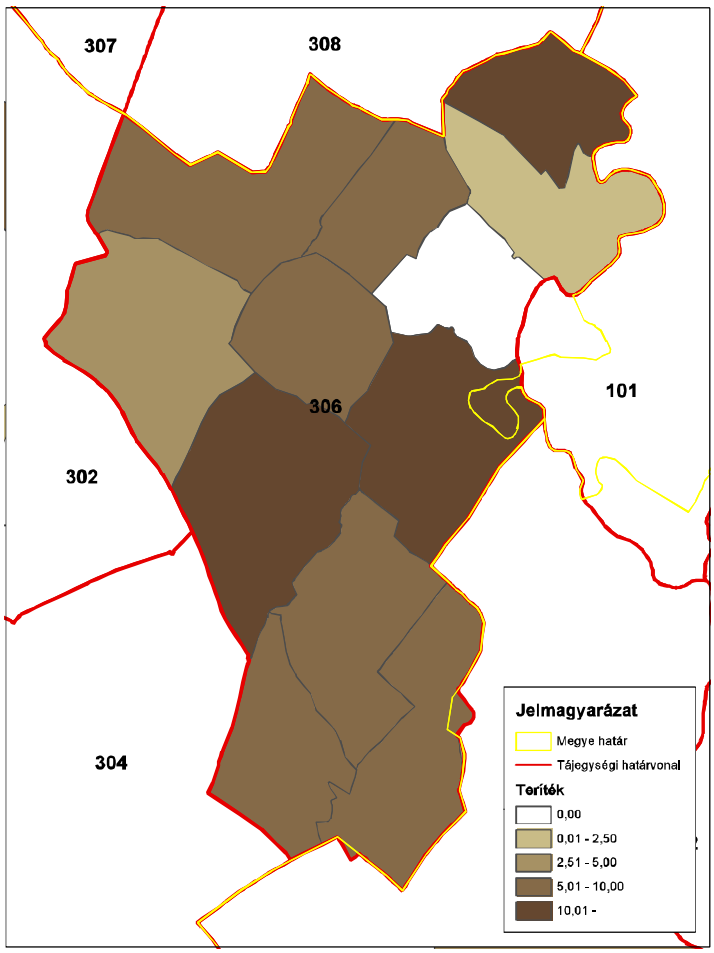

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2014

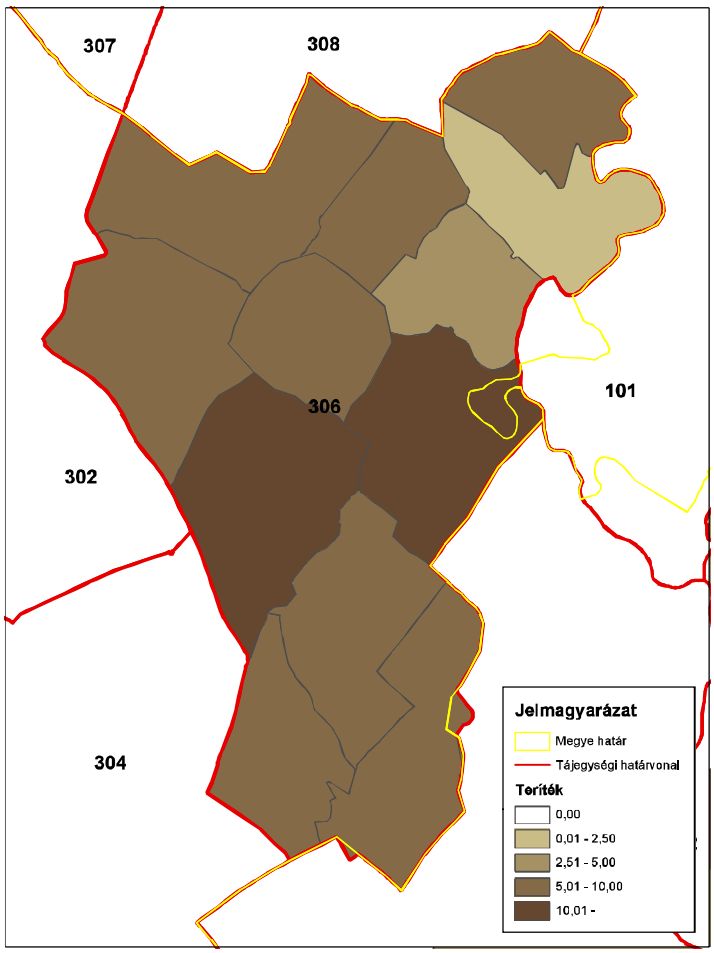

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **306**

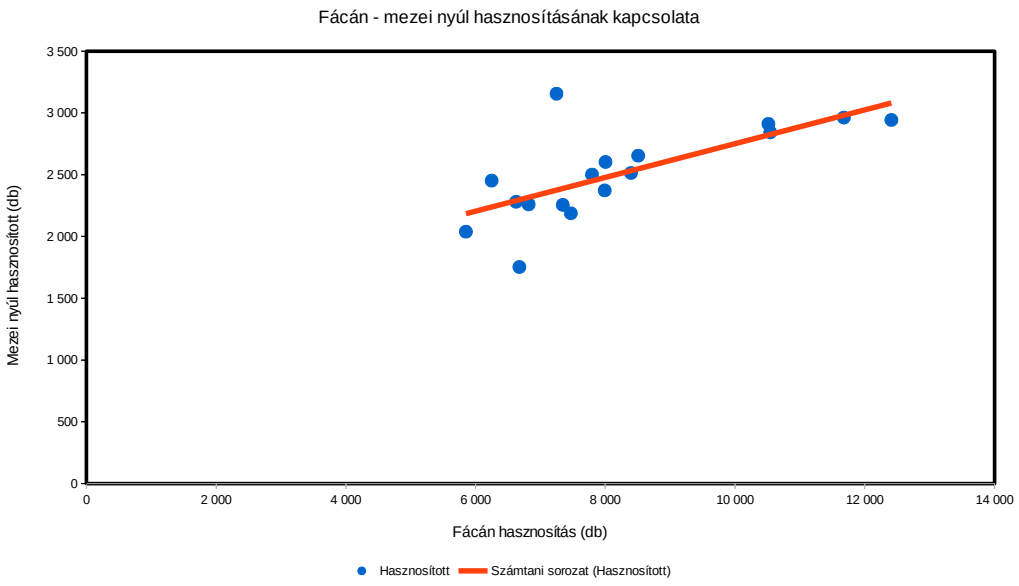

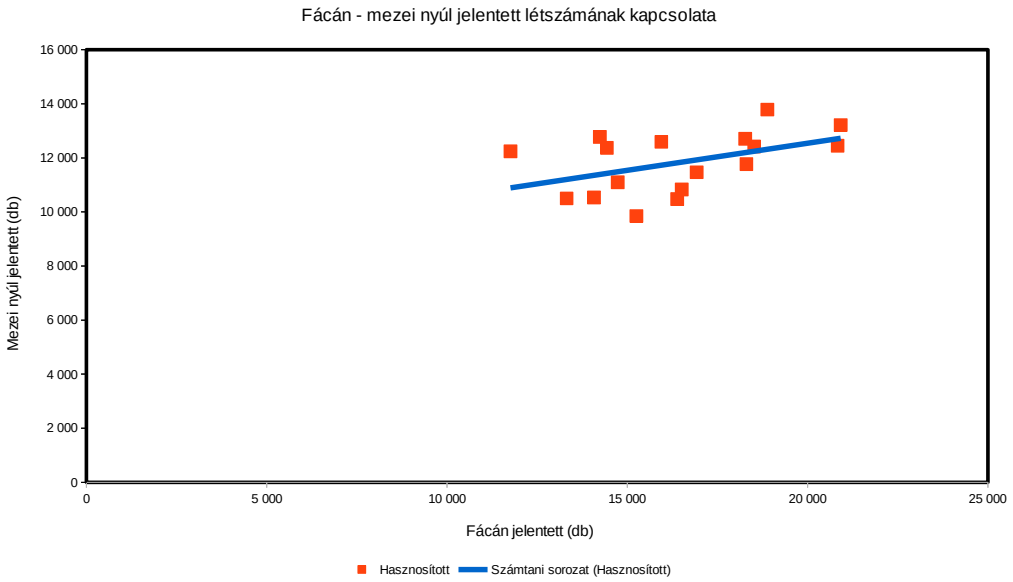

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása

Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben

- **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 29.4%-al csökkent (1861→1314 pld.).
- **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (8-43 pld.), a monitoring program keretében változás nem történt.
- **Vetési lúd**: Terítéke 0-52 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: 0-178 pld. között alakult az elejtés. Terítéke a 2000-es évek második felétől kezdve szinte folyamatosan növekedett.
- **Tőkés réce**: 250-1200 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Csökkenő adatsor. A röptetett réce lelövés 1998 és 2004 között 300-1000 pld. körül alakult, az ezt követő években elejtés nem történt.
- **Szárcsa**: Lelövése 0-53 pld. között alakult. Ingadozó adatsor.
- **Balkáni gerle**: Terítéke 650-3000 pld. Csökkenő számú elejtés.
- **Örvös galamb**: Lelövés 20-350 pld. A 2010-es évekre terítéke megnégyszereződött.

A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A teríték nagysága alapján a **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység (306)** legjelentősebb egyéb hasznos apróvadfaja a balkáni gerle. Folyamatosan és jelentősen (63%) csökken a tőkés réce terítékre, a röptetett réce lelövés pedig 2004-ben megszűnt. Növekszik, de még nem jelentős a nagy lilik és az örvös galamb terítéke. A fogoly állomány az országos adatsorokhoz képest sokkal kisebb mértékben kevesebb, mint 30%-al csökkent. Ehhez hozzájárulhatott, hogy a teríték adatok szerint 1998-óta több alkalommal is volt kibocsátás a tájegységben. Utoljára teríték jelentés 2012-ben érkezett a tájegység területéről.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	1 861	15	8	0	2	1 048	725	354	63	4	0	37	686	82
1999	2 027	10	0	21	0	1 225	874	253	331	6	0	53	2 583	91
2000	1 867	14	15	20	0	757	1 160	4	52	5	0	4	2 805	88
2001	1 611	30	15	25	0	534	1 116	13	97	9	0	1	1 877	37
2002	2 020	0	35	2	0	474	924	10	31	0	0	0	2 940	76
2003	1 969	16	25	1	0	269	533	0	9	11	0	0	2 228	35
2004	1 580	0	22	6	4	390	307	0	9	0	0	0	2 656	41
2005	1 328	7	31	1	1	435	0	0	18	3	0	1	2 056	64
2006	1 176	0	28	27	6	770	0	0	9	0	0	0	731	47
2007	1 194	0	43	7	11	801	0	0	30	0	0	0	1 160	57
2008	1 234	41	14	10	21	531	0	0	32	0	0	0	1 400	77
2009	1 511	0	0	19	23	249	0	0	0	0	0	0	981	52
2010	1 442	0	12	52	73	364	0	0	11	0	0	27	1 407	20
2011	991	26	23	12	69	726	0	0	17	0	0	0	1 181	147
2012	1 351	180	13	12	56	549	0	0	0	0	0	0	1 713	135
2013	1 253	0	26	2	96	443	0	0	0	0	0	0	1 624	220
2014	1 314	0	21	24	178	381	0	0	0	0	0	2	959	338
Változás	-29,4%	-100,0%	162,5%	14,3%	8800,0%	-63,6%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-	-94,6%	39,8%	312,2%
Minimum	991	0	0	0	0	249	0	0	0	0	0	0	686	20
Maximum	2 027	180	43	52	178	1 225	1 160	354	331	11	0	53	2 940	338
Átlagos	1513,5	19,9	19,5	14,2	31,8	585,1	331,7	37,3	41,7	2,2	0,0	7,4	1705,1	94,5

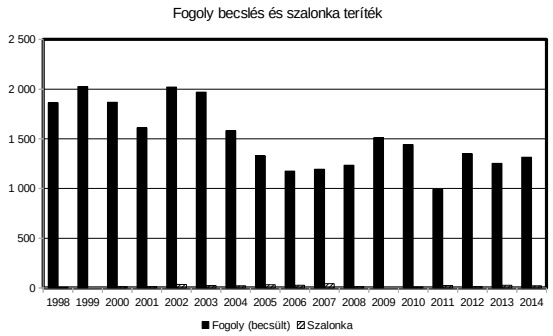

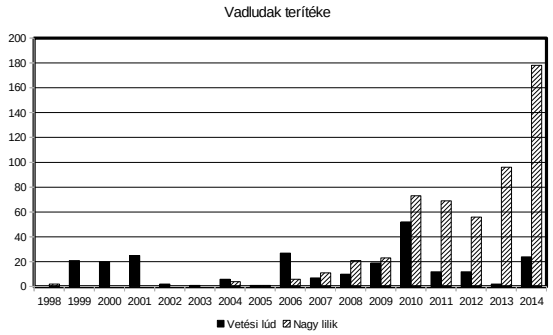

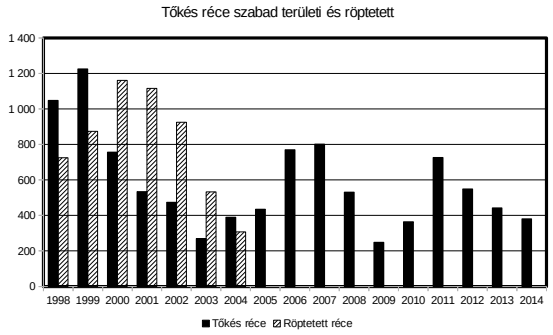

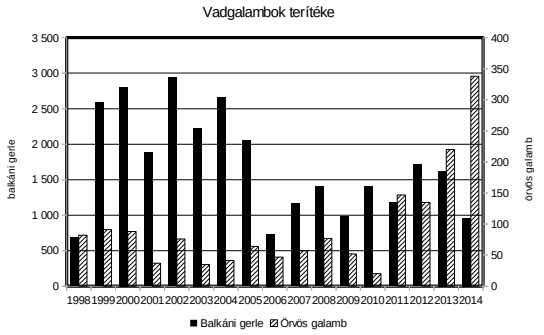

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

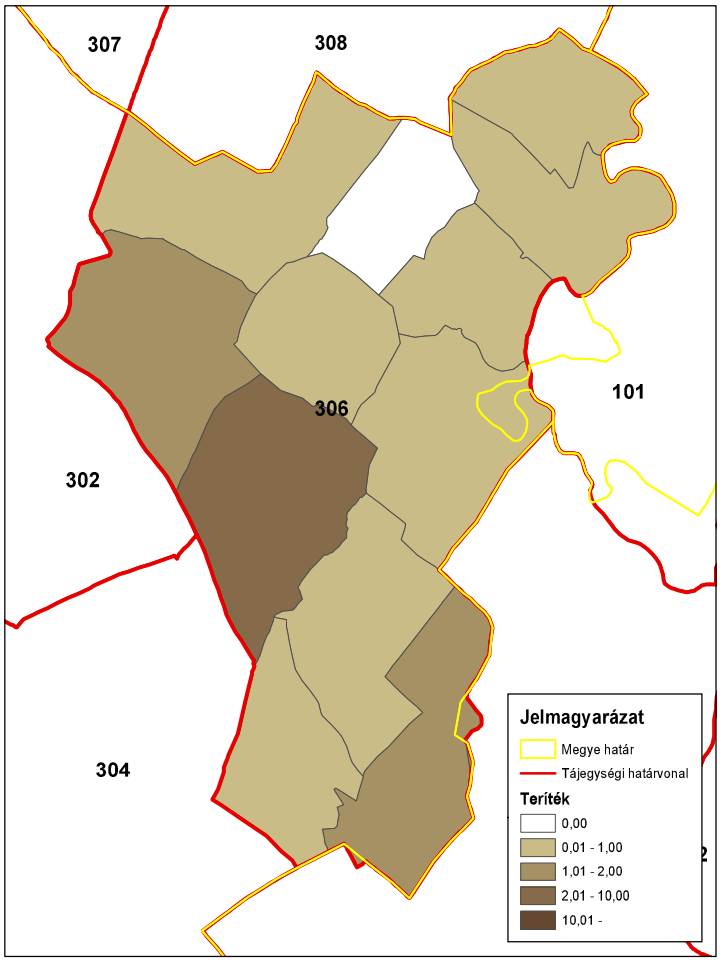

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

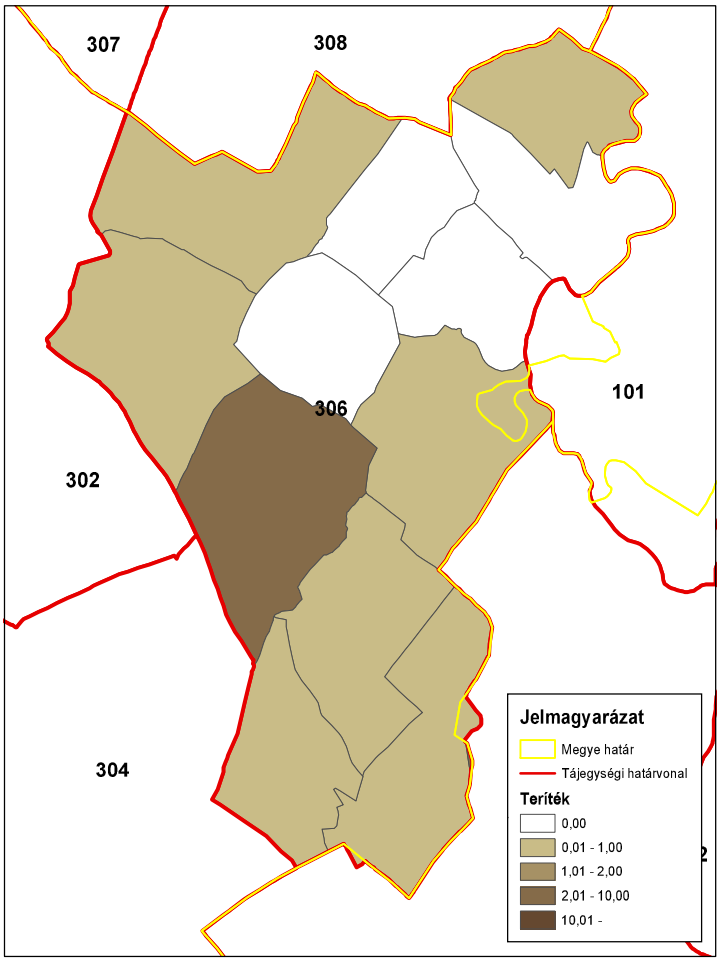

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

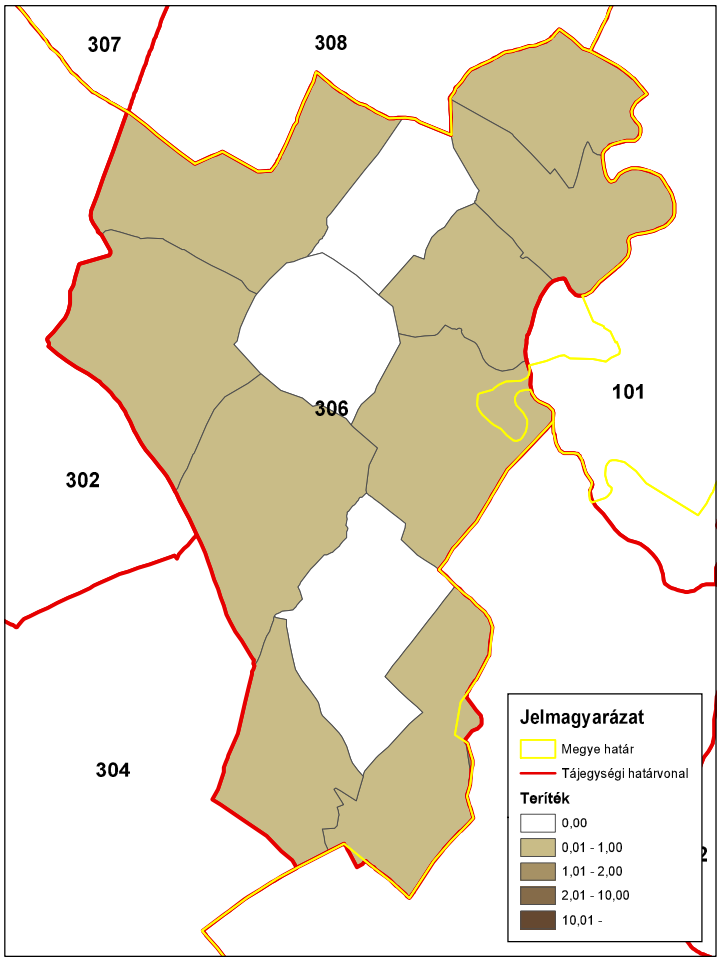

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

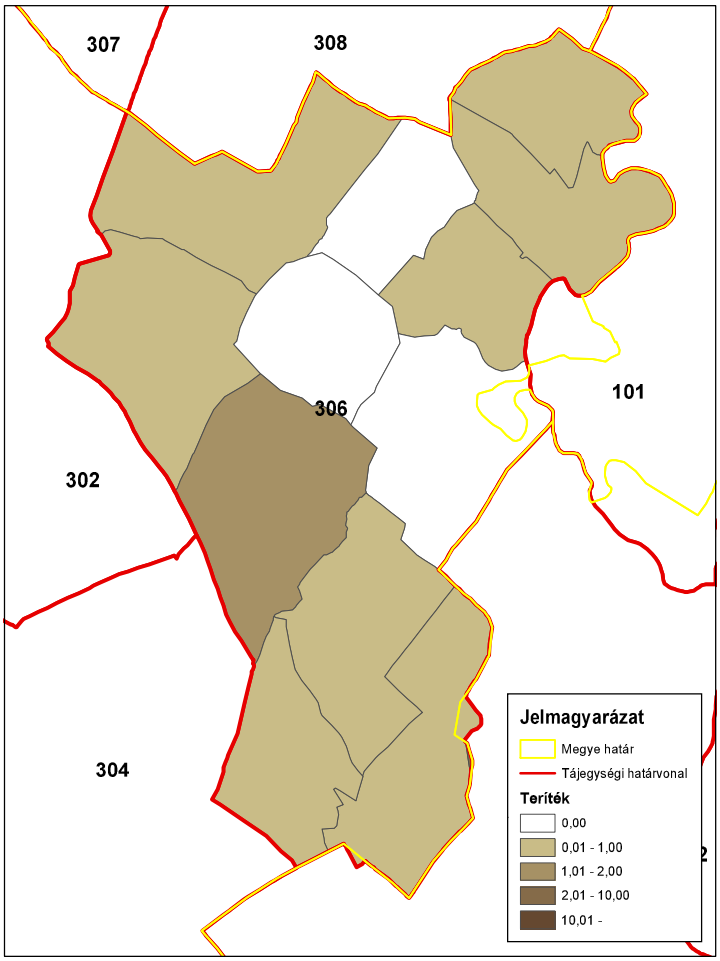

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

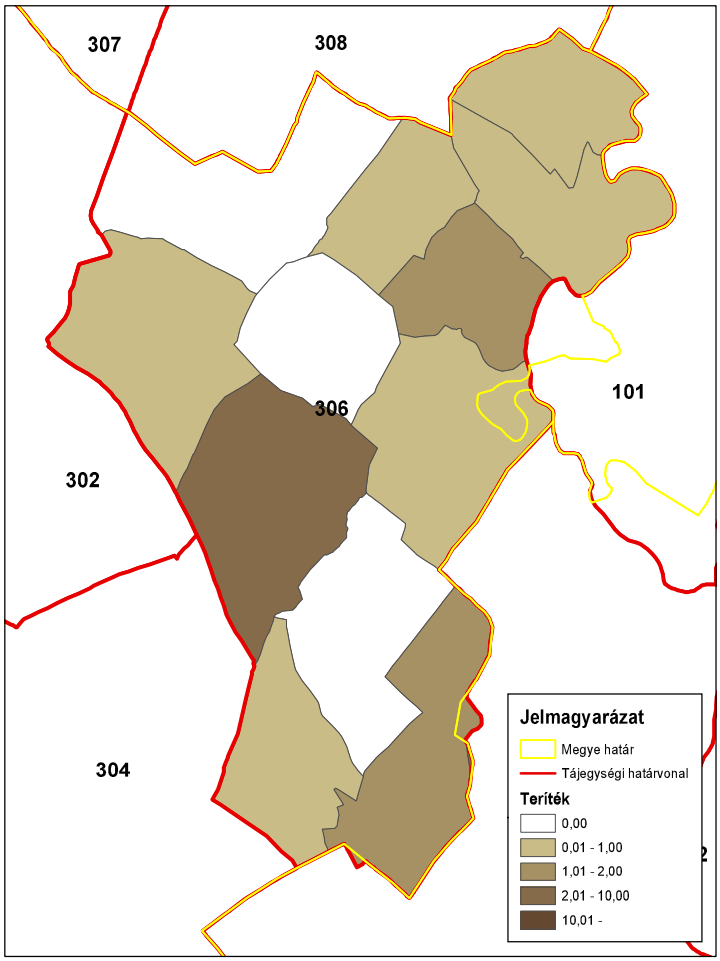

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

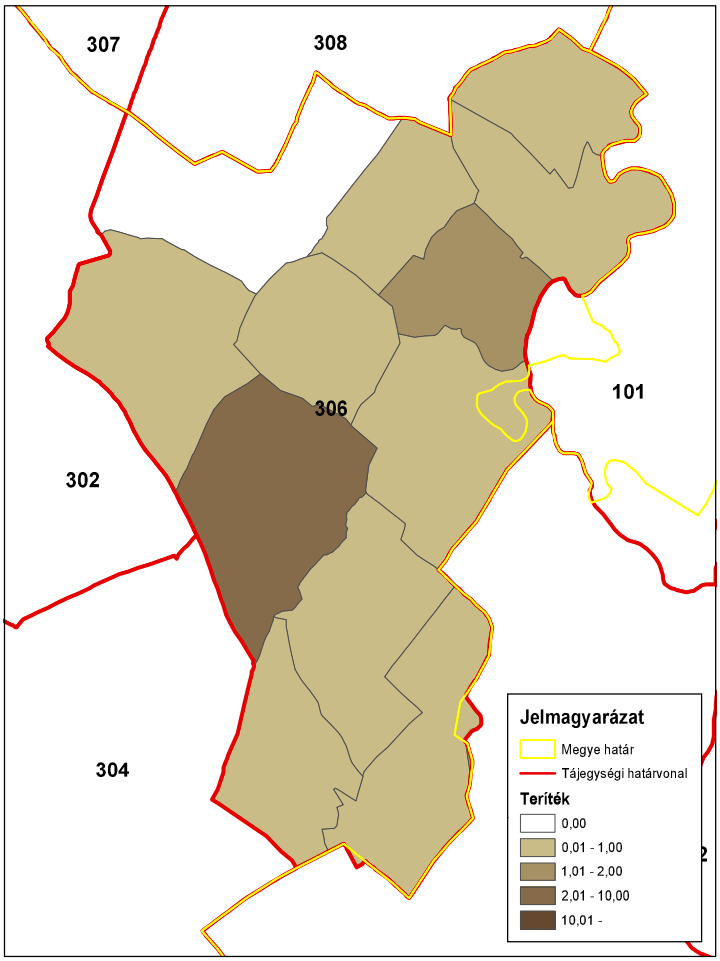

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

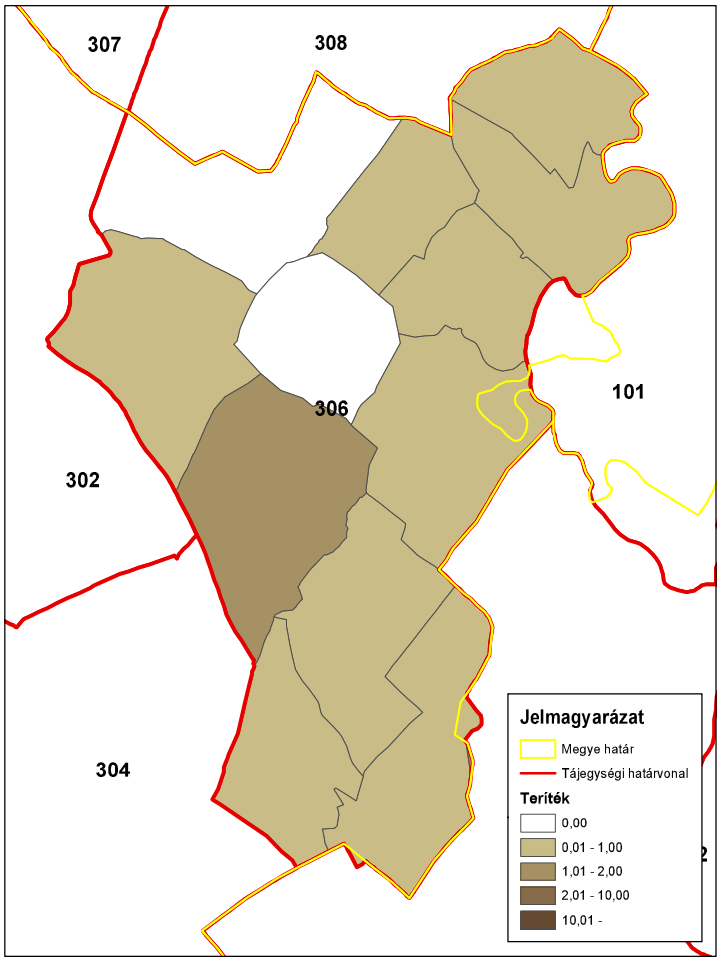

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

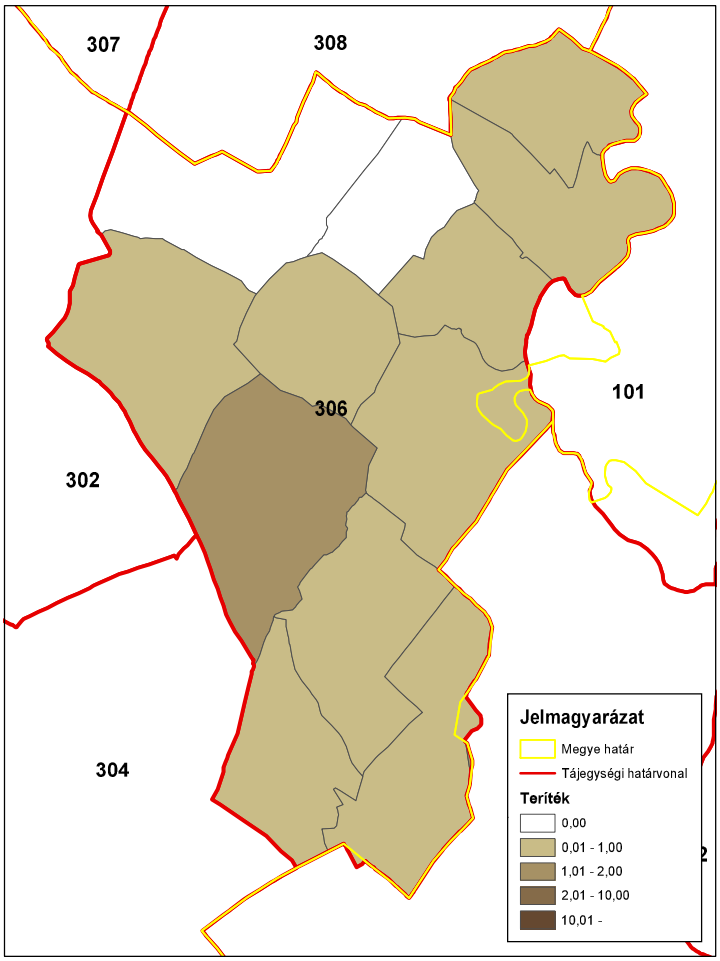

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke a 2000-es évek közepétől emelkedő trendet mutat (39 → 169 pld.).
- **Szarka:** A szarka lelövések számahullámzó képet mutat (800-1700 pld.).
- **Szajkó:** A szajkó elejtések száma ingadozó volt (100-500 pld.).
- **Róka**: A róka terítéke hullámzó képet mutatott (500-1000 pld.).
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta lelövése emelkedett (40 → 79 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma 2004-ben negyedére esett vissza, majd 100 pld. alatti szinten stabilizálódott.
- **Kóbor macska:** A lelövések száma 2004-ben ötödére esett vissza, majd 100-150 pld. között stabilizálódott. 2014-ben 300 pld. fölé emelkedett az érték.
- **Házi görény:** Terítéke jelentéktelen, 0 és 17 pld. között változik a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 48 pld. között változik a tájegységben.
- **Üregi nyúl:** Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:** Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Aranysakál**: 2008-ban jelenik meg a vadgazdálkodási tájegységben, terítéke 2011-óta folyamatos, de a tízet nem meghaladó. Megtelepedése valószínűsíthető a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Nyestkutya**: Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**: Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben (306)** legfontosabb vadfajaink közül a mezei nyúl terítéke a felső, a fácáné és az őzé az átlag feletti negyedbe, míg a gímé és a vaddisznóé az alsó negyedbe tartozik. Ezért a tájegységen belül egyaránt fontos a varjúfélék (dolmányos varjú, szarka), a kistestű menyétfélék (közönséges görény és nyest), valamint a közönséges tömeges szőrmés ragadozó fajok (róka és borz) gyérítése. E fajok gyérítésére a tájegységben a jelenleginél nagyobb és folyamatosabb figyelmet kell fordítani, különösen ott ahol az apróvadfajok jelenléte számottevő. A róka gyérítése az őz szaporulatának védelme érdekében is fontos. A tájegység középső területein jellemzően 0.5 pld/km^{2}alatti a róka terítéksűrűsége, az északi és déli területeken ennél magasabb. 2011-óta csak egy olyan vadászterület volt (a tájegység észak-keleti régiójában), ahol a róka terítéke meghaladta a 2 pld/km^2-t. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. Az aranysakál állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése szüksége. A ragadozó, vagy rabló életmódú fajokra nemcsak az apróvad védelme érdekében kell a jövőben nagyobb nyomást gyakorolni a tájegységben, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **306**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	182	1 679	410	504	0	374	503	17	6	0	0	0	0	0
1999	112	1 351	516	512	0	271	459	8	3	0	0	0	0	0
2000	84	1 658	518	473	0	256	366	8	8	0	0	0	0	0
2001	74	1 215	500	585	0	294	365	3	27	0	0	0	0	0
2002	70	1 352	373	1 054	40	322	556	0	48	0	0	0	0	0
2003	46	926	98	958	28	210	296	1	16	0	0	0	0	0
2004	53	952	171	842	30	66	86	0	0	0	0	0	0	0
2005	47	771	167	682	25	36	106	0	10	0	0	0	0	0
2006	39	964	103	551	25	41	105	0	17	0	0	0	0	0
2007	68	824	172	820	55	55	102	2	5	0	0	0	0	0
2008	79	1 371	254	789	52	54	117	5	9	0	0	1	0	0
2009	99	1 631	208	1 026	50	76	152	5	11	0	0	3	0	0
2010	93	1 280	166	490	71	100	106	1	5	0	0	0	0	0
2011	120	1 319	128	637	47	100	115	5	9	0	0	7	0	0
2012	63	1 127	126	784	69	81	139	3	21	0	0	4	0	0
2013	117	1 252	158	622	79	49	123	2	10	0	0	6	0	0
2014	169	1 508	270	752	76	61	319	0	4	0	0	10	0	0
Változás	-7,1%	-10,2%	-34,1%	49,2%	90,0%	-83,7%	-36,6%	-100,0%	-33,3%	-	-	900,0%	-	-
Minimum	39	771	98	473	0	36	86	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	182	1 679	518	1 054	79	374	556	17	48	0	0	10	0	0
Átlagos	89,1	1245,9	255,2	710,6	38,1	143,9	236,2	3,5	12,3	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0

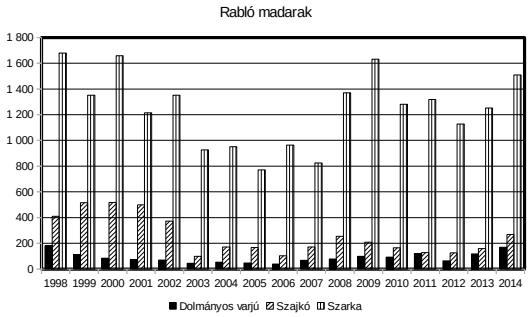

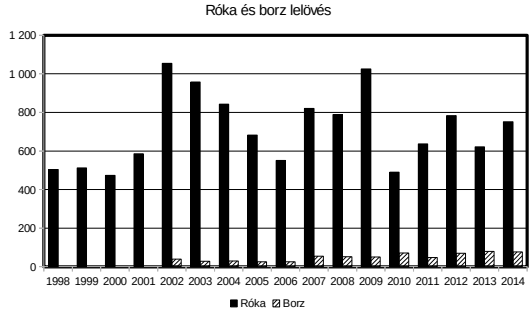

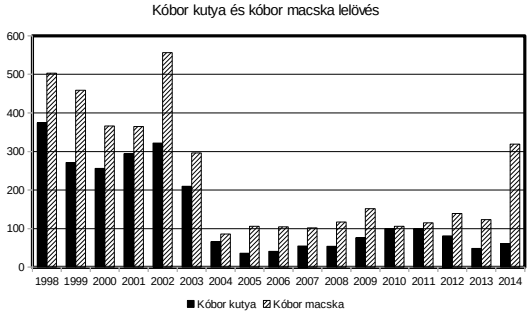

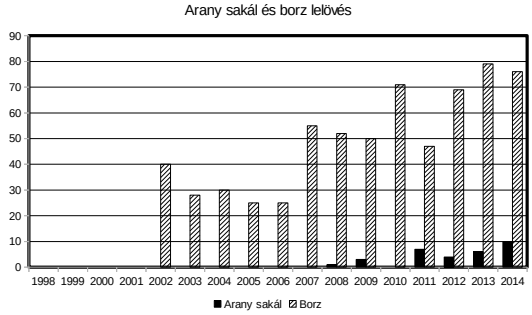

Róka (teríték - db/km^2) 2007

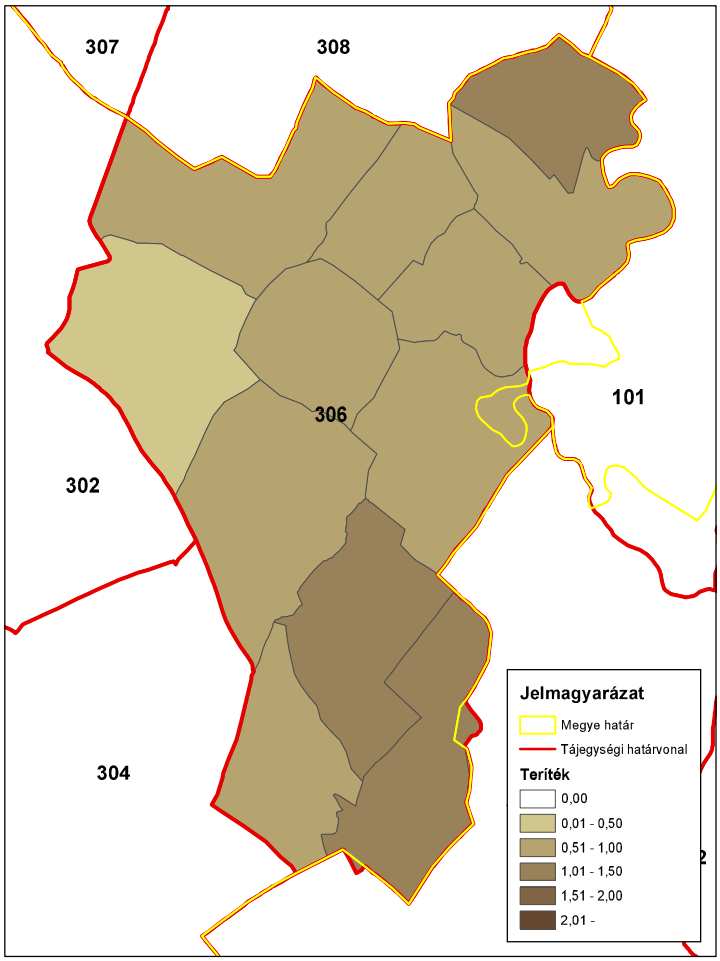

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

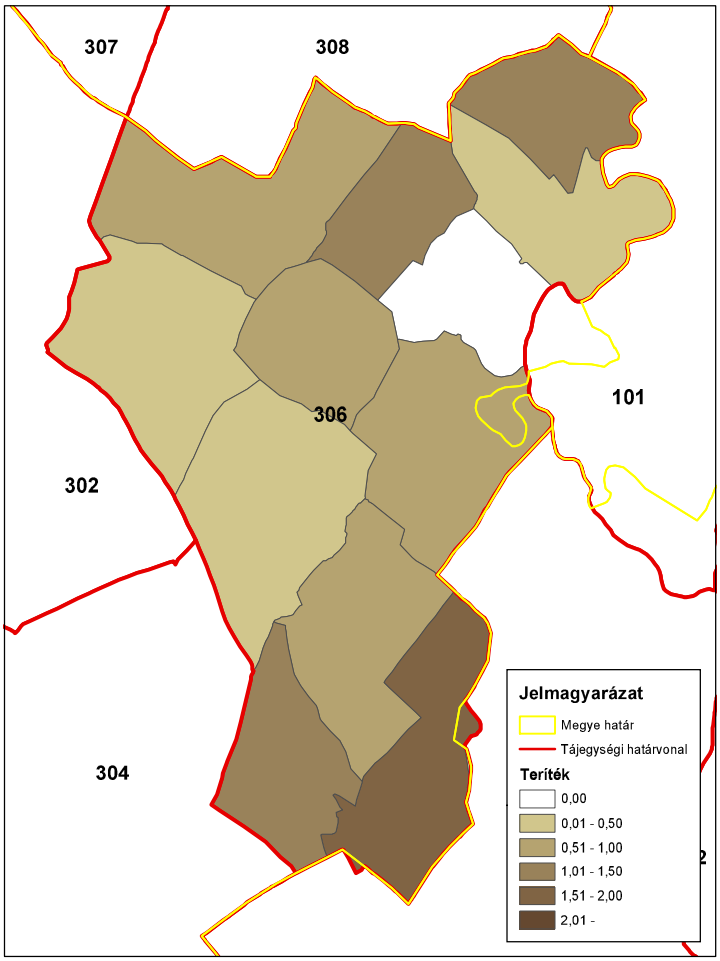

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

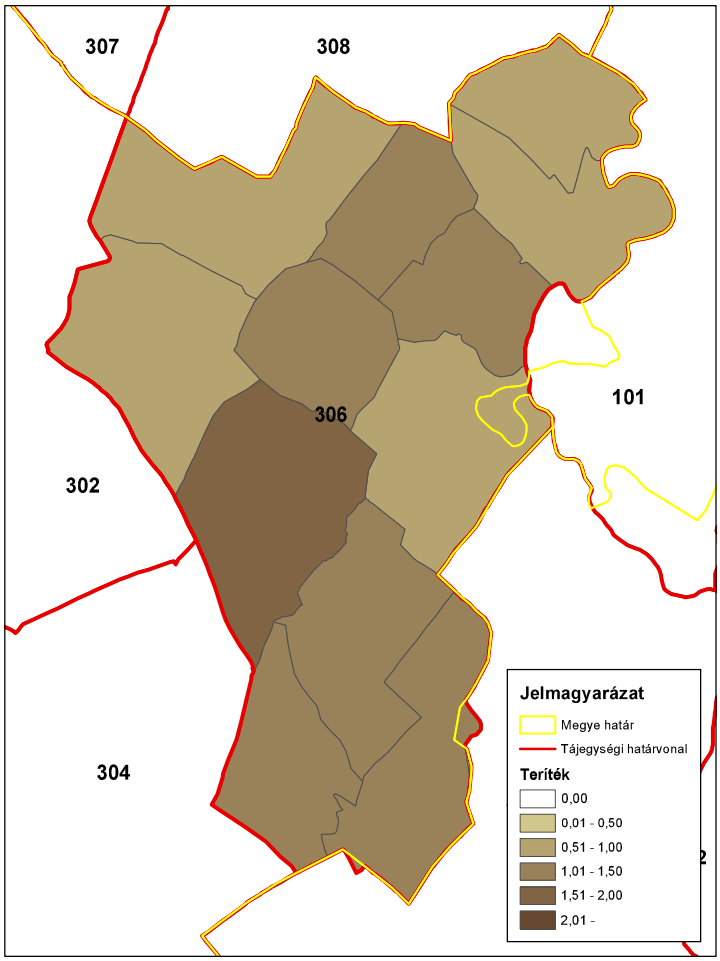

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

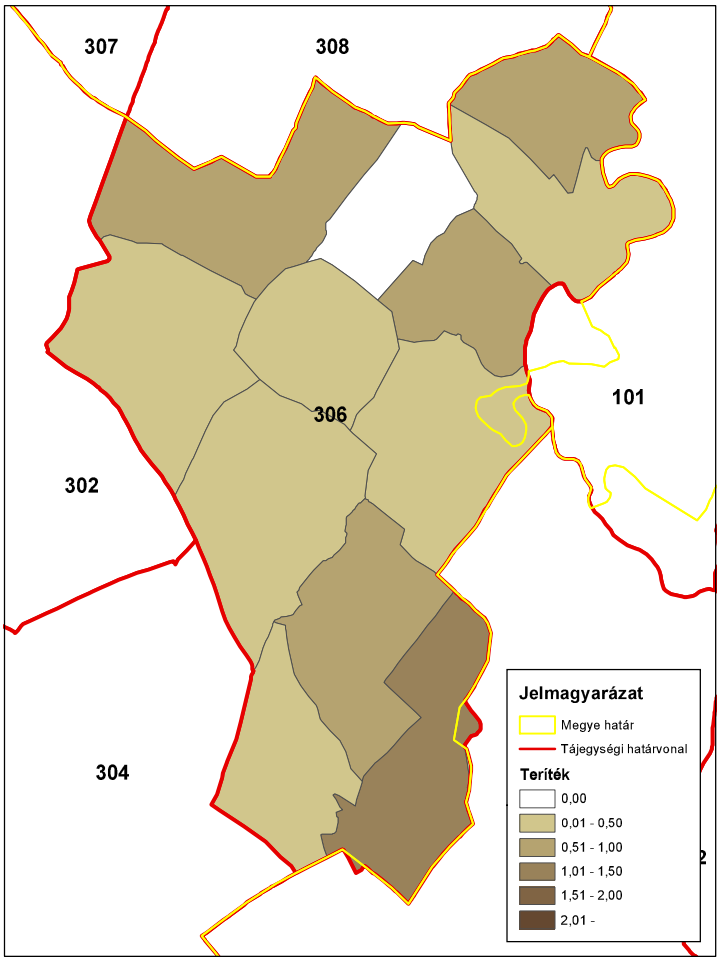

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2011

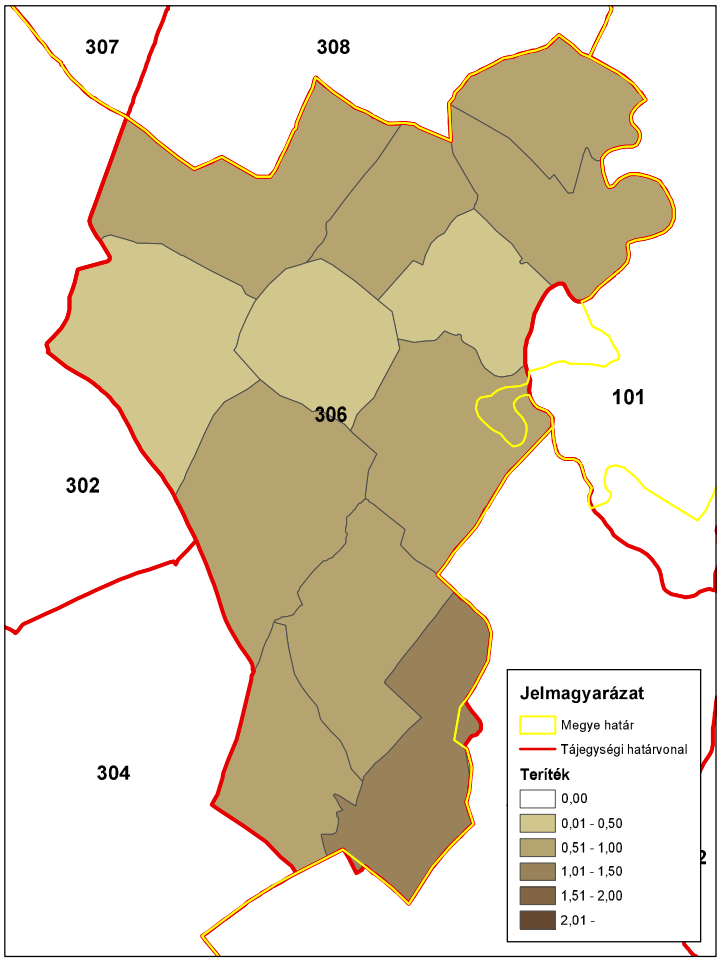

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

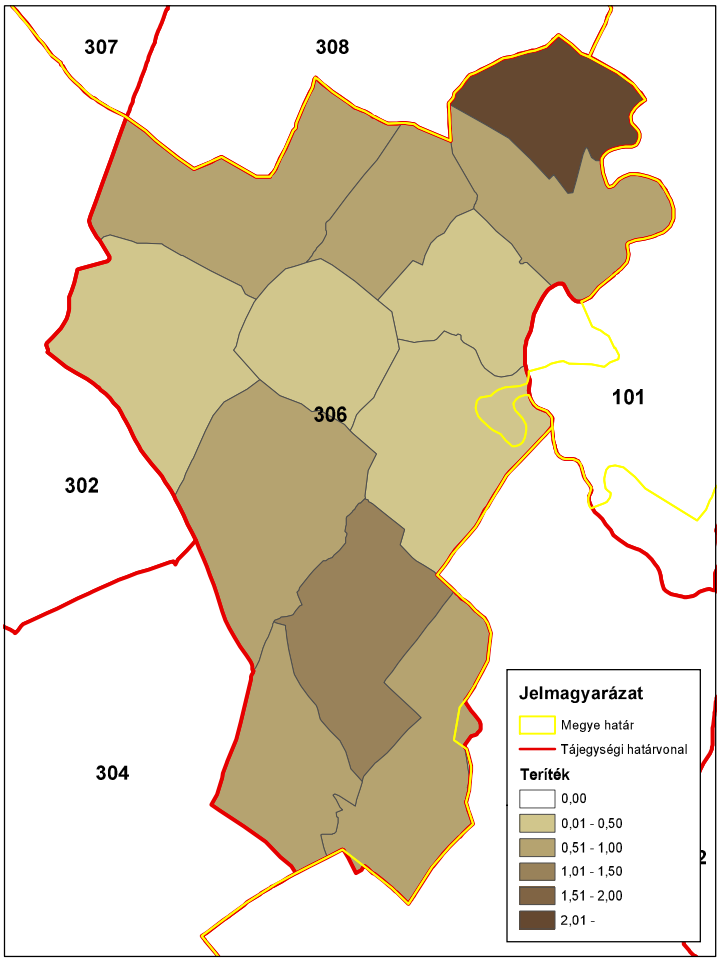

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

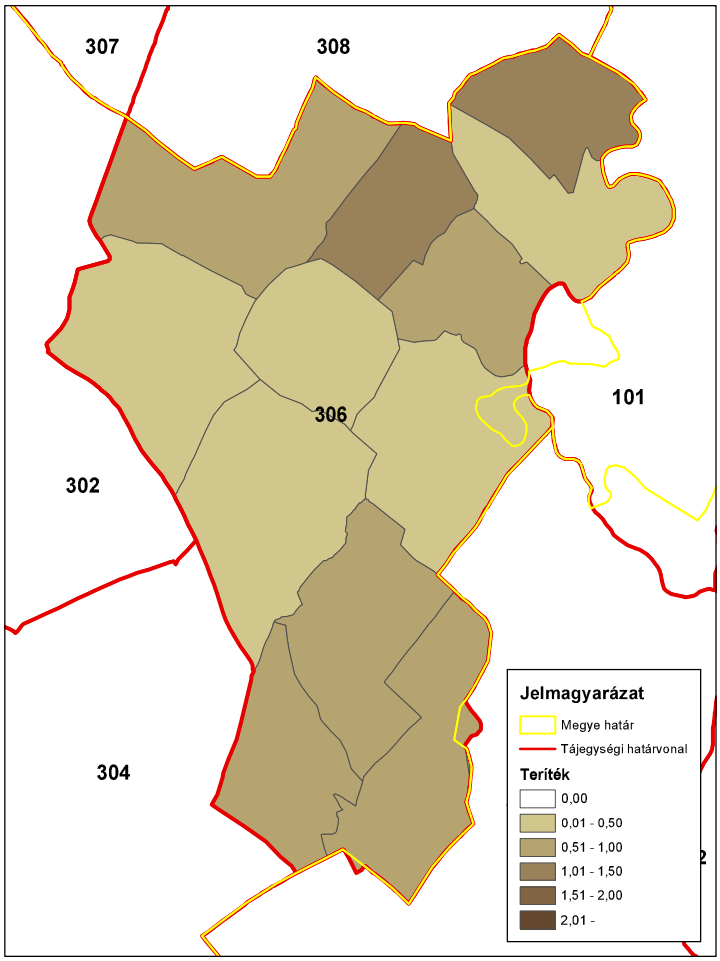

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

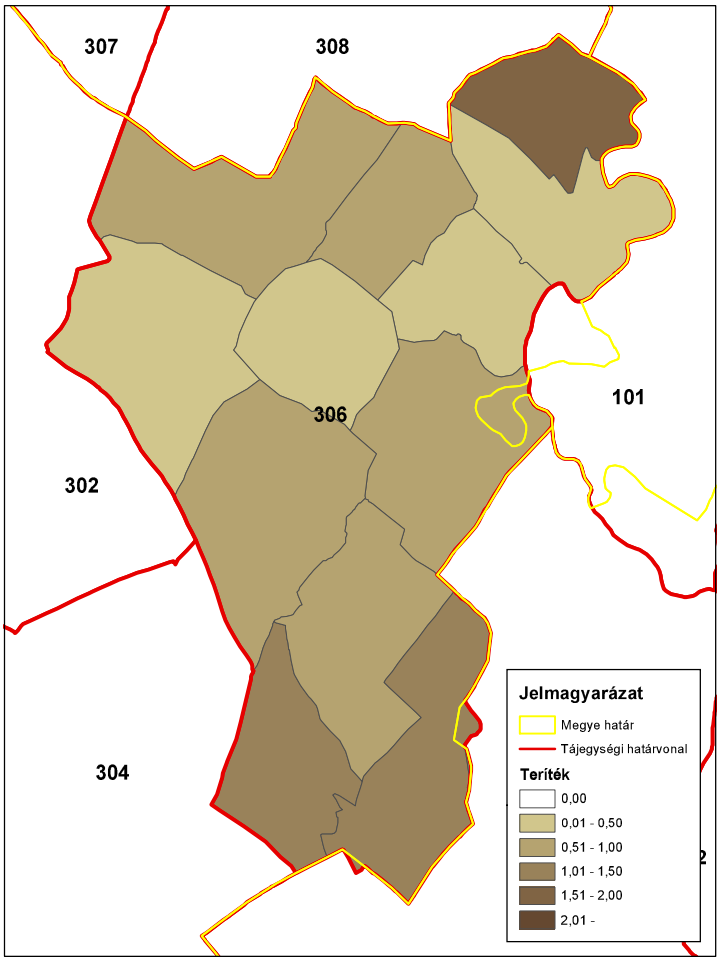

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve kis jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában az alsó negyedben (42/52 és 42/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegységben csupán két vadgazdálkodási egység területén fordul elő, további terjeszkedését pedig indokolt megakadályozni.

Az állomány minőségének értékelése

- Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában a kevés adat következtében nincs rangsorolva. A minősége ezért nem ítélhető meg, azonban az látható, hogy országos viszonylatban nem jelentős.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A tájegység területén 1998-2014 között a gímszarvas jelentett létszáma is (8 → 11 pld.; +37,5%), és a hasznosítás is (1 → 2 pld.; +100%) emelkedett. Ugyanakkor az időszak közepén, 2002-2006 között gyakorlatilag 0 volt a jelentett állomány, és teríték sem volt. A jelenlegi alacsony létszám vélhetően déli irányból történő benépesedés eredményeképpen alakult ki.
- Az alacsony mértékű (átlagosan 9,1%) hasznosítási arány, ami a tehenek esetében már csak 7,9%, borjú elejtés pedig nem történt, az állomány kíméletére utal.
- A vadkárok alakulása a gímszarvas szempontjából jelenleg csak vadgazdálkodási egység szintjén lenne értékelhető, de szerepe valószínűsíthetően nem számottevő.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben megjelenő gímszarvas létszámának változását folyamatosan figyelemmel kell kísérni, amelyhez a rendszeres szinkronszámlálások elvégzése javasolt.
- A tájegység jellegéből adódóan (13,9%-os erdősültség) a gímszarvas terjeszkedése az erdőterületek térbeli elhelyezkedésétől függően várható. Ennek segítése nem indokolt, hosszú távon pedig a gímszarvas nagyobb létszámban történő jelenlétéből fakadó konfliktusokkal is számolni kell.

Élőhely-javítási javaslatok

- A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából nincsenek megfogalmazott élőhely fejlesztési beavatkozások.

A génmegőrzési kezelésű területek

- A tájegység területén belül nincs gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
• A dámszarvas jelentett létszáma a **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység (306)** területén 2009 óta 10-20 pld között ingadozott. A teljes állományt szabad területen jelentették. Előfordulása 1 vadgazdálkodási egységet érint. • Kérdéses, hogy a vaddisznó és az őzállomány mellett a dámszarvas milyen mértékben egyeztethető össze a mező- (77,2% szántó + rét-legelő) és erdőgazdálkodási (13,9% erdő) érdekekkel és tűrőképességgel. • Az állomány a létszám alapján **(46/52)** az **alsó negyedbe,** a teríték **(47/52)** alapján is az **alsó negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. Az agancsok rangsorolásában a tájegység nem értékelhető. • A dámszarvasnak a vadgazdálkodási tájegység területén "**nincs jelentősége**".
Az állomány minőségének értékelése
• Nem értékelhető a kevés agancs következtében.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
• A szabad területi dámszarvasnak a **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** nincs vadgazdálkodási jelentősége. A növekvő szabad területi állomány hasznosítása elenyésző. Lényegében állomány-növelő vadászat folyt.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• A dámszarvasnak a **Kiskunsági** vadgazdálkodási tájegységben nincs vadgazdálkodási jelentősége. • A vadgazdálkodási tájegységben a szántó és a rét-legelő (77,2%) aránya magas, az erdő országos alatti (13,9%). A dámszarvas megtelepítése vagy megtelepedése és nagyobb állomány kialakulásának élőhelyi feltételei bizonytalanok. Megjelent a gímszarvas és a dámszarvas, továbbá a vaddisznó gyors növekedése és terjeszkedése kezelhetetlen mező- és erdőgazdasági konfliktusokhoz vezethet a jövőben. A 3 új nagyvad elszaporodása nem egyeztethető össze a mező- és erdőgazdálkodási érdekekkel és tűrőképességgel.

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
• Alapvetően állomány-csökkentő gazdálkodásra szükséges törekedni, a további növekedés és terjeszkedés meggátlása érdekében. Az újonnan elfoglalt peremterületeken lehet elsősorban eredményeket elérni. • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése is elég, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások, km-index becslése). • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
Élőhely-javítási javaslatok
• A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára élőhelyi fejlesztés nem indokolt.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az őz a **Kiskunsági** vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi viszonyokat nézve "**nagyon jelentős**" nagyvad. A tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszámot (**26/52**) és a terítéket (**15/52**) nézve is a felső negyedben található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, károk) helyét az határozza meg, hogy az őzön kívül csak az exponenciálisan növekvő vaddisznó fordul elő a tájegységben. A mezei nyúl és a fácán állománya és hasznosítása is nagy.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége a **Kiskunsági** vadgazdálkodási tájegységben "**jó**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában az átlag feletti negyedben (**21/52**).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma az 1998-2000 között emelkedett, majd 2001-től kezdve 3500-4500 között hullámzott (**+59%**). Az őz hasznosítása hasonlóan emelkedett és 2008 óta viszonylag stabil (**+195%**). A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon 1300-1500 őz hasznosítása is fenntartható lehet.
- Az őz hasznosítási aránya viszonylag magas szintről indult és az értékelt időszakban általában 25-28% között alakult. A sutákat a bakokhoz és a gidákhoz képest is folyamatosan alulhasznosították. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (10-18%), jóval alacsonyabb a bakoknál (20-30%). Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a tapasztalatokat a 30-35% közötti hasznosítási szint itt is biztonságosan tartható lehet, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyba kerül. A bakok (35-40%) és a gidák (35-40%) terítéken belüli aránya magasabb volt, mint a sutáké (20-25%). Ez az összetétel az állomány enyhe növekedését segíti elő és nem elegendő a stabil létszám eléréséhez. A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a suta- és a gidateríték óvatos növelése megengedhető. Ez azért szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.
- Az őz létszámánál és minőségénél fogva fontos nagyvad a vadgazdálkodási tájegységben. A tájegységben az exponenciálisan növekvő vaddisznón kívül más nagyvad nem él. A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági károk és a térített erdei károk is igen kicsik.
- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységből bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE a jobb minőségű állományok közé tartozik (21/52). Az érmesek aránya 5-15% között hullámzott. A vadgazdálkodási tájegységben a baklelövés növekedésével egyidejűleg a lőtt őzek korösszetétele is átalakult. A "fiatal" korcsoport részesedése emelkedett (35-45%), az „öreg" bakok aránya csökkent (40%→15-20%).
- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben a jó minőségű őzállomány él, amely országosan az átlag feletti negyed felső részébe tartozik. Az őzek agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően az 5-8 éves korban azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni, illetve erősen szóródni kezdenek az átlagok.
- Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést a számos „átlagos" év értékei

Az őzgazdálkodás alapvonalai
alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 2200 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 4600 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni: 1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele) 2. Megfelel-e az agancsok minősége az élőhelyi lehetőségeknek és a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya) 3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek) 4. Mik a célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok? (pl. a környezet tűrőképessége) • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és a tájegységben is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (ebben a vadgazdálkodási tájegységben: **+195%**), a suták és a gidák megemelt lelövései miatt az őzállományok nem omlanak össze. • Az őzállomány állapotának legfontosabb és minden esetben gyűjthető jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat). • Az őzállományokban bak territórium foglalási viselkedése miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz vezethet, ami a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradásakor a sűrűségfüggés hamarosan lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát. • A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (≈35-40%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozása (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiailag megalapozott, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását. • A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±10% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg bak. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, ivarra és korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- Az őzbakok agancsainak szárhossza már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően a 8 éves korig azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-8 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

Élőhely-javítási javaslatok

- A vadgazdálkodási tájegységben elsősorban az apróvad határozzák meg az élőhelyi beavatkozásokat és fejlesztéseket. A számukra végzett beavatkozások az őznek is kedvezőek, ha a kialakuló növényzet táplálkozási igényeinek megfelelő. Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket részesíti előnyben. Csak az őz igényeit kielégítő élőhelyi beavatkozások, vadföldek létesítése nem várható. Az igényeinek megfelelő pillangós növények alkalmazása azonban az őz számára is jó.
- A szegélyek, csenderesek, vadrejtők fenntartása és megőrzése az őz számára is fontos, rejtőhely és táplálkozás szempontjából is. Az őz számára az agrár környezetben a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása miatt is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése az őz számára szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozók megfelelő kezelése az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.
- Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.
- A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.

A génmegőrzési kezelésű területek

Nincs a vadgazdálkodási tájegységben.

A muflongazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység** területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.
Az állomány minőségének értékelése
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.
Élőhely-javítási javaslatok
Nem alkalmazható szempont.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nem alkalmazható szempont.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
Muflon zárt kertben sem található a vadgazdálkodási tájegységben.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó "**kis**" jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**44/52**) és a teríték (**44/52**) alapján is az **alsó negyedben** helyezkedik el.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert csak szelektált minta áll rendelkezésre (>15 cm méretű agyarakat kell bíráltatni), a vadaskerti és a szabad területi agyarak nincsenek elkülönítve és egy túlszaporodott, jelentős problémákat okozó vad esetében a minőség védelmének jelenleg nincs különleges indoka.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között **exponenciálisan** nőtt (**+872%**), miközben a teríték a jelentett létszámnál is dinamikusabban emelkedett (**+4020%**). A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban nőtt (7→120%), de nagyságrendje 5 év kivételével nem érte el a 100%-ot sem, az utolsó 2 évben pedig csupán 85% volt.
- A térképeken jól követhető a vaddisznó területfoglalása, aminek végén csupán 3 olyan vadgazdálkodási egység maradt, ahol a vaddisznó elejtése nem rendszeres. A vaddisznó itteni terjedése szempontjából fontos, hogy 13.9% az erdő és 77.2% tartozik szántó+rét-legelő művelési ágba. **Az erdőterület aránya elérte az a küszöböt, ami a vaddisznó robbanásszerű terjeszkedéséhez szükséges lehet, ugyanakkor a vaddisznó nem tartható távol a mezőgazdasági területektől.**
- Hasznosítási arány kezdetben hihetetlenül alacsony volt (7-20%) és bár a későbbiekben a 100-120%-os sávba emelkedett, de összességében ez nem lehetett elegendő a terjedés megállításához.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben elért kan/koca/süldő/malac arányok a vaddisznó terjedését és létszámának növekedését alapozták meg. Gyakorlatilag az egész értékelt időszakban a kanokhoz képest (40→10%) kevés kocát (**0-5%**) lőttek és a süldő+malac (75-95%) lelövés tette ki a teríték nagy részét. **A kocák ilyen mértékű kímélete *országos ritkaság***, ami mellett a süldők és a malacok nagy arányú lövése nem lehet hatékony a vaddisznó terjedésének megakadályozásában. **Az alacsony hasznosítási arányok kombinálva a nőivar kíméletével az állomány-növelő gazdálkodás alapelemei.**
- Az agrár környezetben (77.2% szántó+rét-legelő) a vaddisznónak nincs helye, az eddigi gyakorlat pedig ezzel ellentétesnek tekinthető. Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk alacsony szintjét a vaddisznó állományának további növekedése nem tűnik közvetlen veszélynek. Az állomány további növekedése, illetve csökkentésének elmaradása azonban súlyos kockázatokat jelent. A tájegység döntően apróvadas jellegével a növekvő vaddisznó állomány nem összeegyeztethető.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai
• **Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.**
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszámát a következő 10 évben a lehető legkisebbre kell csökkenteni, aminek feltételei: • **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat védelmének megszüntetése.** • Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (virtuális túlhasznosítás, ivar- és korcsoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben). • **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.** • A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.** • Folyamatos figyelmet kell fordítani a vaddisznók terjedését segítő természetes és mesterséges folyosók és élőhelyfoltok vaddisznóktól való mentesítésére (fasorok, bozótosok, erdősávok, erdőfoltok, nádasok stb.). • **Az állomány csökkentés súlyponti eleme a még alacsonyabb sűrűségű, legfrissebben elfoglalt területek hatékony kezelése.** • A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni. • A rendelkezésre álló adatok alapján a **100-150% hasznosítási arány** jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. A 2017-től kezdődő 5 évben az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges fenntartani.** • A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malac+süldő lelövésből **>25% malac** legyen (<50% süldő).

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai
Élőhely-javítási javaslatok
• A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. **Az állomány növelését célzó etetés kerülendő.** A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy az a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje. • A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a vaddisznó jellemző igényeire is tekintettel célszerű dönteni.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben (306)** a mezei nyúl "**nagy jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (8/52) alapján és a teríték (9/52) alapján is a felső negyedben helyezkedik el. Gazdálkodási szempontból szerepe nagy (apróvadas vadgazdálkodási tájegységek).

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány 12708-ról 12373-ra változott és állandósult.
- A hasznosítás (3155-ről 2553-ra) és a hasznosítási arány (24.8%-ról 21.4%-ra) stabil, enyhén csökken.
- A befogás csökken, míg a lelövés állandósult, így a lelövésekhez képest csökkent a befogások aránya a hasznosításon belül (84% - 16%-ról 96% - 4%-ra).

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alkalmazkodó hasznosítás bevezetése szükséges. Kötelezővé kellene tenni egy elfogadott létszámbecslési módszer (javasolt az éjszakai reflektoros létszámbecslés) használatát tél végén-kora tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Az őszi becslés alapján, amennyiben szükséges, módosítani lehet a tervezett hasznosítandó mennyiséget. A hasznosítás mennyiségét egy hasznosítási modell segítségével kell meghatározni: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alapján számítsák ki.
- A hasznosítható mennyiséget havi bontásban kellene megadni az első vadászat előtt a vadászati hatóság számára, a tervezett mennyiség ¾-ét október hónapban illetve november első hetében kellene elejteni. A fegyveres vadászatot lehet engedélyezni továbbra is.
- A mezei nyúl szempontjából a róka jelent komolyabb hatást a tájegységben, az összefüggések hiánya ellenére is. A vaddisznó jelenléte a térségben nem kedvező, egyrészt látszik a térített mezőgazdasági vadkár emelkedésén, hogy nő a vaddisznó létszáma a tájegységben, ami negatív hatással lehet a vadgazdálkodók gazdálkodására. Ugyanakkor az erdősült területek jelentősebb aránya miatt nem valószínű, hogy meg lehetne szüntetni a jelenlétét a tájegységben. Viszont a disznó lelövések növelése szükséges, hogy a nyúl állomány csökkenésétmegakadályozzuk hosszabb távon. Látszik az összefüggés, hogy amikor már több vaddisznót ejtettek el (nőtt az állománya), akkor már kevesebb nyulat hoztak terítékre a gazdálkodók. Ennek megfelelően a vaddisznó visszaszorítása kiemelt cél.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az erdők jelentősebb aránya nem kedvező, de az itteni vadföldeken is lehet a mezei nyúl számára kedvező legelőkeverékeket vetni. A szántóterületek aránya (64 %) magas, amihez még 13% gyep is hozzáadódik, ezért az alábbi szempontok szerint lehet az élőhelyet javítani a mezei nyúl számára:
    - A növényborítás nélküli területek minimalizálása (másodvetés, tarlóvetés). Ehhez a következő növények javasoltak: őszi káposztarepce, takarmánykáposzta, takarmánykel, tarlórépa, olajretek, mohar, köles. (KAP Zöldítés kihasználása)

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

- A táblaméretek csökkentése a vetésszerkezet változatosságának növelése, ha ez lehetséges (KAP Zöldítés, AKG kihasználása).
- A még meglévő természetes élőhelyfoltok zöldfolyosókkal (KAP Zöldítés – táblaszegélyek, fasorok), elsősorban füves élőhelyekkel, vagy takarmánytermő sávokkal való összekötése.
- Változatos lágyszárú növény fajösszetétel kialakítása (fajszám: 30 <).
- A vadászterület minden részére legyen hatással az élőhelyfejlesztés (több, kisebb, a területen szétszórt, elnyújtott, sávszerű vagy amorf kialakítás)
- Szélfogó cserjesorok, -foltok, magasfüves (kaszálatlan) területek kialakítása (KAP Zöldítés).
- Vadföldeken többéves vetőmagkeverékek telepítése ajánlott (Biodiverzitás vetőmag keverék; CL 1300 őz és nyúl keverék). Egynyári kultúrák esetén a vetésváltást több, kisebb részletben, hetes, hónapos különbségekkel végezzük.
- Kaszálások során vadriasztó lánc használata szükséges, valamint a kaszálást mindig a tábla közepétől a szélei felé haladva végezzük.
- A meglévő gyepek (13 %) kedveznek a mezei nyúlnak, amennyiben ez megmarad és nem legeltetik túl háziállatokkal. Ezek fenntartása és összekötése zöld sávokkal szintén javasolható.

- Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok (AKG) zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók.
- Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor mindenképpen szükséges a nyári kiegészítő takarmányozás a vadgazdálkodási egységek területén már az aratást megelőzően, majd utána folyamatosan az őszi vadászatig. Az etetőhelyeket a teljesen üres táblákat szegélyező gyepsávokban, fasorokban érdemes kijelölni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani. A takarmányféleségek közül – a mezei nyúl vegetációs vízigényét figyelembe véve – elsősorban a lédús takarmányokat javasoljuk. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is érdemes gondoskodni.

Ragadozók állománykezelése

- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben a róka állomány korlátozása a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről.
- A kistestű menyétfélék (nyest, közönséges görény) csapdázása idényen kívül is javasolt a vadászati hatóság engedélye esetén.
- A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben** a fácán "**nagy jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszám (4/52) szerint a felső negyedben, a teríték (14/52) szerint az átlag feletti negyedben helyezkedik el, és gazdálkodási szempontból a fácán szerepe nagy (apróvadas vadgazdálkodási tájegység).

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány csökkenő (-21%).
- A hasznosítás mértéke ingadozó (5.8 ezer - 12.4 ezer); a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozó (37.8-67.8%); a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás jelentősen növekszik (130.3%).
- A kibocsátott fácánok száma csökkenő (19.6 ezer → 10 ezer; -49%); a kibocsátás mértéke az első tervezési időszakban a jelentett állomány méretének a 75-100%-a, a második ciklusban az 50-70%-a volt; a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás erősen ingadozó trendet mutatott (7.45-39.3%), egyes években előfordulhatott túlhasznosítás.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A fácán végleges hasznosítási tervszáma a vadgazdálkodók őszi állománybecslései és annak hatósági ellenőrzései alapján kerüljön meghatározásra. Szabadterületi fácán hasznosítása helyileg indokolt esetben csak meghatározott küszöb felett (jelenleg: 4 egyed / km^2) engedélyezhető. A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják. Biológiailag megalapozott esetben a vadászati hatóság a tojók lelövését eltérően értékelheti.
- Javasolt a tenyésztett napos fácáncsibék ivarának meghatározása (szexálás), hogy csak kakasok kerüljenek nevelésre és kibocsátásra. Gyakorlati tapasztalatok alapján ezzel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem hígítják fel a jellemzően rosszabb túléléssel és alacsonyabb csibefelnevelési sikerrel rendelkező kibocsátott tyúkok. A ragadozók

A fácángazdálkodás alapvonalai
csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni. • A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.
Élőhely-javítási javaslatok
• Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű. • Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése. • Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával. • Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása). • Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével. • Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva. • A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. • Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt. • A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. • A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése
• **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység (306):** • **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben. • **Fogoly**: Vadászati jelentősége elhanyagolhatóvá vált. • **Tőkés réce**: Terítéke másodlagos. • **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető. • **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nagy lilik**: Vadászati jelentősége növekvő trendet mutat. • **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Örvös galamb**: Terítéke másodlagos. • **Balkáni gerle**: Terítéke jelentős.
Állománykezelési elvek/modellek

• Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  • Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  • Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  • Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
• Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • Az egyéb hasznos apróvadfajok védelme érdekében a ragadozó fajokkal kapcsolatos vadgazdálkodási tevékenységeket a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részében leírtak alapján javasolt végrehajtani. • A fogoly és/vagy a tőkésréce kibocsátása esetén a kibocsátott egyedek jelölése javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegységben az egyéb hasznos apróvadfajok közül egyedül a balkáni gerlének van nagyobb vadászati jelentősége. Előfordul még a fogoly és rendszeresen vadásznak a tőkés récére és az örvös galambra is. A balkáni gerle élőhelyi (elsősorban táplálkozási lehetőségét) a mezőgazdasági termelés biztosítja. A tájegység azon részein, ahol a fogoly előfordul olyan búvóhelyek kialakítása a cél, amely alól a fogoly ki tud látni (ernyőszerű védelem a ragadozó madár fajok ellen). Fontos, hogy a búvóhelyek az őszi-téli időszakban is védelmet nyújtsanak. Ehhez jó megoldás a cserjesávok alsó részének (50-100 cm magasságig) sűrítése, zártabbá tétele, akár szalmabálákkal is. A megfelelő búvóhelyek kialakítása az esetleges kibocsátó helyeken is fontos. A vízi vadfajok megtartását elősegítik, ha az alacsonyabban fekvő részeken, hosszabb-rövidebb ideig a csapadékvíz visszatartására törekszünk. Ugyanezen fajok számára a gabona és pillangós növényekből álló vadföldek megfelelőek tudnak lenni. A vadföldek kialakítása a röptetett réce kibocsátó helyek közelében is fontos. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése

- **Róka:** A **Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység (306)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a kevésbé erőteljes vadászati nyomást gyakorló vadgazdálkodási egységek felzárkóztatása a tájegységben szórványosan tapasztalható kiemelkedő terítéksűrűséghez (> 2 pld./km^2).
- **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten is nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten is értékelni kell.
- **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szajkó:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben a mezei nyúl terítéke a felső, a fácáné az őzé az átlag feletti negyedbe tartozik. A gím és a vaddisznó terítéke az alsó negyedbe tartozik. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

végrehajtani.

- A Kiskunsági vadgazdálkodási tájegység legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti az apróvadfajok szaporulatában a kártételt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. Szükség esetén, idényen kívüli vadászati engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt.
- A fészkelő helyek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ez utóbbi faj esetében elsősorban az etetőhelyek környékén, akár a járatkezelésen alapuló mérgezés is meggondolandó lehet.
- Ugyanezeken a területeken fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is. Jelentős fészkelő állomány mellett az idényen kívüli vadászathoz és csapdázáshoz engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól.
- A vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- Az apróvadas vadászterületeken a vaddisznó is ragadozó és így folyamatosan gyérítendő fajnak számít, megtelepedését, állománynövekedését lehetőleg meg kell akadályozni.
- A tájegységben megjelent és valószínűleg már szaporodik az aranysakál. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

A 306 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

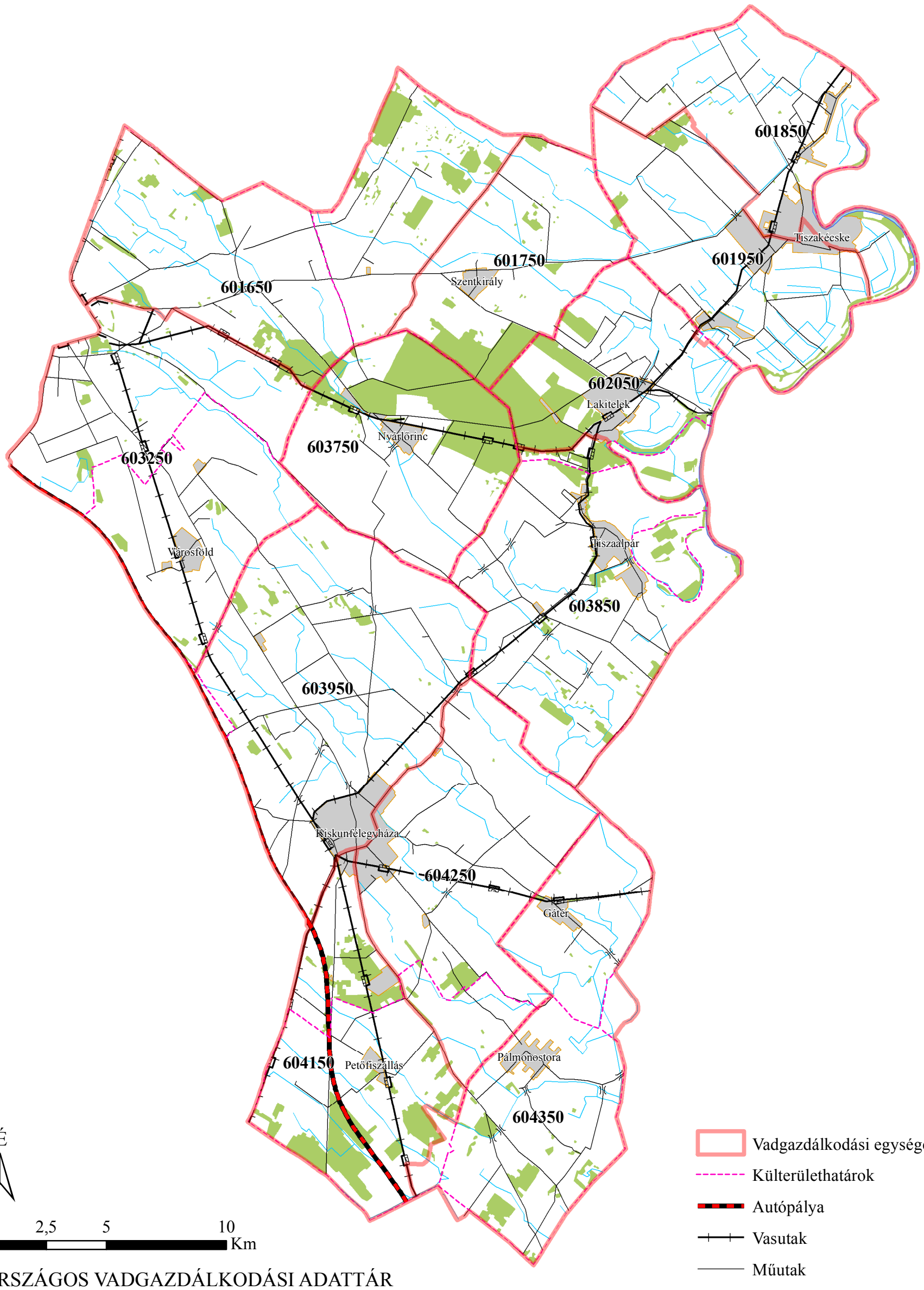

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.23.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke							
VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
306	03	601650	Kecskeméti Városi Vt.	Kecskemét	Kecskemét	Borbás 10.	6000
306	03	601750	Szentkirályi Szent Hubertus Vt.	Szentkirály	Kecskemét	Szent I. krt. 48.	6000
306	03	601850	Kécskei Vt.	Tiszakécske	Tiszakécske	Tiszabög 199.	6060
306	03	601950	Tiszakécskei Tisza Vt.	Tiszakécske	Tiszakécske	Bajza u.22.	6060
306	03	602050	Tőserdei Vt.	Lakitelek	Lakitelek	Felsőalpár 43.	6065
306	03	603250	Kunsági Gazdák Vadásztársaság	Kecskemét	Kecskemét	Semmelweis u.28.	6000
306	03	603750	Univer Vadásztársaság	Nyárlőrinc	Nyárlőrinc	Úttörő u.6.	6032
306	03	603850	Alpári Tisza Vt.	Tiszaalpár	Tiszaalpár	Dózsa Gy. u. 72.	6066
306	03	603950	Páka Vadásztársaság	Kiskunfélegyháza	Kiskunfélegyháza	Tavasz u.24.	6100
306	03	604150	Róna Vt.	Petőfiszállás	Kiskunfélegyháza	Lónyai u.2.	6100
306	03	604250	Kunság Vt.	Kiskunfélegyháza	Kiskunfélegyháza	Gorkij u.2. Pf.171.	6100
306	03	604350	Monostor Vt.	Pálmonostora	Kiskunfélegyháza	IX. ker. tanya 10.	6100

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed **FN**

átlag feletti negyed **ÁFN**

FF felső fél **FF**

AF alsó fél **KH**

NÉ Nem értékelhető **NÉ** >30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed **ÁAN**

alsó negyed **AN**

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Terítek	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Lőszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

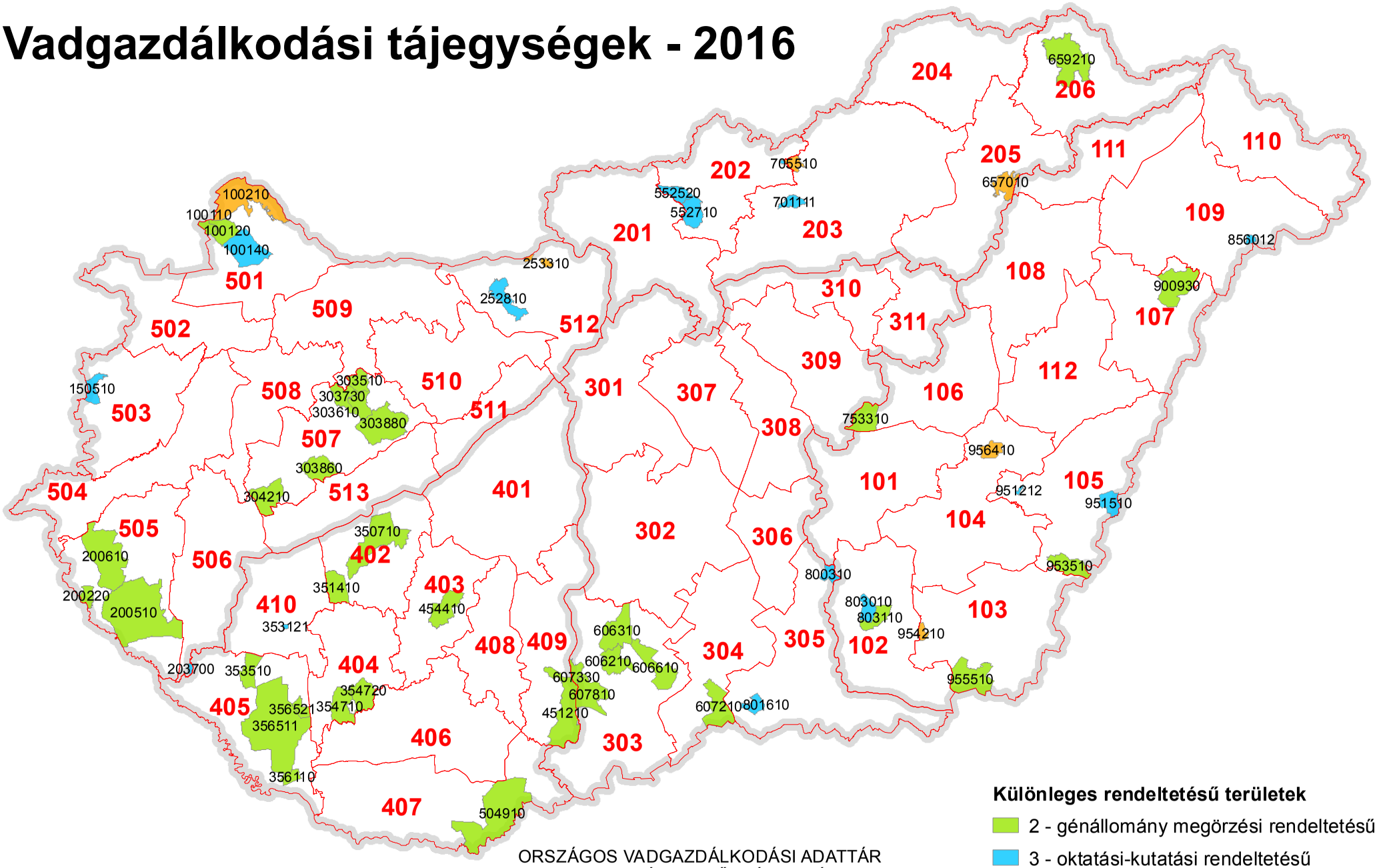

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Különleges rendeltetésű területek

- 2 - génállomány megörzési rendeltetésű
- 3 - oktatási-kutatási rendeltetésű
- 4 - természetvédelmi rendeltetésű

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

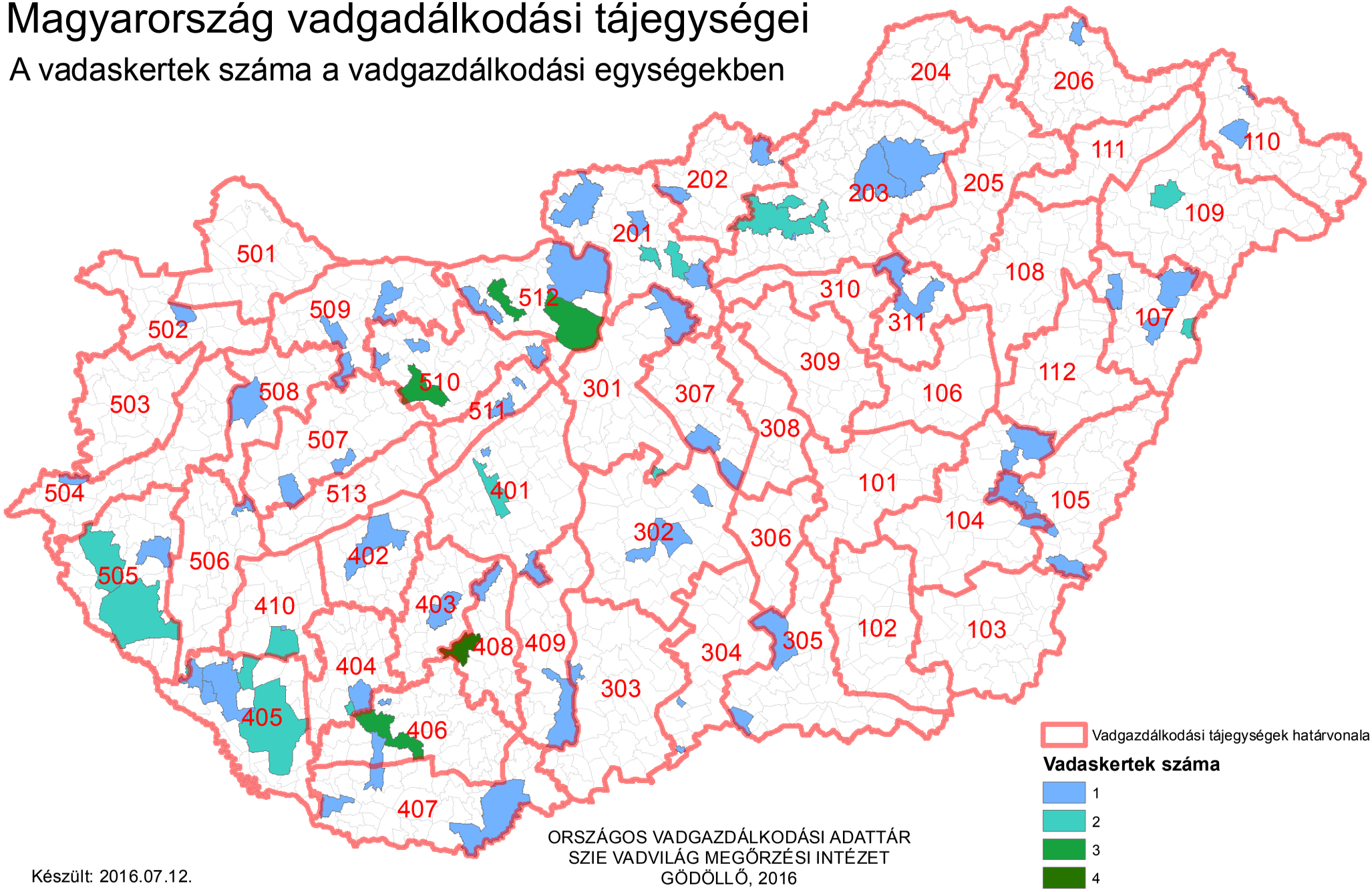

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

11/2018. (VII.3.) AM rendelete

a Duna-Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besorláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 302. számú Észak-bács-kiskuni, 303. számú Illancs-bugaci, 306. számú Kiskunsági, 309. számú Jászsági, 311. számú Tiszatavi vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási tájegységekben.				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg legalább (g)**	**Ágak hossza legalább (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	160		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es villás, tompa ágvég
	2. (2)	220	2	szabályos hatos
	3. (3)	300	3	szabályos hatos
	4. (4)	350	4	szabályos hatos
	5. (5)	400	5	szabályos hatos
2	**1.** (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	330	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos
3	**1.** (1)	280		megadott tömeggel 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	350	3	szabályos hatos
	3. (3)	400	4	szabályos hatos
	4. (4)	450	5	szabályos hatos
	5. (5)	500	5	szabályos hatos

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest